

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN  
**SOPIMUSSARJA**  
ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

**2006**

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2006

**N:o 51—53**

SISÄLLYS

| N:o |                                                                                                                                                                                                                                                                 | Sivu |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 51  | Laki kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta .....                                                                                                          | 353  |
| 52  | Tasavallan presidentin asetus kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutosten voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta ..... | 355  |
| 53  | Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutoksista Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyyn pöytäkirjaan tehdystä varaumasta .....                                                     | 563  |

**N:o 51**

(Suomen säädöskokoelman n:o 525/2004)

**Laki**

**kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Annettu Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

*Sopimusmääräysten voimaansaattaminen*

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF), jäljempänä COTIF-yleissopimus, lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, sellaisina kuin ne ovat mainitun yleissopimuksen muuttamisesta Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyllä pöytäkirjalla muutettuina, ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

*Eräiden sopimusmääräysten julkaisematta jättäminen*

COTIF-yleissopimuksen vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevan ohjesäännön (RID) teknisen liitteen määräyksiä ei julkaista Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa muilta kuin eduskunnan hyväksymiltä osin. Liite on kokonaisuudessaan nähtävissä liikenne- ja viestintäministeriössä ja saatavissa sieltä. Liikenne- ja viestintämi-

HE 60/2004  
LiVM 11/2004  
EV 65/2004

18—2006

899118

nisteriö myös antaa liitteestä tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

3 §

*Toimivaltainen viranomainen*

COTIF-yleissopimuksen liitteen G (ATMF) 5 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Ratahallintokeskus.

COTIF-yleissopimuksen liitteessä C tarkoitetuista toimivaltaisista viranomaisista ja

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2004

tarkastuslaitoksista säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) ja sen nojalla annetuissa valtioneuvoston ja liikenne- ja viestintäministeriön asetuksissa.

4 §

*Voimaantulo*

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Liikenne- ja viestintäministeri *Leena Luhtanen*

**N:o 52**

(Suomen säädöskokoelman n:o 551/2006)

**Tasavallan presidentin asetus**

**kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutosten voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta**

Annettu Naantalissa 29 päivänä kesäkuuta 2006

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty liikenne- ja viestintäministerin esittelystä, säädetään:

**1 §**

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimukseen (COTIF) Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyllä pöytäkirjalla tehty muutokset, jotka eduskunta on hyväksynyt 1 päivänä kesäkuuta 2004 ja jotka tasavallan presidentti on hyväksynyt 16 päivänä kesäkuuta 2004 ja joita koskeva hyväksymisasiakirja on talletettu hallitusten välisen kansainvälisen rautatiekuljetusten järjestön OTIF:n huostaan 4 päivänä elokuuta 2004, tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2006 niin kuin siitä on sovittu.

**2 §**

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan yleissopimuksen (COTIF) 42 artiklan mukaisesti Suomi on 8 päivänä kesäkuuta 2006 tehnyt seuraavan varauman, josta on ilmoitettu yleissopimuksen tallettajalle 16 päivänä kesäkuuta 2006:

Suomi ei sovelle COTIF 1999–yleissopimuksen liitettä E (Yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä), liitettä

F (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisten normien vahvistamisesta ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisestä) eikä liitettä G (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisestä hyväksymisestä).

**3 §**

Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 16 päivänä kesäkuuta 2004 annettu laki (525/2004) tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2006.

**4 §**

Yleissopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

**5 §**

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2006.

Naantalissa 29 päivänä kesäkuuta 2006

**Tasavallan Presidentti****TARJA HALONEN**Ministeri *Leena Luhtanen*

(Yleissopimuksen RID-liitteen määräykset julkaistaan Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa ainoastaan eduskunnan hyväksymiltä osin. RID-liitteen luku 1.10 on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa n:o 173/2004. Liite on kokonaisuudessaan nähtävissä liikenne- ja viestintäministeriössä ja saatavissa sieltä.)

*(Suomennos)**Liitteet*

**Pöytäkirja, tehty 3 päivänä kesäkuuta  
1999, 9 päivänä toukokuuta 1980 tehdyn  
kansainvälisiä rautatiekuljetuksia  
koskevan yleissopimuksen (COTIF)  
muuttamisesta (vuoden 1999 pöytäkirja)**

**Protocole du 3 juin 1999 portant modifi-  
cation de la Convention relative aux  
transports internationaux ferroviaires  
(COTIF) du 9 mai 1980**

Bernissä 9 päivänä toukokuuta 1980 tehdyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen, jäljempänä ”vuoden 1980 COTIF”, 6 artiklan sekä 19 artiklan 2 §:n mukaisesti valtioidenvälisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) viides yleiskokous pidettiin toukokuun 26 ja kesäkuun 3 päivän 1999 välisenä aikana Vilnassa.

- Vakuuttuneena sellaisen hallitustenvälisen järjestön tarpeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, joka käsittelee mahdollisuuksien mukaan kaikkia kansainvälistä rautatieliikennettä koskevia kysymyksiä valtioiden tasolla,

- katsoen, että OTIF on sopivin järjestö tähän tarkoitukseen, ottaen huomioon, että vuoden 1980 COTIFia soveltaa 39 Euroopan, Aasian ja Afrikan valtiota sekä näiden valtioiden rautatieyritykset,

- katsoen, että vuoden 1980 COTIFia, erityisesti yhtenäisiä säännöksiä CIV ja yhtenäisiä säännöksiä CIM, on kehitettävä edelleen sen mukauttamiseksi kansainvälisen rautatieliikenteen uusiin tarpeisiin,

- katsoen, että vaarallisten aineiden kansainvälisten rautatiekuljetusten turvallisuus vaatii RIDin muuttamista julkisoikeudelliseksi järjestelyksi, joiden soveltaminen ei riipu yhtenäisten säännösten CIM mukaisen kuljetussopimuksen solmimisesta,

- katsoen, että COTIFin allekirjoittamisen jälkeen 9 päivänä toukokuuta 1980 monissa jäsenvaltioissa tapahtuneet poliittiset, taloudelliset ja oikeudelliset muutokset edellyttävät yhtenäisten säännösten laatimista ja kehittämistä muille kansainvälisen rautatieliikenteen kannalta tärkeille oikeuden aloille,

- katsoen, että valtioiden tulisi erityisen yleisen edun mukaisesti ryhtyä tehokkaampiin toimenpiteisiin kansainvälisessä rautatieliikenteessä vielä olevien rajanylitysteiden poistamiseksi,

En application des articles 6 et 19, § 2 de la Convention relative aux transports internationaux ferroviaires, signée à Berne, le 9 mai 1980, ci-après appelée “COTIF 1980”, la cinquième Assemblée générale de l'Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires (OTIF) s'est tenue à Vilnius du 26 mai au 3 juin 1999.

- Convaincue de la nécessité et de l'utilité d'une organisation intergouvernementale qui traite dans la mesure du possible de tous les aspects du transport international ferroviaire à l'échelon des Etats,

- considérant qu'à cet effet et compte tenu de l'application de la COTIF 1980 par 39 Etats en Europe, en Asie et en Afrique ainsi que par les entreprises ferroviaires dans ces Etats, l'OTIF est l'Organisation la plus appropriée,

- considérant la nécessité de développer la COTIF 1980, notamment les Règles uniformes CIV et les Règles uniformes CIM, pour l'adapter aux besoins nouveaux des transports internationaux ferroviaires,

- considérant que la sécurité lors du transport de marchandises dangereuses en trafic international ferroviaire nécessite de transformer le RID en un régime de droit public, dont l'application ne dépend plus de la conclusion d'un contrat de transport soumis aux Règles uniformes CIM,

- considérant que, depuis la signature de la Convention, le 9 mai 1980, les changements politiques, économiques et juridiques intervenus dans un grand nombre des Etats membres impliquent d'établir et de développer des prescriptions uniformes couvrant d'autres domaines de droit qui sont importants pour le trafic international ferroviaire,

- considérant que les Etats devraient prendre, en tenant compte d'intérêts publics particuliers, des mesures plus efficaces pour éliminer les obstacles qui persistent lors du franchissement des frontières en trafic international ferroviaire,

- katsoen, että kansainvälisen rautatieliikenteen etu vaatii rautatiealan nykyisten monenvälisten kansainvälisten sopimusten saattamista ajan tasalle ja tarvittaessa yhdistämistä yleissopimukseen,

yleiskokous on päättänyt seuraavasta:

#### 1 artikla

##### *Yleissopimuksen uusi muoto*

Vuoden 1980 COTIF muutetaan tämän pöytäkirjan erottamattomana osana olevan liitteen mukaiseen muotoon.

#### 2 artikla

##### *Väliaikainen tallettaja*

1 §. Vuoden 1980 COTIFin 22 – 26 artiklassa määrättyjä tallettajana toimivan hallituksen tehtäviä hoitaa OTIF väliaikaisena tallettajana tämän pöytäkirjan allekirjoitettavaksi avaamisen ja sen voimaantulon välisenä aikana.

2 §. Väliaikainen tallettaja ilmoittaa jäsenvaltioille:

a) tämän pöytäkirjan allekirjoittamisista sekä ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjojen tallettamisista;

b) tämän pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti voimaantulopäivästä,

sekä hoitaa muut tallettajan tehtävät, jotka luetellaan 23 päivänä toukokuuta 1969 tehdyn valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen VII osassa.

#### 3 artikla

##### *Allekirjoittaminen, ratifiointi, hyväksyminen ja liittyminen*

1 §. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten jäsenvaltioille 31 päivään joulukuuta 1999 saakka. Allekirjoittaminen tapahtuu väliaikaisen tallettajan toimipaikassa Bernissä.

- considérant que dans l'intérêt des transports internationaux ferroviaires, il importe d'actualiser les conventions et les accords internationaux multilatéraux existants dans le domaine ferroviaire et, le cas échéant, de les intégrer dans la Convention,

l'Assemblée générale a décidé ce qui suit

#### Article premier

##### *Nouvelle teneur de la Convention*

La COTIF 1980 est modifiée selon la teneur figurant en annexe qui fait partie intégrante du présent Protocole.

#### Article 2

##### *Dépositaire provisoire*

§ 1. Les fonctions du Gouvernement dépositaire, prévues aux articles 22 à 26 de la COTIF 1980, sont assumées par l'OTIF, comme Dépositaire provisoire, dès l'ouverture à la signature du présent Protocole et jusqu'à la date de son entrée en vigueur.

§ 2. Le Dépositaire provisoire avise les Etats membres :

a) des signatures du présent Protocole, et du dépôt des instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion,

b) de la date à laquelle le présent Protocole entre en vigueur en application de son article 4,

et assume les autres fonctions de Dépositaire telles qu'elles sont énoncées dans la Partie VII de la Convention de Vienne du 23 mai 1969 sur le droit des traités.

#### Article 3

##### *Signature. Ratification. Acceptation. Approbation. Adhésion*

§ 1. Le présent Protocole demeure ouvert à la signature des Etats membres jusqu'au 31 décembre 1999. Cette signature s'effectue à Berne, auprès du Dépositaire provisoire.

2 §. Tämä pöytäkirja on ratifioitava tai hyväksyttävä vuoden 1980 COTIFin 20 artiklan 1 §:n mukaisesti. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan mahdollisimman pian väliaikaisen tallettajan huostaan.

3 §. Jäsenvaltiot, jotka eivät ole allekirjoittaneet tätä pöytäkirjaa 1 §:ssä mainittuun päivään mennessä, sekä valtiot, joiden hakemus liittymisestä vuoden 1980 COTIFIin on hyväksytty oikeudellisesti sitovasti sen 23 artiklan 2 §:n mukaisesti, voivat ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa liittyä siihen tallettamalla liittymiskirjan väliaikaisen tallettajan huostaan.

4 §. Kun valtio liittyy COTIFIin sen 23 artiklan mukaisesti, ja se on jättänyt hakeuksensa tämän pöytäkirjan allekirjoitettavaksi avaamisen ja sen voimaantulon välisenä aikana, liittyminen koskee sekä vuoden 1980 COTIFia että tämän pöytäkirjan liitteen mukaista COTIFia.

#### 4 artikla

##### *Voimaantulo*

1 §. Tämä pöytäkirja tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa väliaikainen tallettaja on ilmoittanut jäsenvaltioille, että asiakirja, jonka tallettamisen seurauksena vuoden 1980 COTIFin 20 artiklan 2 §:n ehdot täytetään, on talletettu. Kyseisen 20 artiklan 2 §:n mukaisiksi jäsenvaltioiksi katsotaan ne valtiot, jotka olivat jäsenvaltioita viidennen yleiskokouksen päätöksen ajankohtana ja ovat edelleen jäsenvaltioita tämän pöytäkirjan voimaantulon ehtojen täytyessä.

2 §. 3 artiklaa sovelletaan kuitenkin siitä lähtien, kun tämä pöytäkirja avataan allekirjoittamista varten.

§ 2. Conformément à l'article 20, § 1 de la COTIF 1980, le présent Protocole est soumis à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation sont déposés le plus tôt possible auprès du Dépositaire provisoire.

§ 3. Les Etats membres qui n'ont pas signé le présent Protocole dans le délai prévu au § 1, ainsi que les Etats dont la demande d'adhésion à la COTIF 1980 a été admise de plein droit conformément à son article 23, § 2, peuvent, avant l'entrée en vigueur du présent Protocole, y adhérer en déposant un instrument d'adhésion auprès du Dépositaire provisoire.

§ 4. L'adhésion d'un Etat à la COTIF 1980 conformément à son article 23, dont la demande a été faite après l'ouverture à la signature du présent Protocole mais avant son entrée en vigueur, vaut tant pour la COTIF 1980 que pour la Convention dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole.

#### Article 4

##### *Entrée en vigueur*

§ 1. Le présent Protocole entre en vigueur le premier jour du troisième mois suivant celui au cours duquel le Dépositaire provisoire aura notifié aux Etats membres le dépôt de l'instrument par lequel sont remplies les conditions de l'article 20, § 2 de la COTIF 1980. Sont considérés comme Etats membres au sens de cet article 20, § 2 les Etats, qui, au moment de la décision de la cinquième Assemblée générale, étaient des Etats membres et qui l'étaient encore au moment où les conditions pour l'entrée en vigueur du présent Protocole sont satisfaites.

§ 2. Toutefois, l'article 3 s'applique dès l'ouverture à la signature du présent Protocole.

## 5 artikla

*Selitykset ja varaumat*

Tämän pöytäkirjan liitteen mukaisen yleissopimuksen 42 artiklan 1 §:ssa tarkoitettuja selityksiä ja varaumia voidaan tehdä milloin tahansa, myös ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa. Ne tulevat voimaan samanaikaisesti tämän pöytäkirjan kanssa.

## 6 artikla

*Siirtymämääräykset*

1 §. Viimeistään kuuden kuukauden kulluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta OTIFin pääsihteeri kutsuu koolle yleiskokouksen

a) nimittämään hallintokomitean jäsenet seuraavalle toimikaudelle (tämän pöytäkirjan liitteen mukaisen COTIFin 14 artiklan 2 §:n b kohta) sekä tarvittaessa päättämään nykyisen hallintokomitean toimikauden päättymisestä;

b) vahvistamaan kuusivuotiskaudeksi enimmäismäärän, johon järjestön kulut kunakin budjettikautena saavat nousta (tämän pöytäkirjan liitteen mukaisen COTIFin 14 artiklan 2 §:n e kohta) sekä

c) valitsemaan tarvittaessa pääsihteerin (tämän pöytäkirjan liitteen mukaisen COTIFin 14 artiklan 2 §:n c kohta).

2 §. Viimeistään kolmen kuukauden kulluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta OTIFin pääsihteeri kutsuu koolle teknisten kysymysten asiantuntijakomission.

3 §. Tämän pöytäkirjan tultua voimaan hallintokomitean toimikausi, joka on määrätty vuoden 1980 COTIFin 6 artiklan 2 §:n b kohdan mukaisesti, päättyy yleiskokouksen vahvistamana ajankohtana, jonka on oltava sama päivä, jona yleiskokouksen nimittämien hallintokomitean jäsenten ja varajäsenten (tämän pöytäkirjan liitteen mu-

## Article 5

*Déclarations et réserves*

Les déclarations et réserves, prévues à l'article 42, § 1 de la Convention dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole, peuvent être faites ou émises à tout moment, même avant l'entrée en vigueur du présent Protocole. Elles prennent effet au moment de l'entrée en vigueur du présent Protocole.

## Article 6

*Dispositions transitoires*

§ 1. Au plus tard six mois après l'entrée en vigueur du présent Protocole, le Secrétaire général de l'OTIF convoque l'Assemblée générale afin :

a) de désigner les membres du Comité administratif pour la prochaine période (article 14, § 2, lettre b) de la COTIF dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole) et, le cas échéant, de décider de la fin du mandat du Comité administratif en fonction,

b) de fixer, par période de six ans, le montant maximal que peuvent atteindre les dépenses de l'Organisation durant chaque période budgétaire (article 14, § 2, lettre e) de la COTIF dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole), et

c) de procéder, le cas échéant, à l'élection du Secrétaire général (article 14, § 2, lettre c) de la COTIF dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole).

§ 2. Au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur du présent Protocole, le Secrétaire général de l'OTIF convoque la Commission d'experts techniques.

§ 3. Après l'entrée en vigueur du présent Protocole, le mandat du Comité administratif, déterminé conformément à l'article 6, § 2, lettre b) de la COTIF 1980, prend fin à la date fixée par l'Assemblée générale, laquelle doit coïncider avec le début du mandat des membres et membres suppléants du Comité administratif désignés par

kaisen COTIFin 14 artiklan 2 §:n b kohta) toimikausi alkaa.

4 §. Tämän pöytäkirjan voimaan tullessa virassa olevan keskustoimiston pääjohtajan toimikausi päättyy sen ajanjakson päätyessä, jolle hänet on vuoden 1980 COTIFin 7 artiklan 2 §:n d kohdan mukaisesti nimitetty. Tämän pöytäkirjan voimaantulosta lähtien pääjohtaja hoitaa pääsihteerin tehtäviä.

5 §. Sen jälkeen, kun tämä pöytäkirja on tullut voimaan, vuoden 1980 COTIFin 6, 7 ja 11 artiklan määräyksiä sovelletaan kuitenkin edelleen

a) järjestön tilien tarkastukseen ja tilinpäätöksen hyväksymiseen,

b) jäsenvaltioiden lopullisten maksuosuuksien, joilla ne osallistuvat järjestön kuluihin, määräämiseen,

c) maksuosuuksien maksamiseen,

d) ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa vahvistettuun enimmäismäärään, johon järjestön kulut viisivuotiskautena saavat nousta.

Tämän artiklan a – c kohta koskee tämän pöytäkirjan voimaantulovuotta sekä sitä edeltävää vuotta.

6 §. Jäsenvaltioiden lopulliset maksosuudet tämän pöytäkirjan voimaantulovuoden osalta lasketaan vuoden 1980 COTIFin 11 artiklan 1 §:n perusteella.

7 §. Sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jonka maksuosuus on tämän pöytäkirjan liitteen mukaisen COTIFin 26 artiklan perusteella laskettuna korkeampi kuin vuodelta 1999 peritty jäsenmaksu, yleiskokous voi vahvistaa sen maksuosuuden kolmen tämän pöytäkirjan voimaantuloa seuraavan vuoden osalta seuraavien periaatteiden mukaisesti:

elle (article 14, § 2, lettre b) de la COTIF dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole).

§ 4. Le mandat du Directeur général de l'Office central, en fonction au moment de l'entrée en vigueur du présent Protocole, prend fin à l'expiration de la période pour laquelle il a été nommé conformément à l'article 7, § 2, lettre d) de la COTIF 1980. A partir du moment de l'entrée en vigueur du présent Protocole, il exerce les fonctions de Secrétaire général.

§ 5. Même après l'entrée en vigueur du présent Protocole, les dispositions pertinentes des articles 6, 7 et 11 de la COTIF 1980 restent applicables en ce qui concerne:

a) la vérification des comptes et l'approbation des comptes annuels de l'Organisation,

b) la fixation des contributions définitives des Etats membres aux dépenses de l'Organisation,

c) le paiement des contributions,

d) le montant maximal que peuvent atteindre les dépenses de l'Organisation au cours d'une période quinquennale, fixé avant l'entrée en vigueur du présent Protocole.

Les lettres a) à c) se réfèrent à l'année au cours de laquelle le présent Protocole entre en vigueur ainsi qu'à celle qui précède cette année.

§ 6. Les contributions définitives des Etats membres, dues pour l'année au cours de laquelle le présent Protocole entre en vigueur, sont calculées sur la base de l'article 11, § 1 de la COTIF 1980.

§ 7. Sur demande de l'Etat membre dont la contribution calculée en vertu de l'article 26 de la Convention dans la teneur de l'Annexe au présent Protocole est supérieure à celle due pour l'année 1999, l'Assemblée générale peut fixer la contribution de cet Etat pour les trois années qui suivent l'année de l'entrée en vigueur du présent Protocole, en tenant compte des principes suivants :

a) siirtymäkauden maksuosuutta vahvistettaessa käytetään perustana 26 artiklan 3 §:n mukaista vähimmäismäärää tai vuodelta 1999 peritty maksua, jos se on vähimmäismäärää korkeampi;

b) maksuosuutta muutetaan enintään kolmessa vaiheessa lopullisen 26 artiklan perusteella lasketun maksuosuuden mukaiseksi.

Tätä määräystä ei sovelleta jäsenvaltioihin, joilta peritään vähimmäismäärä, joka on joka tapauksessa maksettava.

8 §. Sellaiseen matkustajien tai tavarankuljetusta kansainvälisessä rautatieliikenteessä koskevaan sopimukseen, joka on tehty jäsenvaltioiden välillä vuoden 1980 yhtenäisten säännösten CIV tai vuoden 1980 yhtenäisten säännösten CIM mukaisesti, sovelletaan tämän pöytäkirjan voimaantulon jälkeen edelleen sopimuksen tekohelellä voimassa olleita yhtenäisiä säännöksiä.

9 §. Yhtenäisten säännösten CUV ja yhtenäisten säännösten CUI pakottavia määräyksiä sovelletaan ennen tämän pöytäkirjan voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin vuoden ajan pöytäkirjan voimaantulosta.

#### 7 artikla

##### *Pöytäkirjan tekstit*

1 §. Tämä pöytäkirja on tehty ja allekirjoitettu englannin, ranskan ja saksan kielellä. Tekstien poiketessa toisistaan on ranskankielinen teksti ratkaiseva.

2 §. Jäsenvaltion pyynnöstä järjestö julkaisee tämän pöytäkirjan virallisia käännöksiä myös muilla kielillä, edellyttäen, että kyseinen kieli on virallinen kieli vähintään kahden jäsenvaltion alueella. Käännökset laaditaan yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

a) la base de fixation de la contribution transitoire est la contribution minimale visée à l'article 26, § 3 susvisé ou la contribution due pour l'année 1999 si celle-ci est supérieure à la contribution minimale;

b) la contribution est adaptée progressivement en trois étapes au maximum pour arriver au montant de la contribution définitive calculée en vertu de l'article 26 susvisé.

Cette disposition ne s'applique pas aux Etats membres qui sont redevables de la contribution minimale qui, en tout état de cause, reste due.

§ 8. Les contrats de transport des voyageurs ou des marchandises en trafic international entre les Etats membres, conclus en vertu des Règles uniformes CIV 1980 ou des Règles uniformes CIM 1980, restent soumis aux Règles uniformes en vigueur au moment de la conclusion du contrat même après l'entrée en vigueur du présent Protocole.

§ 9. Les dispositions contraignantes des Règles uniformes CUV et des Règles uniformes CUI s'appliquent aux contrats conclus avant l'entrée en vigueur du présent Protocole un an après son entrée en vigueur.

#### Article 7

##### *Textes du Protocole*

§ 1. Le présent Protocole est conclu et signé en langues française, allemande et anglaise. En cas de divergence, seul le texte français fait foi.

§ 2. Sur proposition de l'un des Etats membres concernés, l'Organisation publie des traductions officielles du présent Protocole dans d'autres langues, dans la mesure où l'une de ces langues est une langue officielle sur le territoire d'au moins deux Etats membres. Ces traductions sont élaborées en coopération avec les services compétents des Etats membres concernés.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999, englannin, ranskan ja saksan kielellä yhtenä alkuperäiskappaleena, jonka tekstit talletetaan OTIFin arkistoon. Kullekin jäsenvaltiolle toimitetaan näiden tekstien oikeaksi todistetut jäljennökset.

En foi de quoi, les plénipotentiaires sous-signés dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs ont signé le présent Protocole.

Fait à Vilnius, le 3 juin 1999, en un seul exemplaire original dans chacune des langues française, allemande et anglaise; ces exemplaires restent déposés dans les archives de l'OTIF. Des copies certifiées conformes en seront remises à chacun des Etats membres.

**Kansainvälisiä rautatiekuljetuksia  
koskeva yleissopimus (COTIF)  
Tehty 9 päivänä toukokuuta 1980  
3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn  
muutospöytäkirjan mukaisena**

**Convention relative aux transports  
internationaux ferroviaires du 9 mai  
1980 dans la teneur du Protocole de  
modification du 3 juin 1999**

**I osa Yleiset määräykset**

**Titre premier Généralités**

1 artikla Hallitustenvälinen järjestö

Article premier Organisation intergouvernementale

2 artikla Järjestön tarkoitus

Article 2 But de l'Organisation

3 artikla Kansainvälinen yhteistyö

Article 3 Coopération internationale

4 artikla Tehtävien vastaanottaminen ja siirtäminen

Article 4 Reprise et transfert d'attributions

5 artikla Jäsenvaltioiden erityiset velvoitteet

Article 5 Obligations particulières des Etats membres

6 artikla Yhtenäiset säännökset

Article 6 Règles uniformes

7 artikla ”Yleissopimus”-käsitteen määrittely

Article 7 Définition de la notion "Convention"

**II osa Yhteiset määräykset**

**Titre II Dispositions communes**

8 artikla Kansallinen laki

Article 8 Droit national

9 artikla Laskentayksikkö

Article 9 Unité de compte

10 artikla Täydentävät määräykset

Article 10 Dispositions complémentaires

11 artikla Oikeudenkäyntikuluvakuus

Article 11 Caution judiciaire

12 artikla Tuomioiden täytäntöönpano. Takavarikko

Article 12 Exécution de jugements. Saisies

**III osa Rakenne ja toiminta**

**Titre III Structure et fonctionnement**

13 artikla Toimielimet

Article 13 Organes

14 artikla Yleiskokous

Article 14 Assemblée générale

15 artikla Hallintokomitea

Article 15 Comité administratif

16 artikla Komissiot

Article 16 Commissions

17 artikla Tarkistuskomissio

Article 17 Commission de révision

|                                                                         |                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| 18 artikla RID-asiantuntijakomissio                                     | Article 18 Commission d'experts du RID                               |
| 19 artikla Rautatieliikenteen helpottamista käsittelevä komissio        | Article 19 Commission de la facilitation ferroviaire                 |
| 20 artikla Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio                    | Article 20 Commission d'experts techniques                           |
| 21 artikla Pääsihteeri                                                  | Article 21 Secrétaire général                                        |
| 22 artikla Järjestön henkilökunta                                       | Article 22 Personnel de l'Organisation                               |
| 23 artikla Aikakauslehti                                                | Article 23 Bulletin                                                  |
| 24 artikla Linjaluetelot                                                | Article 24 Listes des lignes                                         |
| IV osa Järjestön talous                                                 | Titre IV Finances                                                    |
| 25 artikla Toimintasuunnitelma, budjetti, tilinpäätös, toimintakertomus | Article 25 Programme de travail. Budget. Comptes. Rapport de gestion |
| 26 artikla Kulujen rahoitus                                             | Article 26 Financement des dépenses                                  |
| 27 artikla Tilintarkastus                                               | Article 27 Vérification des comptes                                  |
| V osa Välimiesmenettely                                                 | Titre V Arbitrage                                                    |
| 28 artikla Toimivalta                                                   | Article 28 Compétence                                                |
| 29 artikla Väilyssopimus. Oikeuden kanslia                              | Article 29 Compromis. Greffe                                         |
| 30 artikla Välimiehet                                                   | Article 30 Arbitres                                                  |
| 31 artikla Menettely. Kulut                                             | Article 31 Procédure. Frais                                          |
| 32 artikla Vanhentuminen                                                | Article 32 Prescription. Force exécutoire                            |
| VI osa Yleissopimuksen muuttaminen                                      | Titre VI Modification de la Convention                               |
| 33 artikla Toimivalta                                                   | Article 33 Compétence                                                |
| 34 artikla Yleiskokouksen päätökset                                     | Article 34 Décisions de l'Assemblée générale                         |
| 35 artikla Komissioiden päätökset                                       | Article 35 Décisions des Commissions                                 |
| VII osa Loppumääräykset                                                 | Titre VII Dispositions finales                                       |
| 36 artikla Tallettaja                                                   | Article 36 Dépositaire                                               |

|                                                                       |                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
| 37 artikla Liittyminen yleissopimukseen                               | Article 37 Adhésion à la Convention                                     |
| 38 artikla Alueellisten talousyhteisöjen liittyminen yleissopimukseen | Article 38 Adhésion d'organisations régionales d'intégration économique |
| 39 artikla Liitännäisjäsenet                                          | Article 39 Membres associés                                             |
| 40 artikla Jäsenyyden keskeytyminen                                   | Article 40 Suspension de la qualité de membre                           |
| 41 artikla Yleissopimuksen irtisanominen                              | Article 41 Dénonciation de la Convention                                |
| 42 artikla Yleissopimusta koskevat ilmoitukset ja varaukset           | Article 42 Déclarations et réserves à la Convention                     |
| 43 artikla Järjestön lakkauttaminen                                   | Article 43 Dissolution de l'Organisation                                |
| 44 artikla Siirtymämääräys                                            | Article 44 Disposition transitoire                                      |
| 45 artikla Yleissopimuksen tekstit                                    | Article 45 Textes de la Convention                                      |

## I OSA

## Yleiset määräykset

## 1 artikla

*Hallitustenvälinen järjestö*

1 §. Tämän yleissopimuksen osapuolet muodostavat jäsenvaltioina hallitusten välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF), jota seuraavassa kutsutaan ”järjestöksi”.

2 §. Järjestön toimipaikka on Bernissä. Yleiskokouksen päätöksellä se voidaan siirtää muulle paikkakunnalle johonkin jäsenvaltioon.

3 §. Järjestö on oikeushenkilö. Erityisesti sillä on kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä olla oikeudenkäynnin osapuolena.

4 §. Järjestöllä, sen henkilökunnalla, sen käyttämällä asiantuntijoilla sekä jäsenvaltioiden edustajilla on tehtäviensä suorittamisessa tarvittavat erioikeudet ja vapaudet yleissopimukseen liittyvän järjestön erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

5 §. Järjestön ja sen toimipaikan sijaintivaltion välisistä suhteista määrätään toimipaikkaa koskevalla sopimuksella.

6 §. Järjestön työkielet ovat englanti, ranska ja saksa. Yleiskokous voi ottaa käyttöön muitakin työkieliä.

## 2 artikla

*Järjestön tavoite*

1 §. Järjestön tavoitteena on joka suhteessa edistää, parantaa ja helpottaa kansainvälistä rautatieliikennettä erityisesti

## TITRE PREMIER

## Généralités

## Article premier

*Organisation intergouvernementale*

§ 1. Les Parties à la présente Convention constituent, en tant qu'États membres, l'Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires (OTIF), ci-après appelée "l'Organisation".

§ 2. Le siège de l'Organisation est à Berne. L'Assemblée générale peut décider de le fixer à un autre endroit situé dans l'un des États membres.

§ 3. L'Organisation a la personnalité juridique. Elle a notamment la capacité de contracter, d'acquérir et d'aliéner des biens immobiliers et mobiliers ainsi que d'ester en justice.

§ 4. L'Organisation, les membres de son personnel, les experts auxquels elle fait appel et les représentants des États membres jouissent des privilèges et immunités nécessaires pour remplir leur mission, dans les conditions définies au Protocole sur les privilèges et immunités de l'Organisation, annexé à la Convention.

§ 5. Les relations entre l'Organisation et l'État du siège sont réglées dans un accord de siège.

§ 6. Les langues de travail de l'Organisation sont le français, l'allemand et l'anglais. L'Assemblée générale peut introduire d'autres langues de travail.

## Article 2

*But de l'Organisation*

§ 1. L'Organisation a pour but de favoriser, d'améliorer et de faciliter, à tout point de vue, le trafic international ferroviaire, notamment

a) laatimalla yhtenäiset oikeudelliset järjestelyt seuraaville oikeuden aloille:

1. sopimukset matkustajien ja tavarankuljetuksesta suorassa kansainvälisessä rautatieliikenteessä, mukaan lukien täydentävät kuljetukset muilla liikennevälineillä yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla;

2. sopimukset vaunujen käytöstä kuljetusvälineinä kansainvälisessä rautatieliikenteessä;

3. sopimukset infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä;

4. vaarallisten aineiden kuljetukset kansainvälisessä rautatieliikenteessä;

b) vaikuttamalla osaltaan siihen, että rajanylityksen esteet kansainvälisessä rautatieliikenteessä poistetaan mahdollisimman nopeasti, mikäli ne johtuvat valtioiden toimivaltaan kuuluvista syistä, ottaen samalla huomioon erityiset yleiset edut;

c) edistämällä keskinäistä yhteensopivuutta ja teknistä harmonisointia rautatiealalla teknisten normien vahvistamisen ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisen kautta;

d) ottamalla käyttöön yhtenäisen menettelyn kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknistä hyväksymistä varten;

e) valvomalla kaikkien järjestön puitteissa annettujen säännösten ja suositusten soveltamista ja täytäntöönpanoa;

f) kehittämällä edelleen a – e kohdassa mainittuja yhtenäisiä säännöksiä, määräyksiä ja menettelyjä, ottaen huomioon oikeudelliset, taloudelliset ja tekniset muutokset.

## 2 §. Järjestö voi

a) edellä 1 §:ssä mainittujen tavoitteiden puitteissa laatia muita yhtenäisiä oikeudellisia järjestelyjä,

b) tarjota puitteet, joissa jäsenvaltiot voivat laatia muita kansainvälisiä yleissopimuksia kansainvälisen rautatieliikenteen edistämiseksi, parantamiseksi tai helpottamiseksi.

a) en établissant des régimes de droit uniforme dans les domaines juridiques suivants :

1. contrat concernant le transport de voyageurs et de marchandises en trafic international ferroviaire direct, y compris des transports complémentaires utilisant d'autres moyens de transport et faisant l'objet d'un seul contrat;

2. contrat concernant l'utilisation de véhicules en tant que moyen de transport en trafic international ferroviaire;

3. contrat concernant l'utilisation de l'infrastructure en trafic international ferroviaire;

4. transport de marchandises dangereuses en trafic international ferroviaire;

b) en contribuant, en tenant compte des intérêts publics particuliers, à la suppression, dans les meilleurs délais, des entraves au franchissement des frontières en trafic international ferroviaire, pour autant que les causes de ces entraves relèvent de la compétence des Etats;

c) en contribuant à l'interopérabilité à l'harmonisation technique dans le secteur ferroviaire par la validation de normes techniques et l'adoption de prescriptions techniques uniformes;

d) en établissant une procédure uniforme pour l'admission technique de matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international;

e) en veillant à l'application de toutes les règles et recommandations arrêtées au sein de l'Organisation;

f) en développant les régimes de droit uniforme, règles et procédures visés aux lettres a) à e) compte tenu des évolutions juridique, économique et technique.

## § 2. L'Organisation peut

a) dans le cadre des buts visés au § 1 élaborer d'autres régimes de droit uniforme;

b) constituer un cadre dans lequel les Etats membres peuvent élaborer d'autres conventions internationales ayant pour but de favoriser, d'améliorer et de faciliter le trafic international ferroviaire.

## 3 artikla

*Kansainvälinen yhteistyö*

1 §. Jäsenvaltiot sitoutuvat keskittämään kansainvälisen rautatiealan yhteistyönsä periaatteessa OTIFin puitteisiin, mikäli tämä yhteistyö liittyy OTIFille 2 ja 4 artiklan mukaisesti annettuihin tehtäviin. Tätä varten jäsenvaltiot ryhtyvät kaikkiin välttämättömiin ja tarvittaviin toimenpiteisiin niiden monenvälisten kansainvälisten yleissopimusten ja muiden sopimusten muuttamiseksi, joiden sopimuspuolia ne ovat ja jotka koskevat kansainvälistä rautatiealan yhteistyötä ja antavat hallitustenvälisille tai valtiosta riippumattomille järjestöille tehtäviä, jotka ovat päällekkäisiä OTIFin tehtävien kanssa.

2 §. Velvoitteet, joita 1 §:stä aiheutuu niille jäsenvaltioille, jotka ovat samalla Euroopan yhteisöjen jäseniä tai Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen sopimusvaltioita, eivät vaikuta velvoitteisiin, jotka niiden on Euroopan yhteisöjen jäseninä tai Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen sopimusvaltioina täytettävä.

## 4 artikla

*Tehtävien vastaanottaminen ja siirtäminen*

1 §. Yleiskokouksen päätöksellä järjestö voi 2 artiklassa mainittujen tavoitteiden mukaisesti ottaa vastaan tehtäviä, resursseja ja velvoitteita, joita muut hallitustenväliset järjestöt siirtävät sille niiden kanssa tehtyjen sopimusten nojalla.

2 §. Järjestö voi hallintokomitean suostumuksella hoitaa jonkin jäsenvaltion sille siirtämiä hallinnollisia tehtäviä, jotka liittyvät järjestön tavoitteisiin. Näiden tehtävien hoitamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaa asianomainen jäsenvaltio.

## Article 3

*Coopération internationale*

§ 1. Les Etats membres s'engagent à concentrer, en principe, leur coopération internationale dans le domaine ferroviaire au sein de l'Organisation pour autant qu'il existe une cohérence avec les tâches qui lui sont attribuées conformément aux articles 2 et 4. Pour atteindre cet objectif les Etats membres prendront toutes les mesures nécessaires et utiles pour que soient adaptés les conventions et les accords internationaux multilatéraux dont ils sont parties contractantes, pour autant que ces conventions et accords concernent la coopération internationale dans le domaine ferroviaire et transfèrent, à d'autres organisations intergouvernementales ou non-gouvernementales, des compétences qui se recoupent avec les tâches attribuées à l'Organisation.

§ 2. Les obligations résultant du § 1 pour les Etats membres, qui sont également Membres des Communautés européennes ou Etats parties à l'Accord sur l'Espace économique européen, ne prévalent pas sur leurs obligations en tant que Membres des Communautés européennes ou Etats parties à l'Accord sur l'Espace économique européen.

## Article 4

*Reprise et transfert d'attributions*

§ 1. Sur décision de l'Assemblée générale, l'Organisation est autorisée à reprendre, en conformité avec les buts définis à l'article 2, les attributions, ressources et obligations qui lui seraient transférées par d'autres organisations intergouvernementales en vertu d'accords conclus avec ces organisations.

§ 2. L'Organisation peut, sur décision de l'Assemblée générale, transférer à d'autres organisations intergouvernementales des attributions, ressources et obligations en vertu d'accords conclus avec ces organisations.

3 §. Yleiskokouksen päätöksellä järjestö voi siirtää tehtäviä, resursseja ja velvoitteita muille hallitustenvälisille järjestöille niiden kanssa tehtyjen vastaavien sopimusten nojalla.

#### 5 artikla

##### *Jäsenvaltioiden erityiset velvoitteet*

1 §. Jäsenvaltiot sopivat ryhtyvänsä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin kansainvälisen rautatieliikenteen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi. Tätä varten kukin jäsenvaltio sitoutuu mahdollisuuksiensa mukaan

- a) poistamaan tarpeettomat menettelyt,
- b) yksinkertaistamaan ja yhtenäistämään edelleen tarvittavat muodollisuudet,
- c) yksinkertaistamaan rajatarkastukset.

2 §. Kansainvälisen rautatieliikenteen helpottamiseksi ja parantamiseksi jäsenvaltiot sopivat vaikuttavansa osaltaan siihen, että rautatiekulkuneuvoja, rautatiehenkilökuntaa, rautatieinfrastruktuuria ja apupalveluja koskevat määräykset, standardit, menettelyt ja organisaatiomenetelmät yhtenäistetään mahdollisimman pitkälle.

3 §. Jäsenvaltiot sopivat edistävänsä sellaisten sopimusten tekemistä infrastruktuurihallintojen välillä, jotka tähtäävät kansainvälisen rautatieliikenteen järjestämiseen parhaalla mahdollisella tavalla.

#### 6 artikla

##### *Yhtenäiset säännökset*

1 §. Mikäli 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen virkkeen mukaisia selityksiä tai varauksia ei ole tehty, sovelletaan kansainväliseen rautatieliikenteeseen sekä kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rau-

§ 3. L'Organisation peut, avec l'approbation du Comité administratif, prendre en charge des fonctions administratives ayant un lien avec ses buts et qui lui sont confiées par un Etat membre. Les dépenses de l'Organisation affectées à ces fonctions sont à la charge de l'Etat membre concerné.

#### Article 5

##### *Obligations particulières des Etats membres*

§ 1. Les Etats membres conviennent d'adopter toutes mesures appropriées afin de faciliter et d'accélérer le trafic international ferroviaire. A cet effet, chaque Etat membre s'engage, dans la mesure du possible, à :

- a) éliminer toute procédure inutile,
- b) simplifier et normaliser les formalités encore exigées,
- c) simplifier les contrôles frontaliers.

§ 2. Afin de faciliter et d'améliorer le trafic international ferroviaire, les Etats membres conviennent de prêter leur concours pour rechercher la plus grande uniformité possible dans les règlements, standards, procédures et méthodes d'organisation relatifs aux véhicules ferroviaires, au personnel ferroviaire, à l'infrastructure ferroviaire et aux services auxiliaires.

§ 3. Les Etats membres conviennent de faciliter la conclusion d'accords entre gestionnaires d'infrastructure visant à optimiser le trafic international ferroviaire.

#### Article 6

##### *Règles uniformes*

§ 1. Le trafic international ferroviaire et l'admission de matériel ferroviaire à l'utilisation en trafic international sont régis, pour autant que des déclarations ou réserves n'aient pas été faites ou émises

tatiekaluston tekniseen hyväksymiseen seuraavia yhtenäisiä säännöksiä:

a) ”Yhtenäiset säännökset sopimuksesta matkustajien kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta (CIV)”, joka muodostaa yleissopimuksen A-liitteen,

b) ”Yhtenäiset säännökset sopimuksesta tavarankansainvälisestä rautatiekuljetuksesta (CIM)”, joka muodostaa yleissopimuksen B-liitteen,

c) ”Vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevat oikeussäännökset (RID)”, jotka muodostavat yleissopimuksen C-liitteen,

d) ”Yhtenäiset säännökset sopimuksista vaunujen käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä (CUV)”, joka muodostaa yleissopimuksen D-liitteen,

e) ”Yhtenäiset säännökset sopimuksesta infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä (CUI)”, joka muodostaa yleissopimuksen E-liitteen,

f) ”Yhtenäiset säännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisten normien vahvistamisesta ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisestä (APTU)”, joka muodostaa yleissopimuksen F-liitteen,

g) ”Yhtenäiset säännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisestä hyväksymisestä (ATMF)”, joka muodostaa yleissopimuksen G-liitteen,

h) muut järjestön 2 artiklan 2 §:n a kohdan nojalla laatimat yhtenäiset oikeudelliset järjestelyt, jotka ovat samoin yleissopimuksen liitteitä.

2 §. Edellä 1 §:ssä mainitut yhtenäiset säännökset, oikeussäännökset ja muut oikeudelliset järjestelyt liitteineen ovat yleissopimuksen erottamaton osa.

## 7 artikla

### *”Yleissopimus”-käsitteen määrittely*

Seuraavissa määräyksissä käsitteen ”yleissopimus” katsotaan tarkoittavan yleissopimusta, 1 artiklan 4 §:ssä mainittua pöytäkirjaa sekä 6 artiklassa mainittuja liitteitä ja näiden liitteitä.

conformément à l'article 42, § 1, première phrase, par :

a) les "Règles uniformes concernant le contrat de transport international ferroviaire des voyageurs (CIV)", formant l'Appendice A à la Convention,

b) les "Règles uniformes concernant le contrat de transport international ferroviaire des marchandises (CIM)", formant l'Appendice B à la Convention,

c) le "Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (RID)", formant l'Appendice C à la Convention,

d) les "Règles uniformes concernant les contrats d'utilisation de véhicules en trafic international ferroviaire (CUV)", formant l'Appendice D à la Convention,

e) les "Règles uniformes concernant le contrat d'utilisation de l'infrastructure en trafic international ferroviaire (CUI)", formant l'Appendice E à la Convention,

f) les "Règles uniformes concernant la validation de normes techniques et l'adoption de prescriptions techniques uniformes applicables au matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international (APTU)", formant l'Appendice F à la Convention,

g) les "Règles uniformes concernant l'admission technique de matériel ferroviaire utilisé en trafic international (ATMF)", formant l'Appendice G à la Convention,

h) d'autres régimes de droit uniforme élaborés par l'Organisation en vertu de l'article 2, § 2, lettre a) formant également des Appendices à la Convention.

§ 2. Les Règles uniformes, le Règlement et les régimes énumérés au § 1 y compris leurs Annexes, font partie intégrante de la Convention.

## Article 7

### *Définition de la notion "Convention"*

Dans les dispositions qui suivent, l'expression "Convention" couvre la Convention proprement dite, le Protocole visé à l'article premier, § 4, et les Appendices visés à l'article 6, y compris leurs Annexes.

## II osa

**Yhteiset määräykset**

## 8 artikla

*Kansallinen laki*

1 §. Yleissopimusta tulkittaessa ja sovellettaessa on otettava huomioon sen kansainvälisoikeudellinen luonne sekä yhtenäisyyden edistämisen tarve.

2 §. Kansallista lakia sovelletaan silloin, kun yleissopimuksessa ei ole asiaa koskevia määräyksiä.

3 §. Kansallisella lailla tarkoitetaan sen valtion lakia, jossa oikeudenomistaja käyttää oikeuksiaan, kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset mukaan luettuna.

## 9 artikla

*Laskentayksikkö*

1 §. Liitteissä tarkoitettu laskentayksikkö on Kansainvälisen valuuttarahaston määrittämä erityisnosto-oikeus.

2 §. Kansainväliseen valuuttarahastoon kuuluvan jäsenvaltion rahayksikön arvo erityisnosto-oikeutena lasketaan menetelmällä, jota Kansainvälinen valuuttarahasto soveltaa omiin toimiinsa (ja maksutapahtumiinsa).

3 §. Kansainväliseen valuuttarahastoon kuulumattoman jäsenvaltion rahayksikön arvo erityisnosto-oikeutena lasketaan tämän valtion määräämällä tavalla. Laskun tuloksen on ilmaistava kyseisen maan rahayksikönä todellinen arvo, joka on mahdollisimman lähellä sitä arvoa, joka saataisiin 2 §:ää sovellettaessa.

4 §. Jos Kansainväliseen valuuttarahastoon kuulumattoman valtion lainsäädäntö ei mahdollista 2 tai 3 §:n soveltamista, liitteissä tarkoitetuksi laskentayksiköksi katsotaan

## TITRE II

**Dispositions communes**

## Article 8

*Droit national*

§ 1. Dans l'interprétation et l'application de la Convention, il sera tenu compte de son caractère de droit international et de la nécessité de promouvoir l'uniformité.

§ 2. A défaut de stipulations dans la Convention, le droit national est applicable.

§ 3. On entend par droit national le droit de l'Etat où l'ayant droit fait valoir ses droits, y compris les règles relatives aux conflits de lois.

## Article 9

*Unité de compte*

§ 1. L'unité de compte prévue par les Appendices est le Droit de tirage spécial tel que défini par le Fonds Monétaire International.

§ 2. La valeur, en Droit de tirage spécial, de la monnaie nationale d'un Etat membre qui est aussi Membre du Fonds Monétaire International est calculée selon la méthode appliquée par le Fonds Monétaire International pour ses propres opérations et transactions.

§ 3. La valeur, en Droit de tirage spécial, de la monnaie nationale d'un Etat membre qui n'est pas Membre du Fonds Monétaire International est calculée de la façon déterminée par cet Etat. Ce calcul doit exprimer en monnaie nationale une valeur réelle aussi proche que possible de celle qui résulterait de l'application du § 2.

§ 4. Pour un Etat Membre qui n'est pas Membre du Fonds Monétaire International, dont la législation ne permet pas d'appliquer le § 2 ou le § 3, l'unité de compte prévue

kolmea kultafrangia vastaava summa. Kul-  
tafrangin arvoksi on määritelty 10/31  
grammaa kultaa, jonka pitoisuus on 0,900.  
Kultafrangin muuntamisen on annettava tu-  
lokseksi kyseisen maan valuutassa ilmais-  
tuna todellinen arvo, joka on mahdollisim-  
man lähellä sitä arvoa, joka saataisiin 2 §:ää  
sovellettaessa.

5 §. Valtioiden on kolmen kuukauden ku-  
luessa yleissopimuksen voimaantulosta ja  
aina, kun niiden laskentamenetelmässä tai  
niiden oman rahayksikön arvossa tapahtuu  
laskentayksikön arvon suhteen muutos, il-  
moitettava pääsihteerille 3 §:n mukainen  
laskentamenetelmänsä tai 4 §:n mukaisen  
muuntamisen tulokset. Pääsihteeri saattaa  
nämä ilmoitukset muiden jäsenvaltioiden  
tietoon.

6 §. Laskentayksikköinä ilmaistu summa  
muunnetaan sen valtion valuutaksi, jossa  
tuomioistuimissa, jossa asia on pantu vireille, si-  
jaitsee. Muuntaminen tapahtuu sen arvon  
mukaan, joka kyseisellä on rahayksiköllä on  
sinä päivänä, jona tuomio annetaan, tai osa-  
puolten keskenään sopimana päivänä.

## 10 artikla

### *Täydentävät määräykset*

1 §. Kaksi tai useampi jäsenvaltio tai kak-  
si tai useampi kuljetusyritys voivat sopia  
täydentävistä määräyksistä yhtenäisten  
säännösten CIV ja yhtenäisten säännösten  
CIM toimeenpanoa varten. Tällaiset täyden-  
tävät määräykset eivät saa poiketa yhtenäis-  
istä säännöksistä.

2 §. Edellä 1 §:ssä tarkoitetut täydentävät  
määräykset tulevat voimaan ja julkaistaan  
kunkin valtion lakien ja määräysten edellyt-  
tämässä järjestyksessä. Täydentävistä mää-  
räyksistä ja niiden voimaan saattamisesta  
ilmoitetaan järjestön pääsihteerille. Pääsih-  
teeri antaa nämä ilmoitukset tiedoksi muille  
jäsenvaltioille.

par les Appendices est considérée comme  
étant égale à trois francs or. Le franc or est  
défini par 10/31 de gramme d'or au titre de  
0,900. La conversion du franc or doit ex-  
primer en monnaie nationale une valeur ré-  
elle aussi proche que possible de celle qui  
résulterait de l'application du § 2.

§ 5. Les Etats, dans les trois mois qui sui-  
vent la mise en vigueur de la Convention et  
chaque fois qu'un changement se produit  
dans leur méthode de calcul ou dans la va-  
leur de leur monnaie nationale par rapport à  
l'unité de compte, communiquent au Secré-  
taire général leur méthode de calcul con-  
formément au § 3 ou les résultats de la con-  
version conformément au § 4. Ce dernier  
notifie ces informations aux autres Etats  
membres.

§ 6. Un montant exprimé en unités de  
compte est converti dans la monnaie natio-  
nale de l'Etat du tribunal saisi. La conver-  
sion est effectuée conformément à la valeur  
de la monnaie correspondante le jour de la  
décision judiciaire ou le jour convenu par  
les parties.

## Article 10

### *Dispositions complémentaires*

§ 1. Deux ou plusieurs Etats membres ou  
deux ou plusieurs transporteurs peuvent  
convenir de dispositions complémentaires  
pour l'exécution des Règles uniformes CIV  
et des Règles uniformes CIM sans toutefois  
pouvoir déroger à ces Règles uniformes.

§ 2. Les dispositions complémentaires  
visées au § 1 sont mises en vigueur et pub-  
liées dans les formes prévues par les lois et  
prescriptions de chaque Etat. Les disposi-  
tions complémentaires des Etats et leur mi-  
se en vigueur sont communiquées au Se-  
crétaire général de l'Organisation. Il notifie  
ces informations aux autres Etats membres.

## 11 artikla

*Oikeudenkäyntikuluvakuus*

Yhtenäisiin säännöksiin CIV, yhtenäisiin säännöksiin CIM, yhtenäisiin säännöksiin CUV tai yhtenäisiin säännöksiin CUI perustuvissa oikeudenkäynneissä ei voida vaatia vakuuden asettamista oikeudenkäyntikulujen suorittamisesta.

## 12 artikla

*Tuomioiden täytäntöönpano. Takavarikko*

1 §. Kun toimivaltaisen tuomioistuimen yleissopimuksen määräysten nojalla antamat, joko asianosaismenettelyn mukaiset tai yksipuoliset tuomiot ovat tämän tuomioistuimen soveltaman lain mukaan tulleet täytäntöönpanokelpoisiksi, ne ovat täytäntöönpanokelpoisia myös muissa jäsenvaltioissa sen jälkeen, kun tuomion täytäntöönpanovaltiossa vaaditut muodollisuudet on täytetty. Tuomion asiaratkaisua ei saa käsitellä täytäntöönpanon yhteydessä uudelleen. Nämä määräykset koskevat myös sovintoratkaisuja.

2 §. Tämän artiklan 1 §:ää ei sovelleta tuomioihin, jotka ovat täytäntöönpanokelpoisia vain väliaikaisesti, eikä myöskään määräyksiin, jotka velvoittavat jutussa hävinneen kantajan suorittamaan oikeudenkäyntikulujen lisäksi vahingonkorvausta.

3 §. Kuljetusyrityksen yhtenäisten säännösten CIV tai yhtenäisten säännösten CIM alaisesta kuljetuksesta johtuvia saatavia toiselta kuljetusyritykseltä, joka ei kuulu saman jäsenvaltion lainkäyttövaltaan, voidaan takavarikoida ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimen päätöksen nojalla, jonka lainkäyttövaltaan saamiseen oikeutettu yritys kuuluu.

4 §. Yhtenäisten säännösten CUV tai yhtenäisten säännösten CUI alaisesta sopimuksesta johtuvia saatavia voidaan takavarikoida ainoastaan sen jäsenvaltion tuomioistuimen päätöksen nojalla, jonka lainkäyttövaltaan saamiseen oikeutettu yritys kuuluu.

## Article 11

*Caution judiciaire*

La caution à fournir pour assurer le paiement des dépens ne peut être exigée à l'occasion des actions judiciaires fondées sur les Règles uniformes CIV, les Règles uniformes CIM, les Règles uniformes CUV ou les Règles uniformes CUI.

## Article 12

*Exécution de jugements. Saisies*

§ 1. Lorsque les jugements prononcés en vertu des dispositions de la Convention, contradictoirement ou par défaut, par le juge compétent, sont devenus exécutoires d'après les lois appliquées par ce juge, ils acquièrent force exécutoire dans chacun des autres Etats membres après l'accomplissement des formalités prescrites dans l'Etat où l'exécution doit avoir lieu. La révision du fond de l'affaire n'est pas admise. Ces dispositions s'appliquent également aux transactions judiciaires.

§ 2. Le § 1 ne s'applique ni aux jugements qui ne sont exécutoires que provisoirement, ni aux condamnations à des dommages-intérêts qui seraient prononcées, en sus des dépens, contre un demandeur en raison du rejet de sa demande.

§ 3. Les créances nées d'un transport soumis aux Règles uniformes CIV ou aux Règles uniformes CIM, au profit d'une entreprise de transport sur une autre entreprise de transport qui ne relève pas du même Etat membre, ne peuvent être saisies qu'en vertu d'un jugement rendu par l'autorité judiciaire de l'Etat membre dont relève l'entreprise titulaire des créances à saisir.

§ 4. Les créances nées d'un contrat soumis aux Règles uniformes CUV ou aux Règles uniformes CUI ne peuvent être saisies qu'en vertu d'un jugement rendu par l'autorité judiciaire de l'Etat membre dont relève l'entreprise titulaire des créances à saisir.

5 §. Rautatiekulkuneuvoja voidaan takavarikoida ainoastaan siinä jäsenvaltiossa, jossa niiden haltijan kotipaikka on, jollei takavarikkoa suoriteta sanotun valtion tuomioistuimen päätöksen nojalla. Käsité ”haltija” tarkoittaa sitä, jolla on omistusoikeuden tai hallinnan perusteella rautatiekulkuneuvoista käyttämisestä kuljetusvälineenä pysyvää taloudellista hyötyä.

§ 5. Les véhicules ferroviaires ne peuvent être saisis, sur un territoire autre que celui de l'Etat membre dans lequel le détenteur a son siège social, qu'en vertu d'un jugement rendu par l'autorité judiciaire de cet Etat. Le terme “détenteur” désigne celui qui exploite économiquement, de manière durable, un véhicule ferroviaire en tant que moyen de transport, qu'il en soit propriétaire ou qu'il en ait le droit de disposition.

### III OSA

#### Rakenne ja toiminta

##### 13 artikla

##### *Toimielimet*

1 §. Järjestöllä on seuraavat toimielimet:

- a) yleiskokous,
- b) hallintokomitea,
- c) tarkistuskomissio,
- d) vaarallisten aineiden kuljetusten asiantuntijakomissio (RID-asiantuntijakomissio),
- e) rautatieliikenteen helpottamista käsittelevä komissio,
- f) teknisten kysymysten asiantuntijakomissio,
- g) pääsihteeri.

2 §. Yleiskokouksen päätöksellä voidaan väliaikaisesti perustaa muita komissioita erityistehtäviä varten.

3 §. Yleiskokouksen sekä 1 §:n c - f kohdassa mainittujen komissioiden päätösvaltaisuutta todettaessa jäsenvaltioita, joilla ei ole äänioikeutta (14 artiklan 5 §, 26 artiklan 7 § tai 40 artiklan 4 §), ei oteta huomioon.

4 §. Yleiskokouksen puheenjohtajan, hallintokomitean puheenjohtajan ja pääsihteerin tehtävässä voi periaatteessa toimia ainoastaan jonkin jäsenvaltion kansalainen.

### TITRE III

#### Structure et fonctionnement

##### Article 13

##### *Organes*

§ 1. Le fonctionnement de l'Organisation est assuré par les organes ci-après :

- a) l'Assemblée générale,
- b) le Comité administratif,
- c) la Commission de révision,
- d) la Commission d'experts pour le transport des marchandises dangereuses (Commission d'experts du RID),
- e) la Commission de la facilitation ferroviaire,
- f) la Commission d'experts techniques,
- g) le Secrétaire général.

§ 2. L'Assemblée générale peut décider la création à titre temporaire d'autres commissions pour des tâches spécifiques.

§ 3. Lors de la détermination du quorum à l'Assemblée générale et aux Commissions visées au § 1, lettres c) à f), les Etats membres qui n'ont pas le droit de vote (article 14, § 5, article 26, § 7 ou article 40, § 4) ne sont pas pris en compte.

§ 4. La présidence à l'Assemblée générale, la présidence au Comité administratif ainsi que la fonction de Secrétaire général doivent, en principe, être attribuées à des ressortissants d'Etats membres différents.

## 14 artikla

*Yleiskokous*

1 §. Yleiskokous koostuu kaikista jäsenvaltioista.

2 §. Yleiskokouksen tehtävänä on:

a) laatia työjärjestyksensä;  
b) määrätä hallintokomitean jäsenet sekä jokaiselle jäsenelle varajäsen, ja nimetä jäsenvaltio, joka toimii puheenjohtajana (15 artiklan 1—3 §);

c) valita pääsihteeri (21 artiklan 2 §);

d) antaa hallintokomitean ja pääsihteerin toimintaa koskevia ohjeita;

e) määrätä kuuden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi enimmäismäärä, johon järjestön kulut kunakin budjettikautena saavat nousta (25 artikla), tai antaa enintään kuuden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi ohjeet näiden kulujen rajoittamisesta;

f) päättää järjestön toimipaikan siirtämisestä (1 artiklan 2 §);

g) päättää muiden työkielten käyttöön- otosta (1 artiklan 6 §);

h) päättää siitä, ottaako järjestö vastaan muita tehtäviä (4 artiklan 1 §), sekä järjestön tehtävien siirtämisestä jollekin muulle hallitustenväliselle järjestölle (4 artiklan 2 §);

i) päättää tarvittaessa väliaikaisten komissoiden perustamisesta erityistehtäviä varten (13 artiklan 2 §);

j) harkita, katsotaanko jonkin valtion irtisanoneen yleissopimuksen äänettömästi (26 artiklan 7 §);

k) päättää tilintarkastusvelvollisuuden siirtämisestä järjestön toimipaikan sijainti- valtiolta muulle jäsenvaltiolle (27 artiklan 1 §);

l) päättää yleissopimuksen muutosehdo- tuksista (33 artiklan 2 ja 3 §);

m) päättää sille esitetyistä liittymishake- muksista (37 artiklan 4 §);

n) päättää alueellisen taloudellisen yhden- tymisen järjestön liittymisehdoista (38 arti- klan 1 §);

## Article 14

*Assemblée générale*

§ 1. L'Assemblée générale se compose de tous les Etats membres.

§ 2. L'Assemblée générale:

a) établit son règlement intérieur;  
b) désigne les membres du Comité admin- istratif ainsi qu'un membre suppléant pour chacun d'eux et élit l'Etat membre qui en assurera la Présidence (article 15, §§ 1 à 3);

c) élit le Secrétaire général (article 21, § 2);

d) émet des directives concernant l'ac- tivité du Comité administratif et du Se- crétaire général;

e) fixe, par période de six ans, le montant maximal que peuvent atteindre les dépenses de l'Organisation durant chaque période budgétaire (article 25); à défaut, elle émet, pour une période ne pouvant excéder six ans, des directives relatives à la limitation de ces dépenses;

f) décide si le siège de l'Organisation est fixé à un autre endroit (article premier, § 2);

g) décide de l'introduction d'autres lan- gues de travail (article premier, § 6);

h) décide de la reprise d'autres attribu- tions par l'Organisation (article 4, § 1) ainsi que du transfert d'attributions de l'Organisation à une autre organisation in- tergouvernementale (article 4, § 2);

i) décide, le cas échéant, la création à titre temporaire d'autres commissions pour des tâches spécifiques (article 13, § 2);

j) examine si l'attitude d'un Etat doit être considérée comme une dénonciation tacite (article 26, § 7);

k) décide de confier l'exécution de la vérification des comptes à un autre Etat membre que l'Etat de siège (article 27, § 1);

l) décide des propositions tendant à modi- fier la Convention (article 33, §§ 2 et 3);

m) décide des demandes d'adhésion qui lui sont soumises (article 37, § 4);

n) décide des conditions d'adhésion d'une organisation régionale d'intégration éco- nomique (article 38, § 1);

o) päättää sille esitetyistä liitännäisjäsenyyshakemuksista (39 artiklan 1 §);

p) päättää järjestön lakkauttamisesta ja sen tehtävien mahdollisesta siirtämisestä jollekin muulle hallitustenväliselle järjestölle (43 artikla);

q) päättää esityslistaan merkityistä muista asioista.

3 §. Pääsihteeri kutsuu yleiskokouksen koolle joka kolmas vuosi tai kolmanneksen jäsenvaltioista tätä pyytäessä taikka hallintokomitean pyynnöstä samoin kuin 33 artiklan 2 ja 3 §:ssä ja 37 artiklan 4 §:ssä mainituissa tapauksissa. Pääsihteeri toimittaa kokouksen esityslistaluonnoksen jäsenvaltioille viimeistään kolme kuukautta ennen istunnon avausta 2 §:n a kohdassa mainitun työjärjestyksen määräysten mukaisesti.

4 §. Yleiskokous on päätösvaltainen (13 artiklan 3 §), jos jäsenvaltioiden enemmistö on siinä edustettuna. Jäsenvaltio voi valtuuttaa toisen jäsenvaltion edustajakseen; yksi valtio ei kuitenkaan voi edustaa enempää kuin yhtä muuta valtiota.

5 §. Yleiskokouksen päättäessä yleissopimuksen liitteiden muutoksista niillä jäsenvaltioilla, jotka ovat antaneet kyseisestä liitteestä 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen virkkeen mukaisen selityksen, ei ole äänioikeutta.

6 §. Yleiskokous tekee päätöksensä äänestykseen osallistuvien jäsenvaltioiden enemmistöllä; kuitenkin siten, että 2 §:n e, f, g, h, l ja p kohdan tapauksissa sekä 34 artiklan 6 §:n tapauksessa vaaditaan kahden kolmasosan enemmistö. 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa vaaditaan kahden kolmasosan enemmistö ainoastaan silloin, kun kyse on muutosehdotuksista, jotka koskevat yleissopimusta, lukuun ottamatta sen 9 artiklaa ja 27 artiklan 2—10 §:ää, tai 1 artiklan 4 §:ssä mainitun pöytäkirjan muutosehdotuksista.

7 §. Pääsihteeri voi jäsenvaltioiden enemmistön suostumuksella kutsua osallistumaan yleiskokouksen istuntoihin neuvonantajain ominaisuudessa myös

o) décide des demandes d'association qui lui sont soumises (article 39, § 1);

p) décide de la dissolution de l'Organisation et du transfert éventuel de ses attributions à une autre organisation intergouvernementale (article 43);

q) décide des autres questions inscrites à l'ordre du jour.

§ 3. Le Secrétaire général convoque l'Assemblée générale une fois tous les trois ans ou à la demande soit d'un tiers des Etats membres soit du Comité administratif, ainsi que dans les cas visés à l'article 33, §§ 2 et 3 et à l'article 37, § 4. Il adresse aux Etats membres le projet de l'ordre du jour, au plus tard trois mois avant l'ouverture de la session, dans les conditions définies par le règlement intérieur visé au § 2, lettre a).

§ 4. A l'Assemblée générale, le quorum (article 13, § 3) est atteint lorsque la majorité des Etats membres y sont représentés. Un Etat membre peut se faire représenter par un autre Etat membre; toutefois, un Etat ne peut représenter plus d'un autre Etat.

§ 5. En cas de vote de l'Assemblée générale concernant des modifications des Appendices à la Convention, les Etats membres qui ont fait, conformément à l'article 42, § 1, première phrase, une déclaration à l'Appendice concerné n'ont pas le droit de vote.

§ 6. L'Assemblée générale prend ses décisions à la majorité des Etats membres représentés lors du vote sauf dans les cas du § 2, lettres e), f), g), h), l) et p) ainsi que dans le cas de l'article 34, § 6, pour lesquels la majorité des deux tiers est requise. Toutefois, dans le cas du § 2, lettre l) une majorité des deux tiers n'est requise que lorsqu'il s'agit des propositions tendant à modifier la Convention proprement dite, à l'exception des articles 9 et 27, §§ 2 à 10, ainsi que le Protocole visé à l'article premier, § 4.

§ 7. Sur invitation du Secrétaire général, lancée en accord avec la majorité des Etats membres,

- a) järjestöön kuulumattomia valtioita,
- b) kansainvälisiä järjestöjä ja liittoja, jotka ovat toimivaltaisia järjestön toimintaan liittyvissä kysymyksissä tai käsittelevät istunnon esityslistalla olevia kysymyksiä.

## 15 artikla

*Hallintokomitea*

1 §. Hallintokomiteaan kuuluu kolmannes jäsenvaltioista.

2 §. Komitean jäsenet ja kunkin jäsenen varajäsen sekä puheenjohtajana toimiva jäsenvaltio nimitetään kolmeksi vuodeksi. Komitean kokoonpano määrätään kullekin kaudelle, ottaen erityisesti huomioon oikeudenmukainen maantieteellinen jakauma. Varajäsen, josta tulee kesken kauden komitean jäsen, nimitetään seuraavaksi kaudeksi komitean jäseneksi.

3 §. Jos komiteassa vapautuu paikka tai komitean jäsen menettää äänioikeutensa taikka ei osallistu kahteen perättäiseen komitean istuntoon eikä valtuuta 6 §:n mukaisesti toista jäsentä edustamaan itseään, hoitaa yleiskokouksen nimittämä varajäsen kyseisen jäsenen tehtävät kauden loppuajan.

4 §. Lukuun ottamatta 3 §:ssa tarkoitettua tapausta, mikään jäsenvaltio ei voi kuulua komiteaan kahta peräkkäistä täyttä kautta pidempää aikaa.

- 5 §. Komitean tehtävänä on:
- a) laatia työjärjestyksensä;
  - b) tehdä toimipaikkaansa koskeva sopimus;
  - c) laatia järjestön henkilökunnan asemaa koskeva ohjesääntö;
  - d) nimittää järjestön ylemmät virkamie-

- a) des Etats non membres de l'Organisation,
- b) des organisations et associations internationales, compétentes pour des questions concernant les activités de l'Organisation ou s'occupant de problèmes inscrits à l'ordre du jour,

peuvent participer, avec voix consultative, aux sessions de l'Assemblée générale.

## Article 15

*Comité administratif*

§ 1. Le Comité administratif se compose d'un tiers des Etats membres.

§ 2. Les membres du Comité et un membre suppléant pour chacun d'eux ainsi que l'Etat membre qui préside sont désignés pour trois ans. La composition du Comité est déterminée pour chaque période, en tenant compte notamment d'une équitable répartition géographique. Un membre suppléant qui est devenu membre du Comité au cours d'une période, doit être désigné comme membre du Comité pour la période qui suit.

§ 3. En cas de vacance, de suspension du droit de vote d'un membre ou en cas d'absence d'un membre lors de deux sessions consécutives du Comité, sans qu'il se fasse représenter par un autre membre conformément au § 6, le membre suppléant désigné par l'Assemblée générale exerce les fonctions de celui-ci pour le reste de la période.

§ 4. Abstraction faite du cas visé au § 3, aucun Etat membre ne peut faire partie du Comité pendant plus de deux périodes consécutives et entières.

- § 5. Le Comité
- a) établit son règlement intérieur;
  - b) conclut l'accord de siège;
  - c) établit le statut du personnel de l'Organisation;
  - d) nomme, en tenant compte de la compé-

het, ottaen huomioon ehdokkaiden pätevyys ja oikeudenmukainen maantieteellinen jakauma;

e) laatia järjestön taloutta ja kirjanpitoa koskeva ohjesääntö;

f) hyväksyä järjestön työohjelma, budjetti, toimintakertomus ja tilikertomus;

g) määrätä hyväksytyn tilikertomuksen pohjalta lopullinen maksuosuus, joka jäsenvaltioiden on 26 artiklan mukaisesti maksettava kahdelta edelliseltä kalenterivuodelta, sekä 26 artiklan 5 §:n mukaisesti kuluvalta ja seuraavalta kalenterivuodelta suoritettavan ennakkomaksun suuruus;

h) määrätä, mitkä järjestön tehtävät koskevat kaikkia ja mitkä vain osaa jäsenvaltioista, sekä mihin kuluihin jäsenvaltioiden on siten osallistuttava (26 artiklan 4 §);

i) määrätä erityiskorvausten määrä (26 artiklan 11 §);

j) antaa erityisohjeita tilintarkastuksesta (27 artiklan 1 §);

k) hyväksyä järjestön vastaanottamat hallinnolliset tehtävät (4 artiklan 3 §) ja määrätä erityiskorvaukset, jotka kyseisen jäsenvaltion on suoritettava;

l) toimittaa jäsenvaltioille toimintakertomus ja tilikertomus sekä ilmoittaa niille päätöksensä ja suosituksensa;

m) laatia sitä yleiskokousta varten, jossa komitean kokoonpano määrätään (14 artiklan 2 §:n b kohta), toimintakertomus sekä uudistusehdotuksia, ja toimittaa nämä jäsenvaltioille viimeistään kaksi kuukautta ennen istunnon avausta;

n) valvoa pääsihteerin toimintaa;

o) valvoa, että pääsihteeri soveltaa yleisopimusta sekä muiden toimielinten tekemiä päätöksiä oikein. Tätä varten komitea voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin yleisopimuksen ja mainittujen päätösten soveltamisen parantamiseksi;

p) antaa perusteltuja lausuntoja kysymyksistä, jotka voivat koskea järjestön toimintaa ja jotka jokin jäsenvaltio tai pääsihteeri

tence des candidats et d'une équitable répartition géographique, les hauts fonctionnaires de l'Organisation;

e) établit un règlement concernant les finances et la comptabilité de l'Organisation;

f) approuve le programme de travail, le budget, le rapport de gestion et les comptes de l'Organisation;

g) fixe, sur la base des comptes approuvés, les contributions définitives dues par les Etats membres conformément à l'article 26 pour les deux années civiles écoulées, ainsi que le montant de l'avance de trésorerie dû par les Etats membres conformément à l'article 26, § 5 pour l'année en cours et pour l'année civile suivante;

h) détermine les attributions de l'Organisation qui concernent tous les Etats membres ou seulement quelques-uns des Etats membres ainsi que les dépenses à supporter, en conséquence, par ces Etats membres (article 26, § 4);

i) fixe le montant des rémunérations spécifiques (article 26, § 11);

j) donne des directives spéciales concernant la vérification des comptes (article 27, § 1);

k) approuve la prise en charge de fonctions administratives par l'Organisation (article 4, § 3) et fixe les contributions spécifiques dues par l'Etat membre concerné;

l) communique aux Etats membres le rapport de gestion, le relevé des comptes ainsi que ses décisions et recommandations;

m) établit et communique aux Etats membres, en vue de l'Assemblée générale chargée de déterminer sa composition, au plus tard deux mois avant l'ouverture de la session, un rapport sur son activité ainsi que des propositions relatives à son renouvellement (article 14, § 2, lettre b);

n) contrôle la gestion du Secrétaire général;

o) veille à la bonne application, par le Secrétaire général, de la Convention ainsi qu'à l'exécution, par le Secrétaire général, des décisions prises par les autres organes; à cet effet, le Comité peut prendre toutes les mesures propres à améliorer l'application de la Convention et des décisions précitées;

p) donne des avis motivés sur les questions qui peuvent intéresser l'activité de l'Organisation et qui lui sont soumises par

on esittänyt sen tarkastettavaksi;

q) ratkaista jäsenvaltion ja pääsihteerin väliset erimielisyydet tämän tehtävistä tallettajana (36 artiklan 2 §);

r) päättää jäsenyyden keskeyttämistä koskevista hakemuksista (40 artikla).

6 §. Komitea on päätösvaltainen, jos kaksi kolmannesta sen jäsenistä on siinä edustettuna. Jäsen voi valtuuttaa toisen jäsenen edustajakseen; yksi jäsen voi kuitenkin edustaa ainoastaan yhtä muuta jäsentä.

7 §. Komitea tekee päätöksensä äänestyksessä edustettuina olevien jäsenten enemmistöllä.

8 §. Jollei komitea toisin päättä, se kokoontuu järjestön toimipaikassa. Istuntojen pöytäkirjat toimitetaan kaikille jäsenvaltioille.

9 §. Komitean puheenjohtaja

a) kutsuu komitean koolle vähintään kerran vuodessa tai neljän komitean jäsenen tai pääsihteerin tätä pyytäessä;

b) toimittaa komitean jäsenille esityslistaluonnoksen;

c) käsittelee kokousten välillä ilmaantuvat kiireelliset kysymykset komitean työjärjestyksessä määrätyissä rajoissa ja siinä määrätyin ehdoin;

d) allekirjoittaa 5 §:n b kohdassa mainitun toimipaikkaa koskevan sopimuksen.

10 §. Komitea voi valtuuksiensa puitteissa valtuuttaa puheenjohtajan hoitamaan tiettyjä erityistehtäviä.

## 16 artikla

### *Komissiot*

1 §. Edellä 13 artiklan 1 §:n c – f kohdassa ja 2 §:ssä mainitut komissiot koostuvat periaatteessa kaikista jäsenvaltioista. Jos tarkistuskomissio, RID-asiantuntijakomisio tai teknisten kysymysten asiantuntija-

un Etat membre ou par le Secrétaire général;

q) tranche les différends entre un Etat membre et le Secrétaire général au regard de sa fonction comme dépositaire (article 36, § 2);

r) décide de demandes de suspension de la qualité de membre (article 40).

§ 6. Au Comité, le quorum est atteint lorsque deux tiers de ses membres y sont représentés. Un membre peut se faire représenter par un autre membre; toutefois, un membre ne peut représenter plus d'un autre membre.

§ 7. Le Comité prend ses décisions à la majorité des membres représentés lors du vote.

§ 8. Sauf décision contraire, le Comité se réunit au siège de l'Organisation. Les procès-verbaux des sessions sont envoyés à tous les Etats membres.

§ 9. Le président du Comité :

a) convoque le Comité au moins une fois par an ainsi qu'à la demande soit de quatre de ses membres, soit du Secrétaire général;

b) adresse aux membres du Comité le projet de l'ordre du jour;

c) traite, dans les limites et conditions définies au règlement intérieur du Comité, des questions urgentes soulevées dans l'intervalle des sessions;

d) signe l'accord de siège prévu au § 5, lettre b).

§ 10. Le Comité peut, dans les limites de ses propres compétences, charger le président d'exécuter certaines tâches spécifiques.

## Article 16

### *Commissions*

§ 1. Les Commissions visées à l'article 13, § 1, lettres c) à f) et § 2 se composent en principe de tous les Etats membres. Lorsque la Commission de révision, la Commission d'experts du RID ou la Commission

komissio käsittelee valtuuksiensa puitteissa yleissopimuksen liitteiden muutoksia ja päättää niistä, ne jäsenet, jotka ovat antaneet kyseisistä liitteistä 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen virkkeen mukaisen selityksen, eivät kuitenkaan tällaisessa tapauksessa ole komission jäseniä.

2 §. Pääsihteeri kutsuu komission koolle joko omasta aloitteestaan taikka viiden jäsenvaltion tai hallintokomitean pyynnöstä. Pääsihteeri toimittaa esityslistaluonnoksen jäsenvaltioille viimeistään kaksi kuukautta ennen istunnon avausta.

3 §. Jäsenvaltio voi valtuuttaa toisen jäsenvaltion edustajakseen; yksi valtio voi kuitenkin edustaa enintään kahta muuta valtiota.

4 §. Kullakin edustettuna olevalla jäsenvaltiolla on yksi ääni. Ehdotus hyväksytään, jos jaa-äänten luku:

vastaa vähintään yhtä kolmasosaa äänestukseen osallistuvista jäsenvaltioista ja ylittää ei-äänten luvun.

5 §. Pääsihteeri voi jäsenvaltioiden enemmistön suostumuksella kutsua osallistumaan komissioiden istuntoihin neuvonantajien ominaisuudessa myös

a) järjestöön kuulumattomia valtioita,

b) jäsenvaltioita, jotka eivät kyseisen istunnon ajankohtana ole komission jäseniä,

c) kansainvälisiä järjestöjä ja liittoja, jotka ovat toimivaltaisia järjestön toimintaan liittyvissä kysymyksissä tai käsittelevät istunnon esityslistalla olevia kysymyksiä.

6 §. Komissiot valitsevat kutakin istuntoa varten tai tietyksi kaudeksi puheenjohtajan sekä yhden tai useamman varapuheenjohtajan.

7 §. Keskustelut käydään komission työkielillä. Istunnossa jollakin työkielellä esite-

d'experts techniques délibèrent et décident, dans le cadre de leurs compétences, des modifications des Appendices à la Convention, les Etats membres qui ont fait, conformément à l'article 42, § 1, première phrase, une déclaration portant sur les Appendices concernés ne sont pas membres de la Commission y relative.

§ 2. Le Secrétaire général convoque les Commissions soit de sa propre initiative, soit à la demande de cinq Etats membres, soit à la demande du Comité administratif. Le Secrétaire général adresse le projet d'ordre du jour aux Etats membres au plus tard deux mois avant l'ouverture de la session.

§ 3. Un Etat membre peut se faire représenter par un autre Etat membre; toutefois, un Etat ne peut représenter plus de deux autres Etats.

§ 4. Chaque Etat membre représenté a droit à une voix. Une proposition est adoptée si le nombre de voix positives est :

au moins égal au tiers du nombre des Etats membres représentés lors du vote et supérieur au nombre des voix négatives.

§ 5. Sur invitation du Secrétaire général, lancée en accord avec la majorité des Etats membres,

a) des Etats non membres de l'Organisation,

b) des Etats membres qui ne sont cependant pas membres des Commissions concernées,

c) des organisations et associations internationales, compétentes pour des questions concernant les activités de l'Organisation ou s'occupant de problèmes inscrits à l'ordre du jour,

peuvent participer, avec voix consultative, aux sessions des Commissions.

§ 6. Les Commissions élisent pour chaque session ou pour une période déterminée un président et un ou plusieurs vice-présidents.

§ 7. Les délibérations ont lieu dans les langues de travail. Les exposés faits en sé-

tyt lausunnot käännetään pääkohdiltaan toisille työkielille; ehdotukset ja päätökset käännetään kokonaisuudessaan.

8 §. Pöytäkirjoissa esitetään yhteenveto keskusteluista. Ehdotukset ja päätökset sisältyvät pöytäkirjoihin kokonaisuudessaan. Päätösten osalta vain ranskankielinen teksti on todistusvoimainen. Pöytäkirjat jaetaan kaikille jäsenvaltioille.

9 §. Komissiot voivat asettaa työryhmiä käsittelemään määrättyjä kysymyksiä.

10 §. Komissiot päättävät omasta työjärjestyksestään.

#### 17 artikla

##### *Tarkistuskomissio*

1 §. Tarkistuskomissio

a) päättää 33 artiklan 4 §:n mukaisesti yleissopimuksen muutosehdotuksista,

b) tutkii 33 artiklan 2 §:n mukaisesti yleiskokouksen päätettäväksi esitetyt ehdotukset.

2 §. Tarkistuskomissio on päätösvaltainen (13 artiklan 3 §), jos jäsenvaltioiden enemmistö on siinä edustettuna.

#### 18 artikla

##### *RID-asiantuntijakomissio*

1 §. RID-asiantuntijakomissio päättää 33 artiklan 5 §:n mukaisesti yleiskokouksen muutosehdotuksista.

2 §. RID-asiantuntijakomissio on päätösvaltainen (13 artiklan 3 §), jos kolmannes jäsenvaltioista on siinä edustettuna.

ance dans l'une des langues de travail sont traduits en substance dans les autres langues de travail, les propositions et les décisions sont traduites intégralement.

§ 8. Les procès-verbaux résument les délibérations. Les propositions et les décisions sont reproduites intégralement. En ce qui concerne les décisions, seul le texte français fait foi. Les procès-verbaux sont transmis à tous les Etats membres.

§ 9. Les Commissions peuvent créer des groupes de travail chargés de traiter des questions déterminées.

§ 10. Les Commissions se dotent d'un règlement intérieur.

#### Article 17

##### *Commission de révision*

§ 1. La Commission de révision :

a) décide, conformément à l'article 33, § 4, des propositions tendant à modifier la Convention;

b) examine les propositions à soumettre pour décision, conformément à l'article 33, § 2, à l'Assemblée générale.

§ 2. A la Commission de révision, le quorum (article 13, § 3) est atteint lorsque la majorité des Etats membres y sont représentés.

#### Article 18

##### *Commission d'experts du RID*

§ 1. La Commission d'experts du RID décide, conformément à l'article 33, § 5, des propositions tendant à modifier la Convention.

§ 2. A la Commission d'experts du RID, le quorum (article 13, § 3) est atteint lorsqu'un tiers des Etats membres y sont représentés.

## 19 artikla

*Rautatieliikenteen helpottamista käsittelevä komissio*

1 §. Rautatieliikenteen helpottamista käsittelevä komissio

a) käsittelee kaikkia kysymyksiä, jotka koskevat rajanylityksen helpottamista kansainvälisessä rautatieliikenteessä,

b) suosittelee standardeja, menetelmiä, menettelyjä ja käytäntöjä, jotka helpottavat kansainvälistä rautatieliikennettä.

2 §. Rautatieliikenteen helpottamista käsittelevä komissio on päätösvaltainen (13 artiklan 3 §), jos kolmannes jäsenvaltioista on siinä edustettuna.

## 20 artikla

*Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio*

1 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio

a) päättää kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitettua rautatiekalustoa koskevien teknisten normien vahvistamisesta yhtenäisten säännösten APTU 5 artiklan mukaisesti;

b) päättää kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitettua rautatiekalustoa koskevien yhtenäisten teknisten rakenne-, käyttö- ja kunnossapitomääräysten sekä menettelyjen hyväksymisestä yhtenäisten oikeussäännösten APTU 6 artiklan mukaisesti;

c) tarkkailee kansainvälisessä rautatieliikenteessä käytettäväksi tarkoitettua rautatiekalustoa koskevien teknisten normien ja yhtenäisten teknisten määräysten soveltamista sekä tutkii niiden edelleen kehittämistä, vahvistamista tai hyväksymistä silmällä pitäen yhtenäisten säännösten APTU 5 ja 6 artiklassa edellytettyjen menettelyjen mukaisesti;

d) päättää 33 artiklan 6 §:n mukaisesti yleissopimuksen muutosehdotuksista;

e) käsittelee muut asiat, jotka sen tehtäväksi on annettu yhtenäisten säännösten APTU ja yhtenäisten säännösten ATMF mukaisesti.

## Article 19

*Commission de la facilitation ferroviaire*

§ 1. La Commission de la facilitation ferroviaire :

a) se prononce sur toutes les questions visant à faciliter le franchissement des frontières en trafic international ferroviaire;

b) recommande des standards, des méthodes, des procédures et des pratiques relatifs à la facilitation ferroviaire.

§ 2. A la Commission de la facilitation ferroviaire, le quorum (article 13, § 3) est atteint lorsqu'un tiers des Etats membres y sont représentés.

## Article 20

*Commission d'experts techniques*

§ 1. La Commission d'experts techniques

a) décide, conformément à l'article 5 des Règles uniformes APTU, de la validation d'une norme technique relative au matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international;

b) décide, conformément à l'article 6 des Règles uniformes APTU, de l'adoption d'une prescription technique uniforme relative à la construction, à l'exploitation, à la maintenance ou à une procédure concernant le matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international;

c) veille à l'application des normes techniques et des prescriptions techniques uniformes relatives au matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international ferroviaire et examine leur développement en vue de leur validation ou adoption conformément aux procédures prévues aux articles 5 et 6 des Règles uniformes APTU;

d) décide, conformément à l'article 33, § 6, des propositions tendant à modifier la Convention;

e) traite de toutes les autres affaires qui lui sont attribuées conformément aux Règles uniformes APTU et aux Règles uniformes ATMF.

2 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio on päätösvaltainen (13 artiklan 3 §), jos puolet 16 artiklan 1 §:ssä tarkoitetuista jäsenvaltioista on siinä edustettuna. Päätettäessä yhtenäisten säännösten APTU-liitteiden määräyksistä ei jäsenvaltioilla, jotka ovat vastustaneet kyseisiä määräyksiä 35 artiklan 4 §:n mukaisesti tai antaneet yhtenäisten säännösten APTU 9 artiklan 1 §:n mukaisen selityksen, ole äänioikeutta.

3 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio voi joko vahvistaa tekniset standardit tai hyväksyä yhtenäiset tekniset määräykset tai kieltäytyä vahvistamasta tai hyväksymästä niitä. Se ei voi missään tapauksessa muuttaa niitä.

## 21 artikla

### *Pääsihteeri*

1 §. Pääsihteeri hoitaa järjestön sihteeristön tehtävät.

2 §. Yleiskokous valitsee pääsihteerin kolmen vuoden pituiseksi kaudeksi. Hänet voidaan valita uudelleen enintään kahdesti.

3 §. Pääsihteerin tehtävänä on erityisesti:

- a) toimia tallettajana (36 artikla);
- b) edustaa järjestöä ulospäin;
- c) antaa yleiskokouksen ja komissioiden tekemät päätökset tiedoksi jäsenvaltioille (34 artiklan 1 §, 35 artiklan 1 §);
- d) hoitaa järjestön muiden toimielinten hänelle siirtämät tehtävät;
- e) valmistella jäsenvaltioiden tekemät yleissopimuksen muutosehdotukset käsittelemään varten käyttämällä tarvittaessa apuna asiantuntijoita;
- f) kutsua koolle yleiskokouksen ja komissioiden kokoukset (14 artiklan 3 §, 16 artiklan 2 §);
- g) toimittaa jäsenvaltioille ajoissa eri toi-

§ 2. A la Commission d'experts techniques, le quorum (article 13, § 3) est atteint lorsque la moitié des Etats membres au sens de l'article 16, § 1 y sont représentés. Lors de la prise de décisions concernant des dispositions des Annexes des Règles uniformes APTU, les Etats membres qui ont formulé une objection, conformément à l'article 35, § 4, à l'égard des dispositions concernées ou ont fait une déclaration, conformément à l'article 9, § 1 des Règles uniformes APTU, n'ont pas le droit de vote.

§ 3. La Commission d'experts techniques peut, soit valider des normes techniques ou adopter des prescriptions techniques uniformes, soit refuser de les valider ou de les adopter; elle ne peut en aucun cas les modifier.

## Article 21

### *Secrétaire général*

§ 1. Le Secrétaire général assume les fonctions de secrétariat de l'Organisation.

§ 2. Le Secrétaire général est élu par l'Assemblée générale pour une période de trois ans, renouvelable au maximum deux fois.

§ 3. Le Secrétaire général doit notamment:

- a) assumer les fonctions de depositaire (article 36);
- b) représenter l'Organisation vers l'extérieur;
- c) communiquer les décisions prises par l'Assemblée générale et par les Commissions aux Etats membres (article 34, § 1; article 35, § 1);
- d) exécuter les tâches qui lui sont confiées par les autres organes de l'Organisation;
- e) instruire les propositions des Etats membres tendant à modifier la Convention en ayant recours, le cas échéant, à l'assistance d'experts;
- f) convoquer l'Assemblée générale et les Commissions (article 14, § 3; article 16, § 2);
- g) adresser, en temps opportun, aux Etats

mielinten kokouksissa tarvittavat asiakirjat;

h) laatia järjestön työohjelma, budjettiehdotus ja toimintakertomus sekä esittää ne hallintokomitean hyväksyttäväksi (25 artikla);

i) hoitaa järjestön raha-asiat hyväksytyn budjettiehdotuksen puitteissa;

j) pyrkiä asianosaisten pyynnöstä palveluksiaan tarjoamalla selvittämään erimielisyydet, jotka ovat syntyneet näiden välillä yleissopimuksen tulkitsemisesta tai soveltamisesta;

k) antaa kaikkien asianosaisten pyynnöstä lausuntoja yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamista syntyneistä erimielisyyksistä;

l) hoitaa V osassa hänelle määrätty tehtävät;

m) ottaa vastaan jäsenvaltioiden, 16 artiklan 5 §:ssä mainittujen kansainvälisten järjestöjen ja liittojen sekä kansainväliseen rautatieliikenteeseen osallistuvien yritysten (kuljetusyritykset, infrastruktuurihallinnot ym.) ilmoitukset sekä antaa ne tarvittaessa tiedoksi muille jäsenvaltioille, kansainvälisille järjestöille ja yhdistyksille sekä yrityksille;

n) johtaa järjestön henkilökuntaa;

o) ilmoittaa ajoissa jäsenvaltioille järjestössä avautuvista viroista;

p) pitää 24 artiklassa mainitut linjaluettelot ajan tasalla ja julkaista ne.

4 §. Pääsihteeri voi omasta aloitteestaan tehdä yleissopimuksen muutosehdotuksia.

## 22 artikla

### *Järjestön henkilökunta*

Järjestön henkilökunnan oikeuksista ja velvollisuuksista määrätään hallintokomitean 15 artiklan 5 §:n c kohdan mukaisesti laatimassa henkilökunnan asemaa koskevassa ohjesäännössä.

membres les documents nécessaires aux sessions des divers organes;

h) élaborer le programme de travail, le projet de budget et le rapport de gestion de l'Organisation et les soumettre pour approbation au Comité administratif (article 25);

i) gérer les finances de l'Organisation dans le cadre du budget approuvé;

j) essayer, à la demande de l'une des parties en cause, en prêtant ses bons offices, de régler les différends entre elles nés de l'interprétation ou de l'application de la Convention;

k) émettre, à la demande de toutes les parties en cause, un avis sur les différends nés de l'interprétation ou de l'application de la Convention;

l) assumer les fonctions qui lui sont attribuées par le Titre V;

m) recevoir les communications faites par les Etats membres, les organisations et associations internationales visées à l'article 16, § 5 et par les entreprises (transporteurs, gestionnaires d'infrastructure, etc.) participant au trafic international ferroviaire et les notifier, s'il y a lieu, aux autres Etats membres, organisations et associations internationales ainsi qu'aux entreprises;

n) exercer la direction du personnel de l'Organisation;

o) informer, en temps utile, les Etats membres de toute vacance relative aux postes de l'Organisation;

p) tenir à jour et publier les listes des lignes visées à l'article 24.

§ 4. Le Secrétaire général peut présenter de sa propre initiative des propositions tendant à modifier la Convention.

## Article 22

### *Personnel de l'Organisation*

Les droits et les obligations du personnel de l'Organisation sont fixés par le statut du personnel établi par le Comité administratif conformément à l'article 15, § 5, lettre c).

## 23 artikla

*Aikakauslehti*

1 §. Järjestö julkaisee aikakauslehteä, joka sisältää viralliset sekä muut sopimuksen soveltamisen kannalta välttämättömät ja tarvittavat tiedonannot.

2 §. Tiedonannot, jotka pääsihteerin on annettava yleissopimuksen nojalla, voidaan tarvittaessa julkaista tässä lehdessä.

## 24 artikla

*Linjaluettelot*

1 §. Yhtenäisten säännösten CIV ja yhtenäisten säännösten CIM 1 artiklassa mainitut meri- tai sisävesilinjat, joilla suoritetaan rautatiekuljetusta täydentäviä kuljetuksia yhden kuljetussopimuksen nojalla, merkitään kahteen luetteloon:

- a) CIV-meri- tai sisävesilinjojen luettelo,
- b) CIM-meri- tai sisävesilinjojen luettelo.

2 §. Jäsenvaltion, joka on tehnyt yhtenäisten säännösten CIV 1 artiklan 6 §:n tai yhtenäisten säännösten CIM 1 artiklan 6 §:n mukaisen varauman, rautatielinjat merkitään kyseisen varauman mukaisesti kahteen luetteloon:

- a) CIV-rautatielinjaluettelo,
- b) CIM-rautatielinjaluettelo.

3 §. Jäsenvaltiot ilmoittavat 1 ja 2 §:n mukaisten linjojen merkitsemisestä luetteluihin tai niiden poistamisesta luetteloista pääsihteerille. Jos 1 §:ssä mainitut meri- tai sisävesilinjat yhdistävät jäsenvaltioita, ne merkitään luetteluihin vain näiden valtioiden suostumuksella; tällaisen linjan poistamiseksi luettelosta riittää ilmoitus yhdeltä asianomaisista valtioista.

## Article 23

*Bulletin*

§ 1. L'Organisation édite un bulletin qui contient les communications officielles ainsi que celles nécessaires et utiles en vue de l'application de la Convention.

§ 2. Les communications incombant au Secrétaire général en vertu de la Convention peuvent, le cas échéant, être effectuées sous forme d'une publication dans le bulletin.

## Article 24

*Listes des lignes*

§ 1. Les lignes maritimes et de navigation intérieure visées aux articles premiers des Règles uniformes CIV et des Règles uniformes CIM, sur lesquelles s'effectuent des transports, faisant l'objet d'un seul contrat de transport, en sus d'un transport ferroviaire, sont inscrites sur deux listes :

- a) la liste des lignes maritimes et de navigation intérieure CIV,
- b) la liste des lignes maritimes et de navigation intérieure CIM.

§ 2. Les lignes ferroviaires d'un Etat membre ayant émis une réserve conformément à l'article premier, § 6 des Règles uniformes CIV ou conformément à l'article premier, § 6 des Règles uniformes CIM sont inscrites sur deux listes conformément à cette réserve :

- a) la liste des lignes ferroviaires CIV,
- b) la liste des lignes ferroviaires CIM.

§ 3. Les Etats membres adressent au Secrétaire général leurs communications concernant l'inscription ou la radiation de lignes visées aux §§ 1 et 2. Les lignes maritimes et de navigation intérieure visées au § 1, dans la mesure où elles relient des Etats membres, ne sont inscrites qu'après accord de ces Etats; pour la radiation d'une telle ligne, la communication d'un seul de ces Etats suffit.

4 §. Pääsihteeri ilmoittaa linjan merkitsemisestä tai poistamisesta kaikille jäsenvaltioille.

5 §. Kuljetukset 1 §:n mukaisilla meri- tai sisävesilinjoilla samoin kuin kuljetukset 2 §:n mukaisilla rautatielinjoilla tulevat yleissopimuksen alaisiksi kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri on ilmoittanut linjan merkitsemisestä. Ne lakkaavat olemasta yleissopimuksen alaisia kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin pääsihteeri on ilmoittanut linjan poistamisesta. Käynnissä olevat kuljetukset on kuitenkin saatettava loppuun.

§ 4. Le Secrétaire général notifie l'inscription ou la radiation d'une ligne à tous les Etats membres.

§ 5. Les transports sur les lignes maritimes et de navigation intérieure visées au § 1 et les transports sur les lignes ferroviaires visées au § 2 sont soumis aux dispositions de la Convention à l'expiration d'un mois à compter de la date de la notification de l'inscription par le Secrétaire général. Une telle ligne cesse d'être soumise aux dispositions de la Convention à l'expiration de trois mois à compter de la date de la notification de la radiation par le Secrétaire général, sauf en ce qui concerne les transports en cours, qui doivent être achevés.

#### IV OSA

##### Järjestön talous

###### 25 artikla

*Toimintasuunnitelma budjetti, tilinpäätös, toimintakertomus*

1 §. Järjestön toimintasuunnitelma, budjetti ja tilinpäätös laaditaan kahden kalenterivuoden pituiselle ajanjaksolle.

2 §. Järjestö julkaisee toimintakertomuksen vähintään joka toinen vuosi.

3 §. Hallintokomitea päättää kokonaismenot kullekin tilikaudelle pääsihteerin ehdotuksen pohjalta.

###### 26 artikla

*Menojen rahoitus*

1 §. Ellei 2—4 §:ssä toisin määrätä, vastaavat jäsenvaltiot kahdesta viidesosasta järjestön menoista, joita ei rahoiteta muilla tuotoilla, Yhdistyneiden Kansakuntien maksuosuusjärjestelmän mukaisesti ja kolmesta viidesosasta rautatieinfrastruktuurinsa laajuuden sekä 24 artiklan 1 §:n mukai-

#### TITRE IV

##### Finances

###### Article 25

*Programme de travail. Budget. Comptes. Rapport de gestion*

§ 1. Le programme de travail, le budget et les comptes de l'Organisation couvrent une période de deux années civiles.

§ 2. L'Organisation édite, au moins tous les deux ans, un rapport de gestion.

§ 3. Le montant des dépenses de l'Organisation est arrêté, pour chaque période budgétaire, par le Comité administratif, sur proposition du Secrétaire général.

###### Article 26

*Financement des dépenses*

§ 1. Sous réserve des §§ 2 à 4, les dépenses de l'Organisation, non couvertes par d'autres recettes, sont supportées par les Etats membres pour deux cinquièmes sur la base de la clef de répartition des contributions du système des Nations Unies, et pour trois cinquièmes proportionnellement à la

sesti merkittyjen meri- ja sisävesilinjojensa kokonaispituuden perusteella. Meri- ja sisävesilinjojen osalta lasketaan vain puolet niiden pituudesta.

2 §. Jos jäsenvaltio on tehnyt yhtenäisten säännösten CIV 1 artiklan 6 §:n tai yhtenäisten säännösten CIM 1 artiklan 6 §:n mukaisen varauksen, sen maksuosuus lasketaan seuraavasti:

a) Jäsenvaltion alueella sijaitsevan rautatieinfrastruktuurin kokonaispituuden asemesta otetaan huomioon ainoastaan 24 artiklan 2 §:n mukaan merkittyjen rautatielinjojen pituus;

b) Yhdistyneiden Kansakuntien maksuosuusjärjestelmän mukainen maksuosuus lasketaan 24 artiklan 1 ja 2 §:n mukaisesti merkittyjen linjojen pituuden suhteessa kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevan rautatieinfrastruktuurin laajuuteen ja 24 artiklan 1 §:n mukaisesti merkittyjen linjojen kokonaispituuteen. Tämän osuuden tulee joka tapauksessa olla vähintään 0,01 %.

3 §. Kukin valtio vastaa vähintään 0,25 prosentista ja enintään 15 prosentista maksuosuuksien kokonaissummasta.

4 §. Hallintokomitea määrää, mitkä järjestön tehtävät kuuluvat

a) kaikille jäsenvaltioille yhdessä ja mistä kuluista kaikki jäsenvaltiot 1 §:ssä mainitun maksuosuusjärjestelmän mukaisesti vastaavat,

b) vain osalle jäsenvaltioista ja mistä kuluista nämä jäsenvaltiot saman maksuosuusjärjestelmän mukaisesti vastaavat.

Tämän artiklan 3 § on voimassa vastaavasti. Nämä määräykset eivät koske 4 artiklan 3 §:ää.

5 §. Jäsenvaltioiden osuudet järjestön menoista suoritetaan ennakkomaksuna kahdessa erässä viimeistään kummankin budjettiin sisältyvän vuoden lokakuun 31 päi-

longueur totale des infrastructures ferroviaires ainsi que des lignes maritimes et de navigation intérieure inscrites conformément à l'article 24, § 1. Toutefois, les lignes maritimes et de navigation intérieure ne sont comptées que pour la moitié de leurs longueurs.

§ 2. Lorsqu'un Etat membre a émis une réserve conformément à l'article premier, § 6 des Règles uniformes CIV ou conformément à l'article premier, § 6 des Règles uniformes CIM, la formule de contribution visée au § 1 s'applique comme suit:

a) au lieu de la longueur totale des infrastructures ferroviaires sur le territoire de cet Etat membre n'est prise en compte que la longueur des lignes ferroviaires inscrites conformément à l'article 24, § 2;

b) la part de la contribution selon le système des Nations Unies est calculée au prorata de la longueur des lignes inscrites conformément à l'article 24, §§ 1 et 2 par rapport à la longueur totale des infrastructures ferroviaires sur le territoire de cet Etat membre et celle des lignes inscrites conformément à l'article 24, § 1; elle ne peut en aucun cas être inférieure à 0,01 pour cent.

§ 3. Chaque Etat membre supporte au moins 0,25 pour cent et au plus 15 pour cent des contributions.

§ 4. Le Comité administratif détermine les attributions de l'Organisation qui concernent :

a) tous les Etats membres d'une manière égale et les dépenses qui sont supportées par tous les Etats membres selon la formule visée au § 1;

b) seulement quelques-uns des Etats membres et les dépenses qui sont supportées par ces Etats membres selon la même formule.

Le § 3 s'applique par analogie. Ces dispositions ne portent pas atteinte à l'article 4, § 3.

§ 5. Les contributions des Etats membres aux dépenses de l'Organisation sont dues, sous forme d'avance de trésorerie payable en deux acomptes au plus tard jusqu'au 31

vänä. Ennakkomaksujen suuruus määräytyy kahden edellisen vuoden lopullisen maksuosuuden perusteella.

6 §. Lähettäessään jäsenvaltioille toiminta- ja tilikertomuksen pääsihteeri ilmoittaa kahdelta edelliseltä kalenterivuodelta perittävän maksuosuuden lopullisen määrän sekä kahdelta seuraavalta kalenterivuodelta perittävän ennakkomaksun määrän.

7 §. Sen vuoden, jolloin pääsihteeri on antanut 6 §:n mukaisen ilmoituksen, joulukuun 31 päivän jälkeen peritään kahdelta edelliseltä kalenterivuodelta erääntyneestä maksuosuudesta viiden prosentin vuotuista korkoa. Ellei jäsenvaltio ole suorittanut maksuosuuttaan vuoden kuluttua tästä määräpäivästä, sen äänioikeus pidätetään, kunnes se on täyttänyt maksuvelvollisuutensa. Kahden vuoden lisäajan kuluttua umpeen yleiskokous harkitsee, katsotaanko kyseisen valtion irtisanoneen yleissopimuksen äänettömästi ja määrää tarvittaessa irtisanomisen voimaantulopäivän.

8 §. Erääntyneet jäsenmaksut jäävät saataviksi 7 §:n tai 41 artiklan mukaisissa irtisanomistapauksissa sekä 40 artiklan 4 §:n b kohdan mukaisissa tapauksissa, jolloin äänioikeus pidätetään.

9 §. Suorittamattomat maksuosuudet kateetaan järjestön varoista.

10 §. Yleissopimuksen irtisanonut valtio voi liittyä uudelleen jäseneksi edellyttäen, että se on suorittanut maksurästit.

11 §. Järjestö perii maksuja 21 artiklan 3 §:n j—l kohdassa mainitusta toiminnasta johtuvien erityiskulujen kattamiseksi. 21 artiklan 3 §:n j ja k kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa maksun määrää hallintokomitea pääsihteerin ehdotuksen perusteella; 21 artiklan 3 §:n l kohdassa tarkoitetuissa tapauksessa sovelletaan 31 artiklan 3 §:ää.

octobre de chacune des deux années que couvre le budget. L'avance de trésorerie est fixée sur la base des contributions des deux années précédentes définitivement dues.

§ 6. Lors de l'envoi aux Etats membres du rapport de gestion et du relevé des comptes, le Secrétaire général communique le montant définitif de la contribution des deux années civiles écoulées ainsi que le montant pour l'avance de trésorerie pour les deux années civiles à venir.

§ 7. Après le 31 décembre de l'année de la communication du Secrétaire général conformément au § 6, les sommes dues pour les deux années civiles écoulées portent intérêt à raison de cinq pour cent l'an. Si, un an après cette date, un Etat membre n'a pas payé sa part contributive, son droit de vote est suspendu jusqu'à ce qu'il ait satisfait à l'obligation de paiement. A l'expiration d'un délai supplémentaire de deux ans, l'Assemblée générale examine si l'attitude de cet Etat doit être considérée comme une dénonciation tacite de la Convention, en fixant, le cas échéant, la date d'effet.

§ 8. Les contributions échues restent dues dans les cas de dénonciation en vertu du § 7 ou de l'article 41 ainsi que dans les cas de suspension du droit de vote visé à l'article 40, § 4, lettre b).

§ 9. Les montants non recouverts sont couverts par des ressources de l'Organisation.

§ 10. L'Etat membre qui a dénoncé la Convention peut devenir à nouveau Etat membre par adhésion, sous réserve qu'il ait payé les sommes dont il est débiteur.

§ 11. L'Organisation perçoit une rémunération pour couvrir les frais particuliers résultant des activités prévues à l'article 21, § 3, lettres j) à l). Dans les cas prévus à l'article 21, § 3, lettres j) et k), cette rémunération est fixée par le Comité administratif, sur proposition du Secrétaire général; dans le cas prévu à l'article 21, § 3, lettre l), l'article 31, § 3 est applicable.

## 27 artikla

*Tilintarkastus*

1 §. Jollei yleiskokous 14 artiklan 2 §:n k kohdan mukaisesti toisin päätä, tilintarkastuksen suorittaa se valtio, jossa järjestön toimipaikka sijaitsee, tämän artiklan sääntöjen sekä, jollei hallintokomitea anna erityisohjeita, järjestön raha-asioita ja kirjanpitoa koskevan ohjesäännön (15 artiklan 5 §:n e kohta) mukaisesti.

2 §. Tilintarkastaja tarkastaa järjestön tilit, mukaan lukien kaikki varainhoitorahastot ja erikoistilit, tarpeelliseksi katsomassaan määrin varmistuakseen, että

a) tilinpäätös on järjestön kirjanpidon mukainen;

b) maksutapahtumat/tilitapahtumat/toiminta, joita tilinpäätös koskee, on suoritettu järjestön sääntöjen, budjettimääräysten sekä muiden ohjeiden mukaisesti;

c) pankkiin tai kassaan talletetut arvopaperit ja käteisvarat on joko tarkastettu suoraan tallettajilta saatujen tositteiden perusteella tai tosiasiallisesti laskettu;

d) sisäiset tarkastukset, sisäinen tilintarkastus mukaan luettuna, ovat riittävät;

e) kaikki vastaavan ja vastattavan erät sekä kaikki yli- ja alijäämät on kirjattu tilintarkastajan tyydyttäväksi katsomalla menetelmällä.

3 §. Vain tilintarkastajalla on oikeus hyväksyä pääsihteerin toimittamat vahvistukset ja tositteet kokonaan tai osaksi. Tilintarkastaja voi tarkastaa yksityiskohtaisesti jokaisen taloustoimian tai tarvikkeita ja kalustoa koskevan tosittien katsoessaan tämän tarpeelliseksi.

4 §. Tilintarkastaja saa milloin tahansa vapaasti käyttöönsä kaikki tarpeelliseksi katsomansa kirjanpitoaineistot, tositteet sekä muut tiedot.

## Article 27

*Vérification des comptes*

§ 1. Sauf décision contraire de l'Assemblée générale prise en vertu de l'article 14, § 2, lettre k), la vérification des comptes est effectuée par l'Etat de siège selon les règles du présent article et, sous réserve de toutes directives spéciales du Comité administratif, en conformité avec le règlement concernant les finances et la comptabilité de l'Organisation (article 15, § 5, lettre e)).

§ 2. Le Vérificateur vérifie les comptes de l'Organisation, y compris tous les fonds fiduciaires et comptes spéciaux, comme il le juge nécessaire pour s'assurer :

a) que les états financiers sont conformes aux livres et écritures de l'Organisation;

b) que les opérations financières dont les états rendent compte ont été menées en conformité avec les règles et les règlements, les dispositions budgétaires et les autres directives de l'Organisation;

c) que les valeurs et le numéraire déposés en banque ou en caisse ont été soit vérifiés grâce à des certificats directement reçus des dépositaires, soit effectivement comptés;

d) que les contrôles intérieurs, y compris la vérification intérieure des comptes, sont adéquats;

e) que tous les éléments de l'actif et du passif ainsi que tous les excédents et déficits ont été comptabilisés selon des procédures qu'il juge satisfaisantes.

§ 3. Le Vérificateur est seul compétent pour accepter en tout ou en partie les attestations et justifications fournies par le Secrétaire général. S'il le juge opportun, il peut procéder à l'examen et à la vérification détaillée de toute pièce comptable relative soit aux opérations financières, soit aux fournitures et au matériel.

§ 4. Le Vérificateur a librement accès, à tout moment, à tous les livres, écritures, documents comptables et autres informations dont il estime avoir besoin.

5 §. Tilintarkastajalla ei ole oikeutta hylätä mitään tilierää. Hänen on kuitenkin viipymättä huomautettava pääsihteerille jokaisesta toiminnosta, jota hän ei pidä sääntöjen mukaisena tai asianmukaisena, jotta tämä ryhtyisi tarvittaviin toimenpiteisiin.

6 §. Tilintarkastaja tekee tilinpäätöksestä allekirjoituksellaan vahvistetun tilinpäätösmerkinnän, jonka sanamuoto on seuraava: "Olen tarkastanut järjestön tilinpäätöksen 31 päivänä joulukuuta .... päättyneeltä tilikaudelta. Tarkastus käsitti kirjanpito menetelmien yleisen selvityksen sekä kirjanpidon ja muun tarpeelliseksi katsomani aineiston tarkastuksen." Tarvittaessa tilinpäätösmerkinnässä on mainittava, että

a) tilinpäätös selvittää riittävästi taloudellista asemaa tarkasteltavan ajanjakson lopussa sekä kyseisenä ajanjaksona suoritettujen toimien tuloksia;

b) tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpito-tavan mukaisesti;

c) talousperiaatteita on sovellettu samoin ehdoin, jotka olivat voimassa edellisen tilikauden osalta;

d) taloustoimet on suoritettu järjestön sääntöjen, budjettimääräysten sekä muiden ohjeiden mukaisesti.

7 §. Tilintarkastuskertomuksessaan tilintarkastaja mainitsee:

a) suorittamansa tarkastuksen laadun ja laajuuden;

b) antaako tilinpäätös oikeat ja riittävät tiedot, mukaan luettuna tarvittaessa:

1. tilien oikeaa tulkintaa ja arviointia var-ten tarvittavat tiedot;

2. jokainen summa, joka olisi pitänyt pe-riä mutta jota ei ole merkitty tiliin;

3. jokainen normaalin tai ehdollisen kulu-velvoitteen alaisen summa, jota ei ole kir-jattu tai huomioitu tilinpäätöksessä;

4. kulut, joista ei ole esitetty riittäviä to-

§ 5. Le Vérificateur n'est pas compétent pour rejeter telle ou telle rubrique des comptes, mais il attire immédiatement l'attention du Secrétaire général sur toute opération dont la régularité ou l'opportunité lui paraît discutable, pour que ce dernier prenne les mesures voulues.

§ 6. Le Vérificateur présente et signe une attestation sur les états financiers dans les termes suivants : "J'ai examiné les états financiers de l'Organisation pour la période budgétaire qui s'est terminée le 31 décembre .... L'examen a comporté une analyse générale des méthodes comptables et le contrôle des pièces comptables et d'autres justificatifs que j'ai jugé nécessaire dans la circonstance." Cette attestation indique, selon le cas, que

a) les états financiers reflètent de façon satisfaisante la situation financière à la date d'expiration de la période considérée ainsi que les résultats des opérations menées durant la période qui s'est achevée à cette date;

b) les états financiers ont été établis conformément aux principes comptables

c) les principes financiers ont été appliqués selon des modalités qui concordaient avec celles adoptées pendant la période budgétaire précédente;

d) les opérations financières ont été menées en conformité avec les règles et les règlements, les dispositions budgétaires et les autres directives de l'Organisation.

§ 7. Dans son rapport sur les opérations financières, le Vérificateur mentionne :

a) la nature et l'étendue de la vérification à laquelle il a procédé;

b) les éléments qui ont un lien avec le caractère complet ou l'exactitude des comptes, y compris le cas échéant :

1. les informations nécessaires à l'interprétation et à l'appréciation correctes des comptes;

2. toute somme qui aurait dû être perçue mais qui n'a pas été passée en compte;

3. toute somme qui a fait l'objet d'un engagement de dépense régulier ou conditionnel et qui n'a pas été comptabilisée ou dont il n'a pas été tenu compte dans les états financiers;

4. les dépenses à l'appui desquelles il n'est

sitteitä;

5. lausunto siitä, onko kirjanpito asianmukaisessa muodossa; tapaukset, joissa tilinpäätöksen esitysmuoto poikkeaa hyvästä kirjanpitotavasta, on mainittava;

c) muut kysymykset, joista hallintokomitealle on huomautettava, esimerkiksi:

1. petostapaukset tai oletetut petostapaukset;

2. järjestön varojen tai muun omaisuuden tuhlaus tai luvaton käyttö (vaikka tällaisia toimia koskevia tilejä olisikin pidetty asianmukaisesti);

3. kulut, joista on vaara aiheutua järjestölle jälkikäteen huomattavia kustannuksia;

4. tuottojen tai kulujen tai toimitusten ja materiaalin valvontajärjestelmän kaikki yleiset tai erityiset puutteet;

5. kulut, jotka eivät vastaa hallintokomitean tarkoituksia, ottaen huomioon budjetin sisällä asianmukaisesti sallitut siirrot;

6. määrärahojen ylitykset, ottaen huomioon budjetin sisällä asianmukaisesti sallituista siirroista aiheutuvat muutokset;

7. kulut, jotka eivät vastaa niitä varten olevia valtuuksia;

d) toimituksia ja materiaalia koskevien tilien tarkkuus tai epätarkkuus todettuna inventaarion ja tilintarkastuksen perusteella. Tämän lisäksi kertomuksessa voidaan viitata jonkin edellisen tilikauden aikana kirjatuihin toimiin, joista on saatu uusia tietoja, tai toimiin, jotka siirretään toiselle tilikaudelle/kirjanpitokaudelle, ja joista on toivottavaa ilmoittaa etukäteen hallintokomitealle.

8 §. Tilintarkastaja ei saa missään tapauksessa esittää kertomuksessaan huomautuksia antamatta tätä ennen pääsihteerille riittävää mahdollisuutta esittää kantansa.

9 §. Tilintarkastaja ilmoittaa hallintokomitealle ja pääsihteerille tilintarkastuksessa

pas produit de pièces justificatives suffisantes;

5. la tenue des livres de comptes en bonne et due forme; il y a lieu de relever les cas où la présentation matérielle des états financiers s'écarte des principes comptables généralement reconnus et constamment appliqués;

c) les autres questions sur lesquelles il y a lieu d'appeler l'attention du Comité administratif, par exemple :

1. les cas de fraude ou de présomption de fraude;

2. le gaspillage ou l'utilisation irrégulière de fonds ou d'autres avoirs de l'Organisation (quand bien même les comptes relatifs à l'opération effectuée seraient en règle);

3. les dépenses risquant d'entraîner ultérieurement des frais considérables pour l'Organisation;

4. tout vice, général ou particulier, du système de contrôle des recettes et des dépenses ou des fournitures et du matériel;

5. les dépenses non conformes aux intentions du Comité administratif, compte tenu des virements dûment autorisés à l'intérieur du budget;

6. les dépassements de crédits, compte tenu des modifications résultant de virements dûment autorisés à l'intérieur du budget;

7. les dépenses non conformes aux autorisations qui les régissent;

d) l'exactitude ou l'inexactitude des comptes relatifs aux fournitures et au matériel, établie d'après l'inventaire et l'examen des livres. En outre, le rapport peut faire état d'opérations qui ont été comptabilisées au cours d'une période budgétaire antérieure et au sujet desquelles de nouvelles informations ont été obtenues ou d'opérations qui doivent être faites au cours d'une période budgétaire ultérieure et au sujet desquelles il semble souhaitable d'informer le Comité administratif par avance.

§ 8. Le Vérificateur ne doit en aucun cas faire figurer des critiques dans son rapport sans donner préalablement au Secrétaire général la possibilité de s'expliquer.

§ 9. Le Vérificateur communique au Comité administratif et au Secrétaire général

tehdyt havainnot. Tilintarkastaja voi lisäksi esittää kaikki huomautukset, jotka hän katsoo pääsihteerin talouskertomuksen suhteen tarkoituksenmukaisiksi.

10 §. Jos tilintarkastaja on suorittanut vain summittaisen tarkastuksen tai ei ole voinut saada riittäviä kirjanpitoa tukevia tositteita, hänen on ilmoitettava tästä tilinpäätösmerkinnässään ja tarkastuskertomuksensa ja perusteltava huomautuksensa yksityiskohtaisesti sekä mainittava niiden merkitys tuloksen ja taloudellisen aseman kannalta.

## V OSA

### Välimiesmenettely

#### 28 artikla

#### *Toimivalta*

1 §. Tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat jäsenvaltioiden väliset riidat sekä erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista koskevat jäsenvaltioiden ja järjestön väliset riidat voidaan saattaa välimiesoikeuden ratkaistavaksi, jos jokin osapuolista tätä pyytää. Osapuolet voivat vapaasti päättää välimiesoikeuden kokoonpanosta ja välimiesmenettelystä.

2 §. Muut tämän yleissopimuksen tai 2 artiklan 2 §:n mukaisesti järjestön puitteissa laadittujen muiden yleissopimusten tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat, joista ei ole päästy sovintoratkaisuun tai joita ei ole saatettu yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, voidaan asianosaisten suostumuksesta saattaa välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Välimiesoikeuden kokoonpano ja välimiesmenettely määräytyy 29 – 32 artiklan mukaisesti.

3 §. Yleissopimukseen liittymistä koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä valtio voi varata itselleen oikeuden olla soveltamatta 1 ja 2 §:n määräyksiä joko kokonaan tai osittain.

les constatations faites lors de la vérification. Il peut, en outre, présenter tout commentaire qu'il juge approprié au sujet du rapport financier du Secrétaire général.

§ 10. Dans la mesure où le Vérificateur a procédé à une vérification sommaire ou n'a pas obtenu de justifications suffisantes, il doit le mentionner dans son attestation et son rapport, en précisant les raisons de ses observations ainsi que les conséquences qui en résultent pour la situation financière et les opérations financières comptabilisées.

## TITRE V

### Arbitrage

#### Article 28

#### *Compétence*

§ 1. Les litiges entre Etats membres, nés de l'interprétation ou de l'application de la Convention ainsi que les litiges entre Etats membres et l'Organisation, nés de l'interprétation ou de l'application du Protocole sur les privilèges et immunités peuvent, à la demande d'une des parties, être soumis à un tribunal arbitral. Les parties déterminent librement la composition du tribunal arbitral et la procédure arbitrale.

§ 2. Les autres litiges nés de l'interprétation ou de l'application de la Convention et des autres conventions élaborées par l'Organisation conformément à l'article 2, § 2, s'ils n'ont pas été réglés à l'amiable ou soumis à la décision des tribunaux ordinaires, peuvent, par accord entre les parties intéressées, être soumis à un tribunal arbitral. Les articles 29 à 32 s'appliquent pour la composition du tribunal arbitral et la procédure arbitrale.

§ 3. Chaque Etat peut, lorsqu'il adresse une demande d'adhésion à la Convention, se réserver le droit de ne pas appliquer tout ou partie des §§ 1 et 2.

4 §. Valtio, joka on tehnyt varauman 3 §:n nojalla, voi peruuttaa sen milloin tahansa ilmoittamalla siitä tallettajalle. Varauman peruuttaminen tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on antanut sen tiedoksi jäsenvaltioille.

§ 4. L'Etat qui a émis une réserve en vertu du § 3 peut y renoncer, à tout moment, en informant le dépositaire. Cette renonciation prend effet un mois après la date à laquelle le dépositaire en donne connaissance aux Etats membres.

#### 29 artikla

##### *Välimiesmenettelyä koskeva sopimus. Kirjaaja*

Osapuolet tekevät välimiesmenettelyä koskevan sopimuksen, jossa on mainittava erityisesti:

- a) erimielisyyden aihe,
- b) välimiesoikeuden kokoonpano sekä välimiehen tai välimiesten nimittämistä varten sovitut määräajat sekä
- c) sovittu oikeuspaikka.

Välityssopimus on ilmoitettava pääsihteerille, joka hoitaa kirjaajan tehtävät.

#### Article 29

##### *Compromis. Greffe*

Les parties concluent un compromis spécifiant en particulier :

- a) l'objet du différend,
- b) la composition du tribunal et les délais convenus pour la nomination du ou des arbitres,
- c) le lieu convenu comme siège du tribunal.

Le compromis doit être communiqué au Secrétaire général qui assume les fonctions de greffe.

#### 30 artikla

##### *Välimiehet*

1 §. Pääsihteeri laatii välimiesluettelon ja pitää sitä ajan tasalla. Kukin jäsenvaltio voi nimetä välimiesluetteloon kaksi kansalaisiaan.

2 §. Välimiesoikeuteen kuuluu välimiesmenettelyä koskevan sopimuksen mukaisesti yksi, kolme tai viisi välimiestä. Välimiehet valitaan 1 §:ssä mainittuun luetteloon sisältyvien henkilöiden joukosta. Jos välimiesmenettelyä koskeva sopimus edellyttää viittä välimiestä, voi kumpikin osapuoli kuitenkin valita yhden välimiehen luettelon ulkopuolelta. Jos välimiesmenettelyä koskeva sopimus edellyttää yhtä välimiestä, osapuolet valitsevat hänet keskinäisestä sopimuksesta. Jos välimiesmenettelyä koskeva sopimus edellyttää kolmea tai viittä välimiestä, kumpikin osapuoli valitsee vastaavasti yhden tai kaksi välimiestä, jotka sopivat välimiesoikeuden puheenjohtajana toimivan kolmannen tai viidennen välimie-

#### Article 30

##### *Arbitres*

§ 1. Une liste d'arbitres est établie et tenue à jour par le Secrétaire général. Chaque Etat membre peut faire inscrire sur la liste d'arbitres deux de ses ressortissants.

§ 2. Le tribunal arbitral se compose d'un, de trois ou de cinq arbitres, conformément au compromis. Les arbitres sont choisis parmi les personnes figurant sur la liste visée au § 1. Toutefois, si le compromis prévoit cinq arbitres, chacune des parties peut choisir un arbitre en dehors de la liste. Si le compromis prévoit un arbitre unique, celui-ci est choisi d'un commun accord par les parties. Si le compromis prévoit trois ou cinq arbitres, chacune des parties choisit un ou deux arbitres, selon le cas; ceux-ci désignent d'un commun accord le troisième ou le cinquième arbitre, qui préside le tribunal arbitral. En cas de désaccord entre les parties sur la désignation de l'arbitre unique ou entre les arbitres choisis sur celle du

hen nimeämisestä. Jolleivät osapuolet pääse yksimielisyyteen ainoan taikka valitut välimiehet kolmannen tai viidennen välimiehen nimeämisestä, nimeämisen suorittaa pääsihteeri.

3 §. Ainoan, kolmannen tai viidennen välimiehen on oltava muuta kansalaisuutta kuin osapuolet, elleivät nämä ole samaa kansalaisuutta.

4 §. Kolmannen osapuolen väliintulo riitaan ei vaikuta välimiesoikeuden kokoonpanoon.

### 31 artikla

#### *Menettely. Kulut*

1 §. Välimiesoikeus päättää noudatettavasta menettelytavasta, ottaen huomioon erityisesti seuraavat määräykset:

a) se tutkii ja ratkaisee asiat osapuolten esittämien seikkojen perusteella olematta sidottu osapuolten tulkintoihin päätöstä antaessaan;

b) se ei voi tuomita enempää eikä muuta kuin mitä kantaja on vaatinut eikä myöskään vähempää kuin sen, minkä vastaaja on myöntänyt olevansa velkaa;

c) välimiesoikeus laatii asianmukaisesti perustellun välitystuomionsa, jonka pääsihteeri antaa osapuolille tiedoksi;

d) jollei välimiesoikeuden sijaintipaikassa sovellettavan lain pakottavissa säännöksissä toisin määrätä tai jollei osapuolten kesken ole toisin sovittu, välimiesoikeuden päätös on lopullinen.

2 §. Välimiesten palkkiot määrää pääsihteeri.

3 §. Välitystuomiossa vahvistetaan kulut ja kustannukset, välimiesten palkkiot mukaan luettuna, sekä määrätään niiden ja kaantumisesta osapuolten kesken.

troisième ou du cinquième arbitre, cette désignation est faite par le Secrétaire général.

§ 3. L'arbitre unique, le troisième ou le cinquième arbitre doit être d'une nationalité autre que celle des parties, à moins que celles-ci ne soient de même nationalité.

§ 4. L'intervention au litige d'une tierce partie demeure sans effet sur la composition du tribunal arbitral.

### Article 31

#### *Procédure. Frais*

§ 1. Le tribunal arbitral décide de la procédure à suivre en tenant compte notamment des dispositions ci-après :

a) il instruit et juge les causes d'après les éléments fournis par les parties, sans être lié, lorsqu'il est appelé à dire le droit, par les interprétations de celles-ci;

b) il ne peut accorder plus ou autre chose que ce qui est demandé dans les conclusions du demandeur, ni moins que ce que le défendeur a reconnu comme étant dû;

c) la sentence arbitrale, dûment motivée, est rédigée par le tribunal arbitral et notifiée aux parties par le Secrétaire général;

d) sauf disposition contraire de droit impératif du lieu où siège le tribunal arbitral, et sous réserve d'accord contraire des parties, la sentence arbitrale est définitive.

§ 2. Les honoraires des arbitres sont fixés par le Secrétaire général.

§ 3. La sentence arbitrale fixe les frais et dépens et décide de leur répartition entre les parties, ainsi que celle des honoraires des arbitres.

## 32 artikla

*Vanhentuminen. Täytäntöönpanokelpoisuus*

1 §. Välimiesmenettelyn aloittamisella on sama vaikutus vanhentumisen keskeytymisen kuin kanteen vireille panemisella yleisessä tuomioistuimessa.

2 §. Välitustuomio tulee täytäntöönpanokelpoiseksi kussakin jäsenvaltiossa sen jälkeen, kun tuomion täytäntöönpanon edellyttämät muodollisuudet on täytetty sen täytäntöönpanovaltiossa. Tuomion asiaratkaisua ei saa käsitellä täytäntöönpanon yhteydessä uudelleen.

## VI OSA

**Yleissopimuksen muuttaminen**

## 33 artikla

*Toimivalta*

1 §. Pääsihteeri antaa välittömästi jäsenvaltioille tiedoksi yleissopimuksen muutosehdotukset, jotka jäsenvaltiot ovat hänelle toimittaneet tai jotka hän on itse laatinut.

2 §. Yleiskokous päättää yleissopimuksen muutosehdotuksista, jollei 4 – 6 §:ssä toisin määrätä.

3 §. Kun yleiskokoukselle esitetään muutosehdotus, se voi päättää 14 artiklan 6 §:ssä määrättyllä äänen enemmistöllä, että kyseinen ehdotus liittyy läheisesti yhteen tai useampaan yleissopimuksen liitteiden määräykseen. Tällaisessa tapauksessa, samoin kuin 4–6 §:n toisessa virkkeessä tarkoitetuissa tapauksissa yleiskokouksella on oikeus päättää myös kyseisten liitteiden määräysten muuttamisesta.

4 §. Jollei yleiskokous 3 §:n ensimmäisen virkkeen mukaisesti toisin päättää, tarkistus-

## Article 32

*Prescription. Force exécutoire*

§ 1. La mise en oeuvre de la procédure arbitrale a, quant à l'interruption de la prescription, le même effet que celui prévu par le droit matériel applicable pour l'introduction de l'action devant le juge ordinaire.

§ 2. La sentence du tribunal arbitral acquiert force exécutoire dans chacun des Etats membres après l'accomplissement des formalités prescrites dans l'Etat où l'exécution doit avoir lieu. La révision du fond de l'affaire n'est pas admise.

## TITRE VI

**Modification de la Convention**

## Article 33

*Compétence*

§ 1. Le Secrétaire général porte immédiatement à la connaissance des Etats membres les propositions tendant à modifier la Convention qui lui ont été adressées par les Etats membres ou qu'il a lui-même élaborées.

§ 2. L'Assemblée générale décide des propositions tendant à modifier la Convention pour autant que les §§ 4 à 6 ne prévoient pas une autre compétence.

§ 3. Saisie d'une proposition de modification, l'Assemblée générale peut décider, à la majorité, prévue à l'article 14, § 6, qu'une telle proposition présente un caractère d'étroite connexité avec une ou plusieurs dispositions des Appendices à la Convention. Dans ce cas ainsi que dans les cas visés aux §§ 4 à 6, deuxième phrases, l'Assemblée générale est également habilitée à décider de la modification de cette ou de ces dispositions des Appendices.

§ 4. Sous réserve des décisions de l'Assemblée générale prises selon le § 3, pre-

komissio päättää seuraavia määräyksiä koskevista muutosehdotuksista:

- a) 9 artikla sekä 27 artiklan 2—10 §;
- b) yhtenäiset säännökset CIV, paitsi 1, 2, 5, 6, 16, 26—39, 41—53 sekä 56—60 artikla;
- c) yhtenäiset säännökset CIM, paitsi 1 ja 5 artikla, 6 artiklan 1 ja 2 §, 8 ja 12 artikla, 13 artiklan 2 §, 14 artikla, 15 artiklan 2 ja 3 §, 19 artiklan 6 ja 7 §, 23—27 artikla, 30—33 artikla, 36—41 artikla sekä 44—48 artikla;
- d) yhtenäiset säännökset CUV, paitsi 1, 4, 5 sekä 7—12 artikla;
- e) yhtenäiset säännökset CUI, paitsi 1, 2, 4, 8—15, 17—19, 21 sekä 23—25 artikla;
- f) yhtenäiset säännökset APTU, paitsi 1, 3 ja 9—11 artikla sekä näiden yhtenäisten säännösten liitteet;
- g) yhtenäiset säännökset ATMF, paitsi 1, 3 ja 9 artikla.

Kun tarkistuskomissiolle esitetään a—g kohdan mukaisia muutosehdotuksia, voi yksi kolmasosa komissiossa edustettuina olevista valtioista esittää vaatimuksen niiden saattamisesta yleiskokouksen ratkaistaviksi.

5 §. Vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevan oikeussäännöksen (RID) määräysten muutosehdotuksista päättää RID-asiantuntijakomissio. Kun tällaisia ehdotuksia esitetään RID-asiantuntijakomissiolle, voi yksi kolmasosa komissiossa edustettuina olevista valtioista esittää vaatimuksen niiden saattamisesta yleiskokouksen ratkaistaviksi.

6 §. Yhtenäisten säännösten APTU-liitteiden muutosehdotuksista päättää teknisten kysymysten asiantuntijakomissio. Kun tällaisia ehdotuksia esitetään teknisten kysymysten asiantuntijakomissiolle, voi yksi kolmasosa komissiossa edustettuina olevista valtioista esittää vaatimuksen niiden saattamisesta yleiskokouksen ratkaistavaksi.

mière phrase, la Commission de révision décide des propositions tendant à modifier les

- a) articles 9 et 27, §§ 2 à 10;
- b) Règles uniformes CIV, à l'exception des articles 1er, 2, 5, 6, 16, 26 à 39, 41 à 53 et 56 à 60;
- c) Règles uniformes CIM, à l'exception des articles 1er, 5, 6, §§ 1 et 2, des articles 8, 12, 13, § 2, des articles 14, 15, §§ 2 et 3, de l'article 19, §§ 6 et 7, ainsi que des articles 23 à 27, 30 à 33, 36 à 41 et 44 à 48;
- d) Règles uniformes CUV, à l'exception des articles 1er, 4, 5 et 7 à 12;
- e) Règles uniformes CUI, à l'exception des articles 1er, 2, 4, 8 à 15, 17 à 19, 21, 23 à 25;
- f) Règles uniformes APTU, à l'exception des articles 1er, 3 et 9 à 11 ainsi que des Annexes de ces Règles uniformes;
- g) Règles uniformes ATMF, à l'exception des articles 1er, 3 et 9.

Lorsque des propositions de modification sont soumises à la Commission de révision conformément aux lettres a) à g), un tiers des Etats représentés dans la Commission peut exiger que ces propositions soient soumises à l'Assemblée générale pour décision.

§ 5. La Commission d'experts du RID décide des propositions tendant à modifier le Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (RID). Lorsque de telles propositions sont soumises à la Commission d'experts du RID, un tiers des Etats représentés dans la Commission peut exiger que ces propositions soient soumises à l'Assemblée générale pour décision.

§ 6. La Commission d'experts techniques décide des propositions tendant à modifier les Annexes des Règles uniformes APTU. Lorsque de telles propositions sont soumises à la Commission d'experts techniques, un tiers des Etats représentés dans la Commission peut exiger que ces propositions soient soumises à l'Assemblée générale pour décision.

## 34 artikla

*Yleiskokouksen päätökset*

1 §. Pääsihteeri ilmoittaa jäsenvaltioille yleiskokouksen päättämistä yleissopimuksen muutoksista.

2 §. Yleiskokouksen päättämät itse yleissopimuksen muutokset tulevat kaikkien jäsenvaltioiden osalta voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun kaksi kolmasosaa jäsenvaltioista on hyväksynyt muutokset, lukuun ottamatta niitä jäsenvaltioita, jotka ennen muutosten voimaantuloa antavat selityksen, jonka mukaan ne eivät hyväksy muutoksia.

3 §. Yleiskokouksen päättämät yleissopimuksen liitteiden muutokset tulevat kaikkien jäsenvaltioiden osalta, voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun puolet jäsenvaltioista, jotka eivät ole antaneet 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen lauseen mukaista selitystä, ovat hyväksyneet liitteiden muutokset, lukuun ottamatta niitä jäsenvaltioita, jotka ennen muutosten voimaantuloa antavat selityksen, jonka mukaan ne eivät hyväksy muutoksia, sekä niitä jäsenvaltioita, jotka ovat antaneet 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen virkkeen mukaisen selityksen.

4 §. Jäsenvaltiot osoittavat ilmoituksensa yleiskokouksen päättämien yleissopimuksen muutosten hyväksymisestä sekä selityksensä, joiden mukaan ne eivät hyväksy muutoksia, pääsihteerille. Tämä antaa ilmoitukset ja selitykset tiedoksi muille jäsenvaltioille.

5 §. Edellä 2 ja 3 §:ssä mainittu aika lasjetaan siitä päivästä, jona pääsihteeri ilmoittaa, että ehdot muutosten voimaantulolle on täytetty.

6 §. Yleiskokous voi muutoksesta päättäessään samalla päättää, että kyseinen muutos on luonteeltaan sellainen, että jäsenvaltio, joka on toimittanut 2 tai 3 §:n mukaisen

## Article 34

*Décisions de l'Assemblée générale*

§ 1. Les modifications de la Convention décidées par l'Assemblée générale sont notifiées par le Secrétaire général aux Etats membres.

§ 2. Les modifications de la Convention proprement dite, décidées par l'Assemblée générale, entrent en vigueur, douze mois après leur approbation par les deux tiers des Etats membres, pour tous les Etats membres à l'exception de ceux qui, avant leur entrée en vigueur, ont fait une déclaration aux termes de laquelle ils n'approuvent pas lesdites modifications.

§ 3. Les modifications des Appendices à la Convention, décidées par l'Assemblée générale, entrent en vigueur, douze mois après leur approbation par la moitié des Etats n'ayant pas fait une déclaration conformément à l'article 42, § 1, première phrase, pour tous les Etats membres à l'exception de ceux qui, avant leur entrée en vigueur, ont fait une déclaration aux termes de laquelle ils n'approuvent pas lesdites modifications et de ceux qui ont fait une déclaration conformément à l'article 42, § 1, première phrase.

§ 4. Les Etats membres adressent, au Secrétaire général, leurs notifications concernant l'approbation des modifications de la Convention décidées par l'Assemblée générale ainsi que leurs déclarations aux termes desquelles ils n'approuvent pas ces modifications. Le Secrétaire général en informe les autres Etats membres.

§ 5. Le délai visé aux §§ 2 et 3 court à compter du jour de la notification du Secrétaire général que les conditions pour l'entrée en vigueur des modifications sont remplies.

§ 6. L'Assemblée générale peut spécifier, au moment de l'adoption d'une modification que celle-ci est d'une portée telle que tout Etat membre qui aura fait une déclara-

ilmoituksen, mutta ei ole hyväksynyt muutosta kahdeksantoista kuukauden kuluessa sen voimaantulosta, lakkaa tämän määräajan kuluttua olemasta järjestön jäsen.

7 §. Mikäli yleiskokouksen päätökset koskevat yleissopimuksen liitteiden muutoksia, asianomaisen liitteen soveltaminen liikenteeseen keskeytyy kokonaisuudessaan heti päätösten tultua voimaan niiden jäsenvaltioiden kanssa ja välillä, jotka ovat määräaikaan mennessä 3 §:n mukaisesti vastustaneet muutoksia. Pääsihteeri ilmoittaa tästä keskeytyksestä jäsenvaltioille; keskeytys päättyy kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri ilmoittaa muille jäsenvaltioille vastustuksen peruuttamisesta.

### 35 artikla

#### *Komissioiden päätökset*

1 §. Pääsihteeri ilmoittaa komissioiden päättämistä yleissopimuksen muutoksista jäsenvaltioille.

2 §. Tarkistuskomission päättämät yleissopimuksen muutokset tulevat voimaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta kahdennentoista kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa pääsihteeri on ilmoittanut niistä jäsenvaltioille. Jäsenvaltiot voivat vastustaa muutoksia neljän kuukauden kuluessa ilmoituspäivästä laskettuna. Jos neljäsosa jäsenvaltioista vastustaa tarkistuskomission päätöstä, se ei tule voimaan. Jos jokin jäsenvaltio vastustaa tarkistuskomission päätöstä neljän kuukauden kuluessa sen tekemisestä ja irtisanoo sopimuksen, irtisanominen tulee voimaan samanaikaisesti kyseisen päätöksen kanssa.

3 §. Tarkistuskomission päättämät yleissopimuksen liitteiden muutokset tulevat voimaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta kahdennentoista kuukauden ensimmäisenä

tion visée au § 2 ou au § 3 et qui n'aura pas approuvé la modification dans le délai de dix-huit mois à dater de son entrée en vigueur cessera, à l'expiration de ce délai, d'être Etat membre de l'Organisation.

§ 7. Lorsque les décisions de l'Assemblée générale concernent les Appendices à la Convention, l'application de l'Appendice concerné est suspendue, dans son intégralité, dès l'entrée en vigueur des décisions, pour le trafic avec et entre les Etats membres qui se sont opposés, conformément au § 3, aux décisions dans les délais impartis. Le Secrétaire général notifie aux Etats membres cette suspension; elle prend fin à l'expiration d'un mois à compter de la date à laquelle le Secrétaire général a notifié aux autres Etats membres la levée de l'opposition.

### Article 35

#### *Décisions des Commissions*

§ 1. Les modifications de la Convention, décidées par les Commissions, sont notifiées par le Secrétaire général aux Etats membres.

§ 2. Les modifications de la Convention elle-même, décidées par la Commission de révision, entrent en vigueur pour tous les Etats membres le premier jour du douzième mois suivant celui au cours duquel le Secrétaire général les a notifiées aux Etats membres. Les Etats membres peuvent formuler une objection dans les quatre mois à compter de la date de la notification. En cas d'objection d'un quart des Etats membres, la modification n'entre pas en vigueur. Si un Etat membre formule une objection contre une décision de la Commission de révision dans le délai de quatre mois et qu'il dénonce la Convention, la dénonciation prend effet à la date prévue pour l'entrée en vigueur de cette décision.

§ 3. Les modifications des Appendices à la Convention, décidées par la Commission de révision, entrent en vigueur pour tous les Etats membres, le premier jour du dou-

päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa pääsihteeri on ilmoittanut niistä jäsenvaltioille. RID-asiantuntijakomission tai teknisten kysymysten asiantuntijakomission päättämät muutokset tulevat voimaan kaikkien jäsenvaltioiden osalta kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä kuukaudesta lukien, jonka kuluessa pääsihteeri on ilmoittanut niistä jäsenvaltioille.

4 §. Jäsenvaltiot voivat vastustaa muutosta neljän kuukauden kuluessa pääsihteerin 3 §:n mukaisesta ilmoituksesta. Jos neljäsosa jäsenvaltioista vastustaa muutosta, se ei tule voimaan. Jäsenvaltioissa, jotka ovat määräaikaan mennessä vastustaneet muutosta, kyseisen liitteen soveltaminen liikenteeseen keskeytyy kokonaisuudessaan heti päätösten tultua voimaan näiden jäsenvaltioiden kanssa ja välillä. Jos vastustus kuitenkin koskee jonkin teknisen standardin vahvistamista tai teknisen määräyksen hyväksymistä, keskeytyy ainoastaan näiden soveltaminen liikenteeseen jäsenvaltioiden kanssa ja välillä päätösten tullessa voimaan. Sama koskee osittaista vastustamista.

5 §. Pääsihteeri ilmoittaa 4 §:n mukaisesta soveltamisen keskeytyksestä jäsenvaltioille. Keskeytys päättyy kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri on ilmoittanut jäsenvaltioille vastustuksen peruuttamisesta.

6 §. Edellä 2 ja 4 §:ssä mainittujen vastustamisten lukumäärää laskettaessa ei oteta huomioon jäsenvaltioita, jotka

a) ovat ilman äänioikeutta (14 artiklan 5 §, 26 artiklan 7 § tai 40 artiklan 4 §),  
b) eivät ole kyseisen komission jäseniä (16 artiklan 1 §:n toinen virke),

c) ovat antaneet yhtenäisten säännösten APTU 9 artiklan 1 §:n mukaisen selityksen.

zième mois suivant celui au cours duquel le Secrétaire général les a notifiées aux Etats membres. Les modifications décidées par la Commission d'experts du RID ou par la Commission d'experts techniques entrent en vigueur pour tous les Etats membres le premier jour du sixième mois suivant celui au cours duquel le Secrétaire général les a notifiées aux Etats membres.

§ 4. Les Etats membres peuvent formuler une objection dans un délai de quatre mois à compter du jour de la notification visée au § 3. En cas d'objection formulée par un quart des Etats membres, la modification n'entre pas en vigueur. Dans les Etats membres qui ont formulé une objection contre une décision dans les délais impartis, l'application de l'Appendice concerné est suspendue, dans son intégralité, pour le trafic avec et entre les Etats membres à compter du moment où les décisions prennent effet. Toutefois, en cas d'objection contre la validation d'une norme technique ou contre l'adoption d'une prescription technique uniforme, seules celles-ci sont suspendues en ce qui concerne le trafic avec et entre les Etats membres à compter du moment où les décisions prennent effet; il en est de même en cas d'objection partielle.

§ 5. Le Secrétaire général informe les Etats membres des suspensions visées au § 4; les suspensions sont levées à l'expiration d'un délai d'un mois à compter du jour où le Secrétaire général a notifié aux autres Etats membres le retrait d'une telle objection.

§ 6. Pour la détermination du nombre d'objections prévues aux §§ 2 et 4, ne sont pas pris en compte les Etats membres qui :

a) n'ont pas le droit de vote (article 14, § 5, article 26, § 7 ou article 40, § 4);  
b) ne sont pas membres de la Commission concernée (article 16, § 1, deuxième phrase);

c) ont fait une déclaration conformément à l'article 9, § 1 des Règles uniformes APTU.

## VII OSA

**Loppumääräykset**

## 36 artikla

*Tallettaja*

1 §. Tämän yleissopimuksen tallettajana on pääsihteeri. Tallettajan tehtävät ovat samat, jotka luetellaan 23 päivänä toukokuuta 1969 tehdyn, valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen VII osassa.

2 §. Mikäli jonkin jäsenvaltion ja tallettajan kesken syntyy erimielisyyttä tallettajan tehtävistä, tallettajan tai kyseisen jäsenvaltion on saatettava kysymys muiden jäsenvaltioiden tietoon tai saatettava se tarvittaessa hallintokomitean ratkaistavaksi.

## 37 artikla

*Liittyminen yleissopimukseen*

1 §. Jokainen valtio, jonka alueella käytetään rautatieinfrastruktuuria, voi liittyä yleissopimukseen.

2 §. Valtio, joka haluaa liittyä yleissopimukseen, osoittaa tallettajalle liittymistä koskevan hakemuksen. Tallettaja antaa hakemuksen tiedoksi jäsenvaltioille.

3 §. Hakemus hyväksytään automaattisesti, jollei viisi jäsenvaltiota ole kolmen kuukauden kuluessa 2 §:ssä mainitusta tiedoksiannosta ilmoittanut vastustavansa sitä. Tallettaja ilmoittaa hyväksymisestä viipymättä hakemuksen tehneelle valtiolle sekä jäsenvaltioille. Liittyminen tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä tästä ilmoituksesta lukien.

4 §. Mikäli vähintään viisi jäsenvaltiota on 3 §:ssä mainitun määräajan kuluessa ilmoittanut vastustavansa liittymishakemusta, se alistetaan yleiskokouksen ratkaistavaksi.

## TITRE VII

**Dispositions finales**

## Article 36

*Dépositaire*

§ 1. Le Secrétaire général est le dépositaire de la présente Convention. Ses fonctions en tant que dépositaire sont celles qui sont énoncées dans la Partie VII de la Convention de Vienne du 23 mai 1969 sur le droit des traités.

§ 2. Lorsqu'une divergence apparaît entre un Etat membre et le dépositaire au sujet de l'accomplissement des fonctions de ce dernier, le dépositaire ou l'Etat membre concerné doit porter la question à l'attention des autres Etats membres ou, le cas échéant, la soumettre à la décision du Comité administratif.

## Article 37

*Adhésion à la Convention*

§ 1. L'adhésion à la Convention est ouverte à chaque Etat sur le territoire duquel est exploitée une infrastructure ferroviaire.

§ 2. Un Etat qui désire adhérer à la Convention adresse une demande au dépositaire. Le dépositaire la communique aux Etats membres.

§ 3. La demande est admise de plein droit trois mois après la communication visée au § 2, sauf opposition formulée auprès du dépositaire par cinq Etats membres. Le dépositaire en avise sans délai l'Etat demandeur ainsi que les Etats membres. L'adhésion prend effet le premier jour du troisième mois suivant cet avis.

§ 4. En cas d'opposition d'au moins cinq Etats membres dans le délai prévu au § 3, la demande d'adhésion est soumise à l'Assemblée générale qui en décide.

5 §. Jollei 42 artiklassa toisin määrätä, liittyminen yleissopimukseen voi koskea ainoastaan yleissopimusta siinä muodossa kuin se on voimassa sinä ajankohtana, jona liittyminen tulee voimaan.

### 38 artikla

#### *Alueellisten taloudellisen yhdentymisen järjestöjen liittyminen yleissopimukseen*

1 §. Alueelliset taloudellisen yhdentymisen järjestöt, joilla on oikeus säätää jäseniään velvoittavia lakeja tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla ja joiden jäsenistä yksi tai useampi on järjestön jäsenvaltio, voivat liittyä yleissopimukseen. Liittymisehdot määrätään järjestön ja alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön välisellä sopimuksella.

2 §. Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö voi käyttää oikeuksia, jotka sen jäsenillä on yleissopimuksen nojalla, mikäli ne koskevat alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön toimivaltaan kuuluvia asioita. Sama koskee velvoitteita, jotka jäsenvaltioilla on yleissopimuksen nojalla, 26 artiklan mukaisia taloudellisia velvoitteita lukuun ottamatta.

3 §. Äänioikeuden sekä 35 artiklan 2 ja 4 §:ssä mainitun vastustusoikeuden osalta alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin sillä on jäseniä, jotka ovat samalla järjestön jäsenvaltioita. Viimeksi mainitut saavat käyttää oikeuksiaan, erityisesti äänioikeutta, vain 2 §:n sallimassa laajuudessa. Alueellisella taloudellisen yhdentymisen järjestöllä ei ole äänioikeutta IV osaan kuuluvissa asioissa.

4 §. Jäsenyyden päättymiseen sovelletaan vastaavasti 41 artiklaa.

§ 5. Sous réserve de l'article 42, toute adhésion à la Convention ne peut concerner que la Convention dans sa version en vigueur au moment de la prise d'effet de l'adhésion.

### Article 38

#### *Adhésion d'organisations régionales d'intégration économique*

§ 1. L'adhésion à la Convention est ouverte aux organisations régionales d'intégration économique ayant compétence pour adopter leur législation qui est obligatoire pour leurs membres, dans les matières couvertes par cette Convention et dont un ou plusieurs Etats membres sont membres. Les conditions de

cette adhésion sont définies dans un accord conclu entre l'Organisation et l'organisation régionale.

§ 2. L'organisation régionale peut exercer les droits dont disposent ses membres en vertu de la Convention dans la mesure où ils couvrent des matières relevant de sa compétence. Ceci vaut de même pour les obligations incombant aux Etats membres en vertu de la Convention, abstraction faite des obligations financières visées à l'article 26.

§ 3. En vue de l'exercice du droit de vote et du droit d'objection prévu à l'article 35, §§ 2 et 4, l'organisation régionale dispose d'un nombre de voix égal à celui de ses membres qui sont également Etats membres de l'Organisation. Ces derniers ne peuvent exercer leurs droits, notamment de vote, que dans la mesure admise au § 2. L'organisation régionale ne dispose pas de droit de vote en ce qui concerne le Titre IV.

§ 4. Pour mettre fin à la qualité de membre, l'article 41 s'applique par analogie.

## 39 artikla

*Liitännäisjäsenet*

1 §. Jokainen valtio, jonka alueella käytetään rautatieinfrastruktuuria, voi liittyä valtioidenvälisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestöön liitännäisjäseneksi. Liittymiseen sovelletaan vastaavasti 37 artiklan 2—5 §:ää.

2 §. Liitännäisjäsen voi osallistua 13 artiklan 1 §:n a ja c—f kohdassa mainittujen toimielinten työhön ainoastaan neuvonantajajan ominaisuudessa. Liitännäisjäsentä ei voida nimittää hallintokomitean jäseneksi. Liitännäisjäsen vastaa järjestön kuluista 0,25 prosentin suuruisella maksuosuudella (26 artiklan 3 §).

3 §. Liitännäisjäsenyyden päättymisen suhteen sovelletaan vastaavasti 41 artiklaa.

## 40 artikla

*Jäsenyyden keskeytyminen*

1 §. Jäsenvaltio voi yleissopimusta irtisanomatta hakea jäsenyytensä keskeyttämistä, jos jäsenvaltion alueella siitä riippumattomista syistä ei enää harjoiteta kansainvälistä rautatieliikennettä.

2 §. Jäsenyyden keskeyttämistä koskevas ta hakemuksesta päättää hallintokomitea. Hakemus on toimitettava pääsihteerille viimeistään kolme kuukautta ennen komitean istuntoa.

3 §. Jäsenyyden keskeytyminen tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä sitä päivästä lukien, jona pääsihteer i ilmoittaa jäsenvaltioille hallintokomitean päätöksestä. Jäsenyyden keskeytys päättyy, kun jäsenvaltio ilmoittaa kansainvälisen rautatieliikenteen uudelleen aloittamisesta alueellaan. Pääsihteer i antaa ilmoituksen välittömästi tiedoksi muille jäsenvaltioille.

## Article 39

*Membres associés*

§ 1. Tout Etat sur le territoire duquel est exploitée une infrastructure ferroviaire peut devenir membre associé de l'Organisation. L'article 37, §§ 2 à 5 s'applique par analogie.

§ 2. Un membre associé peut participer aux travaux des organes mentionnés à l'article 13, § 1, lettres a) et c) à f) uniquement avec voix consultative. Un membre associé ne peut pas être désigné comme membre du Comité administratif. Il contribue aux dépenses de l'Organisation avec 0,25 pour cent des contributions (article 26, § 3).

§ 3. Pour mettre fin à la qualité de membre associé, l'article 41 s'applique par analogie.

## Article 40

*Suspension de la qualité de membre*

§ 1. Un Etat membre peut demander, sans dénoncer la Convention, une suspension de sa qualité de membre de l'Organisation, lorsque plus aucun trafic international ferroviaire n'est effectué sur son territoire pour des raisons non imputables à cet Etat membre.

§ 2. Le Comité administratif décide d'une demande de suspension de la qualité de membre. La demande doit être formulée auprès du Secrétaire général au plus tard trois mois avant une session du Comité.

§ 3. La suspension de la qualité de membre entre en vigueur le premier jour du mois suivant le jour de la notification du Secrétaire général aux Etats membres de la décision du Comité administratif. La suspension de la qualité de membre prend fin avec la notification par l'Etat membre de la reprise du trafic international ferroviaire sur son territoire. Le Secrétaire général le notifie, sans délai, aux autres Etats membres.

4 §. Jäsenyyden keskeytymisen seurauksena:

a) jäsenvaltio vapautuu velvoitteestaan osallistua järjestön menojen rahoittamiseen.

b) äänioikeus järjestön toimielimissä keskeytyy.

c) edellä 34 artiklan 2 ja 3 §:ssä sekä 35 artiklan 2 ja 4 §:ssä mainittu vastustusoikeus keskeytyy.

#### 41 artikla

##### *Yleissopimuksen irtisanominen*

1 §. Yleissopimus voidaan irtisanoa milloin tahansa.

2 §. Halutessaan irtisanoa yleissopimuksen jäsenvaltio ilmoittaa tästä tallettajalle. Irtisanominen tulee voimaan seuraavan vuoden joulukuun 31 päivänä.

#### 42 artikla

##### *Yleissopimusta koskevat selitykset ja varaumat*

1 §. Jokainen jäsenvaltio voi milloin tahansa antaa selityksen, jonka mukaan se ei sovelleta tiettyjä yleissopimuksen liitteitä kokonaisuudessaan. Muutoin varaumat ja selitykset, joiden mukaan jäsenvaltio ei sovelleta yleissopimuksen tai sen liitteiden yksittäisiä määräyksiä, ovat sallittuja vain, jos kyseisissä määräyksissä nimenomaan mainitaan, että tällaiset varaumat ja selitykset ovat sallittuja.

2 §. Varaumat ja selitykset osoitetaan tallettajalle. Ne tulevat voimaan sinä päivänä, jona yleissopimus tulee voimaan kyseisen valtion osalta. Tämän ajankohdan jälkeen toimitetut selitykset tulevat voimaan selityksen antamista seuraavan vuoden joulukuun 31 päivänä. Tallettaja antaa selityksen tiedoksi muille jäsenvaltioille.

§ 4. La suspension de la qualité de membre a pour conséquence :

a) d'exonérer l'Etat membre de son obligation de contribuer au financement des dépenses de l'Organisation;

b) de suspendre le droit de vote dans les organes de l'Organisation;

c) de suspendre le droit d'objection en vertu de l'article 34, §§ 2 et 3, et de l'article 35, §§ 2 et 4.

#### Article 41

##### *Dénonciation de la Convention*

§ 1. La Convention peut, à tout moment, être dénoncée.

§ 2. Tout Etat membre qui désire procéder à une dénonciation en avise le dépositaire. La dénonciation prend effet le 31 décembre de l'année suivante.

#### Article 42

##### *Déclarations et réserves à la Convention*

§ 1. Chaque Etat membre peut déclarer, à tout moment, qu'il n'appliquera pas dans leur intégralité certains Appendices à la Convention. En outre, des réserves ainsi que des déclarations de ne pas appliquer certaines dispositions de la Convention proprement dite ou de ses Appendices ne sont admises que si de telles réserves et déclarations sont expressément prévues par les dispositions elles-mêmes.

§ 2. Les réserves ou les déclarations sont adressées au dépositaire. Elles prennent effet au moment où la Convention entre en vigueur pour l'Etat concerné. Toute déclaration faite après cette entrée en vigueur prend effet le 31 décembre de l'année qui suit cette déclaration. Le dépositaire en informe les Etats membres.

## 43 artikla

*Järjestön lakkauttaminen*

1 §. Yleiskokous voi päättää järjestön lakkauttamisesta ja sen tehtävien mahdollisesta siirtämisestä muulle hallitustenväliselle järjestölle sekä määrätä tarvittaessa tehtävien siirtämiseen liittyvistä ehdoista yhdessä kyseisen järjestön kanssa.

2 §. Mikäli järjestö lakkautetaan, sen omaisuus jaetaan niiden jäsenvaltioiden kesken, jotka ovat olleet keskeytyksettä järjestön jäseniä 1 §:n mukaista päätöstä edeltäneiden viiden viimeisen kalenterivuoden aikana, suhteessa siihen keskimääräiseen prosenttilukuun, jolla ne ovat kyseisenä viitenä edeltävänä vuotena osallistuneet järjestön menojen kattamiseen.

## Article 43

*Dissolution de l'Organisation*

§ 1. L'Assemblée générale peut décider de la dissolution de l'Organisation et du transfert éventuel de ses attributions à une autre organisation intergouvernementale en fixant, le cas échéant, les conditions de ce transfert avec cette organisation.

§ 2. En cas de dissolution de l'Organisation, ses biens et avoirs sont attribués aux Etats membres ayant été membres de l'Organisation, sans interruption, durant les cinq dernières années civiles précédant celle de la décision en vertu du § 1, ceci proportionnellement au taux moyen du pourcentage auquel ils ont contribué aux dépenses de l'Organisation durant ces cinq années précédentes.

## 44 artikla

*Siirtymäsäännös*

34 artiklan 7 §:ssä, 35 artiklan 4 §:ssä, 41 artiklan 1 §:ssä sekä 42 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa yhtenäisten säännösten CIV, yhtenäisten säännösten CIM, yhtenäisten säännösten CUV tai yhtenäisten säännösten CUI mukaisesti, voimassa oleviin sopimuksiin sovelletaan sopimuksen tekohetkellä voimassa ollutta lakia.

## Article 44

*Disposition transitoire*

Dans les cas prévus à l'article 34, § 7, à l'article 35, § 4, à l'article 41, § 1 et à l'article 42, le droit en vigueur au moment de la conclusion des contrats soumis aux Règles uniformes CIV, aux Règles uniformes CIM, aux Règles uniformes CUV ou aux Règles uniformes CUI reste applicable aux contrats existants.

## 45 artikla

*Yleissopimuksen teksti*

1 §. Yleissopimus on laadittu englannin, ranskan ja saksan kielellä. Tekstien poiketessa toisistaan on ranskankielinen teksti ratkaiseva.

2 §. Järjestö julkaisee yleissopimuksen virallisia käännöksiä jonkin valtion pyynnöstä myös muilla kielillä, edellyttäen, että kyseinen kieli on virallinen kieli vähintään kahden jäsenvaltion alueella. Käännökset laaditaan yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

## Article 45

*Textes de la Convention*

§ 1. La Convention est rédigée en langues française, allemande et anglaise. En cas de divergence, seul le texte français fait foi.

§ 2. Sur proposition de l'un des Etats concernés, l'Organisation publie des traductions officielles de la Convention dans d'autres langues, dans la mesure où l'une de ces langues est une langue officielle sur le territoire d'au moins deux Etats membres. Ces traductions sont élaborées en coopération avec les services compétents des Etats membres concernés.

**Valtioidenvälisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) erioikeuksia ja vapauksia koskeva pöytäkirja (COTIFin 1 artiklan 4 §:n mukainen liite)**

**Protocole sur les privilèges et immunités de l'Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires (OTIF)**

1 artikla Oikeudenkäynti-, täytäntöönpano- ja takavarikointivapautus

Article premier Immunité de juridiction, d'exécution et de saisie

2 artikla Pakkolunastus

Article 2 Protection contre l'expropriation

3 artikla Verovapaus

Article 3 Exonération d'impôts

4 artikla Vero- ja tullivapaus

Article 4 Exonération de droits et taxes

5 artikla Virallinen toiminta

Article 5 Activités officielles

6 artikla Rahaliikenne

Article 6 Transactions monétaires

7 artikla Tiedonannot

Article 7 Communications

8 artikla Valtioiden edustajien erioikeudet ja vapaudet

Article 8 Privilèges et immunités des représentants des Etats

9 artikla Järjestön virkailijoiden erioikeudet ja vapaudet

Article 9 Privilèges et immunités des membres du personnel de l'Organisation

10 artikla Asiantuntijoiden erioikeudet ja vapaudet

Article 10 Privilèges et immunités des experts

11 artikla Myönnettyjen erioikeuksien ja vapauksien tarkoitus

Article 11 But des privilèges et immunités accordés

12 artikla Väärinkäytön estäminen

Article 12 Prévention d'abus

13 artikla Omien kansalaisten kohtelu

Article 13 Traitement des propres ressortissants

14 artikla Lisäsopimukset

Article 14 Accords complémentaires

## 1 artikla

*Oikeudenkäynti-, täytäntöönpano- ja takavarikointivapautus*

1 §. Virallisen toimintansa puitteissa järjestö nauttii oikeudenkäynti- ja täytäntöönpanovapautusta paitsi

a) jos järjestö on tällaisesta vapautuksesta jossakin erikoistapauksessa nimenomaisesti luopunut;

b) kolmannen osapuolen nostamassa siviilikanteessa;

c) nostettaessa vastakanne, joka liittyy suoraan järjestön pääkanteena aloittamaan oikeudenkäyntiin;

d) jos oikeuden päätöksellä pidätetään järjestön palveluksessa olevan henkilön palkka.

2 §. Järjestön omaisuus ja muut varat ovat niiden sijaintipaikasta riippumatta vapaat kaikesta pakkoluovutuksesta, takavarikoinnista ja muista pakkotoimista, paitsi siinä määrin kuin väliaikaisesti saattaa olla välttämätöntä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tai tutkimiseksi, kun kyseessä ovat järjestön omistamat tai sen käytössä olevat moottoriajoneuvot.

## 2 artikla

*Pakkolunastus*

Jos pakkolunastus on välttämätön yleiseen tarpeeseen, on ryhdyttävä kaikkiin sopiviin toimenpiteisiin, jotta se ei estäisi järjestön toiminnan harjoittamista, ja on pikaisesti suoritettava riittävä etukäteiskorvaus.

## Article premier

*Immunité de juridiction, d'exécution et de saisie*

§ 1. Dans le cadre de ses activités officielles, l'Organisation bénéficie de l'immunité de juridiction et d'exécution sauf :

a) dans la mesure où l'Organisation aurait expressément renoncé à une telle immunité dans un cas particulier;

b) en cas d'action civile intentée par un tiers;

c) en cas de demande reconventionnelle directement liée à une procédure entamée à titre principal par l'Organisation;

d) en cas de saisie, ordonnée par décision judiciaire, sur les traitements, salaires et autres émoluments dus par l'Organisation à un membre de son personnel.

§ 2. Les avoirs et les autres biens de l'Organisation, quel que soit le lieu où ils se trouvent, bénéficient de l'immunité à l'égard de toute forme de réquisition, confiscation, séquestre et autre forme de saisie ou de contrainte, sauf dans la mesure où le nécessitent temporairement la prévention des accidents mettant en cause des véhicules automoteurs appartenant à l'Organisation ou circulant pour son compte et les enquêtes auxquelles peuvent donner lieu lesdits accidents.

## Article 2

*Protection contre l'expropriation*

Si une expropriation est nécessaire à des fins d'utilité publique, toutes dispositions appropriées doivent être prises afin d'empêcher que l'expropriation ne constitue un obstacle à l'exercice des activités de l'Organisation et une indemnité préalable, prompte et adéquate doit être versée.

## 3 artikla

*Verovapaus*

1 §. Kukin valtio myöntää järjestölle, sen omaisuudelle ja tuloille vapautuksen välittömistä veroista järjestön virallisen toiminnan harjoittamista varten. Järjestön tehdessä huomattavan arvokkaita, virallista toimintaansa varten välttämättömiä ostoksia tai käyttäessä huomattavan arvoisia palveluja, joiden hintaan kuuluu vero, jäsenvaltiot ryhtyvät aina tämän ollessa mahdollista sopiviin toimenpiteisiin myöntääkseen vapautuksen tällaisesta verosta tai korvatakseen järjestölle veroa vastaavan summan.

2 §. Sellaisista veroista, jotka ovat pelkkä maksu palvelujen käytöstä, ei myönnetä vapautusta.

3 §. 1 §:n mukaisesti hankittuja tavaroita ei saa myydä eikä käyttää muutoin kuin vapautuksen myöntäneiden jäsenvaltioiden määräämin ehdoin.

## 4 artikla

*Vero- ja tullivapaus*

1 §. Järjestön maahantuomat tai maasta viemät, virallista toimintaansa varten tarvitsemansa tavarat ovat vapaat kaikista tuonnin ja viennin yhteydessä perittävistä veroista ja tulleista.

2 §. Tämän artiklan mukaista vapautusta ei myönnetä ostetuille ja maahantuoduille tavaroille tai hankituille palveluille, jotka on tarkoitettu järjestön henkilökunnan henkilökohtaiseen käyttöön.

3 §. 3 artiklan 3 §:ää sovelletaan vastavasti 1 §:n mukaisesti maahantuotuihin tavarihin.

## Article 3

*Exonération d'impôts*

§ 1. Chaque Etat membre exonère des impôts directs l'Organisation, ses biens et revenus, pour l'exercice de ses activités officielles. Lorsque des achats ou services d'un montant important qui sont strictement nécessaires pour l'exercice des activités officielles de l'Organisation sont effectués ou utilisés par l'Organisation et lorsque le prix de ces achats ou services comprend des taxes ou droits, des dispositions appropriées sont prises par les Etats membres, chaque fois qu'il est possible, en vue de l'exonération des taxes ou droits de cette nature ou en vue du remboursement de leur montant.

§ 2. Aucune exonération n'est accordée en ce qui concerne les impôts et taxes qui ne constituent que la simple rémunération de services rendus.

§ 3. Les biens acquis conformément au § 1 ne peuvent être vendus ni cédés, ni utilisés autrement qu'aux conditions fixées par l'Etat membre qui a accordé les exonérations.

## Article 4

*Exonération de droits et taxes*

§ 1. Les produits importés ou exportés par l'Organisation et strictement nécessaires pour l'exercice de ses activités officielles, sont exonérés de tous droits et taxes perçus à l'importation ou à l'exportation.

§ 2. Aucune exonération n'est accordée, au titre de cet article, en ce qui concerne les achats et importations de biens ou la fourniture de services destinés aux besoins propres des membres du personnel de l'Organisation.

§ 3. L'article 3, § 3 s'applique, par analogie, aux biens importés conformément au § 1.

## 5 artikla

*Virallinen toiminta*

Tässä pöytäkirjassa mainittu järjestön virallinen toiminta on sellaista toimintaa, joka vastaa yleissopimuksen 2 artiklassa määritellyjä tarkoituksia.

## Article 5

*Activités officielles*

Les activités officielles de l'Organisation visées par le présent Protocole sont les activités répondant aux buts définis à l'article 2 de la Convention.

## 6 artikla

*Rahaliikenne*

Järjestöllä on oikeus vastaanottaa ja pitää hallussaan kaikenlaisia varoja, valuuttaa, rahaa tai arvopapereita. Se saa käyttää niitä vapaasti kaikkiin yleissopimuksessa edellytettyihin tarkoituksiin. Järjestöllä on oikeus pitää pankkitilejä missä tahansa valuutassa siinä määrin kuin sen viralliset tehtävät tätä vaativat.

## Article 6

*Transactions monétaires*

L'Organisation peut recevoir et détenir tous fonds, devises, numéraires ou valeurs mobilières. Elle peut en disposer librement pour tous usages prévus par la Convention et avoir des comptes en n'importe quelle monnaie dans la mesure nécessaire pour faire face à ses engagements.

## 7 artikla

*Tiedonannot*

Virallisten tiedonantojensa ja kaikkien asiakirjojen osalta järjestö nauttii kunkin jäsenvaltion alueella samoja oikeuksia kuin muut vastaavat kansainväliset järjestöt.

## Article 7

*Communications*

Pour ses communications officielles et le transfert de tous ses documents, l'Organisation bénéficie d'un traitement non moins favorable que celui accordé par chaque Etat membre aux autres organisations internationales comparables.

## 8 artikla

*Valtioiden edustajien erioikeudet ja vapau-*  
*det*

Jäsenvaltioiden edustajat nauttivat tehtäviään suorittaessaan sekä virkamatkoilla kunkin jäsenvaltion alueella seuraavia erioikeuksia ja vapauksia:

a) vapaus tuomioistuimien tuomiovallan alaisuudesta myös virkakautensa päätyttyä tekojen osalta, mukaan luettuna suulliset ja kirjalliset lausunnot, jotka he ovat tehtäviään hoitaessaan suorittaneet; tämä vapaus ei kuitenkaan koske jäsenvaltion edustajan omistaman tai kuljettaman moottoriajoneu-

## Article 8

*Privilèges et immunités des représentants*  
*des Etats*

Les représentants des Etats membres jouissent, dans l'exercice de leurs fonctions et pour la durée de leurs voyages de services, des privilèges et immunités suivants sur le territoire de chaque Etat membre :

a) immunité de juridiction, même après la fin de leur mission, pour les actes, y compris leurs paroles et écrits, accomplis par eux dans l'exercice de leurs fonctions; cette immunité ne joue cependant pas en cas de dommages résultant d'un accident causé par un véhicule automoteur ou tout autre moyen

von tai muun liikennevälineen aiheuttamaa vahinkoa tai mainittuja liikennevälineitä koskevaa liikenne rikkomusta;

b) vapautus pidätyksestä ja tutkintovankuudesta paitsi, jos heidät on yllätetty rikoksenteossa tai yrityksessä;

c) vapautus henkilökohtaisten matkatavaroiden haltuunotosta paitsi, jos heidät on yllätetty rikoksenteossa tai yrityksessä;

d) kaikkien virallisten asiakirjojen loukaamattomuus;

e) vapautus heidän itsensä ja heidän avio puolisonsa osalta kaikista ulkomaalaisten maahantulorajoituksista ja rekisterimuodollisuuksista;

f) samat helpotukset raha- ja valuuttasäännösten osalta kuin tilapäisellä virallisella käynnillä olevilla ulkomaisten hallitusten edustajilla.

#### 9 artikla

##### *Järjestön virkailijoiden erioikeudet ja vapaudet*

Järjestön virkailijat nauttivat tehtäviään suorittaessaan kunkin jäsenvaltion alueella seuraavia erioikeuksia ja vapauksia:

a) vapautus tuomioistuimen tuomiovallan alaisuudesta tekojen osalta, mukaan luettuna suulliset ja kirjalliset lausunnot, jotka virkailija on tehtäviään hoitaessaan ja valtuuksiensa puitteissa suorittanut; tämä vapautus ei kuitenkaan koske virkailijan omistaman tai kuljettaman moottoriajoneuvon tai muun liikennevälineen aiheuttamaa vahinkoa tai mainittuja liikennevälineitä koskevaa liikenne rikkomusta; järjestön virkailijat nauttivat tätä vapautusta myös heidän virkakautensa päätyttyä järjestön palveluksessa;

b) kaikkien virallisten asiakirjojen loukaamattomuus;

c) samat poikkeukset ulkomaalaisten maahantulosäännöksiin ja rekisteröintisäännöksiin kuin yleensä kansainvälisten järjes-

de transport appartenant à un représentant d'un Etat ou conduit par lui ou en cas d'infraction à la réglementation de la circulation relative à ce moyen de transport;

b) immunité d'arrestation et de détention préventive, sauf en cas de flagrant délit;

c) immunité de saisie de leurs bagages personnels, sauf en cas de flagrant délit;

d) inviolabilité de tous leurs papiers et documents officiels;

e) exemption pour eux-mêmes et pour leurs conjoints de toute mesure limitant l'entrée et de toutes formalités d'enregistrement des étrangers;

f) mêmes facilités en ce qui concerne les réglementations monétaires ou de change que celles accordées aux représentants de Gouvernements étrangers en mission officielle temporaire.

#### Article 9

##### *Privilèges et immunités des membres du personnel de l'Organisation*

Les membres du personnel de l'Organisation jouissent, dans l'exercice de leurs fonctions, des privilèges et immunités suivants sur le territoire de chaque Etat membre :

a) immunité de juridiction pour les actes, y compris leurs paroles et écrits, accomplis dans l'exercice de leurs fonctions et dans les limites de leurs attributions; cette immunité ne joue cependant pas en cas de dommages résultant d'un accident causé par un véhicule automoteur ou tout autre moyen de transport appartenant à un membre du personnel de l'Organisation ou conduit par lui ou en cas d'infraction à la réglementation de la circulation relative à ce moyen de transport; les membres du personnel continuent de bénéficier de cette immunité même après avoir cessé d'être au service de l'Organisation;

b) inviolabilité de tous leurs papiers et documents officiels;

c) mêmes exceptions aux dispositions limitant l'immigration et réglant l'enregistrement des étrangers que celles

töjen virkailijoille; virkailijan talouteen kuuluvat perheenjäsenet nauttivat samoja helpotuksia;

d) vapautus kansallisesta tuloverotuksesta, mikäli järjestön maksamista palkoista, palkkioista ja muista rahasummista peritään järjestön hyväksi sisäistä veroa; jäsenvaltioilla on kuitenkin mahdollisuus ottaa nämä tulot huomioon muiden tulojen verotettavuutta laskettaessa; jäsenvaltiot eivät ole velvollisia soveltamaan tätä verovapautta järjestön entisille virkailijoilleen tai heidän oikeudenomistajilleen suorittamiin korvauksiin, eläkkeisiin ja jälkeenjääneiden eläkkeisiin tai elinkorkoihin;

e) samat vapautukset valuuttasäännösten osalta kuin yleensä kansainvälisten järjestöjen virkailijoille;

f) kansainvälisissä kriisitilanteissa virkailijoille ja heidän talouteensa kuuluville perheenjäsenille myönnetään samat kotiuttamismahdollisuudet kuin kansainvälisten järjestöjen virkailijoille yleensä.

#### 10 artikla

##### *Asiantuntijoiden erioikeudet ja vapaudet*

Järjestön käyttämät asiantuntijat nauttivat suorittaessaan tehtäviä järjestössä tai sen puolesta, mukaan luettuna matkoilla, joita he näitä tehtäviä suorittaessaan tekevät, seuraavia etuoikeuksia ja vapauksia siinä määrin kuin heidän tehtävänsä vaativat:

a) vapautus tuomioistuimen tuomiovallan alaisuudesta tekojen osalta, suulliset ja kirjalliset lausunnot mukaan luettuna, jotka asiantuntija on tehtäviään hoitaessaan suorittanut; tämä vapautus ei kuitenkaan koske asiantuntijan omistaman tai kuljettaman moottoriajoneuvon tai muun liikenneväli-

generaalemmat accordées aux membres du personnel des organisations internationales; les membres de leur famille faisant partie de leur ménage jouissent des mêmes facilités;

d) exonération de l'impôt national sur le revenu, sous réserve de l'introduction, au profit de l'Organisation, d'une imposition interne des traitements, salaires et autres émoluments versés par l'Organisation; cependant, les Etats membres ont la possibilité de tenir compte de ces traitements, salaires et émoluments pour le calcul du montant de l'impôt à percevoir sur les revenus d'autres sources; les Etats membres ne sont pas tenus d'appliquer cette exonération fiscale aux indemnités et pensions de retraite et rentes de survie versées par l'Organisation aux anciens membres de son personnel ou à leurs ayants droit;

e) en ce qui concerne les réglementations de change, mêmes privilèges que ceux généralement accordés aux membres du personnel des organisations internationales;

f) en période de crise internationale, mêmes facilités de rapatriement pour eux et les membres de leur famille faisant partie de leur ménage que celles généralement accordées aux membres du personnel des organisations internationales.

#### Article 10

##### *Privilèges et immunités des experts*

Les experts auxquels l'Organisation fait appel, lorsqu'ils exercent des fonctions auprès de l'Organisation ou accomplissent des missions pour cette dernière, y compris durant les voyages effectués dans l'exercice de ces fonctions ou au cours de ces missions, jouissent des privilèges et immunités suivants, dans la mesure où ceux-ci leur sont nécessaires pour l'exercice de leurs fonctions :

a) immunité de juridiction pour les actes, y compris leurs paroles et écrits, accomplis par eux dans l'exercice de leurs fonctions; cette immunité ne joue cependant pas en cas de dommages résultant d'un accident causé par un véhicule automobile ou tout autre moyen de transport appartenant à un

neen aiheuttamaan vahinkoa tai kyseistä liikennevälinettä koskevaa liikennerikkomusta; asiantuntijat nauttivat tätä vapautusta myös heidän tehtäviensä päätyttyä järjestön palveluksessa;

b) kaikkien virallisten asiakirjojen loukaamattomuus;

c) palkan siirtoon tarvittavat valuuttahelpotukset;

d) samat helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroiden osalta kuin tilapäisellä virallisella käynnillä olevilla ulkomaisten hallitusten edustajilla.

expert ou conduit par lui ou en cas d'infraction à la réglementation de la circulation relative à ce moyen de transport; les experts continuent de bénéficier de cette immunité même après la cessation de leurs fonctions auprès de l'Organisation;

b) inviolabilité de tous leurs papiers et documents officiels;

c) facilités de change nécessaires au transfert de leur rémunération;

d) mêmes facilités, en ce qui concerne leurs bagages personnels, que celles accordées aux agents des Gouvernements étrangers en mission officielle temporaire.

## 11 artikla

### *Myönnettyjen erioikeuksien ja vapauksien tarkoitus*

1 §. Tässä pöytäkirjassa mainitut erioikeudet ja vapaudet on säädetty yksinomaan sitä varten, että järjestön vapaa toiminta ja henkilöiden, joille ne myönnetään, täydellinen riippumattomuus olisivat turvatut kaikissa olosuhteissa. Toimivaltaiset viranomaiset peruuttavat vapautuksen kaikissa niissä tapauksissa, jolloin sen säilyttäminen voi olla esteenä oikeudelle ja siitä voidaan luopua vahingoittamatta sitä tarkoitusta, jota varten se on myönnetty.

2 §. 1 §:ssä tarkoitetut viranomaiset ovat:

a) jäsenvaltiot edustajiensa osalta,

b) hallintokomitea pääsihteerin osalta,

c) pääsihteeri järjestön muun henkilökunnan sekä järjestön käyttämien asiantuntijoiden osalta.

## 12 artikla

### *Väärinkäytön estäminen*

1 §. Mikään tämän pöytäkirjan määräyksistä ei saa millään tavoin vaikuttaa jäsenvaltioiden oikeuteen ryhtyä kaikkiin tarvit-

## Article 11

### *But des privilèges et immunités accordés*

§ 1. Les privilèges et immunités prévus par le présent Protocole sont institués uniquement afin d'assurer, en toutes circonstances, le libre fonctionnement de l'Organisation et la complète indépendance des personnes auxquelles ils sont accordés. Les autorités compétentes lèvent toute immunité dans tous les cas où son maintien est susceptible d'entraver l'action de la justice et où elle peut être levée sans porter atteinte à la réalisation de l'objectif pour lequel elle a été accordée.

§ 2. Les autorités compétentes aux fins du § 1 sont :

a) les Etats membres, pour leurs représentants;

b) le Comité administratif pour le Secrétaire général;

c) le Secrétaire général pour les autres agents de l'Organisation ainsi que pour les experts auxquels l'Organisation fait appel.

## Article 12

### *Prévention d'abus*

§ 1. Aucune des dispositions du présent Protocole ne peut mettre en cause le droit que possède chaque Etat membre de pren-

taviin varotoimenpiteisiin yleisen turvallisuutensa varmistamiseksi.

2 §. Järjestö on aina valmis yhteistyöhön jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa helpottaakseen oikeudenkäyttöä, varmistaakseen asianomaisten jäsenvaltioiden lakien ja määräysten noudattamisen sekä estääkseen kaiken väärinkäytön, jonka tässä pöytäkirjassa mainitut erioikeudet ja vapaudet saattavat aiheuttaa.

### 13 artikla

#### *Omien kansalaisten kohtelu*

Mikään valtio ei ole velvollinen myöntämään omille kansalaisilleen tai kyseisessä valtiossa pysyvästi asuville henkilöille erioikeuksia ja vapauksia, jotka on mainittu tämän pöytäkirjan

- a) 8 artiklassa, d kohtaa lukuun ottamatta,
- b) 9 artiklassa, a, b ja d kohtaa lukuun ottamatta,
- c) 10 artiklassa, a ja b kohtaa lukuun ottamatta.

### 14 artikla

#### *Lisäsopimukset*

Järjestö voi solmia yhden tai useamman jäsenvaltion kanssa lisäsopimuksia tämän pöytäkirjan soveltamiseksi kyseisen jäsenvaltion tai kyseisten jäsenvaltioiden suhteen samoin kuin muita sopimuksia järjestön asianmukaisen toiminnan turvaamiseksi.

dre toutes les précautions utiles dans l'intérêt de sa sécurité publique.

§ 2. L'Organisation coopère en tout temps avec les autorités compétentes des Etats membres en vue de faciliter une bonne administration de la justice, d'assurer le respect des lois et prescriptions des Etats membres concernés et d'empêcher tout abus auquel pourraient donner lieu les privilèges et immunités prévus dans le présent Protocole.

### Article 13

#### *Traitement des propres ressortissants*

Aucun Etat membre n'est tenu d'accorder les privilèges et immunités mentionnés :

- a) à l'article 8, à l'exception de la lettre d),
  - b) à l'article 9, à l'exception des lettres a), b) et d),
  - c) à l'article 10, à l'exception des lettres a) et b)
- à ses propres ressortissants ou aux personnes qui ont leur résidence permanente dans cet Etat.

### Article 14

#### *Accords complémentaires*

L'Organisation peut conclure avec un ou plusieurs Etats membres des accords complémentaires en vue de l'application du présent Protocole en ce qui concerne cet Etat membre ou ces Etats membres, ainsi que d'autres accords en vue d'assurer le bon fonctionnement de l'Organisation.

**Yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta matkustajien kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta  
(CIV – Yleissopimuksen liite A)**

**Règles uniformes concernant le contrat de transport international ferroviaire des voyageurs  
(CIV, appendice A à la Convention)**

I osa Yleiset määräykset

Titre premier Généralités

1 artikla Soveltamisala

Article premier Champ d'application

2 artikla Vastuuta matkustajan kuolemasta ja loukkaantumisesta koskeva ilmoitus

Article 2 Déclaration relative à la responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs

3 artikla Käsitteiden määrittely

Article 3 Définitions

4 artikla Poikkeamat

Article 4 Dérogations

5 artikla Pakottava oikeus

Article 5 Droit contraignant

II osa Kuljetussopimuksen solmiminen ja toimeenpano

Titre II Conclusion et exécution du contrat de transport

6 artikla Kuljetussopimus

Article 6 Contrat de transport

7 artikla Matkalippu

Article 7 Titre de transport

8 artikla Kuljetusmaksun maksaminen ja palauttaminen

Article 8 Paiement et remboursement du prix de transport

9 artikla Matkustusoikeus. Junasta poistaminen

Article 9 Droit au transport. Exclusion du transport

10 artikla Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen

Article 10 Accomplissement des formalités administratives

11 artikla Junan peruuntuminen tai myöhästyminen. Jatkoyhteyden menettäminen

Article 11 Suppression et retard d'un train. Correspondance manqué

III osa Käsimatkatavaran, eläinten, matkatavaran ja ajoneuvojen kuljetus

Titre III Transport de colis à main, d'animaux, de bagages et de véhicules

I luku Yhteiset määräykset

Chapitre I Dispositions communes

12 artikla Sallitut esineet ja eläimet

Article 12 Objets et animaux admis

13 artikla Tarkastus

Article 13 Vérification

14 artikla Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen

Article 14 Accomplissement des formalités administratives

|                                                                                      |                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| II luku Käsimatkatavara ja eläimet                                                   | Chapitre II Colis à main et animaux                                              |
| 15 artikla Valvonta                                                                  | Article 15 Surveillance                                                          |
| III luku Matkatavara                                                                 | Chapitre III Bagages                                                             |
| 16 artikla Matkatavaran kirjaaminen                                                  | Article 16 Expédition des bagages                                                |
| 17 artikla Matkatavaratodistus                                                       | Article 17 Bulletin de bagages                                                   |
| 18 artikla Kirjaaminen ja kuljetus                                                   | Article 18 Enregistrement et transport                                           |
| 19 artikla Matkatavararahdin maksaminen                                              | Article 19 Paiement du prix pour le transport des bagages                        |
| 20 artikla Matkatavaran merkitseminen                                                | Article 20 Marquage des bagages                                                  |
| 21 artikla Matkustajan määräämisoikeus matkatavaraan nähden                          | Article 21 Droit de disposer des bagages                                         |
| 22 artikla Matkatavaran luovutus                                                     | Article 22 Livraison                                                             |
| IV luku Ajoneuvot                                                                    | Chapitre IV Véhicules                                                            |
| 23 artikla Kuljetusehdot                                                             | Article 23 Conditions de transport                                               |
| 24 artikla Kuljetusasiakirja                                                         | Article 24 Bulletin de transport                                                 |
| 25 artikla Sovellettava oikeus                                                       | Article 25 Droit applicable                                                      |
| IV osa Kuljettajan vastuu                                                            | Titre IV Responsabilité du transporteur                                          |
| I luku Vastuu matkustajien kuolemasta ja loukkaantumisesta                           | Chapitre I Responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs            |
| 26 artikla Vastuuperiaatteet                                                         | Article 26 Fondement de la responsabilité                                        |
| 27 artikla Vahingonkorvaus kuolemantapauksessa                                       | Article 27 Dommages-intérêts en cas de mort                                      |
| 28 artikla Vahingonkorvaus loukkaantumistapauksissa                                  | Article 28 Dommages-intérêts en cas de blessures                                 |
| 29 artikla Muiden henkilövahinkojen korvaaminen                                      | Article 29 Réparation d'autres préjudices corporels                              |
| 30 artikla Vahingonkorvauksen muoto ja yläraja kuoleman- ja loukkaantumistapauksissa | Article 30 Forme et montant des dommages-intérêts en cas de mort et de blessures |
| 31 artikla Muut kuljetusvälineet                                                     | Article 31 Autres moyens de transport                                            |

|                                                                                              |                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| II luku Vastuu aikataulun noudattamatta jättämisestä                                         | Chapitre II Responsabilité en cas d'inobservation de l'horaire                               |
| 32 artikla Vastuu junan peruuntumisesta tai myöhästymisestä tai jatkoyhteyden menettämisestä | Article 32 Responsabilité en cas de suppression, retard ou correspondance manquée            |
| III luku Vastuu käsimatkatavarasta, eläimistä, matkatavarasta ja ajoneuvoista                | Chapitre III Responsabilité pour les colis à main, les animaux, les bagages et les véhicules |
| 1 osasto Käsimatkatavara ja eläimet                                                          | Section 1 Colis à main et animaux                                                            |
| 33 artikla Vastuu                                                                            | Article 33 Responsabilité                                                                    |
| 34 artikla Vahingonkorvauksen yläraja esineiden kadotessa tai vahingoituessa                 | Article 34 Limitation des dommages-intérêts en cas de perte ou d'avarie d'objets             |
| 35 artikla Vastuusta vapauttaminen                                                           | Article 35 Exonération de responsabilité                                                     |
| 2 osasto Matkatavara                                                                         | Section 2 Bagages                                                                            |
| 36 artikla Vastuuperiaatteet                                                                 | Article 36 Fondement de la responsabilité                                                    |
| 37 artikla Todistustaakka                                                                    | Article 37 Charge de la preuve                                                               |
| 38 artikla Perättäiset kuljettajat                                                           | Article 38 Transporteurs subséquents                                                         |
| 39 artikla Suorittava kuljettaja                                                             | Article 39 Transporteur substitué                                                            |
| 40 artikla Katoamisolettamus                                                                 | Article 40 Présomption de perte                                                              |
| 41 artikla Korvaus katoamistapauksessa                                                       | Article 41 Indemnité en cas de perte                                                         |
| 42 artikla Korvaus vahingoittumistapauksessa                                                 | Article 42 Indemnité en cas d'avarie                                                         |
| 43 artikla Korvaus luovutuksen myöhästyessä                                                  | Article 43 Indemnité en cas de retard à la livraison                                         |
| 3 osasto Ajoneuvot                                                                           | Section 3 Véhicules                                                                          |
| 44 artikla Korvaus myöhästymisestä                                                           | Article 44 Indemnité en cas de retard                                                        |
| 45 artikla Korvaus ajoneuvon katoamisesta                                                    | Article 45 Indemnité en cas de perte                                                         |
| 46 artikla Vastuu muista esineistä                                                           | Article 46 Responsabilité en ce qui concerne d'autres objets                                 |
| 47 artikla Sovellettava oikeus                                                               | Article 47 Droit applicable                                                                  |

|                                                                               |                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| IV luku Yhteiset määräykset                                                   | Chapitre IV Dispositions communes                                      |
| 48 artikla Vastuusrajoitus oikeuden menettäminen                              | Article 48 Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité |
| 49 artikla Korvausmäärän muuntaminen ja korko                                 | Article 49 Conversion et intérêts                                      |
| 50 artikla Vastuu ydintapahtuman yhteydessä                                   | Article 50 Responsabilité en cas d'accident nucléaire                  |
| 51 artikla Henkilöt, joista kuljettaja on vastuussa                           | Article 51 Personnes dont répond le transporteur                       |
| 52 artikla Muut kanteet                                                       | Article 52 Autres actions                                              |
| V osa Matkustajan vastuu                                                      | Titre V Responsabilité du voyageur                                     |
| 53 artikla Erityiset vastuuperiaatteet                                        | Article 53 Principes particuliers de responsabilité                    |
| VI osa Vaateiden toteuttaminen                                                | Titre VI Exercice des droits                                           |
| 54 artikla Osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen toteuttaminen           | Article 54 Constatation de perte partielle ou d'avarie                 |
| 55 artikla Vaateiden esittäminen                                              | Article 55 Réclamations                                                |
| 56 artikla Kuljettajat, joita vastaan kannetta voidaan ajaa                   | Article 56 Transporteurs qui peuvent être actionnés                    |
| 57 artikla Laillinen tuomioistuin                                             | Article 57 For                                                         |
| 58 artikla Kuoleman- ja loukkaantumistapauksista johtuvan vaateen raukeaminen | Article 58 Extinction de l'action en cas de mort et de blessures       |
| 59 artikla Matkatavaran kuljetuksesta johtuvan vaateen raukeaminen            | Article 59 Extinction de l'action née du transport des bagages         |
| 60 artikla Vaateen vanhentuminen                                              | Article 60 Prescription                                                |
| VII osa Kuljettajien väliset suhteet                                          | Titre VII Rapports des transporteurs entre eux                         |
| 61 artikla Kuljetusmaksun jako                                                | Article 61 Partage du prix de transport                                |
| 62 artikla Takautumisoikeus                                                   | Article 62 Droit de recours                                            |
| 63 artikla Menettely takautumisjutuissa                                       | Article 63 Procédure de recours                                        |
| 64 artikla Takautumista koskevat sopimukset                                   | Article 64 Accords au sujet des recours                                |

## I OSA

## Yleiset määräykset

## 1 artikla

*Soveltamisala*

1 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan kuljetussopimuksen osapuolten asuin- tai kotipaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta kaikkiin matkustajien maksullista tai maksutonta rautatiekuljetusta koskeviin sopimuksiin, kun lähtö- ja määräpaikka sijaitsevat kahdessa eri jäsenvaltiossa.

2 §. Jos kansainvälinen kuljetus suoritetaan yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla rajat ylittävän rautatiekuljetuksen lisäksi maanteitse tai sisävesireittiä jäsenvaltion sisäisessä liikenteessä, siihen sovelletaan näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä.

3 §. Jos kansainvälinen kuljetus suoritetaan yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla rautatiekuljetuksen lisäksi meritse tai rajat ylittävänä kuljetuksena sisävesireittiä, siihen sovelletaan näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä, mikäli meri- tai sisävesikuljetus tapahtuu linjoilla, jotka on merkitty yleissopimuksen 24 artiklan 1 §:ssä edellytettyyn linjaluetteloon.

4 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan matkustajien kuolemaa tai loukkaantumista koskevan kuljettajan vastuun osalta myös yhtenäisten oikeussäännösten CIM nojalla suoritettavien kuljetusten saattajiin.

5 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä ei sovelleta kuljetuksiin naapurivaltioiden alueella sijaitsevien asemien välillä, jos näiden asemien infrastruktuuria hallinnoi yksi tai useampi infrastruktuurihallinto, joka kuuluu yhdelle näistä valtioista.

## TITRE PREMIER

## Généralités

## Article premier

*Champ d'application*

§ 1. Les présentes Règles uniformes s'appliquent à tout contrat de transport ferroviaire de voyageurs à titre onéreux ou gratuit, lorsque le lieu de départ et de destination sont situés dans deux Etats membres différents. Il en est ainsi quels que soient le domicile ou le siège et la nationalité des parties au contrat de transport.

§ 2. Lorsqu'un transport international faisant l'objet d'un contrat unique inclut, en complément au transport transfrontalier ferroviaire, un transport par route ou par voie de navigation intérieure en trafic intérieur d'un Etat membre, les présentes Règles uniformes s'appliquent.

§ 3. Lorsqu'un transport international faisant l'objet d'un contrat unique inclut, en complément au transport ferroviaire, un transport maritime ou un transport transfrontalier par voie de navigation intérieure, les présentes Règles uniformes s'appliquent si le transport maritime ou le transport par voie de navigation intérieure est effectué sur des lignes inscrites sur la liste des lignes prévue à l'article 24, § 1 de la Convention.

§ 4. Les présentes Règles uniformes s'appliquent également, en ce qui concerne la responsabilité du transporteur en cas de mort et de blessures de voyageurs, aux personnes qui accompagnent un envoi dont le transport est effectué conformément aux Règles uniformes CIM.

§ 5. Les présentes Règles uniformes ne s'appliquent pas aux transports effectués entre gares situées sur le territoire d'Etats limitrophes, lorsque l'infrastructure de ces gares est gérée par un ou plusieurs gestionnaires d'infrastructure relevant d'un seul et même de ces Etats.

6 §. Jokainen valtio, joka kuuluu johonkin muuhun, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä vastaavaan yleissopimukseen matkustajien suorasta kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta, voi esittäessään hakemuksen liittymisestä COTIF-yleissopimukseen varata itselleen oikeuden soveltaa näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä kuljetuksiin vain osalla sen alueella sijaitsevasta rautatieinfrastruktuurista. Tämä rautatieinfrastruktuurin osa on määriteltävä tarkasti, ja sen on liityttävä jonkin jäsenvaltion rautatieinfrastruktuuriin. Jos valtio on tehnyt tällaisen varauman, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan vain, jos

a) kuljetussopimuksessa edellytetty lähtö- tai määräpaikka sekä edellytetty kuljetusreitti sijaitsevat kyseisellä rautatieinfrastruktuurin osalla tai

b) kyseinen rautatieinfrastruktuurin osa yhdistää kahden jäsenvaltion rautatieinfrastruktuuria ja on kuljetussopimuksessa sovitettu kauttakulkukuljetuksen kuljetusreitiksi.

7 §. Valtio, joka on tehnyt 6 §:n mukaisen varauman, voi milloin tahansa luopua siitä ilmoittamalla tallettajalle. Luopumisilmoitus tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin tallettaja on ilmoittanut asiasta jäsenvaltioille. Varauma lakkaa olemasta voimassa, kun 6 §:n ensimmäisessä lauseessa mainitun muun yleissopimuksen voimassaolo päättyy kyseisen valtion osalta.

## 2 artikla

### *Vastuuta matkustajan kuolemasta ja loukkaantumisesta koskeva ilmoitus*

1 §. Jokainen valtio voi milloin tahansa ilmoittaa, ettei se sovelta näiden yhtenäisten oikeussäännösten kaikkia kuljettajan vastuuta matkustajan kuolemasta tai loukkaantumista koskevia määräyksiä alueellaan sattuvien onnettomuuksien uhriksi joutuviin matkustajiin, jos nämä ovat sen kansalaisia tai henkilöitä, joiden vakinainen asuinpaikka on tässä valtiossa.

2 §. Valtio, joka on tehnyt 1 §:n mukaisen ilmoituksen, voi milloin tahansa luopua sii-

§ 6. Chaque Etat, Partie à une convention concernant le transport international ferroviaire direct de voyageurs et de nature comparable aux présentes Règles uniformes, peut, lorsqu'il adresse une demande d'adhésion à la Convention, déclarer qu'il n'appliquera ces Règles uniformes qu'aux transports effectués sur une partie de l'infrastructure ferroviaire située sur son territoire. Cette partie de l'infrastructure ferroviaire doit être définie précisément et être reliée à l'infrastructure ferroviaire d'un Etat membre. Lorsqu'un Etat a fait la déclaration susvisée, ces Règles uniformes ne s'appliquent qu'à la condition :

a) que le lieu de départ ou de destination ainsi que l'itinéraire prévus dans le contrat de transport soient situés sur l'infrastructure désignée ou

b) que l'infrastructure désignée relie l'infrastructure de deux Etats membres et qu'elle a été prévue dans le contrat de transport comme itinéraire pour un transport de transit.

§ 7. L'Etat qui a fait une déclaration conformément au § 6 peut y renoncer à tout moment en informant le depositaire. Cette renonciation prend effet un mois après la date à laquelle le depositaire en avise les Etats membres. La déclaration devient sans effet, lorsque la convention visée au § 6, première phrase, cesse d'être en vigueur pour cet Etat.

## Article 2

### *Déclaration relative à la responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs*

§ 1. Chaque Etat peut, à tout moment, déclarer qu'il n'appliquera pas aux voyageurs, victimes d'accidents survenus sur son territoire, l'ensemble des dispositions relatives à la responsabilité du transporteur en cas de mort et de blessures de voyageurs, lorsque ceux-ci sont ses ressortissants ou des personnes ayant leur résidence habituelle dans cet Etat.

§ 2. L'Etat qui a fait une déclaration conformément au § 1 peut y renoncer à tout

tä ilmoittamalla tallettajalle. Luopumisilmoitus tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin tallettaja on saattanut asian jäsenvaltioiden tietoon.

### 3 artikla

#### *Käsitteiden määrittely*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

a) "kuljettajalla" sopimuksenmukaista kuljettajaa, jonka kanssa matkustaja on solminut kuljetussopimuksen näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti, tai yhtä perättäisistä kuljettajista, joka on vastuussa kuljetussopimuksen nojalla;

b) "suorittavalla kuljettajalla" kuljettajaa, joka ei ole solminut kuljetussopimusta matkustajan kanssa, mutta jolle a kohdan mukainen kuljettaja on siirtänyt rautatiekuljetuksen suorittamisen kokonaisuudessaan tai osittain;

c) "yleisillä kuljetusehdoilla" yleisten kauppaehtojen tai tariffien muodossa kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevia kuljettajan ehtoja, joista kuljetussopimuksen solmimisen myötä on tullut tämän osa;

d) "ajoneuvolla" henkilökuljetuksen yhteydessä kuljetettavaa moottoriajoneuvoa tai perävaunua.

### 4 artikla

#### *Poikkeamat*

1 §. Jäsenvaltiot voivat solmia sopimuksia poikkeamista näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä kuljetuksille, jotka tapahtuvat yksinomaan rajan molemmin puolin sijaitsevan kahden aseman välillä, jos näiden ja rajan välissä ei ole muuta asemaa.

2 §. Kuljetuksille kahden jäsenvaltion välillä kauttakulkuna sellaisen valtion kautta, joka ei ole jäsenvaltio, asianomaiset valtiot voivat solmia sopimuksia, jotka poikkeavat näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä.

moment en informant le dépositaire. Cette renonciation prend effet un mois après la date à laquelle le dépositaire en donne connaissance aux Etats membres.

### Article 3

#### *Définitions*

Aux fins des présentes Règles uniformes, le terme :

a) "transporteur" désigne le transporteur contractuel, avec lequel le voyageur a conclu le contrat de transport en vertu de ces Règles uniformes, ou un transporteur sub-séquent, qui est responsable sur la base de ce contrat;

b) "transporteur substitué" désigne un transporteur, qui n'a pas conclu le contrat de transport avec le voyageur, mais à qui le transporteur visé à la lettre a) a confié, en tout ou en partie, l'exécution du transport ferroviaire;

c) "Conditions générales de transport" désigne les conditions du transporteur sous forme de conditions générales ou de tarifs légalement en vigueur dans chaque Etat membre et qui sont devenues, par la conclusion du contrat de transport, partie intégrante de celui-ci;

d) "véhicule" désigne un véhicule automobile ou une remorque transportés à l'occasion d'un transport de voyageurs.

### Article 4

#### *Dérogations*

§ 1. Les Etats membres peuvent conclure des accords qui prévoient des dérogations aux présentes Règles uniformes pour les transports effectués exclusivement entre deux gares situées de part et d'autre de la frontière, lorsqu'il n'y a pas d'autre gare entre elles.

§ 2. Pour les transports effectués entre deux Etats membres, transitant par un Etat non membre, les Etats concernés peuvent conclure des accords qui dérogent aux présentes Règles uniformes.

3 §. Ellei muissa kansainvälisen julkisoi-  
keuden säännöksissä toisin määrätä, kaksi  
tai useampi jäsenvaltio voivat sopia keske-  
nään ehdoista, joilla kuljettajat ovat velvol-  
liset kuljettamaan matkustajia, matkatava-  
roita, eläimiä ja ajoneuvoja näiden valtioi-  
den välisessä liikenteessä.

4 §. Tämän artiklan 1—3 §:n mukaisista  
sopimuksista sekä niiden voimaantulosta  
ilmoitetaan valtioidenvälisen kansainvälis-  
ten rautatiekuljetusten järjestölle. Järjestön  
pääsihteeri saattaa ne muiden jäsenvaltioi-  
den ja asianomaisten yritysten tietoon.

#### 5 artikla

##### *Pakottava oikeus*

Ellei näissä yhtenäisissä oikeussäännök-  
sissä nimenomaan toisin määrätä, on jokai-  
nen sopimus, joka suoraan tai epäsuorasti  
poikkeaa näistä yhtenäisistä oikeussäännök-  
sistä, mitätön ja ilman oikeusvaikutusta.  
Tällaisten sopimusten mitättömyys ei tee  
kuljetussopimuksen muita määräyksiä mi-  
tättömiksi. Kuljettaja voi kuitenkin ottaa it-  
elleen enemmän vastuuta ja velvollisuuksia  
kuin mitä näissä yhtenäisissä oikeus-  
säännöksissä edellytetään.

#### II OSA

##### **Kuljetussopimuksen solmiminen ja toimeenpano**

#### 6 artikla

##### *Kuljetussopimus*

1 §. Kuljetussopimuksella kuljettaja sitou-  
tuu kuljettamaan matkustajan sekä tarvitta-  
essa matkatavaran ja ajoneuvot määräpaik-  
kaan sekä luovuttamaan matkatavaran ja  
ajoneuvot määräpaikassa.

2 §. Kuljetussopimuksen todisteena on  
yksi tai useampi matkalippu, jotka on luo-  
vutettava matkustajalle. Matkalipun puut-

§ 3. Sous réserve d'autres dispositions de  
droit international public, deux ou plusieurs  
Etats membres peuvent fixer entre eux les  
conditions sous lesquelles les transporteurs  
sont soumis à l'obligation de transporter des  
voyageurs, des bagages, des animaux et des  
véhicules en trafic entre ces Etats.

§ 4. Les accords visés aux §§ 1 à 3 de  
même que leur mise en vigueur sont com-  
muniés à l'Organisation inter-  
gouvernementale pour les transports inter-  
nationaux ferroviaires. Le Secrétaire gé-  
néral de l'Organisation en informe les Etats  
membres et les entreprises intéressées.

#### Article 5

##### *Droit contraignant*

Sauf clause contraire dans les présentes  
Règles uniformes, est nulle et de nul effet  
toute stipulation qui, directement ou indi-  
rectement, dérogerait à ces Règles unifor-  
mes. La nullité de telles stipulations  
n'entraîne pas la nullité des autres disposi-  
tions du contrat de transport. Nonobstant  
cela, un transporteur peut assumer une re-  
sponsabilité et des obligations plus lourdes  
que celles qui sont prévues par les présentes  
Règles uniformes.

#### TITRE II

##### **Conclusion et exécution du contrat de transport**

#### Article 6

##### *Contrat de transport*

§ 1. Par le contrat de transport, le trans-  
porteur s'engage à transporter le voyageur  
ainsi que, le cas échéant, des bagages et des  
véhicules au lieu de destination et à livrer  
les bagages et les véhicules au lieu de desti-  
nation.

§ 2. Le contrat de transport doit être con-  
staté par un ou plusieurs titres de transport  
remis au voyageur. Toutefois, sans préju-

tuminen, puutteellisuus tai katoaminen ei vaikuta kuljetussopimuksen olemassaoloon eikä voimassaoloon, vaan kuljetussopimus pysyy näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisena, ottaen kuitenkin huomioon 9 artiklan mukaiset seuraukset.

3 §. Matkalippu on, kunnes toisin osoitetaan, todiste kuljetussopimuksen solmimisesta ja sen sisällöstä.

#### 7 artikla

##### *Matkalippu*

1 §. Matkalippujen muoto ja sisältö sekä se, millä kielellä ja millaisin kirjaimin ne on painettava ja täytettävä, määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

2 §. Matkalipussa on oltava ainakin seuraavat merkinnät:

- a) kuljettaja tai kuljettajat;
- b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
- c) kaikki muut merkinnät, jotka tarvitaan todistamaan kuljetussopimuksen solminen sekä sen sisältö ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan tästä sopimuksesta johtuvat oikeutensa.

3 §. Matkustajan on lipun vastaanottaessaan varmistauduttava siitä, että se on hänen pyyntönsä mukainen.

4 §. Matkalippu voidaan luovuttaa toiselle ainoastaan, ellei siinä ole mainittu matkustajan nimeä eikä matkaa ole aloitettu.

5 §. Matkalippu voi olla myös luettaviksi kirjoitusmerkeiksi muunnettavien elektronisten tietotallenteiden muodossa. Tietojen tallennukseen ja käsittelyyn käytettävien menettelyjen on taattava tällaisen matkalipun samanarvoisuus muussa muodossa olevan matkalipun kanssa, erityisesti sen todistusvoiman suhteen.

dice de l'article 9, l'absence, l'irrégularité ou la perte du titre de transport n'affecte ni l'existence ni la validité du contrat qui reste soumis aux présentes Règles uniformes.

§ 3. Le titre de transport fait foi, jusqu'à preuve du contraire, de la conclusion et du contenu du contrat de transport.

#### Article 7

##### *Titre de transport*

§ 1. Les Conditions générales de transport déterminent la forme et le contenu des titres de transport ainsi que la langue et les caractères dans lesquels ils doivent être imprimés et remplis.

§ 2. Doivent au moins être inscrits sur le titre de transport :

- a) le transporteur ou les transporteurs;
- b) indication que le transport est soumis, nonobstant toute clause contraire, aux présentes Règles uniformes; cela peut se faire par le sigle CIV;
- c) toute autre indication nécessaire pour prouver la conclusion et le contenu du contrat de transport et permettant au voyageur de faire valoir les droits résultant de ce contrat.

§ 3. Le voyageur doit s'assurer, à la réception du titre de transport, que celui-ci a été établi selon ses indications.

§ 4. Le titre de transport est cessible s'il n'est pas nominatif et si le voyage n'a pas commencé.

§ 5. Le titre de transport peut être établi sous forme d'enregistrement électronique des données, qui peuvent être transformées en signes d'écriture lisibles. Les procédés employés pour l'enregistrement et le traitement des données doivent être équivalents du point de vue fonctionnel, notamment en ce qui concerne la force probante du titre de transport représenté par ces données.

## 8 artikla

*Kuljetusmaksun maksaminen ja palauttaminen*

1 §. Ellei matkustajan ja kuljettajan kesken ole toisin sovittu, on kuljetusmaksu maksettava etukäteen.

2 §. Ehdot, joilla kuljetusmaksu palautetaan, määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

## Article 8

*Paiement et remboursement du prix de transport*

§ 1. Sauf convention contraire entre le voyageur et le transporteur, le prix de transport est payable à l'avance.

§ 2. Les Conditions générales de transport déterminent dans quelles conditions un remboursement du prix de transport a lieu.

## 9 artikla

*Matkustusoikeus. Junasta poistaminen*

1 §. Matkustajalla on matkan alusta lähtien oltava voimassa oleva matkalippu, jonka hänen on esitettävä lippuja tarkastettaessa. Yleisissä kuljetusehdoissa voidaan määrätä,

a) että matkustajan, joka ei esitä voimassa olevaa matkalippua, on maksettava kuljetusmaksu ja sen lisäksi lisämaksu;

b) että matkustaja, joka kieltäytyy heti maksamasta kuljetusmaksua tai lisämaksua, voidaan poistaa junasta;

c) palautetaanko lisämaksu ja millä ehdoin.

2 §. Yleisissä kuljetusehdoissa voidaan määrätä, ettei matkustajia, jotka

a) vaarantavat liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden tai muiden matkustajien turvallisuuden,

b) häiritsevät kohtuuttomasti muita matkustajia, oteta kuljetettavaksi tai että heidät voidaan poistaa junasta kesken matkaa ja ettei tällaisilla henkilöillä ole oikeutta vaatia kuljetusmaksun ja matkatavararahdin palauttamista.

## Article 9

*Droit au transport. Exclusion du transport*

§ 1. Dès le commencement du voyage, le voyageur doit être muni d'un titre de transport valable et doit le présenter lors du contrôle des titres de transport. Les Conditions générales de transport peuvent prévoir:

a) qu'un voyageur qui ne présente pas un titre de transport valable doit payer, outre le prix de transport, une surtaxe;

b) qu'un voyageur qui refuse le paiement immédiat du prix de transport ou de la surtaxe peut être exclu du transport;

c) si et dans quelles conditions un remboursement de la surtaxe a lieu.

§ 2. Les Conditions générales de transport peuvent prévoir que sont exclus du transport ou peuvent être exclus du transport en cours de route, les voyageurs qui :

a) résistent un danger pour la sécurité et le bon fonctionnement de l'exploitation ou pour la sécurité des autres voyageurs,

b) incommodent de manière intolérable les autres voyageurs, et que ces personnes n'ont droit au remboursement ni du prix de transport ni du prix qu'elles ont payé pour le transport de leurs bagages.

## 10 artikla

*Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen*

Matkustajan on noudatettava tulli- tai

## Article 10

*Accomplissement des formalités administratives*

Le voyageur doit se conformer aux for-

muiden hallintoviranomaisten antamia määräyksiä.

malités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives.

### 11 artikla

### Article 11

*Junan peruuntuminen tai myöhästyminen.  
Jatkoyhteyden menettäminen*

*Suppression et retard d'un train. Correspondance manquée*

Kuljettajan on tarvittaessa merkittävä matkalippuun, että juna on peruutettu tai jatkoyhteys menetetty.

Le transporteur doit, s'il y a lieu, certifier sur le titre de transport que le train a été supprimé ou la correspondance manquée.

## III OSA

## TITRE III

### Käsimatkatavarain, eläinten, matkatavarain ja ajoneuvojen kuljetus

### Transport de colis à main, d'animaux, de bagages et de véhicules

#### I luku

#### Chapitre I

#### Yhteiset määräykset

#### Dispositions communes

### 12 artikla

### Article 12

*Sallitut esineet ja eläimet*

*Objets et animaux admis*

1 §. Matkustaja saa kuljettaa mukanaan helposti kannettavia esineitä (käsimatkatavara) ja eläviä eläimiä yleisten kuljetusehtojen mukaisesti. Lisäksi hän saa kuljettaa mukanaan suurikokoisia esineitä yleisten kuljetusehtojen erityismääräysten mukaisesti. Esineitä ja eläimiä, jotka voivat häiritä muita matkustajia tai aiheuttaa vahinkoja, ei saa kuljettaa käsimatkatavarana.

§ 1. Le voyageur peut prendre avec lui des objets faciles à porter (colis à main) ainsi que des animaux vivants, conformément aux Conditions générales de transport. Par ailleurs, le voyageur peut prendre avec lui des objets encombrants conformément aux dispositions particulières, contenues dans les Conditions générales de transport. Sont exclus du transport, les objets ou animaux de nature à gêner ou à incommoder les voyageurs ou à causer un dommage.

2 §. Matkustaja voi jättää esineitä ja eläimiä kuljetettavaksi matkatavarana yleisten kuljetusehtojen mukaisesti.

§ 2. Le voyageur peut expédier, en tant que bagages, des objets et des animaux conformément aux Conditions générales de transport.

3 §. Kuljettaja voi henkilökuljetuksen yhteydessä ottaa kuljetettavaksi ajoneuvoja yleisten kuljetusehtojen erityismääräysten mukaisesti.

§ 3. Le transporteur peut admettre le transport de véhicules à l'occasion d'un transport de voyageurs conformément aux dispositions particulières, contenues dans les Conditions générales de transport.

4 §. Vaarallisia aineita voidaan kuljettaa käsimatkatavarana, matkatavarana tai ajoneuvoissa, jotka kuljetetaan rautateitse tämän osan määräysten mukaisesti, vain jos

§ 4. Le transport de marchandises dangereuses en tant que colis à main, bagages ainsi que dans ou sur des véhicules qui, conformément à ce Titre sont transportées

vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevat oikeussäännökset (RID) sen sallivat.

### 13 artikla

#### *Tarkastus*

1 §. Kuljettajalla on oikeus tarkastaa, että kuljetettavat esineet ja eläimet (käsimatkatavara, matkatavara, ajoneuvot kuormineen) ovat kuljetusmääräysten mukaisia, milloin on perusteltua syytä epäillä kuljetusmääräysten rikkomista ja edellyttäen, etteivät sen valtion lait ja määräykset, jonka alueella tarkastus suoritetaan, sitä kiellä. Matkustaja on kutsuttava olemaan läsnä tarkastuksessa. Ellei hän siihen saavu tai ellei hän ole tavattavissa, kuljettajan on toimitettava tarkastus kahden riippumattoman todistajan läsnä ollessa.

2 §. Jos todetaan, ettei kuljetusmääräyksiä ole noudatettu, kuljettaja voi vaatia matkustajaa suorittamaan tarkastuksesta aiheutuneet kulut.

### 14 artikla

#### *Hallinnollisten muodollisuuksien täyttäminen*

Matkustajan on kuljetettavien esineiden ja eläinten (käsimatkatavara, matkatavara, ajoneuvot kuormineen) osalta noudatettava tulli- tai muiden hallintoviranomaisten antamia määräyksiä. Hänen tulee olla läsnä näiden esineiden tarkastuksessa, elleivät kunkin valtion lait ja määräykset myönnä poikkeusta.

par rail, doit être conforme au Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (RID).

### Article 13

#### *Vérification*

§ 1. Le transporteur a le droit, en cas de présomption grave de non respect des conditions de transport, de vérifier si les objets (colis à main, bagages, véhicules y compris leur chargement) et animaux transportés répondent aux conditions de transport lorsque les lois et prescriptions de l'Etat où la vérification doit avoir lieu ne l'interdisent pas. Le voyageur doit être invité à assister à la vérification. S'il ne se présente pas ou s'il ne peut être atteint, le transporteur doit faire appel à deux témoins indépendants.

§ 2. Lorsqu'il est constaté que les conditions de transport n'ont pas été respectées, le transporteur peut exiger du voyageur le paiement des frais occasionnés par la vérification.

### Article 14

#### *Accomplissement des formalités administratives*

Le voyageur doit se conformer aux formalités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives lors du transport, à l'occasion de son transport, d'objets (colis à main, bagages, véhicules y compris leur chargement) et d'animaux. Il doit assister à la visite de ces objets, sauf exception prévue par les lois et prescriptions de chaque Etat.

## II luku

**Käsimatkatavara ja eläimet**

## 15 artikla

*Valvonta*

Matkustajan on valvottava käsimatkatavaraa ja mukanaan kuljettamiaan eläimiä.

## III luku

**Matkatavara**

## 16 artikla

*Matkatavaran kirjaaminen*

1 §. Matkatavaran kuljetusta koskevat sopimusvelvoitteet määritellään matkatavaratodistuksessa, joka on luovutettava matkustajalle.

2 §. Matkatavaratodistuksen puuttuminen, puutteellisuus tai katoaminen eivät vaikuta matkatavaran kuljetusta koskevien sopimusten olemassaoloon eivätkä voimassaoloon, vaan ne pysyvät näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisina, ottaen kuitenkin huomioon 22 artiklan mukaiset seuraukset.

3 §. Matkatavaratodistus on, kunnes toisin osoitetaan, todiste matkatavaran kirjaamisesta ja sen kuljetusehdoista.

4 §. Kunnes toisin osoitetaan, oletetaan, että matkatavara oli kuljettajan ottaessa sen kuljetukseen ulkonaisesti hyvässä kunnossa, ja että kollien lukumäärä ja paino täsmäsivät matkatavaratodistuksen merkintöjen kanssa.

## 17 artikla

*Matkatavaratodistus*

1 §. Matkatavaratodistuksen muoto ja sisältö sekä se, millä kielellä ja millaisin kirjaimin se on painettava ja täytettävä, määrä-

## Chapitre II

**Colis à main et animaux***Article 15**Surveillance*

La surveillance des colis à main et des animaux, qu'il prend avec lui, incombe au voyageur.

## Chapitre III

**Bagages***Article 16**Expédition des bagages*

§ 1. Les obligations contractuelles relatives à l'acheminement des bagages doivent être constatées par un bulletin de bagages remis au voyageur.

§ 2. Sans préjudice de l'article 22, l'absence, l'irrégularité ou la perte du bulletin de bagages n'affecte ni l'existence ni la validité des conventions concernant l'acheminement des bagages, qui restent soumis aux présentes Règles uniformes.

§ 3. Le bulletin de bagages fait foi, jusqu'à preuve du contraire, de l'enregistrement des bagages et des conditions de leur transport.

§ 4. Jusqu'à preuve du contraire, il est présumé que lors de la prise en charge par le transporteur, les bagages étaient en bon état apparent et que le nombre et la masse des colis correspondaient aux mentions portées sur le bulletin de bagages.

## Article 17

*Bulletin de bagages*

§ 1. Les Conditions générales de transport déterminent la forme et le contenu du bulletin de bagages ainsi que la langue et les ca-

tään yleisissä kuljetusehdoissa. 7 artiklan 5 §:ää sovelletaan vastaavasti.

2 §. Matkatavaratodistukseen tulee olla merkitty ainakin seuraavat tiedot:

- a) kuljettaja tai kuljettajat;
- b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
- c) kaikki muut ilmoitukset, jotka tarvitaan osoittamaan sopimusvelvoitteet matkatavaran kuljetuksessa ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan kuljetussopimuksesta johtuvat oikeutensa.

3 §. Ottaessaan vastaan matkatavaratodistuksen matkustajan on tarkistettava, että todistus on laadittu hänen ilmoitustensa mukaisesti.

#### 18 artikla

##### *Kirjaaminen ja kuljetus*

1 §. Ellei yleisissä kuljetusehdoissa ole määrätty poikkeuksia, kirjattua matkatavaraa otetaan kuljetettavaksi ainoastaan esitetässä vähintään matkatavaran määräpaikalle saakka kelpaava matkalippu. Muussa suhteessa matkatavaran kirjaaminen tapahtuu niiden määräysten mukaan, jotka ovat voimassa paikkakunnalla, jolla matkatavara jätetään kuljetettavaksi.

2 §. Jos yleisten kuljetusehtojen mukaan matkatavara voidaan ottaa kuljetettavaksi esittämättä matkalippua, on näiden yhtenäisten oikeussäännösten määräyksiä matkustajan oikeuksista ja velvollisuuksista matkatavaroidensa suhteen sovellettava vastaavasti myös matkatavaran lähettäjään.

3 §. Kuljettaja voi kuljettaa matkatavaran toisella junalla, toista reittiä tai toisilla liikennevälineillä kuin mitä matkustaja käyttää.

ractères dans lesquels il doit être imprimé et rempli. L'article 7, § 5 s'applique par analogie.

§ 2. Doivent au moins être inscrits sur le bulletin de bagages:

- a) le transporteur ou les transporteurs;
- b) l'indication que le transport est soumis, nonobstant toute clause contraire, aux présentes Règles uniformes; cela peut se faire par le sigle CIV;

c) toute autre indication nécessaire pour prouver les obligations contractuelles relatives à l'acheminement des bagages et permettant au voyageur de faire valoir les droits résultant du contrat de transport.

§ 3. Le voyageur doit s'assurer, à la réception du bulletin de bagages, que celui-ci a été émis selon ses indications.

#### Article 18

##### *Enregistrement et transport*

§ 1. Sauf exception prévue par les Conditions générales de transport, l'enregistrement des bagages n'a lieu que sur la présentation d'un titre de transport valable au moins jusqu'au lieu de destination des bagages. Par ailleurs, l'enregistrement s'effectue d'après les prescriptions en vigueur au lieu d'expédition.

§ 2. Lorsque les Conditions générales de transport prévoient que des bagages peuvent être admis au transport sans présentation d'un titre de transport, les dispositions des présentes Règles uniformes fixant les droits et obligations du voyageur relatifs à ses bagages s'appliquent par analogie à l'expéditeur de bagages.

§ 3. Le transporteur peut acheminer les bagages avec un autre train ou un autre moyen de transport et par un autre itinéraire que ceux empruntés par le voyageur.

## 19 artikla

*Matkatavararahdin maksaminen*

Ellei matkustajan ja kuljettajan välillä ole toisin sovittu, on matkatavararahdi maksettava jätettäessä matkatavara kuljetettavaksi.

## 20 artikla

*Matkatavaran merkitseminen*

Matkustajan on merkittävä jokaiseen koliin hyvin näkyvään paikkaan kestävästi ja selvästi:

- a) nimensä ja osoitteensa,
- b) määräpaikka.

## 21 artikla

*Matkustajan määräämisoikeus matkatavaraan nähden*

1 §. Jos olosuhteet sallivat eivätkä tullit tai muiden hallintoviranomaisten määräykset ole esteenä, matkustaja voi vaatia matkatavaran luovuttamista lähetyspaikalla matkatavaratodistuksen palauttamista sekä yleisten kuljetusehtojen niin määrätessä matkalipun esittämistä vastaan.

2 §. Yleiset kuljetusehdot voivat sisältää lisäksi muita määräyksiä määräämisoikeudesta matkatavaraan nähden, erityisesti määräyksiä määräpaikan muutoksesta ja tämän mahdollisista kustannusseurauksista matkustajalle.

## 22 artikla

*Matkatavaran luovutus*

1 §. Matkatavara luovutetaan matkatavaratodistusta ja tapauksen mukaan lähetystä rasittavien kulujen suoritusta vastaan. Kuljettaja on oikeutettu, ei kuitenkaan velvolli-

## Article 19

*Paiement du prix pour le transport des bagages*

Sauf convention contraire entre le voyageur et le transporteur, le prix pour le transport des bagages est payable lors de l'enregistrement.

## Article 20

*Marquage des bagages*

Le voyageur doit indiquer sur chaque colis en un endroit bien visible et d'une manière suffisamment fixe et claire :

- a) son nom et son adresse,
- b) le lieu de destination.

## Article 21

*Droit de disposer des bagages*

§ 1. Si les circonstances le permettent et les prescriptions des douanes ou d'autres autorités administratives ne s'y opposent pas, le voyageur peut demander la restitution des bagages au lieu d'expédition, contre remise du bulletin de bagages et, lorsque cela est prévu par les Conditions générales de transport, sur présentation du titre de transport.

§ 2. Les Conditions générales de transport peuvent prévoir d'autres dispositions concernant le droit de disposer des bagages, notamment des modifications du lieu de destination et les éventuelles conséquences financières à supporter par le voyageur.

## Article 22

*Livraison*

§ 1. La livraison des bagages a lieu contre remise du bulletin de bagages et, le cas échéant, contre paiement des frais qui grèvent l'envoi. Le transporteur a le droit,

nen, toteamaan, onko matkatavaratodistuksen haltija oikeutettu saamaan matkatavaran haltuunsa.

2 §. Matkatavara katsotaan luovutetuksi matkatavaratodistuksen haltijalle myös, kun määräpaikalla voimassa olevien määräysten mukaisesti

a) se on jätetty tulli- tai veroviranomaisille heidän toimipaikkoihinsa tai varastoihinsa silloin, kun nämä eivät ole kuljettajan valvonnassa;

b) elävät eläimet on annettu kolmannen henkilön huostaan.

3 §. Matkatavaratodistuksen haltija voi vaatia määräpaikalla, että matkatavara annetaan hänelle niin pian kuin on sovittu sekä tarpeen vaatiessa tulli- tai muiden hallintoviranomaisten määräysten täyttämiseen tarpeellinen aika on kulunut.

4 §. Ellei matkatavaratodistusta esitetä, on kuljettaja velvollinen luovuttamaan matkatavaran vain sille, joka todistaa oikeutensa siihen; jos tätä oikeutta ei katsota riittävän selvästi toteennäytetyksi, voi kuljettaja vaatia vakuuden.

5 §. Matkatavara luovutetaan kirjauksessa määräpaikaksi merkityllä paikalla.

6 §. Matkatavaratodistuksen haltijalla, joka ei ole saanut matkatavaraansa 3 §:ssä mainitulla tavalla, on oikeus vaatia, että matkatavaratodistukseen merkitään päivä ja kellonaika, jolloin hän on käynyt matkatavaraa vaatimassa.

7 §. Oikeudenomistaja voi kieltäytyä vastaanottamasta matkatavaraa, jos kuljettaja ei noudata hänen pyyntöään olla läsnä tarkistettaessa matkatavaran kunto väitetyin vahingon toteamiseksi.

8 §. Muussa suhteessa matkatavaran luovutus tapahtuu luovutuspaikalla voimassa olevien määräysten mukaisesti.

sans y être tenu, de vérifier si le détenteur du bulletin a qualité pour prendre livraison.

§ 2. Sont assimilés à la livraison au détenteur du bulletin de bagages, lorsqu'ils sont effectués conformément aux prescriptions en vigueur au lieu de destination:

a) la remise des bagages aux autorités de douane ou d'octroi dans leurs locaux d'expédition ou dans leurs entrepôts, lorsque ceux-ci ne se trouvent pas sous la garde du transporteur;

b) le fait de confier des animaux vivants à un tiers.

§ 3. Le détenteur du bulletin de bagages peut demander la livraison des bagages au lieu de destination aussitôt que s'est écoulé le temps convenu ainsi que, le cas échéant, le temps nécessaire pour les opérations effectuées par les douanes ou par d'autres autorités administratives.

§ 4. A défaut de remise du bulletin de bagages, le transporteur n'est tenu de livrer les bagages qu'à celui qui justifie de son droit; si cette justification semble insuffisante, le transporteur peut exiger une caution.

§ 5. Les bagages sont livrés au lieu de destination pour lequel ils ont été enregistrés.

§ 6. Le détenteur du bulletin de bagages auquel les bagages ne sont pas livrés peut exiger la constatation, sur le bulletin de bagages, du jour et de l'heure auxquels il a demandé la livraison conformément au § 3.

§ 7. L'ayant droit peut refuser la réception des bagages, si le transporteur ne donne pas suite à sa demande de procéder à la vérification des bagages en vue de constater un dommage allégué.

§ 8. Par ailleurs, la livraison des bagages est effectuée conformément aux prescriptions en vigueur au lieu de destination.

## IV luku

**Ajoneuvot**

## 23 artikla

*Kuljetusehdot*

Yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevissa erityismääräyksissä määrätään erityisesti kuljetukseen otto-, kirjaa-  
mis-, kuormaus-, kuljetus-, purkaus- ja luovutusehdot sekä matkustajan velvollisuudet.

## 24 artikla

*Kuljetusasiakirja*

1 §. Ajoneuvojen kuljetusta koskevat sopimusvelvoitteet määrätään kuljetusasiakirjassa, joka luovutetaan matkustajalle. Kuljetusasiakirja voi olla matkalipun osa.

2 §. Kuljetusasiakirjan muoto ja sisältö sekä se, millaisin kirjaimin se on painettava ja täytettävä, määrätään yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevissa erityismääräyksissä. 7 artiklan 5 §:ää sovelletaan vastaavasti.

3 §. Kuljetusasiakirjassa on oltava ainakin seuraavat merkinnät:

- a) kuljettaja tai kuljettajat;
- b) ilmoitus siitä, että kuljetus on myös päinvastaisesta määräyksestä huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen; tämä voidaan ilmoittaa lyhenteellä CIV;
- c) kaikki muut ilmoitukset, jotka tarvitaan osoittamaan sopimusvelvoitteet ajoneuvojen kuljetuksessa ja joiden nojalla matkustaja voi saattaa voimaan kuljetussopimuksesta johtuvat oikeutensa.

## Chapitre IV

**Véhicules**

## Article 23

*Conditions de transport*

Les dispositions particulières pour le transport des véhicules, contenues dans les Conditions générales de transport, déterminent notamment les conditions d'admission au transport, d'enregistrement, de chargement et de transport, de déchargement et de livraison, ainsi que les obligations du voyageur.

## Article 24

*Bulletin de transport*

§ 1. Les obligations contractuelles relatives au transport de véhicules doivent être constatées par un bulletin de transport remis au voyageur. Le bulletin de transport peut être intégré dans le titre de transport du voyageur.

§ 2. Les dispositions particulières pour le transport de véhicules contenues dans les Conditions générales de transport déterminent la forme et le contenu du bulletin de transport ainsi que la langue et les caractères dans lesquels il doit être imprimé et rempli. L'article 7, § 5 s'applique par analogie.

§ 3. Doivent au moins être inscrits sur le bulletin de transport :

- a) le transporteur ou les transporteurs;
- b) l'indication que le transport est soumis, nonobstant toute clause contraire, aux présentes Règles uniformes; cela peut se faire par le sigle CIV;
- c) toute autre indication nécessaire pour prouver les obligations contractuelles relatives aux transports des véhicules et permettant au voyageur de faire valoir les droits résultant du contrat de transport.

4 §. Ottaessaan vastaan kuljetusasiakirjan matkustajan on tarkistettava, että se on laadittu hänen ilmoitustensa mukaisesti.

§ 4. Le voyageur doit s'assurer, à la réception du bulletin de transport, que celui-ci a été émis selon ses indications.

#### 25 artikla

#### Article 25

##### *Sovellettava oikeus*

##### *Droit applicable*

Ellei tässä luvussa toisin määrätä, sovelletaan ajoneuvojen kuljetukseen III luvun mukaisia matkatavaran kuljetusmääräyksiä.

Sous réserve des dispositions du présent Chapitre, les dispositions du Chapitre III relatives au transport des bagages s'appliquent aux véhicules.

### IV OSA

### TITRE IV

#### **Kuljettajan vastuu**

#### **Responsabilité du transporteur**

##### I luku

##### Chapitre I

#### **Vastuu matkustajien kuolemasta ja loukkaantumisesta**

#### **Responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs**

#### 26 artikla

#### Article 26

##### *Vastuuperiaatteet*

##### *Fondement de la responsabilité*

1 §. Kuljettaja on vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut matkustajan kuolemasta, ruumiinvammasta tai muusta fyysisen tai henkisen koskemattomuuden haitasta rautatien käyttöön liittyvän onnettomuuden seurauksena matkustajan oleskellessa junassa, noustessa siihen tai siitä poistuessa, käytettävästä rautatieinfrastruktuurista riippumatta.

§ 1. Le transporteur est responsable du dommage résultant de la mort, des blessures ou de toute autre atteinte à l'intégrité physique ou psychique du voyageur causé par un accident en relation avec l'exploitation ferroviaire survenu pendant que le voyageur séjourne dans les véhicules ferroviaires, qu'il y entre ou qu'il en sort quelle que soit l'infrastructure ferroviaire utilisée.

2 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa:

§ 2. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité:

a) jos onnettomuus on aiheutunut rautatien käyttöön kuulumattomasta seikasta, jota kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia;

a) si l'accident a été causé par des circonstances extérieures à l'exploitation ferroviaire que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier;

b) onnettomuus on aiheutunut matkustajan syystä;

b) dans la mesure où l'accident est dû à une faute du voyageur;

c) onnettomuus johtuu kolmannen henkilön käyttäytymisestä, jota kuljettaja tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia. Toista kuljetusyritystä, joka

c) si l'accident est dû au comportement d'un tiers que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences duquel il ne pouvait pas ob-

käyttää samaa rautatieinfrastruktuuria, ei katsota kolmanneksi henkilöksi; takautumisoikeus säilyy muuttumattomana.

3 §. Jos onnettomuus johtuu kolmannen henkilön käyttäytymisestä eikä kuljettaja tästä huolimatta ole kokonaan vapaa vastuustaan 2 §:n c kohdan mukaisesti, hän vastaa kaikesta vahingosta näiden yhtenäisten oikeussäännösten rajoituksin, ottaen kuitenkin huomioon kolmanteen henkilöön kohdistuvat mahdolliset takautumisoikeudet.

4 §. Nämä yhtenäiset oikeussäännökset eivät vaikuta siihen vastuuseen, joka saattaa tulla kuljettajan kannettavaksi muissa kuin 1 §:ssä edellytetyissä tapauksissa.

5 §. Jos yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla tapahtuvan kuljetuksen suorittajina on perättäisiä kuljettajia, matkustajien kuolemasta ja loukkaantumisesta vastaa se kuljettaja, jonka kuljetussopimuksen mukaan tuli suorittaa kuljetusta onnettomuuden sattuessa. Jos kuljetuksen suorittajana oli tällöin kuljettajan asemesta suorittava kuljettaja, molemmat vastaavat yhteisvastuullisesti näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti.

## 27 artikla

### *Vahingonkorvaus kuolemantapauksessa*

1 §. Jos matkustaja on saanut surmansa, vahingonkorvaus käsittää:

a) matkustajan kuolemasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset, erityisesti kustannukset ruumiin kuljetuksesta ja haudauksesta;

b) ellei kuolema ole seurannut välittömästi, 28 artiklassa määrätyt korvaukset.

2 §. Jos matkustajan kuoleman johdosta henkilöt, joita hän lain nojalla oli tai olisi ollut tulevaisuudessa velvollinen elättämään, menettävät toimeentulonsa, on myös

vier; une autre entreprise utilisant la même infrastructure ferroviaire n'est pas considérée comme un tiers; le droit de recours n'est pas affecté.

§ 3. Si l'accident est dû au comportement d'un tiers et si, en dépit de cela, le transporteur n'est pas entièrement déchargé de sa responsabilité conformément au § 2, lettre c), il répond pour le tout dans les limites des présentes Règles uniformes et sans préjudice de son recours éventuel contre le tiers.

§ 4. Les présentes Règles uniformes n'affectent pas la responsabilité qui peut incomber au transporteur pour les cas non prévus au § 1.

§ 5. Lorsqu'un transport faisant l'objet d'un contrat de transport unique est effectué par des transporteurs subséquents, est responsable, en cas de mort et de blessures de voyageurs, le transporteur à qui incombait, selon le contrat de transport, la prestation de service de transport au cours de laquelle l'accident s'est produit. Lorsque cette prestation n'a pas été réalisée par le transporteur, mais par un transporteur substitué, les deux transporteurs sont responsables solidairement, conformément aux présentes Règles uniformes.

## Article 27

### *Dommages-intérêts en cas de mort*

§ 1. En cas de mort du voyageur, les dommages-intérêts comprennent:

a) les frais nécessaires consécutifs au décès, notamment ceux du transport du corps et des obsèques;

b) si la mort n'est pas survenue immédiatement, les dommages-intérêts prévus à l'article 28.

§ 2. Si, par la mort du voyageur, des personnes envers lesquelles il avait ou aurait eu à l'avenir une obligation alimentaire, en vertu de la loi, sont privées de leur soutien,

tämän menetys korvattava. Sellaisten henkilöiden vahingonkorvausvaateet, joiden elätkesestä matkustaja on huolehtinut lain häntä siihen velvoittamatta, ratkaistaan kansallisen oikeuden mukaan.

#### 28 artikla

##### *Vahingonkorvaus loukkaantumistapauksissa*

Jos matkustaja on saanut ruumiinvamman tai hänen fyysistä tai henkistä koskemattomuuttaan on muuten loukattu, vahingonkorvaus käsittää:

- a) korvauksen välttämättömistä kuluista, erityisesti hoidosta ja kuljetuksesta;
- b) korvauksen joko täydellisestä tai osittaisesta työkyvyttömyydestä tai tarpeiden lisääntymisestä aiheutuneesta haitasta.

#### 29 artikla

##### *Muiden henkilövahinkojen korvaaminen*

Kansallisen oikeuden mukaan ratkaistaan, onko ja missä määrin kuljettajan suoritettava korvausta muusta kuin 27 ja 28 artiklassa tarkoitetusta haitasta.

#### 30 artikla

##### *Vahingonkorvauksen muoto ja yläraja kuoleman- ja loukkaantumistapauksissa*

1 §. Edellä 27 artiklan 2 §:ssä ja 28 artiklan b kohdassa tarkoitettu vahingonkorvaus on suoritettava kertakaikkisen pääoman muodossa. Jos kuitenkin kansallisen oikeuden mukaan elinkoron maksaminen on sallittua, korvaus suoritetaan tässä muodossa, jos loukkaantunut matkustaja tai 27 artiklan 2 §:ssä tarkoitetut oikeudenomistajat sitä pyytävät.

2 §. Tämän artiklan 1 §:n nojalla maksettavan vahingonkorvauksen suuruus määrätään kansallisen oikeuden mukaan. Kuitenkin näiden yhtenäisten oikeussäännösten

il y a également lieu de les indemniser de cette perte. L'action en dommages-intérêts des personnes dont le voyageur assumait l'entretien sans y être tenu par la loi reste soumise au droit national.

#### Article 28

##### *Dommages-intérêts en cas de blessures*

En cas de blessures ou de toute autre atteinte à l'intégrité physique ou psychique du voyageur, les dommages-intérêts comprennent :

- a) les frais nécessaires, notamment ceux de traitement et de transport;
- b) la réparation du préjudice causé, soit par l'incapacité de travail totale ou partielle, soit par l'accroissement des besoins.

#### Article 29

##### *Réparation d'autres préjudices corporels*

Le droit national détermine si, et dans quelle mesure, le transporteur doit verser des dommages-intérêts pour des préjudices corporels autres que ceux prévus aux articles 27 et 28.

#### Article 30

##### *Forme et montant des dommages-intérêts en cas de mort et de blessures*

§ 1. Les dommages-intérêts prévus à l'article 27, § 2 et à l'article 28, lettre b) doivent être alloués sous forme de capital. Toutefois, si le droit national permet l'allocation d'une rente, ils sont alloués sous cette forme lorsque le voyageur lésé ou les ayants droit visés à l'article 27, § 2, le demandent.

§ 2. Le montant des dommages-intérêts à allouer en vertu du § 1 est déterminé selon le droit national. Toutefois, pour l'application des présentes Règles uniformes, il est fi-

soveltamista varten määrätään 175 000 laskentayksikön yläraja pääomana tai tätä pääomaa vastaavana elinkorkona kutakin matkustajaa kohti siinä tapauksessa, että tämä raja kansallisen oikeuden mukaan on alhaisempi.

### 31 artikla

#### *Muut kuljetusvälineet*

1 §. Muissa kuin 2 §:n tapauksissa vastuu matkustajien kuolemasta ja loukkaantumisesta koskevia määräyksiä ei sovelleta vahinkoihin, jotka syntyvät kuljetuksessa, joka kuljetussopimuksen mukaisesti ei tapahtu rautateitse.

2 §. Jos rautatievaunut kuljetetaan juna-lautalla, vastuuta matkustajien kuolemasta ja loukkaantumisesta koskevia määräyksiä sovelletaan 26 artiklan 1 §:ssä ja 33 artiklan 1 §:ssä tarkoitettuihin vahinkoihin, jotka aiheutuvat matkustajalle rautatien käyttöön liittyvän onnettomuuden seurauksena matkustajan oleskellessa näissä vaunuissa, noustessa niihin tai niistä poistuessa.

3 §. Jos rautatieliikenne poikkeuksellisista syistä keskeytyy tilapäisesti ja matkustajat kuljetetaan muulla kulkuneuvolla, kuljettaja on vastuussa näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti.

### II luku

#### **Vastuu aikataulun noudattamatta jättämisestä**

### 32 artikla

#### *Vastuu junan peruuntumisesta tai myöhästymisestä tai jatkoyhteyden menettämisestä*

1 §. Kuljettaja vastaa matkustajalle vahingosta, joka aiheutuu siitä, ettei junan peruuntumisen tai myöhästymisen tai jatkoyhteyden menettämisen johdosta matkaa voida

xé une limite maximale de 175 000 unités de compte en capital ou en rente annuelle correspondant à ce capital, pour chaque voyageur, dans le cas où le droit national prévoit une limite maximale d'un montant inférieur.

### Article 31

#### *Autres moyens de transport*

§ 1. Sous réserve du § 2, les dispositions relatives à la responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs ne s'appliquent pas aux dommages survenus pendant le transport qui, conformément au contrat de transport, n'était pas un transport ferroviaire.

§ 2. Toutefois, lorsque les véhicules ferroviaires sont transportés par ferry-boat, les dispositions relatives à la responsabilité en cas de mort et de blessures de voyageurs s'appliquent aux dommages visés à l'article 26, § 1 et à l'article 33, § 1, causés par un accident en relation avec l'exploitation ferroviaire survenu pendant que le voyageur séjourne dans ledit véhicule, qu'il y entre ou qu'il en sorte.

§ 3. Lorsque, par suite de circonstances exceptionnelles, l'exploitation ferroviaire est provisoirement interrompue et que les voyageurs sont transportés par un autre moyen de transport, le transporteur est responsable en vertu des présentes Règles uniformes.

### Chapitre II

#### **Responsabilité en cas d'inobservation de l'horaire**

### Article 32

#### *Responsabilité en cas de suppression, retard ou correspondance manqué*

§ 1. Le transporteur est responsable envers le voyageur du dommage résultant du fait qu'en raison de la suppression, du retard ou du manquement d'une correspon-

jatkaa samana päivänä tai kyseisissä olosuhteissa matkan jatkamista samana päivänä ei voida kohtuudella vaatia. Vahingonkorvaus käsittää matkustajalle yöpymisestä sekä häntä odottaville henkilöille ilmoittamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

2 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos peruutus, myöhästyminen tai jatkoyhteyden menetys johtuu jostakin seuraavasta syystä:

a) rautatien käytöstä riippumattomat seikat, joita kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia,

b) matkustajan virhe tai

c) kolmannen henkilön käyttäytyminen, jota kuljettaja ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia. Toista kuljetusyritystä, joka käyttää samaa infrastruktuuria, ei katsota kolmanneksi henkilöksi; takautumisoikeudet säilyvät muuttumattomina.

3 §. Se, onko kuljettajan suoritettava korvausta muista kuin 1 §:ssä tarkoitetuista vahingoista ja missä määrin, määräytyy kansallisen oikeuden mukaan. Tätä määräystä ei sovelleta 44 artiklan tapauksessa.

### III luku

#### **Vastuu käsimatkatavarasta, eläimistä, matkatavarasta ja ajoneuvoista**

##### 1 osasto

#### **Käsimatkatavara ja eläimet**

##### 33 artikla

##### *Vastuu*

1 §. Matkustajan kuollessa tai loukkaantuessa vastaa kuljettaja myös vahingosta,

dance, le voyage ne peut se poursuivre le même jour, ou que sa poursuite n'est pas raisonnablement exigible le même jour à cause des circonstances données. Les dommages-intérêts comprennent les frais raisonnables d'hébergement ainsi que les frais raisonnables occasionnés par l'avertissement des personnes attendant le voyageur.

§ 2. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité, lorsque la suppression, le retard ou le manquement d'une correspondance sont imputables à l'une des causes suivantes :

a) des circonstances extérieures à l'exploitation ferroviaire que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier,

b) une faute du voyageur ou

c) le comportement d'un tiers que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences duquel il ne pouvait pas obvier; une autre entreprise utilisant la même infrastructure ferroviaire n'est pas considérée comme un tiers; le droit de recours n'est pas affecté.

§ 3. Le droit national détermine, si et dans quelle mesure, le transporteur doit verser des dommages-intérêts pour des préjudices autres que ceux prévus au § 1. Cette disposition ne porte pas atteinte à l'article 44.

### Chapitre III

#### **Responsabilité pour les colis à main, les animaux, les bagages et les véhicules**

##### Section 1

#### **Colis à main et animaux**

##### Article 33

##### *Responsabilité*

§ 1. En cas de mort et de blessures de voyageurs le transporteur est, en outre, re-

joka aiheutuu matkustajan yllä olevien tai hänen käsimatkatavarana mukanaan kuljetamiensa esineiden täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta. 26 artiklaa sovelletaan vastaavasti.

2 §. Muussa suhteessa kuljettaja on vastuussa vahingoista, jotka aiheutuvat esineiden, käsimatkatavaran tai eläinten, joiden valvonta 15 artiklan mukaan kuuluu matkustajalle, täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta vain silloin, kun vahinko on luettava kuljettajan syyksi. IV osan muita artikloita, 51 artiklaa lukuun ottamatta, eikä VI osaa sovelleta tässä tapauksessa.

#### 34 artikla

##### *Vahingonkorvauksen yläraja esineiden kadotessa tai vahingoittuessa*

Kuljettajan ollessa vastuussa 33 artiklan 1 §:n mukaisesti on hänen suoritettava vahingonkorvausta enintään 1 400 laskentayksikön määrään saakka kutakin matkustajaa kohti.

#### 35 artikla

##### *Vastuusta vapauttaminen*

Kuljettaja ei vastaa matkustajalle vahingosta, joka johtuu siitä, ettei matkustaja ole noudattanut tulli- tai muiden hallintoviranomaisten antamia määräyksiä.

#### 2 osasto

#### **Matkatavara**

#### 36 artikla

##### *Vastuuperiaatteet*

1 §. Kuljettaja on vastuussa vahingosta, joka aiheutuu matkatavaran täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumi-

sponsable du dommage résultant de la perte totale ou partielle ou de l'avarie des objets que le voyageur avait, soit sur lui, soit avec lui comme colis à main; ceci vaut également pour les animaux que le voyageur avait pris avec lui. L'article 26 s'applique par analogie.

§ 2. Par ailleurs, le transporteur n'est responsable du dommage résultant de la perte totale ou partielle ou de l'avarie des objets, des colis à main ou des animaux dont la surveillance incombe au voyageur conformément à l'article 15 que si ce dommage est causé par une faute du transporteur. Les autres articles du Titre IV, à l'exception de l'article 51, et le Titre VI ne sont pas applicables dans ce cas.

#### Article 34

##### *Limitation des dommages-intérêts en cas de perte ou d'avarie d'objets*

Lorsque le transporteur est responsable en vertu de l'article 33, § 1, il doit réparer le dommage jusqu'à concurrence de 1 400 unités de compte pour chaque voyageur.

#### Article 35

##### *Exonération de responsabilité*

Le transporteur n'est pas responsable, à l'égard du voyageur, du dommage résultant du fait que le voyageur ne se conforme pas aux prescriptions des douanes ou d'autres autorités administratives.

#### Section 2

#### **Bagages**

#### Article 36

##### *Fondement de la responsabilité*

§ 1. Le transporteur est responsable du dommage résultant de la perte totale ou partielle et de l'avarie des bagages survenues à

sesta sen kuljetettavaksi ottamisesta luovuttamiseen saakka, samoin kuin matkatavaran luovutuksen myöhästymisestä.

2 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos katoamiseen, vahingoittumiseen tai myöhästyneeseen luovuttamiseen on syynä matkustajan virhe, hänen määräyksensä, joka ei johdu kuljettajan virheestä, matkatavarassa itsessään oleva vika tai seikat, joita rautatie ei ole voinut välttää ja joiden seuroksia se ei ole voinut estää.

3 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos katoaminen tai vahingoittuminen on aiheutunut erityisistä vahingonvaaroista, jotka liittyvät yhteen tai useampaan seuraavista seikoista:

- a) päällyksen puuttuminen tai puutteellisuus;
- b) matkatavaran erikoinen laatu;
- c) esineiden, joita ei oteta kuljetettavaksi, lähettäminen matkatavarana.

### 37 artikla

#### *Todistustaakka*

1 §. Kuljettaja on velvollinen näyttämään toteen, että katoamiseen, vahingoittumiseen tai myöhästyneeseen luovuttamiseen on ollut syynä jokin 36 artiklan 2 §:n tarkoittamista seikoista.

2 §. Jos kuljettaja osoittaa, että katoaminen tai vahingoittuminen on, asianhaarat huomioon ottaen, voinut johtua yhdestä tai useammasta 36 artiklan 3 §:ssä mainitusta erityisestä vahingonvaarasta, oletetaan sen johtuneen siitä tai niistä. Oikeudenomistajalla on kuitenkin oikeus osoittaa, ettei vahinko kokonaan tai osaksikaan ole aiheutunut jostakin näistä vahingonvaaroista.

### 38 artikla

#### *Perättäiset kuljettajat*

Jos yhden kuljetussopimuksen nojalla tapahtuvan kuljetuksen suorittajina on useampia perättäisiä kuljettajia, jokainen näistä

partir de la prise en charge par le transporteur jusqu'à la livraison ainsi que du retard à la livraison.

§ 2. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité dans la mesure où la perte, l'avarie ou le retard à la livraison a eu pour cause une faute du voyageur, un ordre de celui-ci ne résultant pas d'une faute du transporteur, un vice propre des bagages ou des circonstances que le transporteur ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier.

§ 3. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité dans la mesure où la perte ou l'avarie résulte des risques particuliers inhérents à un ou plusieurs des faits ci-après:

- a) absence ou défectuosité de l'emballage;
- b) nature spéciale des bagages;
- c) expédition comme bagages d'objets exclus du transport.

### Article 37

#### *Charge de la preuve*

§ 1. La preuve que la perte, l'avarie ou le retard à la livraison, a eu pour cause un des faits prévus à l'article 36, § 2, incombe au transporteur.

§ 2. Lorsque le transporteur établit que la perte ou l'avarie a pu résulter, étant donné les circonstances de fait, d'un ou de plusieurs des risques particuliers prévus à l'article 36, § 3, il y a présomption qu'elle en résulte. L'ayant droit conserve toutefois le droit de prouver que le dommage n'a pas eu pour cause, totalement ou partiellement, l'un de ces risques.

### Article 38

#### *Transporteurs subséquents*

Lorsqu'un transport faisant l'objet d'un contrat de transport unique est effectué par plusieurs transporteurs subséquents, chaque

ottaessaan kuljetettavaksi matkatavaran matkatavaratodistuksineen tai ajoneuvon kuljetusasiakirjoiineen, liittyy matkatavaran tai ajoneuvon kuljetuksen osalta kuljetussopimukseen matkatavaratodistuksen tai kuljetusasiakirjan ehtojen mukaisesti ja sitoutuu tästä johtuviin velvoitteisiin. Jokainen kuljettaja on tällöin vastuussa kuljetuksen suorituksesta koko kuljetusmatkalla luovutukseen saakka.

### 39 artikla

#### *Suorittava kuljettaja*

1 §. Vaikka kuljettaja, olipa hän siihen kuljetussopimuksen nojalla oikeutettu tai ei, on siirtänyt kuljetuksen tosiasiallisen suorittamisen kokonaan tai osaksi suorittavalle kuljettajalle, vastaa kuljettaja kuitenkin koko kuljetuksesta.

2 §. Kaikkia näiden yhtenäisten oikeussäännösten kuljettajan vastuuta säänteleviä määräyksiä sovelletaan myös suorittavan kuljettajan vastuuseen suorittamastaan kuljetuksesta. 48 ja 52 artiklaa sovelletaan niissä tapauksissa, jolloin suorittavan kuljettajan henkilökuntaa ja muita hänen kuljetuksen suorittamiseen käyttämiään henkilöitä vastaan nostetaan kanne.

3 §. Erityissopimus, jolla kuljettaja ottaa itselleen velvoitteita, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan eivät kuulu hänelle, tai luopuu oikeuksista, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan kuuluvat hänelle, koskee suorittavaa kuljettajaa vain, jos hän on nimenomaan suostunut tähän kirjallisesti. Riippumatta siitä, onko suorittava kuljettaja antanut tällaisen suostumuksen, erityissopimuksesta johtuvat velvoitteet ja luopumisolmoitukset sitovat kuljettajaa.

4 §. Jos sekä kuljettaja että suorittava kuljettaja ovat vastuussa, he vastaavat yhteisvastuullisesti.

transporteur, prenant en charge les bagages avec le bulletin de bagages ou le véhicule avec le bulletin de transport, participe, quant à l'acheminement des bagages ou au transport des véhicules, au contrat de transport conformément aux stipulations du bulletin de bagages ou du bulletin de transport et assume les obligations qui en découlent. Dans ce cas, chaque transporteur répond de l'exécution du transport sur le parcours total jusqu'à la livraison.

### Article 39

#### *Transporteur substitué*

§ 1. Lorsque le transporteur a confié, en tout ou en partie, l'exécution du transport à un transporteur substitué, que ce soit ou non dans l'exercice d'une faculté qui lui est reconnue dans le contrat de transport, le transporteur n'en demeure pas moins responsable de la totalité du transport.

§ 2. Toutes les dispositions des présentes Règles uniformes régissant la responsabilité du transporteur s'appliquent également à la responsabilité du transporteur substitué pour le transport effectué par ses soins. Les articles 48 et 52 s'appliquent lorsqu'une action est intentée contre les agents et toutes autres personnes au service desquelles le transporteur substitué recourt pour l'exécution du transport.

§ 3. Toute convention particulière par laquelle le transporteur assume des obligations qui ne lui incombent pas en vertu des présentes Règles uniformes, ou renonce à des droits qui lui sont conférés par ces Règles uniformes, est sans effet à l'égard du transporteur substitué qui ne l'a pas acceptée expressément et par écrit. Que le transporteur substitué ait ou non accepté cette convention, le transporteur reste néanmoins lié par les obligations ou les renonciations qui résultent de ladite convention particulière.

§ 4. Lorsque et pour autant que le transporteur et le transporteur substitué sont responsables, leur responsabilité est solidaire.

5 §. Korvaus, joka voidaan vaatia kuljettajalta, suorittavalta kuljettajalta sekä heidän henkilökunnaltaan ja muilta henkilöiltä, joita he käyttävät kuljetuksen suorittamiseen, ei saa kokonaismäärältään ylittää näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytettyjä vastuun enimmäismääriä.

6 §. Tämä artikla ei vaikuta kuljettajan ja korvaavan kuljettajan keskinäisiin takautumisoikeuksiin.

#### 40 artikla

##### *Katoamisolettamus*

1 §. Oikeudenomistaja voi muita todisteita esittämättä katsoa kollin kadonneeksi, ellei sitä luovuteta hänelle tai aseteta haettavaksi 14 päivän kuluessa siitä, kun luovutusta 22 artiklan 3 §:n mukaisesti on pyydetty.

2 §. Jos kadonneeksi katsottu kolli löytyy vuoden kuluessa siitä, kun pyyntö sen luovuttamisesta on esitetty, on kuljettajan ilmoitettava siitä oikeudenomistajalle, jos tämän osoite tiedetään tai voidaan saada selville.

3 §. Oikeudenomistaja voi 30 päivän kuluessa 2 §:n mukaisen ilmoituksen saamisesta vaatia, että matkatavara luovutetaan hänelle. Hänen on tällöin suoritettava matkatavaran kuljetuskustannukset lähetyspaikalta paikalle, jolla luovuttaminen tapahtuu, ja palautettava saamansa korvausmäärä vähentämällä siitä tähän korvaukseen ehkä sisältyneet kustannukset. Hänellä on kuitenkin edelleen oikeus vaatia vahingonkorvusta luovutuksen myöhästymisestä 43 artiklan mukaisesti.

4 §. Ellei löytynyttä matkatavaraa vaadita takaisin 3 §:ssä mainitun määräajan kuluessa tai jos matkatavara löytyy yli vuoden kulluttua luovutuspyynnön esittämisestä, on matkatavara kuljettajan käytettävissä sen paikkakunnan lakien ja määräysten mukaan, jolla matkatavara on.

§ 5. Le montant total de l'indemnité dû par le transporteur, le transporteur substitué ainsi que leurs agents et les autres personnes au service desquelles ils recourent pour l'exécution du transport, n'excède pas les limites prévues aux présentes Règles uniformes.

§ 6. Le présent article ne porte pas atteinte aux droits de recours pouvant exister entre le transporteur et le transporteur substitué.

#### Article 40

##### *Présomption de perte*

§ 1. L'ayant droit peut, sans avoir à fournir d'autres preuves, considérer un colis comme perdu quand il n'a pas été livré ou tenu à sa disposition dans les quatorze jours qui suivent la demande de livraison présentée conformément à l'article 22, § 3.

§ 2. Si un colis réputé perdu est retrouvé au cours de l'année qui suit la demande de livraison, le transporteur doit aviser l'ayant droit, lorsque son adresse est connue ou peut être découverte.

§ 3. Dans les trente jours qui suivent la réception de l'avis visé au § 2, l'ayant droit peut exiger que le colis lui soit livré. Dans ce cas, il doit payer les frais afférents au transport du colis depuis le lieu d'expédition jusqu'à celui où a lieu la livraison et restituer l'indemnité reçue, déduction faite, le cas échéant, des frais qui auraient été compris dans cette indemnité. Néanmoins, il conserve ses droits à indemnité pour retard à la livraison prévus à l'article 43.

§ 4. Si le colis retrouvé n'a pas été réclamé dans le délai prévu au § 3 ou si le colis est retrouvé plus d'un an après la demande de livraison, le transporteur en dispose conformément aux lois et prescriptions en vigueur au lieu où se trouve le colis.

## 41 artikla

*Korvaus katoamistapauksessa*

1 §. Matkatavaran kadotessa täydellisesti tai osittain kuljettajan on suoritettava, olematta enemmälti korvausvelvollinen:

a) jos vahingon määrä on todistettu, tätä määrää vastaava korvaus, enintään kuitenkin 80 laskentayksikköä puuttuvan bruttopainon kilogrammalta tai 1 200 laskentayksikköä kolliä kohti;

b) ellei vahingon määrää ole todistettu, kertakaikkinen korvaus, jonka suuruus on 20 laskentayksikköä puuttuvan bruttopainon kilogrammalta tai 300 laskentayksikköä kolliä kohti.

Korvaustapa puuttuvaa kilogrammaa tai kolliä kohti määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

2 §. Lisäksi kuljettajan on korvattava suoritettut kuljetusmaksut ja muut kadonneen matkatavaran kuljetuksesta aiheutuneet kustannukset sekä jo suoritettut tullit ja valmisteverot.

## 42 artikla

*Korvaus vahingoittumistapauksesta*

1 §. Jos matkatavara on vahingoittunut, kuljettajan on suoritettava matkatavaran arvovähennyksen määrä. Muita korvausvaateita ei oteta huomioon.

2 §. Korvaus ei saa ylittää:

a) jos koko lähetyksen arvo on vahingoittumisen johdosta alentunut: määrää, johon se olisi noussut lähetyksen kokonaan kadotettua;

b) jos vain osa lähetyksestä on vahingoittumisen johdosta arvoltaan laskenut: määrää, johon se olisi noussut arvoltaan alentuneen osan kokonaan kadotessa.

## Article 41

*Indemnité en cas de perte*

§ 1. En cas de perte totale ou partielle des bagages, le transporteur doit payer, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts :

a) si le montant du dommage est prouvé, une indemnité égale à ce montant sans qu'elle excède toutefois 80 unités de compte par kilogramme manquant de masse brute ou 1 200 unités de compte par colis;

b) si le montant du dommage n'est pas prouvé, une indemnité forfaitaire de 20 unités de compte par kilogramme manquant de masse brute ou de 300 unités de compte par colis.

Le mode d'indemnisation, par kilogramme manquant ou par colis, est déterminé dans les Conditions générales de transport.

§ 2. Le transporteur doit restituer, en outre, le prix pour le transport des bagages et les autres sommes déboursées en relation avec le transport du colis perdu ainsi que les droits de douane et les droits d'accise déjà acquittés.

## Article 42

*Indemnité en cas d'avarie*

§ 1. En cas d'avarie des bagages, le transporteur doit payer, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, une indemnité équivalente à la dépréciation des bagages.

§ 2. L'indemnité n'excède pas:

a) si la totalité des bagages est dépréciée par l'avarie, le montant qu'elle aurait atteint en cas de perte totale;

b) si une partie seulement des bagages est dépréciée par l'avarie, le montant qu'elle aurait atteint en cas de perte de la partie dépréciée.

## 43 artikla

*Korvaus luovutuksen myöhästyessä*

1 §. Matkatavaran luovutuksen viivästyessä kuljettajan on suoritettava kultakin alkavalta 24 tunnin ajalta matkatavaran luovutusvaatimuksen tekemisestä luettuna, enintään kuitenkin 14 päivältä:

a) jos oikeudenomistaja todistaa siitä aiheutuneen vahingon, tavaran vaurioituminen mukaan luettuna: korvausta, jonka määrä vastaa aiheutunutta vahinkoa, enintään 0,80 laskentayksikköä myöhästyneen matkatavaran bruttopainon kilogrammaa kohti tai 14 laskentayksikköä myöhästynyttä kolliä kohti;

b) ellei oikeudenomistaja osoita siitä aiheutuneen vahinkoa: kertakaikkista korvausta, jonka määrä on 0,14 laskentayksikköä myöhästyneen matkatavaran bruttopainon kilogrammaa kohti tai 2,80 laskentayksikköä myöhästynyttä kolliä kohti.

Korvaustapa kilogrammaa tai kolliä kohti määrätään yleisissä kuljetusehdoissa.

2 §. Jos matkatavara on kokonaan kadonnut, 1 §:ssä mainittua korvausta ei suoriteta 41 artiklassa mainitun korvauksen lisäksi.

3 §. Jos osa matkatavarasta on kadonnut, 1 §:ssä mainittu korvaus on suoritettava siitä osasta, joka ei ole kadonnut.

4 §. Jos matkatavara on vahingoittunut eikä vahingoittuminen johdu luovutuksen myöhästymisestä, suoritetaan 1 §:ssä mainittu korvaus tarvittaessa 42 artiklassa mainitun korvauksen lisäksi.

5 §. Missään tapauksessa 1 §:ssä sekä 41 ja 42 artiklassa edellytettyjen korvausten kokonaismäärä ei saa ylittää määrää, joka maksettaisiin matkatavaran kokonaan kadotessa.

## Article 43

*Indemnité en cas de retard à la livraison*

§ 1. En cas de retard à la livraison des bagages, le transporteur doit payer, par période indivisible de vingt-quatre heures à compter de la demande de livraison, mais avec un maximum de quatorze jours :

a) si l'ayant droit prouve qu'un dommage, y compris une avarie, en est résulté, une indemnité égale au montant du dommage jusqu'à un maximum de 0,80 unité de compte par kilogramme de masse brute des bagages ou de 14 unités de compte par colis, livrés en retard;

b) si l'ayant droit ne prouve pas qu'un dommage en est résulté, une indemnité forfaitaire de 0,14 unité de compte par kilogramme de masse brute des bagages ou de 2,80 unités de compte par colis, livrés en retard.

Le mode d'indemnisation, par kilogramme ou par colis, est déterminé dans les Conditions générales de transport.

§ 2. En cas de perte totale des bagages, l'indemnité prévue au § 1 ne se cumule pas avec celle prévue à l'article 41.

§ 3. En cas de perte partielle des bagages, l'indemnité prévue au § 1 est payée pour la partie non perdue.

§ 4. En cas d'avarie des bagages ne résultant pas du retard à la livraison, l'indemnité prévue au § 1 se cumule, s'il y a lieu, avec celle prévue à l'article 42.

§ 5. En aucun cas, le cumul de l'indemnité prévue au § 1 avec celles prévues aux articles 41 et 42 ne donne lieu au paiement d'une indemnité excédant celle qui serait due en cas de perte totale des bagages.

## 3 osasto

**Ajoneuvot**

## 44 artikla

*Korvaus myöhästymisestä*

1 §. Jos ajoneuvon kuormaus tai luovutus viivästyy kuljettajan syystä, kuljettajan on, mikäli oikeudenomistaja osoittaa viivästyksestä aiheutuneen vahinkoa, suoritettava korvaus, jonka määrä ei saa ylittää ajoneuvon kuljetusmaksua.

2 §. Jos kuormauksen viivästyessä kuljettajan syystä oikeudenomistaja luopuu kuljetussopimuksesta, kuljetusmaksu maksetaan hänelle takaisin. Mikäli oikeudenomistaja osoittaa tästä viivytyksestä aiheutuneen vahinkoa, hän voi lisäksi vaatia korvausta, jonka määrä ei saa ylittää ajoneuvon kuljetusmaksua.

## 45 artikla

*Korvaus ajoneuvon katoamisesta*

Jos koko ajoneuvo tai osa siitä katoaa, oikeudenomistajalle todistetusta vahingosta suoritettava korvaus lasketaan ajoneuvon käyvän arvon mukaan eikä se saa ylittää 8 000 laskentayksikköä. Kuormattu tai tyhjä perävaunu katsotaan ajoneuvoksi.

## 46 artikla

*Vastuu muista esineistä*

1 §. Ajoneuvoon jätettyjen tai ajoneuvon kiinnitetyissä säiliöissä (esim. matkatavaräsäiliöt tai suksilaatikot) kuljetettavien esineiden osalta kuljettaja vastaa ainoastaan vahingosta, joka on aiheutunut kuljettajan syystä. Kokonaiskorvaus ei saa ylittää 1 400 laskentayksikköä.

2 §. Ajoneuvon ulkopuolelle kiinnitetyistä esineistä, 1 §:ssä mainitut säiliöt mukaan

## Section 3

**Véhicules**

## Article 44

*Indemnité en cas de retard*

§ 1. En cas de retard dans le chargement pour une cause imputable au transporteur ou de retard à la livraison d'un véhicule, le transporteur doit payer, lorsque l'ayant droit prouve qu'un dommage en est résulté, une indemnité dont le montant n'excède pas le prix du transport.

§ 2. Si l'ayant droit renonce au contrat de transport, en cas de retard dans le chargement pour une cause imputable au transporteur, le prix du transport est remboursé à l'ayant droit. En outre, celui-ci peut réclamer, lorsqu'il prouve qu'un dommage est résulté de ce retard, une indemnité dont le montant n'excède pas le prix du transport.

## Article 45

*Indemnité en cas de perte*

En cas de perte totale ou partielle d'un véhicule, l'indemnité à payer à l'ayant droit pour le dommage prouvé est calculée d'après la valeur usuelle du véhicule. Elle n'excède pas 8 000 unités de compte. Une remorque avec ou sans chargement est considérée comme un véhicule indépendant.

## Article 46

*Responsabilité en ce qui concerne d'autres objets*

§ 1. En ce qui concerne les objets laissés dans le véhicule ou se trouvant dans des coffres (p. ex. coffres à bagages ou à skis), solidement arrimés au véhicule, le transporteur n'est responsable que du dommage causé par sa faute. L'indemnité totale à payer n'excède pas 1 400 unités de compte.

§ 2. En ce qui concerne les objets arrimés à l'extérieur du véhicule y compris les cof-

luettuna, kuljettaja vastaa vain, jos osoitetaan, että vahinko johtuu kuljettajan toimenpiteestä tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

#### 47 artikla

##### *Sovellettava oikeus*

Ellei tämän osaston säännöksissä toisin määrätä, sovelletaan ajoneuvoihin 2 osaston vastuuta matkatavarasta koskevia säännöksiä.

#### IV luku

##### **Yhteiset määräykset**

#### 48 artikla

##### *Vastuurajoitusoikeuden menettäminen*

Näiden yhtenäisten oikeussäännösten vastuurajoituksia sekä kansallisen oikeuden määräyksiä, jotka rajoittavat korvaukset tiettyyn määrään, ei sovelleta, jos osoitetaan, että vahinko johtuu kuljettajan toimenpiteestä tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

#### 49 artikla

##### *Korvausmäärän muuntaminen ja korko*

1 §. Jos korvausmäärää laskettaessa on muunnettava ulkomaisissa rahayksiköissä ilmoitettuja summia, muuntaminen tapahtuu korvauksen maksupäivänä maksupaikalla voimassa olevan kurssin mukaan.

2 §. Oikeudenomistaja voi vaatia korvausmäärälle korkoa, joka lasketaan viiden

fres visés au § 1, le transporteur n'est responsable que s'il est prouvé que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission que le transporteur a commis, soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

#### Article 47

##### *Droit applicable*

Sous réserve des dispositions de la présente Section, les dispositions de la Section 2 relatives à la responsabilité pour les bagages s'appliquent aux véhicules.

#### Chapitre IV

##### **Dispositions communes**

#### Article 48

##### *Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité*

Les limites de responsabilité prévues aux présentes Règles uniformes ainsi que les dispositions du droit national qui limitent les indemnités à un montant déterminé, ne s'appliquent pas, s'il est prouvé que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission que le transporteur a commis, soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

#### Article 49

##### *Conversion et intérêts*

§ 1. Lorsque le calcul de l'indemnité implique la conversion des sommes exprimées en unités monétaires étrangères, celle-ci est faite d'après le cours au jour et lieu du paiement de l'indemnité.

§ 2. L'ayant droit peut demander des intérêts de l'indemnité, calculés à raison de

prosentin vuotuiskoron mukaan alkaen 55 artiklassa mainitun maksuvaatimuksen esittämispäivästä tai, ellei tällaista maksuvaatimusta ole tehty, kanteen vireillepanopäivästä.

3 §. Kuitenkin 27 ja 28 artiklan nojalla maksettavasta korvauksesta korkoa lasketaan vasta siitä päivästä, jolloin ne olosuhteet, joihin korvaussumman määrääminen on perustunut, ovat syntyneet, jos tämä päivä on myöhäisempi kuin maksuvaatimuksen esittäminen tai kanteen vireillepanopäivä.

4 §. Matkatavaran osalta korkoa suoritetaan vain, jos korvaus ylittää 16 laskentayksikköä matkatavaratodistusta kohden.

5 §. Ellei oikeudenomistaja hänelle määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa toimita matkatavaran osalta kuljettajalle vaateen lopullista käsittelyä varten tarpeellisia asiakirjoja, ei korkoja lasketa tämän määräajan umpeen kulumisen ja asiakirjojen sisäänjättöpäivän väliseltä ajalta.

#### 50 artikla

##### *Vastuu ydinonnettomuuden yhteydessä*

Kuljettaja on vapaa hänelle näiden yhteisten oikeussäännösten nojalla tulevasta vastuusta, kun ydinonnettomuus on aiheuttanut vahingon ja kun jossakin sopimusvaltiossa voimassa olevien lakien ja määräysten nojalla, jotka koskevat vastuuta ydinenergian alalla, tästä vahingosta on vastuussa asianomaisen laitoksen haltija tai joku muu henkilö hänen asemastaan.

#### 51 artikla

##### *Henkilöt, joista kuljettaja on vastuussa*

Kuljettaja on vastuussa henkilökunnastaan ja muista kuljetuksen suorittamiseen käyttämistään henkilöistä heidän suorittaessa tehtäviään. Rautatieinfrastruktuurin, jolla kuljetus tapahtuu, hallintona pidetään niitä

cinq pour cent l'an, à partir du jour de la réclamation prévue à l'article 55 ou, s'il n'y a pas eu de réclamation, du jour de la demande en justice.

§ 3. Toutefois, pour les indemnités dues en vertu des articles 27 et 28, les intérêts ne courent que du jour où les faits qui ont servi à la détermination du montant de l'indemnité se sont produits, si ce jour est postérieur à celui de la réclamation ou de la demande en justice.

§ 4. En ce qui concerne les bagages, les intérêts ne sont dus que si l'indemnité excède 16 unités de compte par bulletin de bagages.

§ 5. En ce qui concerne les bagages, si l'ayant droit ne remet pas au transporteur, dans un délai convenable qui lui est fixé, les pièces justificatives nécessaires pour la liquidation définitive de la réclamation, les intérêts ne courent pas entre l'expiration du délai fixé et la remise effective de ces pièces.

#### Article 50

##### *Responsabilité en cas d'accident nucléaire*

Le transporteur est déchargé de la responsabilité qui lui incombe en vertu des présentes Règles uniformes lorsque le dommage a été causé par un accident nucléaire et qu'en application des lois et prescriptions d'un Etat réglant la responsabilité dans le domaine de l'énergie nucléaire, l'exploitant d'une installation nucléaire ou une autre personne qui lui est substituée est responsable de ce dommage.

#### Article 51

##### *Personnes dont répond le transporteur*

Le transporteur est responsable de ses agents et des autres personnes au service desquelles il recourt pour l'exécution du transport lorsque ces agents ou ces autres personnes agissent dans l'exercice de leurs

henkilöitä, joita kuljettaja käyttää kuljetuksen suorittamiseen.

## 52 artikla

### *Muut kanteet*

1 §. Kaikissa tapauksissa, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, voidaan kuljettajaa vastaan ajaa vahingonkorvauskannetta, tapahtuipa se millä perusteella tahansa, vain näissä oikeussäännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

2 §. Sama koskee kanteita henkilökuntaa ja muita henkilöitä vastaan, joista kuljettaja on vastuussa 51 artiklan nojalla.

## V OSA

### **Matkustajan vastuu**

## 53 artikla

### *Erityiset vastuuperiaatteet*

Matkustaja on vastuussa kuljettajalle kaikista vahingoista,

a) jotka aiheutuvat siitä, ettei hän ole noudattanut

1. 10, 14 ja 20 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan,

2. yleisten kuljetusehtojen ajoneuvojen kuljetusta koskevista erityismääräyksistä johtuvia velvollisuuksiaan,

3. vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevista oikeussäännöksistä (RID) johtuvia velvollisuuksiaan tai

b) jotka ovat matkustajan mukanaan kuljettamien esineiden tai eläinten aiheuttamia, mikäli hän ei voi todistaa vahingon aiheutuneen olosuhteiden johdosta, joita matkustaja tunnolliselta matkustajalta vaadittavasta huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia. Tämä määräys ei koske kuljettajalle 26 artiklan ja 33 artiklan 1 §:n nojalla kuuluvaa vastuuta.

fonctions. Les gestionnaires de l'infrastructure ferroviaire sur laquelle est effectué le transport sont considérés comme des personnes au service desquelles le transporteur recourt pour l'exécution du transport.

## Article 52

### *Autres actions*

§ 1. Dans tous les cas où les présentes Règles uniformes s'appliquent, toute action en responsabilité, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée contre le transporteur que dans les conditions et limitations de ces Règles uniformes.

§ 2. Il en est de même pour toute action exercée contre les agents et les autres personnes dont le transporteur répond en vertu de l'article 51.

## TITRE V

### **Responsabilité du voyageur**

## Article 53

### *Principes particuliers de responsabilité*

Le voyageur est responsable envers le transporteur pour tout dommage :

a) résultant du non respect de ses obligations en vertu

1. des articles 10, 14 et 20,

2. des dispositions particulières pour le transport des véhicules, contenues dans les Conditions générales de transport, ou

3. du Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (RID), ou

b) causé par les objets ou les animaux qu'il prend avec lui, à moins qu'il ne prouve que le dommage a été causé par des circonstances qu'il ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier, en dépit du fait qu'il a fait preuve de la diligence exigée d'un voyageur consciencieux. Cette disposition n'affecte pas la responsabilité qui peut incomber au transporteur en vertu des articles 26 et 33, § 1.

## VI OSA

## Vaateiden toteuttaminen

## 54 artikla

*Osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen toteaminen*

1 §. Jos kuljettaja huomaa tai otaksuu tai oikeudenomistaja väittää, että osa kuljettajan vastuulla kuljetetusta esineestä (matkatavara, ajoneuvo) on kadonnut tai että esine on vahingoittunut, kuljettajan on viipymättä ja mikäli mahdollista oikeudenomistajan läsnä ollessa laadittava vahingon laadun mukainen tarkastuspöytäkirja esineen kunnosta ja mikäli mahdollista vahingon suuruudesta ja syystä sekä vahingon tapahtumahetkestä.

2 §. Jäljennös tästä tarkastuspöytäkirjasta on lunastuksetta toimitettava oikeudenomistajalle.

3 §. Ellei oikeudenomistaja hyväksy pöytäkirjassa esitettyjä seikkoja, hän voi vaatia, että matkatavaran tai ajoneuvon kunto sekä vahingon syy ja määrä todetaan kuljetussopimuksen osapuolten nimeämän asiantuntijan toimesta tai oikeudenkäyntiteitse. Menettelyssä noudatetaan sen valtion lakeja ja määräyksiä, jossa toteaminen tapahtuu.

## 55 artikla

*Vaateiden esittäminen*

1 §. Kuljettajan vastuuta matkustajien kuoleman- ja loukkaantumistapauksessa koskevat vaateet on esitettävä kirjallisesti sille kuljettajalle, jota vastaan kannetta voidaan ajaa. Jos kyseessä on kuljetus, jonka suorittavat perättäiset kuljettajat yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla, vaateet voidaan esittää myös ensimmäiselle tai viimeiselle kuljettajalle samoin kuin kuljettajalle, jolla on siinä maassa, jossa matkustajan kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka sijaitsee, pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimipaikka, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu.

## TITRE VI

## Exercice des droits

## Article 54

*Constatation de perte partielle ou d'avarie*

§ 1. Lorsqu'une perte partielle ou une avarie d'un objet transporté sous la garde du transporteur (bagages, véhicules) est découverte ou présumée par le transporteur ou que l'ayant droit en allègue l'existence, le transporteur doit dresser sans délai et, si possible, en présence de l'ayant droit, un procès-verbal constatant, suivant la nature du dommage, l'état de l'objet, et, autant que possible, l'importance du dommage, sa cause et le moment où il s'est produit.

§ 2. Une copie du procès-verbal de constatation doit être remise gratuitement à l'ayant droit.

§ 3. Lorsque l'ayant droit n'accepte pas les constatations du procès-verbal, il peut demander que l'état des bagages ou du véhicule ainsi que la cause et le montant du dommage soient constatés par un expert nommé par les parties au contrat de transport ou par voie judiciaire. La procédure est soumise aux lois et prescriptions de l'Etat où la constatation a lieu.

## Article 55

*Réclamations*

§ 1. Les réclamations relatives à la responsabilité du transporteur en cas de mort et de blessures de voyageurs doivent être adressées par écrit au transporteur contre qui l'action judiciaire peut être exercée. Dans le cas d'un transport faisant l'objet d'un contrat unique et effectué par des transporteurs subséquents, les réclamations peuvent également être adressées au premier ou au dernier transporteur ainsi qu'au transporteur ayant dans l'Etat de domicile ou de résidence habituelle du voyageur son siège principal ou la succursale ou l'établissement qui a conclu le contrat de transport.

2 §. Muut kuljetussopimukseen perustuvat vaateet on esitettävä kirjallisesti 56 artiklan 2 ja 3 §:ssä mainitulle kuljettajalle.

3 §. Asiakirjat, joiden liittämistä vaatimukseen oikeudenomistaja pitää tarpeelliseksi, on esitettävä joko alkuperäisinä tai jäljennöksinä, jotka on vahvistettava asianmukaisesti, jos kuljettaja niin vaatii. Selvitäessään vaatimukset lopullisesti voi kuljettaja vaatia takaisin matkalipun, matkatavaratodistuksen ja kuljetusasiakirjan.

#### 56 artikla

##### *Kuljettajat, joita vastaan kannetta voidaan ajaa*

1 §. Vahingonkorvauskannetta, joka perustuu kuljettajan vastuuseen matkustajien kuoleman- tai loukkaantumistapauksessa, voidaan ajaa ainoastaan 26 artiklan 5 §:ssä tarkoitettua vastuussa olevaa kuljettajaa vastaan.

2 §. Tämän artiklan 4 §:n tapausta lukuun ottamatta muita matkustajan kuljetussopimukseen perustuvia kanteita voidaan ajaa ainoastaan ensimmäistä, viimeistä tai sitä kuljettajaa vastaan, jonka kuljetusosueella kanteen aiheuttanut seikka tapahtui.

3 §. Jos kuljetuksen suorittajina on perättäisiä kuljettajia ja kuljettaja, joka on velvollinen luovuttamaan matkatavaran tai ajoneuvon, on suostumuksellaan merkitty matkatavaratodistukseen tai ajoneuvon kuljetusasiakirjaan, voidaan 2 §:n mukaisia kanteita ajaa häntä vastaan siinäkin tapauksessa, ettei hän ole vastaanottanut matkatavaraa tai ajoneuvoa.

4 §. Kuljetussopimuksen perusteella suoritettun maksun palauttamista koskevaa kannetta voidaan ajaa joko sitä kuljettajaa vastaan, joka on tämän maksun kantanut, tai sitä vastaan, jonka hyväksi maksu on kannettu.

§ 2. Les autres réclamations relatives au contrat de transport doivent être adressées par écrit au transporteur désigné à l'article 56, §§ 2 et 3.

§ 3. Les pièces que l'ayant droit juge utile de joindre à la réclamation doivent être présentées soit en originaux, soit en copies, le cas échéant, dûment certifiées conformes si le transporteur le demande. Lors du règlement de la réclamation, le transporteur peut exiger la restitution du titre de transport, du bulletin de bagages et du bulletin de transport.

#### Article 56

##### *Transporteurs qui peuvent être actionnés*

§ 1. L'action judiciaire fondée sur la responsabilité du transporteur en cas de mort et de blessures de voyageurs ne peut être exercée que contre un transporteur responsable au sens de l'article 26, § 5.

§ 2. Sous réserve du § 4, les autres actions judiciaires des voyageurs fondées sur le contrat de transport peuvent être exercées uniquement contre le premier ou le dernier transporteur ou contre celui qui exécutait la partie du transport au cours de laquelle s'est produit le fait générateur de l'action.

§ 3. Lorsque, dans le cas de transports exécutés par des transporteurs subséquents, le transporteur devant livrer le bagage ou le véhicule est inscrit avec son consentement sur le bulletin de bagages ou sur le bulletin de transport, celui-ci peut être actionné conformément au § 2, même s'il n'a pas reçu le bagage ou le véhicule.

§ 4. L'action judiciaire en restitution d'une somme payée en vertu du contrat de transport peut être exercée contre le transporteur qui a perçu cette somme ou contre celui au profit duquel elle a été perçue.

5 §. Kannetta voidaan ajaa muitakin kuin 2 ja 4 §:ssä mainittuja kuljettajia vastaan, milloin se esitetään vastahaasteena tai väitteenä samaan kuljetussopimukseen perustuvaa päävaatimusta koskevassa oikeudenkäynnissä.

6 §. Mikäli näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan suorittavaan kuljettajaan, voidaan kannetta ajaa myös häntä vastaan.

7 §. Jos kantajalla on oikeus valita jokin useammasta kuljettajasta, hänen valinta-oikeutensa lakkaa niin pian kuin kanne on voitu panna vireille niistä jotakuta vastaan; tämä on voimassa myös silloin, kun kantajalla on oikeus valita yhden tai useamman kuljettajan ja suorittavan kuljettajan välillä.

#### 57 artikla

##### *Laillinen tuomioistuin*

1 §. Näihin yhtenäisiin oikeussäännöksiin perustuvat kanteet voidaan panna vireille osapuolten sopimuksella määräämissä jäsenvaltioiden tuomioistuimissa tai sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa vastaja on kotipaikkansa tai vakinainen asuinpaikkansa tai pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimisto, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu. Kanteita ei voida panna vireille muissa tuomioistuimissa.

2 §. Kun näihin yhtenäisiin oikeussäännöksiin perustuva kanne on käsiteltävänä 1 §:n mukaisessa laillisessa tuomioistuimessa tai kun tällainen tuomioistuin on antanut päätöksen tällaisessa riitajutussa, uutta kannetta ei voida panna vireille samasta syystä samojen osapuolten kesken, paitsi siinä tapauksessa, ettei tuomioistui-  
men, jossa ensimmäinen kanne pantiin vireille, päätöstä voida panna toimeen siinä maassa, jossa uusi kanne pannaan vireille.

§ 5. L'action judiciaire peut être exercée contre un transporteur autre que ceux visés aux §§ 2 et 4, lorsqu'elle est présentée comme demande reconventionnelle ou comme exception dans l'instance relative à une demande principale fondée sur le même contrat de transport.

§ 6. Dans la mesure où les présentes Règles uniformes s'appliquent au transporteur substitué, celui-ci peut également être actionné.

§ 7. Si le demandeur a le choix entre plusieurs transporteurs, son droit d'option s'éteint dès que l'action judiciaire est intentée contre l'un d'eux; cela vaut également si le demandeur a le choix entre un ou plusieurs transporteurs et un transporteur substitué.

#### Article 57

##### *For*

§ 1. Les actions judiciaires fondées sur les présentes Règles uniformes peuvent être intentées devant les juridictions des Etats membres désignées d'un commun accord par les parties ou devant la juridiction de l'Etat membre sur le territoire duquel le défendeur a son domicile ou sa résidence habituelle, son siège principal ou la succursale ou l'établissement qui a conclu le contrat de transport. D'autres juridictions ne peuvent être saisies.

§ 2. Lorsqu'une action fondée sur les présentes Règles uniformes est en instance devant une juridiction compétente aux termes du § 1, ou lorsque dans un tel litige un jugement a été prononcé par une telle juridiction, il ne peut être intenté aucune nouvelle action pour la même cause entre les mêmes parties à moins que la décision de la juridiction devant laquelle la première action a été intentée ne soit pas susceptible d'être exécutée dans l'Etat où la nouvelle action est intentée.

## 58 artikla

*Kuoleman- ja loukkaantumistapauksista johtuvan vaateen raukeaminen*

1 §. Oikeudenomistajan kuljettajan vastuuseen matkustajien kuoleman- tai loukkaantumistapauksissa perustuva vaade raukeaa, ellei hän ilmoita matkustajaa kohdanneesta onnettomuudesta 12 kuukauden kuluessa vahingosta tiedon saatuaan jollekin niistä kuljettajista, joille korvausvaatimus 55 artiklan 1 §:n mukaan voidaan esittää. Jos oikeudenomistaja ilmoittaa onnettomuudesta suullisesti, on kuljettajan annettava hänelle tästä ilmoituksesta kirjallinen todistus.

2 §. Vaade ei kuitenkaan raukea

a) jos oikeudenomistaja on 1 §:ssä mainittuna aikana esittänyt korvausvaatimuksen jollekin 55 artiklan 1 §:ssä mainituista kuljettajista;

b) vastuussa oleva kuljettaja on 1 §:ssä mainitun ajan kuluessa saanut tiedon matkustajaa kohdanneesta onnettomuudesta muuta tietä;

c) jos onnettomuudesta ei ole lainkaan ilmoitettu tai siitä on ilmoitettu liian myöhään ja laiminlyönti on johtunut oikeudenomistajasta riippumattomista olosuhteista;

d) jos oikeudenomistaja osoittaa, että onnettomuus on aiheutunut kuljettajan tuottamuksesta.

## Article 58

*Extinction de l'action en cas de mort et de blessures*

§ 1. Toute action de l'ayant droit fondée sur la responsabilité du transporteur en cas de mort ou de blessures de voyageurs est éteinte s'il ne signale pas l'accident survenu au voyageur, dans les douze mois à compter de la connaissance du dommage, à l'un des transporteurs auxquels une réclamation peut être présentée selon l'article 55, § 1. Lorsque l'ayant droit signale verbalement l'accident au transporteur, celui-ci doit lui délivrer une attestation de cet avis verbal.

§ 2. Toutefois, l'action n'est pas éteinte si :

a) dans le délai prévu au § 1, l'ayant droit a présenté une réclamation auprès de l'un des transporteurs désignés à l'article 55, § 1;

b) dans le délai prévu au § 1, le transporteur responsable a eu connaissance, par une autre voie, de l'accident survenu au voyageur;

c) l'accident n'a pas été signalé ou a été signalé tardivement, à la suite de circonstances qui ne sont pas imputables à l'ayant droit;

d) l'ayant droit prouve que l'accident a eu pour cause une faute du transporteur.

## 59 artikla

*Matkatavaran kuljetuksesta johtuvan vaateen raukeaminen*

1 §. Oikeudenomistajan ottaessa matkatavaran vastaan raukeavat kaikki ne kuljetussopimukseen perustuvat vaatteet kuljettajaa vastaan, jotka johtuvat matkatavaran osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta tai luovutuksen myöhästymisestä.

2 §. Korvausvaatteet eivät kuitenkaan raukea:

a) kysymyksen ollessa osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta:

1. jos katoaminen tai vahingoittuminen on

## Article 59

*Extinction de l'action née du transport des bagages*

§ 1. L'acceptation des bagages par l'ayant droit éteint toute action contre le transporteur, née du contrat de transport, en cas de perte partielle, d'avarie ou de retard à la livraison.

§ 2. Toutefois, l'action n'est pas éteinte :

a) en cas de perte partielle ou d'avarie, si

1. la perte ou l'avarie a été constatée con-

todettu 54 artiklan mukaisesti, ennen kuin oikeudenomistaja on ottanut matkatavaran haltuunsa;

2. jos toteaminen, joka 54 artiklan mukaisesti olisi pitänyt suorittaa, on laiminlyöty yksinomaan kuljettajan omasta syystä;

b) kysymyksen ollessa sellaisesta ulko-naisesti näkymättömästä vahingosta, joka todetaan vasta oikeudenomistajan otettua matkatavaran haltuunsa, mikäli oikeudenomistaja:

1. pyytää 54 artiklan mukaista toteamista heti, kun vahinko on havaittu ja viimeistään kolmantena päivänä matkatavaran haltuunotosta sekä

2. lisäksi todistaa vahingon syntyneen kuljetettavaksi ottamisen ja luovuttamisen välisenä aikana;

c) kysymyksen ollessa luovutuksen myöhästymisestä, jos oikeudenomistaja esittää 21 päivän kuluessa vaatimuksensa jollekin 56 artiklan 3 §:ssä mainituista kuljettajista;

d) jos oikeudenomistaja osoittaa, että vahinko on aiheutunut kuljettajan tuottamuksesta.

## 60 artikla

### *Vaateen vanhentuminen*

1 §. Vahingonkorvausvaateet, jotka perustuvat kuljettajan vastuuseen matkustajien kuolemasta tai loukkaantumisesta, vanhentuvat seuraavasti:

a) matkustajan osalta kolmessa vuodessa onnettomuutta seuraavasta päivästä lukien;

b) muiden oikeudenomistajien osalta kolmessa vuodessa matkustajan kuolemaa seuraavasta päivästä lukien, kuitenkin niin, ettei tämä aika saa ylittää viittä vuotta onnettomuutta seuraavasta päivästä lukien.

2 §. Muiden kuljetussopimukseen perustuvien vaateiden vanhentumisaika on yksi vuosi. Vanhentumisaika on kuitenkin kaksi vuotta, jos kyseessä on kanne sellaisen vahingon johdosta, joka johtuu teosta tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

formément à l'article 54 avant la réception des bagages par l'ayant droit;

2. la constatation qui aurait dû être faite conformément à l'article 54 n'a été omise que par la faute du transporteur;

b) en cas de dommage non apparent dont l'existence est constatée après l'acceptation des bagages par l'ayant droit, si celui-ci

1. demande la constatation conformément à l'article 54 immédiatement après la découverte du dommage et au plus tard dans les trois jours qui suivent la réception des bagages, et

2. prouve, en outre, que le dommage s'est produit entre la prise en charge par le transporteur et la livraison;

c) en cas de retard à la livraison, si l'ayant droit a, dans les vingt et un jours, fait valoir ses droits auprès de l'un des transporteurs désignés à l'article 56, § 3;

d) si l'ayant droit prouve que le dommage a pour cause une faute du transporteur.

## Article 60

### *Prescription*

§ 1. Les actions en dommages-intérêts fondées sur la responsabilité du transporteur en cas de mort et de blessures de voyageurs sont prescrites :

a) pour le voyageur, par trois ans à compter du lendemain de l'accident;

b) pour les autres ayants droit, par trois ans à compter du lendemain du décès du voyageur, sans que ce délai puisse toutefois dépasser cinq ans à compter du lendemain de l'accident.

§ 2. Les autres actions nées du contrat de transport sont prescrites par un an. Toutefois, la prescription est de deux ans s'il s'agit d'une action en raison d'un dommage résultant d'un acte ou d'une omission commis soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérairement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

3 §. Edellä 2 §:ssä mainittu vanhentumisaika alkaa:

a) kun kyseessä on korvausvaade täydellisen katoamisesta: neljännestätoista päivästä 22 artiklan 3 §:ssä tarkoitetun määräajan kuluttua umpeen;

b) kun kyseessä on korvausvaade osittaisen katoamisen tai vahingoittumisen tai luovutuksen myöhästymisen johdosta: päivästä, jolloin matkatavara on luovutettu matkustajalle;

c) kaikissa muissa matkustajakuljetusta koskevissa tapauksissa: päivästä, jolloin matkalipun kelpoisuusaika päättyy.

Vanhentumisaajan alkukohdaksi ilmoitettua päivää ei lueta tähän aikaan.

4 §. Kuljettajalle 55 artiklan mukaisesti tarvittavin asiakirjoin osoitetun vaateen vanhentumisaika keskeytyy siihen päivään saakka, jolloin kuljettaja kirjallisesti hylkää vaateen ja palauttaa asiakirjat. Jos vaateeseen on osittain suostuttu, jatkuu vanhentumisaika siltä vaateen osalta, joka vielä on riidanalainen. Velvollisuus todistaa, että vaade on esitetty tai vastaus toimitettu ja asiakirjat palautettu, kuuluu sille, joka vetoaa tällaiseen seikkaan. Myöhemmät samaa asiaa koskevat vaatimukset eivät keskeytä vanhentumisaikaa.

5 §. Vanhentunutta vaadetta ei voida enää esittää edes vastahaasteen tai väitteen muodossa.

6 §. Muussa suhteessa vanhentumisen lakkaamisesta tai keskeyttämisestä on voimassa kansallinen oikeus.

## VII luku

### Kuljettajan väliset suhteet

#### 61 artikla

##### *Kuljetusmaksun jako*

1 §. Kunkin kuljettajan on maksettava muille kuljetukseen osallistuneille kuljetta-

§ 3. La prescription prévue au § 2 court pour l'action:

a) en indemnité pour perte totale: du quatorzième jour qui suit l'expiration du délai prévu à l'article 22, § 3;

b) en indemnité pour perte partielle, avarie ou retard à la livraison: du jour où la livraison a eu lieu;

c) dans tous les autres cas concernant le transport des voyageurs: du jour de l'expiration de la validité du titre de transport.

Le jour indiqué comme point de départ de la prescription n'est jamais compris dans le délai.

§ 4. En cas de réclamation écrite conformément à l'article 55 avec les pièces justificatives nécessaires, la prescription est suspendue jusqu'au jour où le transporteur rejette la réclamation par écrit et restitue les pièces qui y sont jointes. En cas d'acceptation partielle de la réclamation, la prescription reprend son cours pour la partie de la réclamation qui reste litigieuse. La preuve de la réception de la réclamation ou de la réponse et celle de la restitution des pièces sont à la charge de la partie qui invoque ce fait. Les réclamations ultérieures ayant le même objet ne suspendent pas la prescription.

§ 5. L'action prescrite ne peut plus être exercée, même sous forme d'une demande reconventionnelle ou d'une exception.

§ 6. Par ailleurs, la suspension et l'interruption de la prescription sont réglées par le droit national.

## Titre VII

### Rapports des transporteurs entre eux

#### Article 61

##### *Partage du prix de transport*

§ 1. Tout transporteur doit payer aux transporteurs intéressés la part qui leur revi-

jille näille tuleva osa kuljetusmaksusta, jonka se on kantanut tai jonka sen olisi pitänyt kantaa. Maksutapa määrätään kuljettajien välisillä sopimuksilla.

2 §. 6 artiklan 3 §:ää, 16 artiklan 3 §:ää ja 25 artiklaa sovelletaan myös perättäisten kuljettajien välisiin suhteisiin.

## 62 artikla

### *Takautumisoikeus*

1 §. Kuljettajalla, joka on suorittanut näiden yhtenäisten oikeussäännösten perusteella korvausta, on kuljetukseen osallistuneisiin kuljettajiin kohdistuva takautumisoikeus seuraavien määräysten mukaan:

a) kuljettaja, joka on aiheuttanut vahingon, on yksin siitä vastuussa;

b) jos useat kuljettajat ovat aiheuttaneet vahingon, vastaa kukin kuljettaja siitä vahingosta, jonka se on aiheuttanut; jos tällaista erittelyä ei voida suorittaa, korvausmäärä on jaettava niiden kesken c kohdan mukaisesti;

c) ellei voida näyttää toteen, kuka kuljettajista on aiheuttanut vahingon, korvausmäärä on jaettava kaikkien kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken, lukuun ottamatta niitä, jotka osoittavat, etteivät ne ole aiheuttaneet vahinkoa; jako toimitetaan kuljettajille tulevan kuljetusmaksun osuuden mukaisessa suhteessa.

2 §. Jos jokin kuljettajista on maksukyvytön, sen osalle tuleva maksamaton osuus on jaettava kaikkien muiden kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken kuljettajille tulevan kuljetusmaksuosuuden mukaisessa suhteessa.

## 63 artikla

### *Menettely takautumisjutuissa*

1 §. Kuljettajalla, jota vastaan 62 artiklassa mainittua takautumiskannetta ajetaan, ei ole oikeutta kiistää sen maksun oikeellisuutta, jonka takautumiskanteen esittänyt kuljettaja on suorittanut, jos korvausmäärän

ent sur un prix de transport qu'il a encaissé ou qu'il aurait dû encaisser. Les modalités de paiement sont fixées par convention entre les transporteurs.

§ 2. L'article 6, § 3, l'article 16, § 3 et l'article 25 s'appliquent également aux relations entre les transporteurs subséquents.

## Article 62

### *Droit de recours*

§ 1. Le transporteur qui a payé une indemnité en vertu des présentes Règles uniformes, a un droit de recours contre les transporteurs ayant participé au transport conformément aux dispositions suivantes :

a) le transporteur qui a causé le dommage en est seul responsable;

b) lorsque le dommage a été causé par plusieurs transporteurs, chacun d'eux répond du dommage qu'il a causé; si la distinction est impossible, l'indemnité est répartie entre eux conformément à la lettre c);

c) s'il ne peut être prouvé lequel des transporteurs a causé le dommage, l'indemnité est répartie entre tous les transporteurs ayant participé au transport, à l'exception de ceux qui prouvent que le dommage n'a pas été causé par eux; la répartition est faite proportionnellement à la part du prix de transport qui revient à chacun des transporteurs.

§ 2. Dans le cas d'insolvabilité de l'un de ces transporteurs, la part lui incombant et non payée par lui est répartie entre tous les autres transporteurs ayant participé au transport, proportionnellement à la part du prix de transport qui revient à chacun d'eux.

## Article 63

### *Procédure de recours*

§ 1. Le bien-fondé du paiement effectué par le transporteur exerçant un recours en vertu de l'article 62 ne peut être contesté par le transporteur contre lequel le recours est exercé, lorsque l'indemnité a été fixée judi-

on vahvistanut tuomioistuimien, sen jälkeen kun ensiksi mainitulle kuljettajalle on asianmukaisesti annettu tieto haasteesta ja sillä on ollut tilaisuus esiintyä väliintulijana jutussa. Pääkannetta käsittelevä tuomioistuin määrää haasteen tiedoksi antamista ja väliintulijana esiintymistä varten määräajat.

2 §. Kuljettajan, joka esittää takautumiskanteen, on esitettävä vaatimuksensa samassa kanteessa kaikkia kuljetukseen osallistuneita kuljettajia vastaan, joiden kanssa ei ole päästy sovintoratkaisuun sillä uhalla, että takautumisoikeus niistä vastaan, joita ei ole haastettu, raukeaa.

3 §. Tuomioistuimen tulee yhdistää kaikki sen käsiteltävänä olevat takautumiskanteet.

4 §. Kuljettaja, joka haluaa toteuttaa takautumisoikeutensa, voi nostaa oikeusjutun sen maan tuomioistuimissa, jossa jollakin kuljetukseen osallistuneista kuljettajista on pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimisto, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu.

5 §. Jos kanteen nostettava useita kuljettajia vastaan, kanteen nostavalla kuljettajalla on oikeus valita jokin 4 §:n mukaan laillisista tuomioistuimista, jossa hän panee kanteen vireillä.

6 §. Takautumiskannetta ei saa yhdistää oikeudenomistajan kuljetussopimuksen perusteella vireille panemaan korvauskanteeseen.

#### 64 artikla

##### *Takautumista koskevat sopimukset*

Kuljettajat voivat tehdä keskenään 61 ja 62 artiklasta poikkeavia sopimuksia.

ciairement et que ce dernier transporteur, dûment assigné, a été mis à même d'intervenir au procès. Le juge, saisi de l'action principale, fixe les délais impartis pour la signification de l'assignation et pour l'intervention.

§ 2. Le transporteur qui exerce son recours doit former sa demande dans une seule et même instance contre tous les transporteurs avec lesquels il n'a pas transigé, sous peine de perdre son recours contre ceux qu'il n'aurait pas assignés.

§ 3. Le juge doit statuer par un seul et même jugement sur tous les recours dont il est saisi.

§ 4. Le transporteur qui désire faire valoir son droit de recours peut saisir les juridictions de l'Etat sur le territoire duquel un des transporteurs participant au transport a son siège principal ou la succursale ou l'établissement qui a conclu le contrat de transport.

§ 5. Lorsque l'action doit être intentée contre plusieurs transporteurs, le transporteur qui exerce le droit de recours peut choisir entre les juridictions compétentes selon le § 4, celle devant laquelle il introduira son recours.

§ 6. Des recours ne peuvent pas être introduits dans l'instance relative à la demande en indemnité exercée par l'ayant droit au contrat de transport.

#### Article 64

##### *Accords au sujet des recours*

Les transporteurs sont libres de convenir entre eux de dispositions dérogeant aux articles 61 et 62.

**Yhtenäiset oikeussäännökset  
sopimuksesta tavarankansainvälisestä  
rautatiekuljetuksesta  
(CIM - Yleissopimuksen liite B)**

**Règles uniformes concernant le contrat  
de transport international ferroviaire des  
marchandises  
(CIM, appendice B à la Convention)**

I osa Yleiset määräykset

Titre premier Généralités

1 artikla Soveltamisala

Article premier Champ d'application

2 artikla Julkisoikeudelliset määräykset

Article 2 Prescriptions de droit public

3 artikla Käsitteiden määrittely

Article 3 Définitions

4 artikla Poikkeamat

Article 4 Dérogations

5 artikla Pakottava oikeus

Article 5 Droit contraignant

II osa Kuljetussopimuksen solmiminen ja toimeenpano

Titre II Conclusion et exécution du contrat de transport

6 artikla Kuljetussopimus

Article 6 Contrat de transport

7 artikla Rahtikirjan sisältö

Article 7 Teneur de la lettre de voiture

8 artikla Vastuu rahtikirjan ilmoituksista

Article 8 Responsabilité pour les inscriptions portées sur la lettre de voiture

9 artikla Vaaralliset aineet

Article 9 Marchandises dangereuses

10 artikla Kustannusten maksaminen

Article 10 Paiement des frais

11 artikla Tarkastus

Article 11 Vérification

12 artikla Rahtikirjan todistusvoima

Article 12 Force probante de la lettre de voiture

13 artikla Tavarankuormaaminen ja purkaminen

Article 13 Chargement et déchargement de la marchandise

14 artikla Päällys

Article 14 Emballage

15 artikla Hallinnollisten määräysten täytäminen

Article 15 Accomplissement des formalités administratives

16 artikla Kuljetusmääräajat

Article 16 Délais de livraison

17 artikla Tavarankuovuttaminen

Article 17 Livraison

18 artikla Määräämisoikeus tavarankuohden

Article 18 Droit de disposer de la marchandise

19 artikla Määräämisoikeuden käyttö

Article 19 Exercice du droit de disposition

|                                                                    |                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 20 artikla Kuljetusesteet                                          | Article 20 Empêchements au transport                                                            |
| 21 artikla Tavarán luovuttamista kohtaavat esteet                  | Article 21 Empêchements à la livraison                                                          |
| 22 artikla Kuljetus- ja luovutusesteiden seuraukset                | Article 22 Conséquences des empêchements au transport et à la livraison                         |
| III osa Vastuu                                                     | Titre III Responsabilité                                                                        |
| 23 artikla Vastuuperiaatteet                                       | Article 23 Fondement de la responsabilité                                                       |
| 24 artikla Vastuu kuljetettaessa rautatie-kulkuneuvoja tavarana    | Article 24 Responsabilité en cas de transport de véhicules ferroviaires en tant que marchandise |
| 25 artikla Todistustaakka                                          | Article 25 Charge de la preuve                                                                  |
| 26 artikla Perättäiset kuljettajat                                 | Article 26 Transporteurs subséquents                                                            |
| 27 artikla Suorittava kuljettaja                                   | Article 27 Transporteur substitué                                                               |
| 28 artikla Vahinko-olettamus uudelleen kuljetettavaksi jätettäessä | Article 28 Présomption de dommage en cas de réexpédition                                        |
| 29 artikla Tavarán katoamisolettamus                               | Article 29 Présomption de perte de la marchandise                                               |
| 30 artikla Tavarán katoamisesta suoritettava korvaus               | Article 30 Indemnité en cas de perte                                                            |
| 31 artikla Vastuu painon vähetessä kuljetuksen aikana              | Article 31 Responsabilité en cas de déchet de route                                             |
| 32 artikla Tavarán vahingoittumisesta suoritettava korvaus         | Article 32 Indemnité en cas d'avarie                                                            |
| 33 artikla Korvaus kuljetusmääräajan ylittämisestä                 | Article 33 Indemnité en cas de dépassement du délai de livraison                                |
| 34 artikla Korvauksen suuruus, kun tavarán arvo on ilmoitettu      | Article 34 Dédommagement en cas de déclaration de valeur                                        |
| 35 artikla Korvauksen suuruus, kun hankintaetu on ilmoitettu       | Article 35 Dédommagement en cas de déclaration d'intérêt à la livraison                         |
| 36 artikla Vastuurajoitusoikeuden menetys                          | Article 36 Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité                          |
| 37 artikla Korvausmäärán muuntaminen ja korko                      | Article 37 Conversion et intérêts                                                               |

|                                                                         |                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 38 artikla Vastuu rautatie-meriliikenteessä                             | Article 38 Responsabilité en trafic fer-mer                |
| 39 artikla Vastuu ydinonnettomuustapauksissa                            | Article 39 Responsabilité en cas d'accident nucléaire      |
| 40 artikla Henkilöt, joista kuljettaja on vastuussa                     | Article 40 Personnes dont répond le transporteur           |
| 41 artikla Muut kanteet                                                 | Article 41 Autres actions                                  |
| IV osa Vaateiden toteuttaminen                                          | Titre IV Exercice des droits                               |
| 42 artikla Tarkastuspöytäkirja                                          | Article 42 Procès-verbal de constatation                   |
| 43 artikla Vaateiden esittäminen                                        | Article 43 Réclamations                                    |
| 44 artikla Henkilöt, joilla on oikeus ajaa kannetta kuljettajaa vastaan | Article 44 Personnes qui peuvent actionner le transporteur |
| 45 artikla Kuljettajat, joita vastaan kannetta voidaan ajaa             | Article 45 Transporteurs qui peuvent être actionnés        |
| 46 artikla Laillinen tuomioistuin                                       | Article 46 For                                             |
| 47 artikla Vaateen raukeaminen                                          | Article 47 Extinction de l'action                          |
| 48 artikla Vaateen vanhentuminen                                        | Article 48 Prescription                                    |
| V osa Kuljettajien väliset suhteet                                      | Titre V Rapports des transporteurs entre eux               |
| 49 artikla Tilitys                                                      | Article 49 Décompte                                        |
| 50 artikla Takautumisoikeus                                             | Article 50 Droit de recours                                |
| 51 artikla Menettely takautumisjutuissa                                 | Article 51 Procédure de recours                            |
| 52 artikla Takautumista koskevat sopimukset                             | Article 52 Conventions au sujet des recours                |

## I OSA

## Yleiset määräykset

## 1 artikla

*Soveltamisala*

1 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan kuljetussopimuksen osapuolten kotipaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta kaikkiin tavarankuljetuksen maksullista rautatiekuljetusta koskeviin sopimuksiin, kun paikka, jossa tavara otetaan kuljetettavaksi, ja edellytetty luovutuspaikka sijaitsevat kahdessa eri jäsenvaltiossa.

2 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan tavarankuljetuksen maksullista rautatiekuljetusta koskeviin sopimuksiin myös silloin, kun paikka, jossa tavara otetaan kuljetettavaksi, ja edellytetty luovutuspaikka sijaitsevat kahdessa eri valtiossa, joista vain toinen on jäsenvaltio, jos kuljetussopimuksen osapuolet ovat sopineet, että kuljetussopimus on näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen.

3 §. Jos kansainvälinen kuljetus suoritetaan yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla rajat ylittävän rautatiekuljetuksen lisäksi maanteitse tai sisävesireittiä jäsenvaltion sisäisessä liikenteessä, siihen sovelletaan näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä.

4 §. Jos kansainvälinen kuljetus suoritetaan yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla rautatiekuljetuksen lisäksi meritse tai rajat ylittävänä kuljetuksena sisävesireittiä, siihen sovelletaan näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä, mikäli meri- tai sisävesikuljetus tapahtuu linjoilla, jotka on merkitty yleissopimuksen 24 artiklan 1 §:ssä mainittuun linjaluetteloon.

5 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä ei sovelleta kuljetuksiin naapurivaltioiden alueella sijaitsevien asemien välillä, jos näiden asemien infrastruktuuria hallinnoi yksi tai useampi infrastruktuurihallinto, joka kuuluu

## TITRE PREMIER

## Généralités

## Article premier

*Champ d'application*

§ 1. Les présentes Règles uniformes s'appliquent à tout contrat de transport ferroviaire de marchandises à titre onéreux, lorsque le lieu de la prise en charge de la marchandise et le lieu prévu pour la livraison sont situés dans deux Etats membres différents. Il en est ainsi quels que soient le siège et la nationalité des parties au contrat de transport.

§ 2. Les présentes Règles uniformes s'appliquent également aux contrats de transport ferroviaire de marchandises à titre onéreux, lorsque le lieu de la prise en charge de la marchandise et le lieu prévu pour la livraison sont situés dans deux Etats différents dont l'un au moins est un Etat membre et lorsque les parties au contrat conviennent que le contrat est soumis à ces Règles uniformes.

§ 3. Lorsqu'un transport international faisant l'objet d'un contrat unique inclut, en complément au transport transfrontalier ferroviaire, un transport par route ou par voie de navigation intérieure en trafic intérieur d'un Etat membre, les présentes Règles uniformes s'appliquent.

§ 4. Lorsqu'un transport international faisant l'objet d'un contrat unique inclut, en complément au transport ferroviaire, un transport maritime ou un transport transfrontalier par voie de navigation intérieure, les présentes Règles uniformes s'appliquent si le transport maritime ou le transport par voie de navigation intérieure est effectué sur des lignes inscrites sur la liste des lignes prévue à l'article 24, § 1 de la Convention.

§ 5. Les présentes Règles uniformes ne s'appliquent pas aux transports effectués entre gares situées sur le territoire d'Etats limitrophes, lorsque l'infrastructure de ces gares est gérée par un ou plusieurs gestion-

yhdelle näistä valtioista.

6 §. Jokainen valtio, joka kuuluu johonkin muuhun, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä vastaavaan yleissopimukseen tavaransuorasta kansainvälisestä rautatiekuljetuksesta, voi esittäessään hakemuksen liittymisestä COTIF-sopimukseen varata itselleen oikeuden soveltaa näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä kuljetuksiin vain osalla sen alueella sijaitsevasta rautatieinfrastruktuurista. Tämä rautatieinfrastruktuurin osa on määriteltävä tarkasti, ja sen on liityttävä jonkin jäsenvaltion rautatieinfrastruktuuriin. Jos valtio on tehnyt tällaisen varauksen, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan vain, jos

a) kuljetussopimuksessa edellytetty tavaransuorituksen kuljetukseenotto- tai luovutuspaikka sekä edellytetty kuljetusreitti sijaitsevat kyseisellä rautatieinfrastruktuurin osalla tai

b) kyseinen rautatieinfrastruktuurin osa yhdistää kahden jäsenvaltion rautatieinfrastruktuuria ja on kuljetussopimuksessa sovitun kauttakulkukuljetuksen kuljetusreitiksi.

7 §. Valtio, joka on tehnyt 6 §:n mukaisen varauksen, voi milloin tahansa luopua siitä ilmoittamalla tallettajalle. Luopumisolmoitus tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin tallettaja on ilmoittanut asiasta jäsenvaltioille. Varauma lakkaa olemasta voimassa, kun 6 §:n ensimmäisessä lauseessa mainitun muun yleissopimuksen voimassaolo päättyy kyseisen valtion osalta.

## 2 artikla

### *Julkisoikeudelliset määräykset*

Kuljetukset, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, ovat muilta osin julkisoikeudellisten määräysten, erityisesti vaarallisten aineiden kuljetusta koskevien määräysten sekä tullioikeuden ja eläinsuojelulakien säännösten alaisia.

naires d'infrastructure relevant d'un seul et même de ces Etats.

§ 6. Chaque Etat, Partie à une convention concernant le transport international ferroviaire direct de marchandises et de nature comparable aux présentes Règles uniformes, peut, lorsqu'il adresse une demande d'adhésion à la Convention, déclarer qu'il n'appliquera ces Règles uniformes qu'aux transports effectués sur une partie de l'infrastructure ferroviaire située sur son territoire. Cette partie de l'infrastructure ferroviaire doit être définie précisément et être reliée à l'infrastructure ferroviaire d'un Etat membre. Lorsqu'un Etat a fait la déclaration susvisée, ces Règles uniformes ne s'appliquent qu'à la condition :

a) que le lieu de la prise en charge de la marchandise ou le lieu pour la livraison ainsi que l'itinéraire prévus dans le contrat de transport soient situés sur l'infrastructure désignée ou

b) que l'infrastructure désignée relie l'infrastructure de deux Etats membres et qu'elle a été prévue dans le contrat de transport comme itinéraire pour un transport de transit.

§ 7. L'Etat qui a fait une déclaration conformément au § 6, peut y renoncer à tout moment en informant le depositaire. Cette renonciation prend effet un mois après la date à laquelle le depositaire en avise les Etats membres. La déclaration devient sans effet, lorsque la convention visée au § 6, première phrase, cesse d'être en vigueur pour cet Etat.

## Article 2

### *Prescriptions de droit public*

Les transports auxquels s'appliquent les présentes Règles uniformes restent soumis aux prescriptions de droit public, notamment aux prescriptions relatives au transport des marchandises dangereuses ainsi qu'aux prescriptions du droit douanier et à celles relatives à la protection des animaux.

## 3 artikla

*Käsitteiden määrittely*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

a) "kuljettajalla" sopimuksenmukaista kuljettajaa, jonka kanssa lähettäjä on solminut kuljetussopimuksen näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti, tai yhtä perättäisistä kuljettajista, joka on vastuussa kuljetussopimuksen nojalla;

b) "suorittavalla kuljettajalla" kuljettajaa, joka ei ole solminut kuljetussopimusta lähettäjän kanssa, mutta jolle a kohdan mukainen kuljettaja on siirtänyt rautatiekuljetuksen tosiasiallisen suorittamisen kokonaisuudessaan tai osaksi;

c) "yleisillä kuljetusehdoilla" yleisten kauppaehtojen tai tariffien muodossa kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevia kuljettajan ehtoja, joista kuljetussopimuksen solmimisen myötä on tullut tämän osa;

d) "yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksiköllä" konttia, vaihtokoria, puoliperävaunua tai muita näihin verrattavia kuormayksiköitä, joita käytetään yhdistetyissä kuljetuksissa.

## 4 artikla

*Poikkeamat*

1 §. Jäsenvaltiot voivat solmia sopimuksia poikkeamista näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä kuljetuksille, jotka tapahtuvat yksinomaan rajan molemmin puolin sijaitsevan kahden aseman välillä, jos niiden ja rajan välissä ei ole muuta asemaa.

2 §. Kuljetuksille kahden jäsenvaltion välillä kauttakulkuna sellaisen valtion kautta, joka ei ole jäsenvaltio, asianomaiset valtiot voivat solmia sopimuksia, jotka poikkeavat näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä.

3 §. Tämän artiklan 1 ja 2 §:n mukaisista sopimuksista sekä niiden voimaantulosta ilmoitetaan valtioidenvälisen kansainvälis-

## Article 3

*Définitions*

Aux fins des présentes Règles uniformes, le terme :

a) "transporteur" désigne le transporteur contractuel, avec lequel l'expéditeur a conclu le contrat de transport en vertu de ces Règles uniformes, ou un transporteur sub-séquent, qui est responsable sur la base de ce contrat;

b) "transporteur substitué" désigne un transporteur, qui n'a pas conclu le contrat de transport avec l'expéditeur, mais à qui le transporteur visé à la lettre a) a confié, en tout ou en partie, l'exécution du transport ferroviaire;

c) "Conditions générales de transport" désigne les conditions du transporteur sous forme de conditions générales ou de tarifs légalement en vigueur dans chaque Etat membre et qui sont devenues, par la conclusion du contrat de transport, partie intégrante de celui-ci;

d) "unité de transport intermodal" désigne les conteneurs, caisses mobiles, semi-remorques ou autres unités de chargement similaires utilisées en transport intermodal.

## Article 4

*Déroptions*

§ 1. Les Etats membres peuvent conclure des accords qui prévoient des dérogations aux présentes Règles uniformes pour les transports effectués exclusivement entre deux gares situées de part et d'autre de la frontière, lorsqu'il n'y a pas d'autre gare entre elles.

§ 2. Pour les transports effectués entre deux Etats membres, transitant par un Etat non membre, les Etats concernés peuvent conclure des accords qui dérogent aux présentes Règles uniformes.

§ 3. Les accords visés aux §§ 1 et 2 de même que leur mise en vigueur sont communiqués à l'Organisation intergouverne-

ten rautatiekuljetusten järjestölle. Järjestön pääsihteeri saattaa ne jäsenvaltioiden ja asianomaisten kuljetusyritysten tietoon.

## 5 artikla

### *Pakottava oikeus*

Ellei näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä nimenomaan toisin määrätä, on jokainen sopimus, joka suoraan tai epäsuorasti poikkeaa niistä, mitätön ja ilman oikeusvaikutusta. Tällaisen sopimuksen mitättömyys ei tee kuljetussopimuksen muita määräyksiä mitättömiksi. Kuljettaja voi kuitenkin ottaa itselleen enemmän vastuuta ja velvollisuuksia kuin mitä näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytetään.

## II OSA

### **Kuljetussopimuksen solmiminen ja toimeenpano**

## 6 artikla

### *Kuljetussopimus*

1 §. Kuljetussopimuksella kuljettaja sitoutuu kuljettamaan tavaran maksua vastaan määräpaikkaan ja luovuttamaan sen siellä vastaanottajalle.

2 §. Kuljetussopimuksen todisteena on yhtenäisen mallin mukainen rahtikirja. Rahtikirjan puuttuminen, puutteellisuus tai katoaminen ei vaikuta kuljetussopimuksen olemassaoloon eikä voimassaoloon, vaan kuljetussopimus pysyy näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisena.

3 §. Lähettäjän ja kuljettajan on allekirjoitettava rahtikirja. Allekirjoituksen voi korvata leimalla, kirjanpitokoneen merkinnällä tai muulla sopivalla tavalla.

4 §. Lähettäjän on todistettava tavaran vastaanotto kuljetukseen sopivalla tavalla

mentale pour les transports internationaux ferroviaires. Le Secrétaire général de l'Organisation en informe les États membres et les entreprises intéressées.

## Article 5

### *Droit contraignant*

Sauf clause contraire dans les présentes Règles uniformes, est nulle et de nul effet toute stipulation qui, directement ou indirectement, dérogerait à ces Règles uniformes. La nullité de telles stipulations n'entraîne pas la nullité des autres dispositions du contrat de transport. Nonobstant cela, un transporteur peut assumer une responsabilité et des obligations plus lourdes que celles qui sont prévues par les présentes Règles uniformes.

## TITRE II

### **Conclusion et exécution du contrat de transport**

## Article 6

### *Contrat de transport*

§ 1. Par le contrat de transport, le transporteur s'engage à transporter la marchandise à titre onéreux au lieu de destination et à l'y remettre au destinataire.

§ 2. Le contrat de transport doit être constaté par une lettre de voiture selon un modèle uniforme. Toutefois, l'absence, l'irrégularité ou la perte de la lettre de voiture n'affectent ni l'existence ni la validité du contrat qui reste soumis aux présentes Règles uniformes.

§ 3. La lettre de voiture est signée par l'expéditeur et le transporteur. La signature peut être remplacée par un timbre, une indication de la machine comptable ou toute autre mode approprié.

§ 4. Le transporteur doit certifier sur le duplicata de la lettre de voiture de manière

rahtikirjan kaksoiskappaleessa ja luovutettava tämä kaksoiskappale lähettäjälle.

5 §. Rahtikirja ei käy konossementista.

6 §. Rahtikirja on laadittava jokaisesta lähetystä. Jos lähettäjän ja kuljettajan kesken ei ole muusta sovittu, saa yksi rahtikirja koskea vain yhden vaunun kuormaa.

7 §. Kuljetuksessa, joka kulkee Euroopan yhteisön tullialueen tai yhteistä passitusmenettelyä soveltavan alueen kautta, on jokaista lähetystä seurattava 7 artiklan vaatimukset täyttävä rahtikirja.

8 §. Kansainväliset kuljettajajärjestöt vahvistavat yhtenäiset rahtikirjamallit yhteistyössä kansainvälisten asiakasjärjestöjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten sekä jokaisen sellaisen valtioidenvälisen järjestön kanssa, joka on oman tullilainsäädännön omaava alueellinen talousyhteisö.

9 §. Rahtikirja kaksoiskappaleineen voi olla myös luettaviksi kirjoitusmerkeiksi muunnettavien elektronisten tietotallenteiden muodossa. Tietojen tallennukseen ja käsittelyyn käytettävien menettelyjen on taattava elektronisen rahtikirjan samantarkkuus paperisen rahtikirjan kanssa, erityisesti sen todistusvoiman suhteen.

appropriée la prise en charge de la marchandise et doit remettre le duplicata à l'expéditeur.

§ 5. La lettre de voiture n'a pas la valeur d'un connaissement.

§ 6. Une lettre de voiture doit être établie pour chaque envoi. Sauf convention contraire entre l'expéditeur et le transporteur, une même lettre de voiture ne peut concerner que le chargement d'un seul wagon.

§ 7. En cas d'un transport empruntant le territoire douanier de la Communauté européenne ou le territoire, sur lequel est appliquée la procédure de transit commun, chaque envoi doit être accompagné d'une lettre de voiture répondant aux exigences de l'article 7.

§ 8. Les associations internationales des transporteurs établissent les modèles uniformes de lettre de voiture en accord avec les associations internationales de la clientèle et les organismes compétents en matière douanière dans les Etats membres ainsi qu'avec toute organisation intergouvernementale d'intégration économique régionale ayant compétence pour sa propre législation douanière.

§ 9. La lettre de voiture, y compris son duplicata, peut être établie sous forme d'enregistrement électronique des données, qui peuvent être transformées en signes d'écriture lisibles. Les procédés employés pour l'enregistrement et le traitement des données doivent être équivalents du point de vue fonctionnel, notamment en ce qui concerne la force probante de la lettre de voiture représentée par ces données.

## 7 artikla

### *Rahtikirjan sisältö*

1 §. Rahtikirjaan on merkittävä seuraavat tiedot:

- a) laatimispäivä ja -paikka;
- b) lähettäjän nimi ja osoite;

## Article 7

### *Teneur de la lettre de voiture*

§ 1. La lettre de voiture doit contenir les indications suivantes:

- a) le lieu et la date de son établissement;
- b) le nom et l'adresse de l'expéditeur;

c) kuljetussopimuksen solmineen kuljettajan nimi ja osoite;

d) sen, jolle tavara tosiasiallisesti luovutetaan kuljetettavaksi, nimi ja osoite, ellei tämä ole c kohdan mukainen kuljettaja.

e) tavarakuljetuksen vastaanottoaika ja -aika;

f) luovutuspaikka;

g) vastaanottajan nimi ja osoite;

h) tavara- ja päällyslajin nimitys, vaarallisten aineiden osalta myös vaarallisten aineiden kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevissa oikeussäännöksissä (RID) edellytetty nimitys;

i) kollien lukumäärä sekä kappaletavara-lähetysten tunnistamiseen tarvittavat erityiset merkit ja numerot;

j) vaunun numero vaunukuormakuljetuksissa;

k) omilla pyörillään kulkevan ja tavarana kuljetettavaksi jätettävän rautatiekulkuneuvon numero;

l) yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksiköiden osalta lisäksi niiden laji, numero tai muut niiden tunnistamiseen tarvittavat tunnusmerkit;

m) tavarantoimittajan bruttopaino tai määrän ilmoitus muussa muodossa;

n) tarkka luettelo niistä tulli- tai muiden hallintoviranomaisten vaatimista asiakirjoista, jotka ovat rahtikirjan liitteenä tai kuljettajan käytettävissä jossakin lähemmin nimetyssä virastossa tai muussa sopimuksella sovitussa paikassa;

o) kuljetukseen liittyvät kustannukset (rahti, lisämaksut, tullit ja muut kuljetussopimuksen solmimisen ja perilletoimituksen välisenä aikana aiheutuvat kustannukset), mikäli ne peritään vastaanottajalta, tai muu ilmoitus, että rahti peritään vastaanottajalta;

p) ilmoitus siitä, että kuljetus on mistään päinvastaisesta sopimuksesta huolimatta näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen.

2 §. Tarvittaessa rahtikirjaan on lisäksi merkittävät seuraavat tiedot:

a) jos kuljetuksen suorittajina on perättä-

c) le nom et l'adresse du transporteur qui a conclu le contrat de transport;

d) le nom et l'adresse de celui auquel la marchandise est remise effectivement s'il n'est pas le transporteur visé à la lettre c);

e) le lieu et la date de la prise en charge de la marchandise;

f) le lieu de livraison;

g) le nom et l'adresse du destinataire;

h) la dénomination de la nature de la marchandise et du mode d'emballage, et, pour les marchandises dangereuses, la dénomination prévue par le Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses (RID);

i) le nombre de colis et les signes et numéros particuliers nécessaires à l'identification des envois de détail;

j) le numéro du wagon, dans le cas de transport par wagons complets;

k) le numéro du véhicule ferroviaire roulant sur ses propres roues, s'il est remis au transport en tant que marchandise;

l) en outre, dans le cas d'unités de transport intermodal, la catégorie, le numéro ou d'autres caractéristiques nécessaires à leur identification;

m) la masse brute de la marchandise ou la quantité de la marchandise exprimée sous d'autres formes;

n) une énumération détaillée des documents requis par les douanes ou d'autres autorités administratives, joints à la lettre de voiture ou tenus à la disposition du transporteur auprès d'une autorité dûment désignée ou auprès d'un organe désigné dans le contrat;

o) les frais afférents au transport (prix de transport, frais accessoires, droits de douane et autres frais survenant à partir de la conclusion du contrat jusqu'à la livraison), dans la mesure où ils doivent être payés par le destinataire ou toute autre indication que les frais sont dus par le destinataire;

p) l'indication que le transport est soumis, nonobstant toute clause contraire, aux présentes Règles uniformes.

§ 2. Le cas échéant, la lettre de voiture doit contenir, en outre, les indications suivantes :

a) en cas de transport par des transpor-

siä kuljettajia, kuljettaja, joka on velvollinen toimittamaan tavarán perille, mikäli tämä on antanut suostumuksensa nimensä merkitsemiseen rahtikirjaan;

b) lähettäjän vastuulla olevat kustannukset;

c) tavarán luovutuksen yhteydessä perittävä jälkivaatimusmäärä;

d) ilmoitus tavarán arvosta ja hankintaedun määrästä;

e) sovittu toimitusaika;

f) sovittu kuljetusreitti;

g) luettelo kuljettajalle luovutetuista asiakirjoista, joita ei ole mainittu 1 §:n n kohdassa;

h) lähettäjän ilmoitus vaunuun kiinnitettyjen lyijykkeiden lukumäärästä ja nimityksestä.

3 §. Osapuolet voivat merkitä rahtikirjaan muitakin tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

#### 8 artikla

##### *Vastuu rahtikirjan ilmoituksista*

1 §. Lähettjä vastaa kaikista kustannuksista ja vahingoista, jotka aiheutuvat kuljettajalle siitä,

a) että lähettäjän rahtikirjassa ilmoittamat tiedot ovat väärä, epätarkkoja tai epätäydellisiä tai ettei niitä ole merkitty niitä varten varattuun kohtaan tai

b) ettei lähettjä ole ilmoittanut RIDissä määrättyjä tietoja.

2 §. Jos kuljettaja merkitsee lähettäjän pyynnöstä ilmoituksia rahtikirjaan, katsoaan, ellei toisin osoiteta, että hän toimii lähettäjän nimissä.

3 §. Jos rahtikirjaan ei ole tehty 7 artiklan 1 §:n p kohdassa mainittua ilmoitusta, kuljettaja vastaa kaikista kustannuksista ja vahingoista, jotka tämän laiminlyönnin johdosta tavarán oikeudenomistajalle aiheutuvat.

teurs subséquents, le transporteur devant livrer la marchandise, alors que celui-ci a donné son consentement à l'inscription sur la lettre de voiture;

b) les frais que l'expéditeur prend à sa charge;

c) le montant du remboursement à percevoir lors de la livraison de la marchandise;

d) la valeur déclarée de la marchandise et le montant représentant l'intérêt spécial à la livraison;

e) le délai convenu dans lequel le transport doit être effectué;

f) l'itinéraire convenu;

g) une liste des documents non cités au § 1, lettre n) remis au transporteur;

h) les inscriptions de l'expéditeur concernant le nombre et la désignation des sceaux qu'il a apposés sur le wagon.

§ 3. Les parties au contrat de transport peuvent porter sur la lettre de voiture toute autre indication qu'elles jugent utile.

#### Article 8

##### *Responsabilité pour les inscriptions portées sur la lettre de voiture*

§ 1. L'expéditeur répond de tous les frais et dommages supportés par le transporteur du fait :

a) d'inscriptions par l'expéditeur, sur la lettre de voiture, de mentions irrégulières, inexactes, incomplètes ou portées ailleurs qu'à la place réservée à chacune d'elles ou

b) de l'omission par l'expéditeur d'inscriptions prescrites par le RID.

§ 2. Si, à la demande de l'expéditeur, le transporteur inscrit des mentions sur la lettre de voiture, il est considéré, jusqu'à preuve du contraire, comme agissant pour le compte de l'expéditeur.

§ 3. Si la lettre de voiture ne contient pas l'indication prévue à l'article 7, § 1, lettre p), le transporteur est responsable de tous les frais et dommages subis par l'ayant droit en raison de cette omission.

## 9 artikla

*Vaaralliset aineet*

Ellei lähettäjä ole ilmoittanut RIDissä määrättyjä tietoja, kuljettaja voi milloin tahansa olosuhteiden niin vaatiessa purkaa tai hävittää tavarat tai tehdä ne vaarattomiksi tarvitsematta suorittaa korvausta, jos kuljettaja ei tavarat kuljetettavaksi ottaessaan ollut tietoinen niiden vaarallisuudesta.

## 10 artikla

*Kustannusten maksaminen*

1 §. Ellei lähettäjän ja kuljettajan välillä ole toisin sovittu, on lähettäjän maksettava kustannukset (rahti, lisämaksut, tullit ja muut sopimuksen solmimisen ja perilletoimituksen välisenä aikana aiheutuvat kustannukset).

2 §. Jos kustannukset on lähettäjän ja kuljettajan välisellä sopimuksella siirretty vastaanottajan maksettavaksi, mutta vastaanottaja ei ole lunastanut rahtikirjaa, saattanut voimaan 17 artiklan 3 §:n mukaisesti kuljetussopimuksesta johtuvia oikeuksiaan eikä muuttanut 18 artiklan mukaisesti kuljetussopimusta, lähettäjä on velvollinen maksamaan kustannukset.

## 11 artikla

*Tarkastus*

1 §. Kuljettajalla on oikeus milloin tahansa tarkastaa, noudatetaanko kuljetusehtoja ja onko lähetys yhtäpitävä lähettäjän rahtikirjaan tekemien merkintöjen kanssa. Jos tarkastus koskee lähetyksen sisältöä, se tapahtuu mahdollisuuksien mukaan oikeudenomistajan läsnä ollessa; jos tämä ei ole mahdollista, kuljettaja kutsuu kaksi riippumatonta todistajaa, elleivät valtion, jossa tarkastus tapahtuu, lait ja määräykset toisin määrää.

## Article 9

*Marchandises dangereuses*

Lorsque l'expéditeur a omis les inscriptions prescrites par le RID, le transporteur peut, à tout moment, selon les circonstances, décharger ou détruire la marchandise ou la rendre inoffensive, sans qu'il y ait matière à indemnisation, sauf s'il a eu connaissance du caractère dangereux de la marchandise lors de sa prise en charge.

## Article 10

*Paiement des frais*

§ 1. Sauf convention contraire entre l'expéditeur et le transporteur, les frais (prix de transport, frais accessoires, droits de douane et autres frais survenant à partir de la conclusion du contrat jusqu'à la livraison) sont payés par l'expéditeur.

§ 2. Lorsque, en vertu d'une convention entre l'expéditeur et le transporteur, les frais sont mis à la charge du destinataire et que le destinataire n'a pas retiré la lettre de voiture, ni fait valoir ses droits conformément à l'article 17, § 3, ni modifié le contrat de transport conformément à l'article 18, l'expéditeur reste tenu au paiement des frais.

## Article 11

*Vérification*

§ 1. Le transporteur a le droit de vérifier, à tout moment, si les conditions de transport ont été respectées et si l'envoi répond aux inscriptions portées sur la lettre de voiture par l'expéditeur. Lorsque la vérification porte sur le contenu de l'envoi, celle-ci se fait dans la mesure du possible en présence de l'ayant droit; dans les cas où cela n'est pas possible, le transporteur fait appel à deux témoins indépendants, à défaut d'autres dispositions dans les lois et prescriptions de l'Etat où la vérification a lieu.

2 §. Jos lähetys ei ole rahtikirjan merkintöjen mukainen tai määrätyn ehdoin kuljettavaksi otettavien tavaroiden kuljetusmääräyksiä ei ole noudatettu, on tarkastuksen tulos merkittävä tavarana mukana seuraavan rahtikirjan lehteen sekä myös rahtikirjan kaksoiskappaleeseen, mikäli se on vielä kuljettajan hallussa. Tässä tapauksessa tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset merkitään tavarana rasitteeksi, ellei niitä ole heti suoritettu.

3 §. Lähettäjä voi kuormausta suorittaessaan vaatia kuljettajaa tarkistamaan tavarana ja sen päällyksen kunnan sekä rahtikirjan kollojen määrää, merkkejä ja numeroita samoin kuin tavarana bruttopainoa tai muulla tavoin ilmoitettua määrää koskevien merkintöjen oikeellisuuden. Kuljettaja on velvollinen suorittamaan tarkastuksen vain, jos hänellä on käytettävissä tähän kohtuullisia keinoja. Kuljettajalla on oikeus vaatia tarkastuskustannusten korvaamista. Tarkastuksen tulos on merkittävä rahtikirjaan.

## 12 artikla

### *Rahtikirjan todistusvoima*

1 §. Ellei toisin osoiteta, rahtikirja on todiste kuljetussopimuksen solmimisesta ja sen sisällöstä sekä siitä, että kuljettaja on ottanut tavarana kuljettavaksi.

2 §. Jos kuljettaja on kuormannut tavarana, on rahtikirja, ellei toisin osoiteta, todiste tavarana ja sen päällyksen kunnan vastaavuudesta rahtikirjan merkintöjen kanssa tai, ellei merkintöjä ole, tavarana ulkonaisesti hyvästä kunnosta kuljettajan ottaessa sen kuljettavaksi samoin kuin rahtikirjan kollojen määrää, merkkejä ja numeroita sekä bruttopainoa tai muulla tavoin ilmoitettua määrää koskevien ilmoitusten oikeellisuudesta.

§ 2. Si l'envoi ne répond pas aux inscriptions portées sur la lettre de voiture ou si les dispositions relatives au transport des marchandises admises sous condition n'ont pas été respectées, le résultat de la vérification doit être mentionné sur le feuillet de la lettre de voiture qui accompagne la marchandise, et, si le transporteur détient encore le duplicata de la lettre de voiture, également sur celui-ci. Dans ce cas, les frais occasionnés par la vérification grèvent la marchandise, à moins qu'ils n'aient été payés immédiatement.

§ 3. Lorsque l'expéditeur effectue le chargement, il a le droit d'exiger la vérification par le transporteur de l'état de la marchandise et de son emballage ainsi que de l'exactitude des énonciations de la lettre de voiture concernant le nombre de colis, leurs marques et leurs numéros ainsi que la masse brute ou la quantité autrement indiquée. Le transporteur n'est obligé de procéder à la vérification que s'il a les moyens appropriés pour le faire. Le transporteur peut réclamer le paiement des frais de vérification. Le résultat des vérifications est consigné sur la lettre de voiture.

## Article 12

### *Force probante de la lettre de voiture*

§ 1. La lettre de voiture fait foi, jusqu'à preuve du contraire, de la conclusion et des conditions du contrat de transport et de la prise en charge de la marchandise par le transporteur.

§ 2. Lorsque le transporteur a effectué le chargement, la lettre de voiture fait foi, jusqu'à preuve du contraire, de l'état de la marchandise et de son emballage indiqué sur la lettre de voiture, ou à défaut de telles indications, du bon état apparent au moment de la prise en charge par le transporteur et de l'exactitude des énonciations de la lettre de voiture concernant le nombre de colis, leurs marques et leurs numéros ainsi que la masse brute ou la quantité autrement indiquée.

3 §. Jos lähettäjä on kuormannut tavarán, on rahtikirja, ellei toisin osoiteta, todiste tavarán ja sen päällyksen kunnan vastaavuudesta rahtikirjan merkintöjen kanssa tai, ellei merkintöjä ole, tavarán ulkonaisesti hyvästä kunnosta sekä 2 §:n mukaisten merkintöjen oikeellisuudesta vain, jos kuljettaja on tarkastanut ne ja merkinnyt tarkastuksensa yhtäpitävän tuloksen rahtikirjaan.

4 §. Rahtikirja ei kuitenkaan kelpaa todisteeksi, jos siinä on perusteltu varauma. Varauma voidaan perustella erityisesti sillä, ettei kuljettajalla ollut käytettävissä kohtuullisia keinoja rahtikirjan merkintöjen tarkistamiseksi.

#### 13 artikla

##### *Tavarán kuormaaminen ja purkaminen*

1 §. Lähettäjä ja kuljettaja sopivat siitä, kenen tehtävänä on tavarán kuormaaminen ja purkaminen. Ellei tästä ole sovittu, kuormaus- ja purkamisvelvollisuus on kapaletavaran osalta kuljettajalla sekä vaunu-kuormien osalta kuormaaminen lähettäjällä ja purkaminen tavarán toimittamisen jälkeen vastaanottajalla.

2 §. Jos lähettäjä kuormaa tavarán, hän vastaa puutteellisen kuormauksen seurauksista ja korvaa kuljettajalle erityisesti tälle aiheutuneet vahingot. Kuljettajan on osoitettava kuormauksen puutteellisuus.

#### 14 artikla

##### *Päällys*

Lähettäjä on vastuussa kuljettajalle kaikista tavarán päällyksen puuttumisesta tai puutteellisuudesta aiheutuvista vahingoista ja kustannuksista paitsi, jos puutteellisuus on ilmeinen tai ollut kuljettajan tiedossa ta-

§ 3. Lorsque l'expéditeur a effectué le chargement, la lettre de voiture fait foi, jusqu'à preuve du contraire, de l'état de la marchandise et de son emballage indiqué sur la lettre de voiture ou à défaut de telles indications du bon état apparent et de l'exactitude des mentions énoncées au § 2 uniquement dans le cas où le transporteur les a vérifiées et a inscrit le résultat concordant de sa vérification sur la lettre de voiture.

§ 4. Cependant, la lettre de voiture ne fait pas foi dans le cas où elle comporte une réserve motivée. Une réserve peut être motivée notamment par le fait que le transporteur n'a pas les moyens appropriés de vérifier si l'envoi répond aux inscriptions portées sur la lettre de voiture.

#### Article 13

##### *Chargement et déchargement de la marchandise*

§ 1. L'expéditeur et le transporteur conviennent à qui incombe le chargement et le déchargement de la marchandise. A défaut d'une telle convention, le chargement et le déchargement incombent au transporteur pour les colis alors que pour les wagons complets, le chargement incombe à l'expéditeur et le déchargement, après la livraison, au destinataire.

§ 2. L'expéditeur est responsable de toutes les conséquences d'un chargement défectueux effectué par lui et doit notamment réparer le dommage subi de ce fait par le transporteur. La preuve du chargement défectueux incombe au transporteur.

#### Article 14

##### *Emballage*

L'expéditeur est responsable envers le transporteur de tous les dommages et des frais qui auraient pour origine l'absence ou la défectuosité de l'emballage de la marchandise, à moins que, la défectuosité étant

varaa kuljetukseen vastaanottaessa eikä kuljettaja ole esittänyt tämän suhteen mitään varauksia.

## 15 artikla

### *Hallinnollisten määräysten täyttäminen*

1 §. Lähettäjän on liitettävä rahtikirjaan asiakirjat, jotka tarvitaan ennen tavarantoimitusta suoritettavia tulli- tai muita hallinnollisia muodollisuuksia varten, taikka asetettava nämä asiakirjat kuljettajan käyttöön ja annettava tälle kaikki tarpeelliset tiedot.

2 §. Kuljettaja ei ole velvollinen tarkastamaan näiden asiakirjojen ja tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä. Lähettaja vastaa kuljettajalle kaikista asiakirjojen ja tietojen puuttumisesta, epätäydellisyydestä tai virheellisyydestä aiheutuvista vahingoista paitsi, jos syy on kuljettajan.

3 §. Kuljettaja vastaa seurauksista, jotka aiheutuvat rahtikirjaan merkittyjen ja sen mukana seuraavien tai kuljettajalle luovutettujen asiakirjojen katoamisesta tai väärästä käytöstä, ellei asiakirjojen katoamisesta tai niiden väärästä käytöstä aiheutunut vahinko johdu seikoista, joita kuljettaja ei voinut välttää eikä estää niiden seurauksia. Vahingonkorvaus ei kuitenkaan saa ylittää sitä, joka tulisi maksettavaksi tavarantoimituksessa.

4 §. Lähettaja voi rahtikirjaan tehtävällä merkinnällä ja vastaanottaja 18 artiklan 3 §:n nojalla annettavalla määräyksellä vaatia,

a) että hänen on itsensä tai valtuuttamansa asiamiehen edustamana saatava olla läsnä tulli- tai muita hallinnollisia muodollisuuksia suoritettaessa antaakseen kaikkia kysymyksiin tulevia tietoja ja esittääkseen tarpeellisia selityksiä;

apparente ou connue du transporteur au moment de la prise en charge, le transporteur n'ait pas fait de réserves à son sujet.

## Article 15

### *Accomplissement des formalités administratives*

§ 1. En vue de l'accomplissement des formalités, exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives, avant la livraison de la marchandise, l'expéditeur doit joindre à la lettre de voiture ou mettre à la disposition du transporteur les documents nécessaires et lui fournir tous les renseignements voulus.

§ 2. Le transporteur n'est pas tenu d'examiner si ces documents et renseignements sont exacts ou suffisants. L'expéditeur est responsable envers le transporteur de tous les dommages qui pourraient résulter de l'absence, de l'insuffisance ou de l'irrégularité de ces documents et renseignements, sauf en cas de faute du transporteur.

§ 3. Le transporteur est responsable des conséquences de la perte ou de l'utilisation irrégulière des documents mentionnés sur la lettre de voiture et qui accompagnent celle-ci ou qui lui ont été confiés, à moins que la perte ou le dommage occasionné par l'utilisation irrégulière de ces documents a eu pour cause des circonstances que le transporteur ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier. Toutefois, l'éventuelle indemnité n'excède pas celle prévue en cas de perte de la marchandise.

§ 4. L'expéditeur, par une inscription portée sur la lettre de voiture, ou le destinataire qui donne un ordre conformément à l'article 18, § 3, peut demander :

a) d'assister lui-même à l'accomplissement des formalités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives ou de s'y faire représenter par un mandataire, pour fournir tous les renseignements et formuler toutes les observations utiles;

b) että hän, mikäli hän on siihen oikeutettu sen maan lakien ja määräysten mukaan, jossa tulli- tai muiden hallintoviranomaisten vaatimat muodollisuudet suoritetaan, suorittaa itse nämä muodollisuudet tai antaa valtuutettunsa ne suorittaa;

c) että silloin kun hän itse tai hänen valtuuttamansa asiamies on läsnä tulli- tai muita hallinnollisia muodollisuuksia suoritettaessa tai ne suorittaa, hän myös maksaa tullimaksut ja muut kulut, mikäli hän on siihen oikeutettu sen maan lakien ja määräysten mukaan, jossa nämä toimitukset tapahtuvat.

Näissä tapauksissa ei lähettäjällä, vastaanottajalla, jolla on määräysvalta, eikä heidän valtuuttamallaan asiamiehellä ole oikeutta ottaa tavaraa haltuunsa.

5 §. Jos lähettäjä on määrännyt tulli- tai muut hallinnolliset muodollisuudet suoritettaviksi paikassa, jossa voimassa olevat säännökset eivät salli näiden muodollisuuksien suorittamista, tai muuten toimitettaviksi tavalla, jota ei voida noudattaa, on kuljettajan käytettävä menettelyä, jonka hän katsoo oikeudenomistajalle edullisimmaksi, ja ilmoitettava lähettäjälle toimenpiteistä, joihin on ryhdytty.

6 §. Jos lähettäjä on maksanut tullit, kuljettaja voi toimittaa tullimuodollisuudet harkintansa mukaan joko matkan varrella tai määräpaikassa.

7 §. Ellei vastaanottaja ole lunastanut rahetikirjaa määräpaikassa voimassa olevien määräysten mukaisen ajan kuluessa, kuljettaja voi menetellä 5 §:n mukaisesti.

8 §. Lähettäjän on huolehdittava tulli- tai muiden hallinnollisten määräysten mukaisesta tavaroiden päällystämisestä ja peittämisestä. Ellei lähettäjä ole päällystänyt tai peittänyt tavaroita määräysten mukaisesti, kuljettaja voi huolehtia tästä; syntyneillä kustannuksilla rasitetaan tavaraa.

b) d'accomplir lui-même les formalités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives ou de les faire accomplir par un mandataire, dans la mesure où les lois et prescriptions de l'Etat où elles s'effectuent le permettent;

c) de procéder au paiement des droits de douane et autres frais, lorsque lui-même ou son mandataire assiste à l'accomplissement des formalités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives ou les accomplit, dans la mesure où les lois et prescriptions de l'Etat où elles s'effectuent le permettent.

Dans ces cas, ni l'expéditeur, ni le destinataire qui a le droit de disposition, ni leur mandataire ne peuvent prendre possession de la marchandise.

§ 5. Si, pour l'accomplissement des formalités exigées par les douanes ou par d'autres autorités administratives, l'expéditeur a désigné un lieu où les prescriptions en vigueur ne permettent pas de les accomplir, ou bien s'il a prescrit, pour ces formalités, tout autre mode de procéder qui ne peut pas être exécuté, le transporteur opère de la façon qui lui paraît être la plus favorable aux intérêts de l'ayant droit, et fait connaître à l'expéditeur les mesures prises.

§ 6. Si l'expéditeur a pris en charge le paiement des droits de douane, le transporteur peut accomplir les formalités douanières à son choix, soit en cours de route, soit au lieu de destination.

§ 7. Toutefois, le transporteur peut procéder conformément au § 5 si le destinataire n'a pas retiré la lettre de voiture dans le délai prévu par les prescriptions en vigueur au lieu de destination.

§ 8. L'expéditeur doit se conformer aux prescriptions des douanes ou d'autres autorités administratives au sujet de l'emballage et du bâchage des marchandises. Si l'expéditeur n'a pas emballé ou bâché les marchandises conformément à ces prescriptions, le transporteur peut y pourvoir; les frais en résultant grèvent la marchandise.

## 16 artikla

*Kuljetusmääräajat*

1 §. Lähettäjä ja kuljettaja sopivat kuljetusmääräajasta. Mikäli sopimusta ei ole tehty, kuljetusaika ei kuitenkaan saa olla 2 - 4 §:ssä mainittuja pitempi.

2 §. Ellei 3 - 4 §:ssä toisin määrätä, enimmäiskuljetusaika on:

- a) vaunukuormalähetysille:
  - toimitusaika 12 tuntia
  - kuljetusaika, kutakin alkavaa 400 km kohti 24 tuntia;
- b) kappaletavaralähetysille:
  - toimitusaika 24 tuntia
  - kuljetusaika, kutakin alkavaa 200 km kohti 24 tuntia.

Etäisyys tarkoittaa sovittua tai, ellei tällaista ole, lyhintä mahdollista kuljetusreittiä.

3 §. Kuljettaja voi määrätä tietyn pituisia lisämääräaikoja seuraavissa tapauksissa:

- a) kuljetuksille, joihin käytetään:
  - linjoja, joilla on erilainen raideväli,
  - meritietä tai sisävesireittejä,
  - maantietä rautatieyhteyden puuttuessa;
- b) tavallisuudesta poikkeavia olosuhteita varten, joita aiheuttavat joko liikenteen poikkeuksellinen lisääntyminen tai poikkeukselliset liikennöimisvaikeudet.

Lisämääräaikojen pituus on ilmoitettava yleisissä kuljetusehdoissa.

4 §. Kuljetusmääräaika alkaa sen jälkeen, kun tavara on otettu kuljetettavaksi; sitä pidennetään viivytystä vastaavasti, mikäli syy ei ole kuljettajan. Kuljetusmääräaika keskeytyy sunnuntaisin ja virallisina juhlapäivinä.

## Article 16

*Délais de livraison*

§ 1. L'expéditeur et le transporteur conviennent du délai de livraison. A défaut d'une convention, ce délai ne peut être supérieur à celui résultant des §§ 2 à 4.

§ 2. Sous réserve des §§ 3 et 4, les délais maxima de livraison sont les suivants :

- a) pour les wagons complets
  - délai d'expédition 12 heures,
  - délai de transport, par fraction indivisible de 400 km 24 heures;
- b) pour les envois de détail
  - délai d'expédition 24 heures,
  - délai de transport, par fraction indivisible de 200 km 24 heures.

Les distances se rapportent à l'itinéraire convenu, à défaut, à l'itinéraire le plus court possible.

§ 3. Le transporteur peut fixer des délais supplémentaires d'une durée déterminée dans les cas suivants :

- a) envois empruntant
  - des lignes dont l'écartement des rails est différent,
  - la mer ou une voie de navigation intérieure,
  - une route s'il n'existe pas de liaison ferroviaire;
- b) circonstances extraordinaires entraînant un développement anormal du trafic ou des difficultés anormales d'exploitation.

La durée des délais supplémentaires doit figurer dans les Conditions générales de transport.

§ 4. Le délai de livraison commence à courir après la prise en charge de la marchandise; il est prolongé de la durée du séjour occasionné sans faute de la part du transporteur. Le délai de livraison est suspendu les dimanches et jours fériés légaux.

## 17 artikla

*Tavaran luovuttaminen*

1 §. Kuljettajan on luovutettava rahtikirja ja tavara vastaanottajalle sovitulla toimituspaikalla kuittausta ja kuljetussopimuksesta johtuvien kuljettajan saatavien suoritusta vastaan.

2 §. Tavara katsotaan luovutetuksi vastaanottajalle, kun se toimituspaikalla voimassa olevien määräysten mukaisesti on

a) jätetty tulli- tai veroviranomaisille heidän toimipaikkoihinsa tai varastoihinsa, silloin kun nämä eivät ole kuljettajan valvonnassa;

b) varastoitu kuljettajan tiloihin tai huoltisijan huostaan tai yleiseen varastoon.

3 §. Tavarán saavuttua luovutuspaikalle vastaanottaja voi vaatia kuljettajaa luovutamaan hänelle rahtikirjan ja tavarán. Jos tavarán katoaminen on todettu tai tavara ei ole saapunut 29 artiklan 1 §:ssä mainitussa määräajassa, vastaanottaja voi tämän määräjän päätyttyä omissa nimissään saattaa voimaan kuljettajaa vastaan kuljetussopimukseen perustuvat oikeutensa.

4 §. Oikeudenomistaja voi kieltäytyä vastaanottamasta tavaraa vielä senkin jälkeen, kun hän on vastaanottanut rahtikirjan ja maksanut kuljetussopimuksesta johtuvat kulut, niin kauan kuin hänen vaatimiinsa toimenpiteisiin väitetyn vahingon toteamiseksi ei ole ryhdytty.

5 §. Muilta osin tavarán luovutus tapahtuu toimituspaikalla voimassa olevien määräysten mukaan.

6 §. Jos tavara on luovutettu vastaanottajalle perimättä sitä ennen tavaraa rasittavaa jälkivaatimusta, on kuljettajan maksettava lähettäjälle vahingonkorvausta jälkivaati-

## Article 17

*Livraison*

§ 1. Le transporteur doit remettre la lettre de voiture et livrer la marchandise au destinataire, au lieu de livraison prévu, contre décharge et paiement des créances résultant du contrat de transport.

§ 2. Sont assimilés à la livraison au destinataire, lorsqu'ils sont effectués conformément aux prescriptions en vigueur au lieu de livraison:

a) la remise de la marchandise aux autorités de douane ou d'octroi dans leurs locaux d'expédition ou dans leurs entrepôts, lorsque ceux-ci ne se trouvent pas sous la garde du transporteur;

b) l'entreposage auprès du transporteur de la marchandise ou son dépôt chez un commissionnaire-expéditeur ou dans un entrepôt public.

§ 3. Après l'arrivée de la marchandise au lieu de livraison, le destinataire peut demander au transporteur de lui remettre la lettre de voiture et de lui livrer la marchandise. Si la perte de la marchandise est constatée ou si la marchandise n'est pas arrivée à l'expiration du délai prévu à l'article 29, § 1, le destinataire peut faire valoir en son propre nom, à l'encontre du transporteur, les droits qui résultent pour lui du contrat de transport.

§ 4. L'ayant droit peut refuser l'acceptation de la marchandise, même après réception de la lettre de voiture et paiement des créances résultant du contrat de transport, tant qu'il n'a pas été procédé aux vérifications qu'il a requises en vue de constater un dommage allégué.

§ 5. Pour le surplus, la livraison de la marchandise est effectuée conformément aux prescriptions en vigueur au lieu de livraison.

§ 6. Si la marchandise a été livrée sans encaissement préalable d'un remboursement grevant la marchandise, le transporteur est tenu d'indemniser l'expéditeur à concur-

musmäärään asti; tällöin kuljettajalla on takautuva vaade vastaanottajaa kohtaan.

#### 18 artikla

##### *Määräämisoikeus tavaraan nähden*

1 §. Lähettäjällä on määräämisoikeus tavaraan nähden ja oikeus muuttaa jälkikäteen kuljetussopimusta. Hän voi erityisesti vaatia, että kuljettaja

- a) pysäyttää kuljetuksen;
- b) lykkää tavarán luovuttamista;
- c) luovuttaa tavarán muulle henkilölle kuin rahtikirjaan merkitylle vastaanottajalle;
- d) luovuttaa tavarán muulla luovutuspaikalla kuin rahtikirjaan merkityllä.

2 §. Vaikka lähettäjällä onkin rahtikirjan kaksoiskappale, lakkaa lähettäjän oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen, kun

- a) vastaanottaja on lunastanut rahtikirjan;
- b) vastaanottaja on ottanut tavarán vastaan;
- c) vastaanottaja on saattanut voimaan oikeutensa 17 artiklan 3:n mukaisesti;
- d) vastaanottaja on oikeutettu 3 §:n mukaisesti antamaan muutosmääräyksiä; tästä hetkestä lähtien kuljettajan on noudatettava vastaanottajan määräyksiä ja ohjeita.

3 §. Vastaanottajalla on oikeus muuttaa kuljetussopimusta rahtikirjan laatimisesta lähtien, ellei lähettäjä ole määrännyt toisin rahtikirjassa.

4 §. Vastaanottajan oikeus kuljetussopimuksen muuttamiseen lakkaa, kun vastaanottaja on

- a) lunastanut rahtikirjan;
- b) ottanut vastaan tavarán;
- c) saattanut voimaan oikeutensa 17 artiklan 3 §:n mukaisesti;
- d) määrännyt 5 §:n mukaisesti, että tavara on luovutettava muulle henkilölle ja että tämä on saattanut voimaan 17 artiklan 3 §:n mukaiset oikeutensa.

rence du montant du remboursement, sauf son recours contre le destinataire.

#### Article 18

##### *Droit de disposer de la marchandise*

§ 1. L'expéditeur a le droit de disposer de la marchandise et de modifier, par des ordres ultérieurs, le contrat de transport. Il peut notamment demander au transporteur:

- a) d'arrêter le transport de la marchandise;
- b) d'ajourner la livraison de la marchandise;
- c) de livrer la marchandise à un destinataire différent de celui inscrit sur la lettre de voiture;
- d) de livrer la marchandise à un lieu différent de celui inscrit sur la lettre de voiture.

§ 2. Le droit pour l'expéditeur, même en possession du duplicata de la lettre de voiture, de modifier le contrat de transport s'éteint dans les cas où le destinataire:

- a) a retiré la lettre de voiture;
- b) a accepté la marchandise;
- c) a fait valoir ses droits conformément à l'article 17, § 3;
- d) est autorisé, conformément au § 3, à donner des ordres; à partir de ce moment, le transporteur doit se conformer aux ordres et aux instructions du destinataire.

§ 3. Le droit de modifier le contrat de transport appartient au destinataire dès l'établissement de la lettre de voiture, sauf mention contraire inscrite sur cette lettre par l'expéditeur.

§ 4. Le droit pour le destinataire de modifier le contrat de transport s'éteint lorsqu'il:

- a) a retiré la lettre de voiture;
- b) a accepté la marchandise;
- c) a fait valoir ses droits conformément à l'article 17, § 3;
- d) a prescrit conformément au § 5 de livrer la marchandise à un tiers et lorsque celui-ci a fait valoir ses droits conformément à l'article 17, § 3.

5 §. Jos vastaanottaja on määrännyt, että tavara on luovutettava muulle henkilölle, ei tällä ole oikeutta muuttaa kuljetussopimusta.

#### 19 artikla

##### *Määräämisoikeuden käyttö*

1 §. Jos lähettäjä tai 18 artiklan 3 §:n tapauksessa vastaanottaja haluaa jälkikäteen muuttaa kuljetussopimusta, hänen on esitettävä kuljettajalle rahtikirjan kaksoiskappale, johon muutokset on merkittävä.

2 §. Lähettäjän tai 18 artiklan 3 §:n tapauksessa vastaanottajan on korvattava kuljettajalle kaikki kustannukset ja vahingot, jotka muutosmääräyksestä aiheutuvat.

3 §. Muutosmääräyksen toimeenpanon on oltava mahdollinen, sallittu ja kohtuudella vaadittava ajankohtana, jolloin ohjeet sen toimeenpanijalle saapuvat, eikä se saa haitata kuljettajan tavanomaista liikennettä tai aiheuttaa vahinkoa muiden lähetysten lähetäjille tai vastaanottajille.

4 §. Muutosmääräys ei saa aiheuttaa lähetysten jakamista.

5 §. Ellei kuljettaja 3 §:n määräysten johdosta voi toimeenpanna muutosmääräystä, kuljettajan on viipymättä ilmoitettava tästä muutosta pyytäneille.

6 §. Kuljettaja vastaa seurauksista, jotka aiheutuvat kuljettajan syyksi luettavasta muutosmääräyksen noudattamatta jättämisestä tai sen epätarkasta noudattamisesta. Vahingonkorvauksen ei tule kuitenkaan olla suurempi kuin tavaran katoamistapauksessa.

7 §. Jos kuljettaja toimeenpanee lähettäjän muutosmääräyksen vaatimatta rahtikirjan kaksoiskappaleen esittämistä, kuljettaja vastaa vastaanottajalle aiheutuneesta vahingosta.

§ 5. Si le destinataire a prescrit de livrer la marchandise à un tiers, celui-ci n'est pas autorisé à modifier le contrat de transport.

#### Article 19

##### *Exercice du droit de disposition*

§ 1. Lorsque l'expéditeur ou, dans le cas de l'article 18, § 3, le destinataire, veut modifier, par des ordres ultérieurs, le contrat de transport, celui-ci doit présenter au transporteur le duplicata de la lettre de voiture sur lequel doivent être portées les modifications.

§ 2. L'expéditeur, ou dans le cas de l'article 18, § 3, le destinataire, doit dédommager le transporteur des frais et du préjudice qu'entraîne l'exécution des modifications ultérieures.

§ 3. L'exécution des modifications ultérieures doit être possible, licite et raisonnablement exigible au moment où les ordres parviennent à celui qui doit les exécuter et elle ne doit notamment ni entraver l'exploitation normale de l'entreprise du transporteur, ni porter préjudice aux expéditeurs ou destinataires d'autres envois.

§ 4. Les modifications ultérieures ne doivent pas avoir pour effet de diviser l'envoi.

§ 5. Lorsque, en raison des conditions prévues au § 3, le transporteur ne peut exécuter les ordres qu'il reçoit, il doit en aviser immédiatement celui dont émanent les ordres.

§ 6. En cas de faute du transporteur, celui-ci est responsable des conséquences de l'inexécution ou de l'exécution défectueuse d'une modification ultérieure. Toutefois, l'éventuelle indemnité n'excède pas celle prévue en cas de perte de la marchandise.

§ 7. Le transporteur, qui donne suite aux modifications ultérieures demandées par l'expéditeur sans exiger la présentation du duplicata de la lettre de voiture, est respon-

ta, jos lähettäjä on luovuttanut rahtikirjan kaksoiskappaleen vastaanottajalle. Vahingonkorvauksen ei tule kuitenkaan olla suurempi kuin tavaran katoamistapauksessa.

## 20 artikla

### *Kuljetusesteet*

1 §. Jos kuljetukselle ilmaantuu este, kuljettaja ratkaisee, onko parempi kuljettaa tavara välittömästi eteenpäin muuttamalla kuljetusreittiä vai onko määräämisoikeuden omistajan edun mukaista pyytää tältä ohjeita antamalla tälle kaikki kuljettajan tiedossa olevat hyödylliset tiedot.

2 §. Jos kuljetusta on mahdotonta jatkaa, on kuljettajan pyydettävä ohjeita määräämisoikeuden omistajalta. Ellei kuljettaja kohtuullisen ajan kuluessa saa ohjeita, kuljettajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka hän katsoo määräämisoikeuden tavaraan nähden omaavan henkilön kannalta parhaimmiksi.

## 21 artikla

### *Tavaran luovuttamista kohtaavat esteet*

1 §. Jos tavaran luovuttamiselle ilmaantuu este, kuljettajan on ilmoitettava siitä viipymättä lähettäjälle ja pyydettävä tämän ohjeita, ellei lähettäjä ole rahtikirjaan tekemälleen merkinnällä vaatinut, että tavara on luovutusesteen sattuessaa palautettava suoraan hänelle.

2 §. Jos este tavaran luovuttamiselle lakkaa ennen lähettäjän ohjeiden saapumista kuljettajalle, on tavara luovutettava vastaanottajalle. Lähettäjälle on ilmoitettava tästä viipymättä.

3 §. Jos vastaanottaja kieltäytyy ottamasta tavaraa vastaan, on lähettäjällä oikeus antaa ohjeita tavaraan nähden, vaikka hän ei voikaan esittää rahtikirjan kaksoiskappaletta.

sable du dommage en résultant envers le destinataire si le duplicata de la lettre de voiture a été transmis à ce dernier. Toutefois, l'éventuelle indemnité n'excède pas celle prévue en cas de perte de la marchandise.

## Article 20

### *Empêchements au transport*

§ 1. En cas d'empêchement au transport, le transporteur décide s'il est préférable de transporter d'office la marchandise en modifiant l'itinéraire ou s'il convient, dans l'intérêt de l'ayant droit, de lui demander des instructions en lui fournissant toutes les informations utiles dont il dispose.

§ 2. Si la continuation du transport n'est pas possible, le transporteur demande des instructions à celui qui a le droit de disposer de la marchandise. Si le transporteur ne peut obtenir des instructions en temps utile, il doit prendre les mesures qui lui paraissent les plus favorables aux intérêts de celui qui a le droit de disposer de la marchandise.

## Article 21

### *Empêchements à la livraison*

§ 1. En cas d'empêchement à la livraison, le transporteur doit prévenir sans délai l'expéditeur et lui demander des instructions, sauf si par une inscription sur la lettre de voiture l'expéditeur a demandé que la marchandise lui soit renvoyée d'office s'il survient un empêchement à la livraison.

§ 2. Lorsque l'empêchement à la livraison cesse avant que les instructions de l'expéditeur soient parvenues au transporteur, la marchandise est livrée au destinataire. L'expéditeur doit en être avisé sans délai.

§ 3. En cas de refus de la marchandise par le destinataire, l'expéditeur a le droit de donner des instructions, même s'il ne peut produire le duplicata de la lettre de voiture.

4 §. Jos tavarán luovuttamista kohtaa este sen jälkeen, kun vastaanottaja on muuttanut kuljetussopimusta 18 artiklan 3 – 5 §:n nojalla, kuljettajan on ilmoitettava tästä vastaanottajalle.

## 22 artikla

### *Kuljetus- ja luovutusesteiden seuraukset*

1 §. Kuljettajalla on oikeus saada korvausta kustannuksista, jotka aiheutuvat siitä, että kuljettaja

- a) pyytää ohjeita,
- b) toimeenpanee ohjeet,
- c) ei saa, tai ei saa ajoissa, pyytämiään ohjeita,
- d) pyytämättä ohjeita tekee 20 artiklan 1 §:n mukaisen ratkaisun, ellei kuljettaja itse ole aiheuttanut näitä kustannuksia. Kuljettaja voi nimenomaan periä rahdin tosiasiallisesta kuljetusreitistä ja vaatia vastaavaa kuljetusmääräaikaa.

2 §. Edellä 20 artiklan 2 §:ssä ja 21 artiklan 1 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kuljettaja voi purkaa tavarán heti määräämisoikeuden omistajan kustannuksella. Purkamisen jälkeen kuljetus katsotaan päättyneeksi. Kuljettajan on tämän jälkeen säilytettävä tavara määräämisoikeuden omistajaa varten. Kuljettaja voi kuitenkin uskoa tavarán kolmannelle henkilölle vastaten tällöin vain tämän kolmannen henkilön huolellisesta valinnasta. Tavaraa rasittavat edelleen kaikki rahtikirjasta johtuvat saatavat sekä kaikki muut kustannukset.

3 §. Jos kyseessä on helposti pilaantuva tavara tai tavarán kunto oikeuttaa tällaisen toimenpiteen tai säilytyskustannukset eivät ole suhteessa tavarán arvoon, kuljettaja voi määräämisoikeuden omistajan ohjeita odottamatta myydä tavarán. Kuljettaja voi myös muissa tapauksissa myydä tavarán, ellei hän saa kohtuullisen ajan kuluessa määräämisoikeuden omistajalta päinvastaisia ohjeita, joiden toimeenpanoa häneltä voidaan koh- tuudella vaatia.

§ 4. Lorsque l'empêchement à la livraison intervient après que le destinataire a modifié le contrat de transport conformément à l'article 18, §§ 3 à 5, le transporteur doit aviser ce destinataire.

## Article 22

### *Conséquences des empêchements au transport et à la livraison*

§ 1. Le transporteur a droit au remboursement des frais que lui cause :

- a) sa demande d'instructions,
- b) l'exécution des instructions reçues,
- c) le fait que les instructions demandées ne lui parviennent pas ou pas à temps,
- d) le fait qu'il a pris une décision conformément à l'article 20, § 1, sans avoir demandé des instructions, à moins que ces frais ne soient la conséquence de sa faute. Il peut notamment percevoir le prix de transport applicable par l'itinéraire emprunté et dispose des délais correspondants à ce dernier.

§ 2. Dans les cas visés à l'article 20, § 2 et à l'article 21, § 1, le transporteur peut décharger immédiatement la marchandise aux frais de l'ayant droit. Après ce déchargement, le transport est réputé terminé. Le transporteur assume alors la garde de la marchandise pour le compte de l'ayant droit. Il peut toutefois confier la marchandise à un tiers et n'est alors responsable que du choix judicieux de ce tiers. La marchandise reste grevée des créances résultant du contrat de transport et de tous autres frais.

§ 3. Le transporteur peut faire procéder à la vente de la marchandise sans attendre d'instructions de l'ayant droit lorsque la nature périssable ou l'état de la marchandise le justifie ou lorsque les frais de garde sont disproportionnés par rapport à la valeur de la marchandise. Dans les autres cas, il peut également faire procéder à la vente lorsque, dans un délai raisonnable, il n'a pas reçu de l'ayant droit des instructions contraires dont l'exécution puisse équitablement être exigée.

4 §. Jos tavara on myyty, on tuotto, vähennettynä tavaraa rasittavilla kustannuksilla, pidettävä määräämisoikeuden omistajan käytettävissä. Jos myyntituotto on näitä kustannuksia pienempi, lähettäjän on maksettava erotus.

5 §. Myyntitapa määräytyy sen paikkakunnan lakien ja määräysten tai tapojen mukaan, jolla tavara on.

6 §. Ellei lähettäjä kuljetus- tai toimitusesteiden sattuessa anna kohtuullisen ajan kuluessa ohjeita eikä 2 ja 3 §:n mukaista kuljetus- tai toimitusestettä voida poistaa, voi kuljettaja palauttaa tavarán lähettäjälle tämän kustannuksella tai, mikäli on perusteltua, hävittää sen.

§ 4. Si la marchandise a été vendue, le produit de la vente, déduction faite des frais grevant la marchandise, doit être mis à la disposition de l'ayant droit. Si le produit est inférieur à ces frais, l'expéditeur doit payer la différence.

§ 5. La façon de procéder en cas de vente est déterminée par les lois et les prescriptions en vigueur au lieu où se trouve la marchandise, ou par les usages de ce lieu.

§ 6. Si, en cas d'empêchement au transport ou à la livraison, l'expéditeur ne donne pas d'instructions en temps utile et si l'empêchement au transport ou à la livraison ne peut être supprimé conformément aux §§ 2 et 3, le transporteur peut renvoyer la marchandise à l'expéditeur ou, si justifié, la détruire, aux frais de ce dernier.

### III OSA

#### Vastuu

#### 23 artikla

#### *Vastuuperiaatteet*

1 §. Kuljettaja on vastuussa vahingosta, joka aiheutuu tavarán täydellisestä tai osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta kuljetettavaksi ottamisen ja vastaanottajalle luovuttamisen välisenä aikana, samoin kuin kuljetusmääräajan ylittämisestä aiheutuvasta vahingosta riippumatta siitä, mitä rautatieinfrastruktuuria käytetään.

2 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos tavarán katoaminen tai vahingoittuminen tai kuljetusmääräajan ylitys on aiheutunut oikeudenomistajan tekemästä virheestä, tämän antamasta määräyksestä, johon ei ole syynä kuljettajan tekemä virhe, tavarán omasta viallisuudesta (itsestään pilaantumisesta, hupenemisesta jne.) tai olosuhteista, joita kuljettaja ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia.

### TITRE III

#### Responsabilité

#### Article 23

#### *Fondement de la responsabilité*

§ 1. Le transporteur est responsable du dommage résultant de la perte totale ou partielle et de l'avarie de la marchandise survenues à partir de la prise en charge de la marchandise jusqu'à la livraison, ainsi que du dommage résultant du dépassement du délai de livraison, quelle que soit l'infrastructure ferroviaire utilisée.

§ 2. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité dans la mesure où la perte, l'avarie ou le dépassement du délai de livraison a eu pour cause une faute de l'ayant droit, un ordre de celui-ci ne résultant pas d'une faute du transporteur, un vice propre de la marchandise (détérioration intérieure, déchet de route, etc.) ou des circonstances que le transporteur ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier.

3 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa, jos katoaminen tai vahingoittuminen on aiheutunut yhteen tai useampaan seuraavista seikoista liittyvästä erityisestä vaarasta:

a) kuljetus avovaunussa yleisten kuljetusehtojen mukaisesti tai milloin tästä on nimenomaan sovittu ja mainittu rahtikirjassa; ilmaston vaikutusten aiheuttamia vahinkoja lukuun ottamatta ei yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksikköihin tai suljettuihin maantieajoneuvoihin kuormattujen ja rautatievaunuissa kuljetettavien tavaroiden kuljetusta katsota avovaunukuljetukseksi; jos lähettäjä käyttää vaunupeitteitä tavaroiden kuljetukseen avovaunussa, kuljettajalla on vain se vastuu, joka hänellä on avovaunuissa ilman vaunupeitteitä tapahtuvista kuljetuksista siinäkin tapauksessa, että kyseessä ovat tavarat, joita yleisten kuljetusehtojen mukaan ei kuljeteta avovaunuissa;

b) päällyksen puuttuminen tai puutteellisuus, kun kyseessä ovat tavarat, jotka laatunsa puolesta ovat alttiita hupenemiselle tai vahingoittumiselle, jos päällyys joko puuttuu tai on puutteellinen;

c) lähettäjän kuormaustoimenpiteet tai vastaanottajan purkamistoimenpiteet;

d) tiettyjen tavaroiden luonnollinen ominaisuus, jonka johdosta ne ovat alttiita joko täydelliselle tai osittaiselle katoamiselle tai vahingoittumiselle, erityisesti särkymisen, ruosteen, itsestään tapahtuvan pilaantumisen, kuivumisen tai vähenemisen vuoksi;

e) kollien väärä, epätarkka tai epätäydellinen nimitys tai numerointi;

f) elävien eläinten kuljetus;

g) kuljetus, jonka mukana voimassa olevien määräysten tai lähettäjän ja kuljettajan kesken tehdyn ja rahtikirjassa mainitun sopimuksen mukaan on oltava saattaja, jos katoaminen tai vahingoittuminen on aiheutunut vahingonvaarasta, jolta saattamisen piti suojella.

§ 3. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité dans la mesure où la perte ou l'avarie résulte des risques particuliers inhérents à un ou plusieurs des faits ci-après:

a) transport effectué en wagon découvert en vertu des Conditions générales de transport ou lorsque cela a été expressément convenu et inscrit sur la lettre de voiture; sous réserve des dommages subis par les marchandises à la suite d'influences atmosphériques, les marchandises chargées en unités de transport intermodal et dans des véhicules routiers fermés acheminés par des wagons ne sont pas considérées comme étant transportées en wagon découvert; si, pour le transport des marchandises en wagons découverts, l'expéditeur utilise des bâches, le transporteur assume la même responsabilité que celle qui lui incombe pour le transport en wagons découverts non bâchés, même s'il s'agit des marchandises qui, selon les Conditions générales de transport, ne sont pas transportées en wagons découverts;

b) absence ou défectuosité de l'emballage pour les marchandises exposées par leur nature à des pertes ou des avaries quand elles ne sont pas emballées ou sont mal emballées;

c) chargement des marchandises par l'expéditeur ou déchargement par le destinataire;

d) nature de certaines marchandises exposées, par des causes inhérentes à celle-ci même, à la perte totale ou partielle ou à l'avarie notamment par bris, rouille, détérioration intérieure et spontanée, dessiccation, déperdition;

e) désignation ou numérotation irrégulière, inexacte ou incomplète de colis;

f) transport d'animaux vivants;

g) transport qui, en vertu des dispositions applicables ou de conventions entre l'expéditeur et le transporteur et indiquées sur la lettre de voiture, doit être effectué sous escorte, si la perte ou l'avarie résulte d'un risque que l'escorte avait pour but d'éviter.

## 24 artikla

*Vastuu kuljetettaessa rautatiekulkuneuvoja tavarana*

1 §. Kuljetettaessa omilla pyörillään kulkevia rautatiekulkuneuvoja, jotka on jätetty kuljetettavaksi tavarana, kuljettaja vastaa vahingosta, joka aiheutuu rautatiekulkuneuvon tai sen osien katoamisesta tai vahingoittumisesta kuljetukseen vastaanoton ja perilletoimituksen välisenä aikana sekä kuljetusmääräajan ylityksestä, ellei kuljettaja osoita, ettei vahinko ole tapahtunut hänen syystään.

2 §. Kuljettaja ei vastaa sellaisten irtosien katoamisesta, joita ei ole merkitty kulkuneuvon pitkäaikaissivuille tai kulkuneuvon mukana seuraavaan luetteloon.

## 25 artikla

*Todistustaakka*

1 §. Kuljettaja on velvollinen näyttämään toteen, että tavaran katoamiseen tai vahingoittumiseen tai kuljetusmääräajan ylittämiseen on ollut syynä jokin 23 artiklan 2 §:n tarkoittamista seikoista.

2 §. Kun kuljettaja osoittaa, että katoaminen tai vahingoittuminen on asianhaarat huomioon ottaen voinut aiheutua yhdestä tai useammasta 23 artiklan 3 §:ssä mainitusta erityisestä vahingonvaarasta, oletetaan sen johtuneen siitä tai niistä. Oikeudenomistajalla on kuitenkin oikeus osoittaa, ettei vahinko kokonaan tai osaksikaan ole aiheutunut näistä vaaroista.

3 §. Tämä oletamus ei tule kyseeseen 23 artiklan 3 §:n a kohdassa mainitussa tapauksessa, jos tavaran hupeneminen on ollut tavallista suurempi tai jos kokonaisia esineitä on kadonnut.

## Article 24

*Responsabilité en cas de transport de véhicules ferroviaires en tant que marchandise*

§ 1. Dans le cas de transport de véhicules ferroviaires roulant sur leurs propres roues et remis au transport en tant que marchandise, le transporteur répond du dommage résultant de la perte ou de l'avarie du véhicule ou de ses pièces survenue à partir de la prise en charge jusqu'à la livraison ainsi que du dommage résultant du dépassement du délai de livraison, à moins qu'il ne prouve que le dommage ne résulte pas de sa faute.

§ 2. Le transporteur ne répond pas du dommage résultant de la perte des accessoires qui ne sont pas inscrits sur les deux côtés du véhicule ou non mentionnés sur l'inventaire qui l'accompagne.

## Article 25

*Charge de la preuve*

§ 1. La preuve que la perte, l'avarie ou le dépassement du délai de livraison a eu pour cause un des faits prévus à l'article 23, § 2 incombe au transporteur.

§ 2. Lorsque le transporteur établit que la perte ou l'avarie a pu résulter, étant donné les circonstances de fait, d'un ou de plusieurs des risques particuliers prévus à l'article 23, § 3, il y a présomption qu'elle en résulte. L'ayant droit conserve toutefois le droit de prouver que le dommage n'a pas eu pour cause, totalement ou partiellement, l'un de ces risques.

§ 3. La présomption selon le § 2 n'est pas applicable dans le cas prévu à l'article 23, § 3, lettre a) s'il y a perte d'une importance anormale ou perte de colis.

## 26 artikla

*Perättäiset kuljettajat*

Jos yhden ainoan kuljetussopimuksen nojalla tapahtuvan kuljetuksen suorittajina on useita perättäisiä kuljettajia, jokainen näistä, ottamalla kuljetettavaksi tavarahan rahtikirjoineen, liittyy kuljetussopimukseen tämän rahtikirjan ehtojen mukaisesti ja sitoutuu tästä johtuviin velvoitteisiin. Jokainen kuljettaja on tällöin vastuussa kuljetuksen suorituksesta koko kuljetusmatkalla tavarahan luovutukseen saakka.

## 27 artikla

*Suorittava kuljettaja*

1 §. Vaikka kuljettaja, olipa hän siihen kuljetussopimuksen nojalla oikeutettu tai ei, on siirtänyt kuljetuksen tosiasiallisen suorittamisen kokonaan tai osaksi suorittavalle kuljettajalle, vastaa kuljettaja kuitenkin edelleen koko kuljetuksesta.

2 §. Kaikkia näiden yhtenäisten oikeussäännösten kuljettajan vastuuta säänteleviä määräyksiä sovelletaan myös suorittavan kuljettajan vastuuseen hänen suorittamastaan kuljetuksesta. 36 ja 41 artiklaa sovelletaan niissä tapauksissa, jolloin suorittavan kuljettajan henkilökuntaa tai muita hänen kuljetuksen suorittamiseen käyttämiään henkilöitä vastaan nostetaan kanne.

3 §. Erityissopimus, jolla kuljettaja ottaa itselleen velvoitteita, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan eivät kuulu hänelle, tai luopuu oikeuksista, jotka näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan kuuluvat hänelle, koskee suorittavaa kuljettajaa vain, jos hän on nimenomaan suostunut tähän kirjallisesti. Riippumatta siitä, onko suorittava kuljettaja antanut tällaisen suostumuksen, tällaisesta erityissopimuksesta johtuvat velvoitteet tai luopumisilmoitukset sitovat kuljettajaa.

## Article 26

*Transporteurs subséquents*

Lorsqu'un transport faisant l'objet d'un contrat de transport unique est effectué par plusieurs transporteurs subséquents, chaque transporteur prenant en charge la marchandise avec la lettre de voiture participe au contrat de transport conformément aux stipulations de la lettre de voiture et assume les obligations qui en découlent. Dans ce cas, chaque transporteur répond de l'exécution du transport sur le parcours total jusqu'à la livraison.

## Article 27

*Transporteur substitué*

§ 1. Lorsque le transporteur a confié, en tout ou en partie, l'exécution du transport à un transporteur substitué, que ce soit ou non dans l'exercice d'une faculté qui lui est reconnue dans le contrat de transport, le transporteur n'en demeure pas moins responsable de la totalité du transport.

§ 2. Toutes les dispositions des présentes Règles uniformes régissant la responsabilité du transporteur s'appliquent également à la responsabilité du transporteur substitué pour le transport effectué par ses soins. Les articles 36 et 41 s'appliquent lorsqu'une action est intentée contre les agents et toutes autres personnes au service desquelles le transporteur substitué recourt pour l'exécution du transport.

§ 3. Toute convention particulière par laquelle le transporteur assume des obligations qui ne lui incombent pas en vertu des présentes Règles uniformes ou renonce à des droits qui lui sont conférés par ces Règles uniformes est sans effet à l'égard du transporteur substitué qui ne l'a pas acceptée expressément et par écrit. Que le transporteur substitué ait ou non accepté cette convention, le transporteur reste néanmoins lié par les obligations ou les renonciations qui résultent de ladite convention particulière.

4 §. Jos sekä kuljettaja että suoritettava kuljettaja ovat vastuussa, he vastaavat yhteisvastuullisesti.

5 §. Korvaus, joka kuljettajalta, suorittavalta kuljettajalta sekä heidän henkilö-kunnaltaan ja muilta henkilöiltä, joita he käyttävät kuljetuksen suorittamiseen, voidaan vaatia, ei saa kokonaismäärältään ylittää näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytettyjä vastuun enimmäismääriä.

6 §. Tämä artikla ei vaikuta kuljettajan ja suoritettavan kuljettajan keskinäisiin takautumisoikeuksiin.

#### 28 artikla

##### *Vahinko-olettamus uudelleen kuljetettavaksi jätettäessä*

1 §. Kun näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti kuljetettavaksi jätetty lähetys on jätetty uudelleen kuljetettavaksi samojen oikeussäännösten mukaisesti ja kun lähetyksen todetaan osittain kadonneen tai vahingoittuneen sen jälkeen, kun se on jätetty uudelleen kuljetettavaksi, oletetaan katoamisen tai vahingoittumisen tapahtuneen viimeisen kuljetussopimuksen aikana, jos lähetys on ollut kuljettajan hallinnassa ja jos se on jätetty uudelleen kuljetettavaksi sellaisena kuin se on saapunut paikkaan, jossa se jätetään uudelleen kuljetettavaksi.

2 §. Samoin on oletettava myös silloin, kun uudelleen kuljetettavaksi jättämistä edeltänyt kuljetussopimus ei ole ollut näiden yhtenäisten oikeussäännösten alainen, mikäli näitä oikeussäännöksiä olisi ollut sovellettava jätettäessä tavara kuljetettavaksi suoraan alkuperäiseltä lähetyspaikalta lopulliselle luovutuspaikalle.

3 §. Samoin on oletettava lisäksi silloin, kun uudelleen kuljetettavaksi jättämistä edeltänyt kuljetussopimus on ollut jonkun muun, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä vastaavan, suoraa kansainvälistä rautatiekuljetusta koskevan yleissopimuksen alainen ja tämä sopimus sisältää saman oikeus-olettamuksen näiden yhtenäisten oikeus-

§ 4. Lorsque et pour autant que le transporteur et le transporteur substitué sont responsables, leur responsabilité est solidaire.

§ 5. Le montant total de l'indemnité dû par le transporteur, le transporteur substitué ainsi que leurs agents et les autres personnes au service desquelles ils recourent pour l'exécution du transport, n'excède pas les limites prévues aux présentes Règles uniformes.

§ 6. Le présent article ne porte pas atteinte aux droits de recours pouvant exister entre le transporteur et le transporteur substitué.

#### Article 28

##### *Présomption de dommage en cas de réexpédition*

§ 1. Lorsqu'un envoi expédié conformément aux présentes Règles uniformes a fait l'objet d'une réexpédition soumise à ces mêmes Règles et qu'une perte partielle ou une avarie est constatée après cette réexpédition, il y a présomption qu'elle s'est produite sous l'empire du dernier contrat de transport, si l'envoi est resté sous la garde du transporteur et a été réexpédié tel qu'il est arrivé au lieu de réexpédition.

§ 2. Cette présomption est également applicable lorsque le contrat de transport antérieur à la réexpédition n'était pas soumis aux présentes Règles uniformes, si celles-ci avaient été applicables en cas d'expédition directe entre le premier lieu d'expédition et le dernier lieu de destination.

§ 3. Cette présomption est en outre applicable lorsque le contrat de transport antérieur à la réexpédition était soumis à une convention concernant le transport international ferroviaire direct de marchandises et de nature comparable aux présentes Règles uniformes, et lorsque cette convention contient une même présomption de droit en fa-

säännösten mukaisesti kuljetettavaksi jätettyjen lähetysten hyväksi.

#### 29 artikla

##### *Tavarán katoamisolettamus*

1 §. Oikeudenomistaja voi muita todisteita esittämättä katsoa tavarán kadonneeksi, ellei sitä ole annettu vastaanottajalle tai asetettu hänen käytettäväkseen 30 päivän kuluessa kuljetusmääräajan päättymisestä.

2 §. Saadessaan korvauksen kadonneesta tavarasta oikeudenomistaja voi kirjallisesti vaatia, että hänelle on viipymättä ilmoitettava, mikäli tavara löytyy vuoden kuluessa vahingonkorvauksen suorittamisesta. Kuljettajan on annettava kirjallinen todistus tästä vaatimuksesta.

3 §. Saatuaan 2 §:n mukaisen ilmoituksen oikeudenomistaja voi 30 päivän kuluessa vaatia, että tavara luovutetaan hänelle, kun hän on maksanut kuljetussopimuksesta johtuvat saatavat ja palauttanut saamansa korvauksen, josta on mahdollisesti vähennetty tähän korvausmäärään lasketut kulut. Hän säilyttää kuitenkin oikeutensa vahingonkorvaukseen 33 ja 35 artiklassa tarkoitetusta kuljetusmääräajan ylittämisestä.

4 §. Ellei edellä 2 §:ssä mainittua vaatimusta ole esitetty tai ohjeita annettu 3 §:ssä mainitun määräajan kuluessa tai jos tavara löytyy yli vuoden kuluttua vahingonkorvauksen maksamisesta, on tavara kuljettajan käytettävissä sen paikkakunnan lakien ja määräysten mukaan, jolla tavara on.

#### 30 artikla

##### *Tavarán katoamisesta suoritettava korvaus*

1 §. Tavarán kadotessa kokonaan tai osittain kuljettajan on suoritettava korvaus, joka on laskettava pörssihinnan mukaan tai tämän puuttuessa käyvän kauppahinnan mukaan tai molempien puuttuessa sen ylei-

veur des envois expédiés conformément à ces Règles uniformes.

#### Article 29

##### *Présomption de perte de la marchandise*

§ 1. L'ayant droit peut, sans avoir à fournir d'autres preuves, considérer la marchandise comme perdue quand elle n'a pas été livrée au destinataire ou tenue à sa disposition dans les trente jours qui suivent l'expiration des délais de livraison.

§ 2. L'ayant droit, en recevant le paiement de l'indemnité pour la marchandise perdue, peut demander par écrit à être avisé sans délai dans le cas où la marchandise est retrouvée au cours de l'année qui suit le paiement de l'indemnité. Le transporteur donne acte par écrit de cette demande.

§ 3. Dans les trente jours qui suivent la réception de l'avis visé au § 2, l'ayant droit peut exiger que la marchandise lui soit livrée contre paiement des créances résultant du contrat de transport et contre restitution de l'indemnité reçue, déduction faite, le cas échéant, des frais qui auraient été compris dans cette indemnité. Néanmoins, il conserve ses droits à indemnité pour dépassement du délai de livraison prévu aux articles 33 et 35.

§ 4. A défaut soit de la demande visée au § 2, soit d'instructions données dans le délai prévu au § 3, ou encore si la marchandise est retrouvée plus d'un an après le paiement de l'indemnité, le transporteur en dispose conformément aux lois et prescriptions en vigueur au lieu où se trouve la marchandise.

#### Article 30

##### *Indemnité en cas de perte*

§ 1. En cas de perte totale ou partielle de la marchandise, le transporteur doit payer, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, une indemnité calculée d'après le cours à la bourse, à défaut d'après le prix

sen arvon mukaan, joka samoilla ja samanlaatuksilla tavaroilla on ollut lähetyspaikalla tavaraa kuljetettavaksi otettaessa. Muita vahingonkorvauksia kuljettajan ei tarvitse suorittaa.

2 §. Korvaus ei saa ylittää 17 laskentayksikköä puuttuvan bruttopainon kilogrammalta.

3 §. Omilla pyörillään kulkevan ja tavarena kuljetettavaksi jätetyn rautatiekulkuneuvon, yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksikön tai niiden osien kadotessa rajoittuu vahingonkorvaus siihen yleiseen arvoon, joka kulkuneuvolla, yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksiköllä tai niiden osilla oli katoamispäivänä katoamispaikalla, ilman mitään muita korvauksia. Ellei katoamispäivää tai katoamispaikkaa voida todeta, korvaus rajoittuu yleiseen arvoon, joka tavaroilla oli kuljetukseen vastaanottopäivänä vastaanottopaikalla.

4 §. Kuljettajan on lisäksi palautettava kuljetusmaksu, suoritettut tullit sekä muut kadonneen tavarain kuljetuksesta suoritettut maksut, lukuun ottamatta valmisteveroja, jos tavarat kuljetetaan sellaisen menettelyn mukaan, jossa näitä veroja ei ole maksettu.

### 31 artikla

#### *Vastuu painon vähetessä kuljetuksen aikana*

1 §. Sellaisten tavarain osalta, jotka luontaisen laatunsa vuoksi yleensä menettävät kuljetettaessa osan painostaan, vastaa kuljettaja painon vähenemisestä kuljetusmatkasta riippumatta ainoastaan siltä osin kuin se ylittää seuraavat prosenttimäärät:

a) kaksi prosenttia nestemäisten tai kosteassa tilassa kuljetettavaksi jätettyjen tavarain painosta;

b) yhden prosentin painosta kuivien tavarain osalta.

2 §. Kuljettaja ei voi vedota 1 §:ssä mainittuun vastuun rajoitukseen, jos vallinneiden olosuhteiden perusteella osoitetaan, ett-

courant sur le marché et, à défaut de l'un et de l'autre, d'après la valeur usuelle des marchandises de mêmes nature et qualité, aux jour et lieu où la marchandise a été prise en charge.

§ 2. L'indemnité n'excède pas 17 unités de compte par kilogramme manquant de masse brute.

§ 3. En cas de perte d'un véhicule ferroviaire, roulant sur ses propres roues et remis au transport en tant que marchandise, ou d'une unité de transport intermodal, ou de leurs pièces, l'indemnité est limitée, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, à la valeur usuelle du véhicule ou de l'unité de transport intermodal ou de leurs pièces, aux jour et lieu de la perte. S'il est impossible de constater le jour ou le lieu de la perte, l'indemnité est limitée à la valeur usuelle aux jour et lieu de la prise en charge.

§ 4. Le transporteur doit restituer, en outre, le prix de transport, les droits de douane acquittés et les autres sommes déboursées en relation avec le transport de la marchandise perdue, à l'exception des droits d'accises portant sur des marchandises circulant en suspension de tels droits.

### Article 31

#### *Responsabilité en cas de déchet de route*

§ 1. En ce qui concerne les marchandises qui, en raison de leur nature, subissent généralement un déchet de route par le seul fait du transport, le transporteur ne répond que de la partie du déchet qui dépasse, quel que soit le parcours effectué, les tolérances ci-dessous :

a) deux pour cent de la masse pour les marchandises liquides ou remises au transport à l'état humide;

b) un pour cent de la masse pour les marchandises sèches.

§ 2. La restriction de responsabilité prévue au § 1 ne peut être invoquée s'il est prouvé, étant donné les circonstances de

ei vajuus johdu syistä, jotka oikeuttavat yllä mainittuihin prosenttimääriin.

3 §. Kun useita esineitä kuljetetaan samalla rahtikirjalla, lasketaan painon väheneminen kustakin kollista erikseen, jos tämän lähetyspaino on erikseen ilmoitettu rahtikirjassa tai se voidaan todeta muulla tavalla.

4 §. Kun tavara on täydelleen kadonnut tai yksittäisiä kolleja on kadonnut, ei vähennystä matkan varrella tapahtuneesta painonmenetyksestä (hupeneminen) ole tehtävä vahingonkorvausta laskettaessa.

5 §. Tämän artiklan määräykset eivät rajoita 23 ja 25 artiklan määräyksiä.

### 32 artikla

#### *Tavaran vahingoittumisesta suoritettava korvaus*

1 §. Jos tavara on vahingoittunut, on kuljettajan suoritettava tavaran arvonvähennyksen määrää vastaava korvaus, mutta ei muuta vahingonkorvausta. Korvauksen määrä on yhtä monta prosenttia 30 artiklan mukaan määrätystä tavaran arvosta määräpaikkakunnalla kuin vahingoittumisen prosenttimäärä.

2 §. Korvaus ei saa ylittää:

a) jos koko lähetys on vahingoittumisen johdosta alentunut arvossaan, sitä määrää, johon korvaus olisi noussut lähetyksen kokonaan kadotessa;

b) jos ainoastaan osa lähetystä on vahingoittumisen johdosta alentunut arvossaan, sitä määrää, johon korvaus olisi noussut tämän osan kadotessa.

3 §. Omilla pyörillään kulkevan ja tavarena kuljetettavaksi jätetyn rautatiekulkuneuvon, yhdistettyjen kuljetusten kuljetusyksikön tai niiden osien vahingoituessa vahingonkorvaus rajoittuu korjauskustannuksiin, ilman mitään muuta korvausta. Vahingonkorvaus ei saa ylittää määrää, joka olisi maksettava tavaran kadotessa.

fait, que la perte ne résulte pas des causes qui justifient la tolérance.

§ 3. Dans le cas où plusieurs colis sont transportés avec une seule lettre de voiture, le déchet de route est calculé pour chaque colis lorsque sa masse au départ est indiquée séparément sur la lettre de voiture ou peut être constatée d'une autre manière.

§ 4. En cas de perte totale de la marchandise ou en cas de perte de colis, il n'est fait aucune déduction résultant du déchet de route pour le calcul de l'indemnité.

§ 5. Cet article ne déroge pas aux articles 23 et 25.

### Article 32

#### *Indemnité en cas d'avarie*

§ 1. En cas d'avarie de la marchandise, le transporteur doit payer, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, une indemnité équivalente à la dépréciation de la marchandise. Son montant est calculé en appliquant à la valeur de la marchandise définie conformément à l'article 30, le pourcentage de dépréciation constaté au lieu de destination.

§ 2. L'indemnité n'excède pas :

a) le montant qu'elle aurait atteint en cas de perte totale, si la totalité de l'envoi est dépréciée par l'avarie;

b) le montant qu'elle aurait atteint en cas de perte de la partie dépréciée, si une partie seulement de l'envoi est dépréciée par l'avarie.

§ 3. En cas d'avarie d'un véhicule ferroviaire, roulant sur ses propres roues et remis au transport en tant que marchandise, ou d'une unité de transport intermodal, ou de leurs pièces, l'indemnité est limitée, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, au coût de la remise en état. L'indemnité n'excède pas le montant dû en cas de perte.

4 §. Kuljettajan on lisäksi korvattava 1 §:ssä määritellyssä suhteessa 30 artiklan 4 §:ssä mainitut kustannukset.

### 33 artikla

#### *Korvaus kuljetusmääräajan ylittämisestä*

1 §. Jos vahinko, tavarán vaurioituminen mukaan luettuna, johtuu kuljetusmääräajan ylittämisestä, kuljettajan on suoritettava korvaus, jonka suuruus saa olla enintään rahdin määrä nelinkertaisena.

2 §. Jos tavara on kokonaan kadonnut, 1 §:ssä mainittua korvausta ei voida suorittaa 30 artiklassa mainitun korvauksen lisäksi.

3 §. Jos osa tavarasta on kadonnut, 1 §:ssä määrätty korvaus saa olla suuruudeltaan enintään lähetyksen säilyneen osan rahdin määrä nelinkertaisena.

4 §. Ellei tavarán vahingoittuminen ole aiheutunut kuljetusmääräajan ylittämisestä, 1 §:ssä mainitun korvauksen lisäksi voidaan tarvittaessa suorittaa 32 artiklassa mainittu korvaus.

5 §. Edellä 1 §:ssä sekä 30 ja 32 artiklassa edellytetyt korvaukset yhteensä eivät missään tapauksessa saa ylittää sitä määrää, joka olisi maksettava tavarán kokonaan kadotessa.

6 §. Jos toimitusaika on 16 artiklan 1 §:n mukaisesti määrätty sopimuksella, voi korvaustapa poiketa 1 §:ssä määrätystä. Jos tällöin 16 artiklan 2 - 4 §:ssä määrätty kuljetusmääräajat ylitetään, oikeudenomistaja voi vaatia joko edellä mainitun sopimuksen mukaista korvausta tai 1 - 5 §:ssä määrättyä korvausta.

§ 4. Le transporteur doit restituer, en outre, dans la proportion déterminée au § 1, les frais prévus à l'article 30, § 4.

### Article 33

#### *Indemnité en cas de dépassement du délai de livraison*

§ 1. Si un dommage, y compris une avarie, résulte du dépassement du délai de livraison, le transporteur doit payer une indemnité qui n'excède pas le quadruple du prix de transport.

§ 2. En cas de perte totale de la marchandise, l'indemnité prévue au § 1 ne se cumule pas avec celle prévue à l'article 30.

§ 3. En cas de perte partielle de la marchandise, l'indemnité prévue au § 1 n'excède pas le quadruple du prix de transport de la partie non perdue de l'envoi.

§ 4. En cas d'avarie de la marchandise ne résultant pas du dépassement du délai de livraison, l'indemnité prévue au § 1 se cumule, s'il y a lieu, avec celle prévue à l'article 32.

§ 5. En aucun cas, le cumul de l'indemnité prévue au § 1 avec celles prévues aux articles 30 et 32 ne donne lieu au paiement d'une indemnité excédant celle qui serait due en cas de perte totale de la marchandise.

§ 6. Lorsque, conformément à l'article 16, § 1, le délai de livraison est établi par convention, celle-ci peut prévoir d'autres modalités d'indemnisation que celles prévues au § 1. Si, dans ce cas, les délais de livraison prévus à l'article 16, §§ 2 à 4 sont dépassés, l'ayant droit peut demander soit l'indemnité prévue par la convention précitée, soit celle prévue aux §§ 1 à 5.

## 34 artikla

*Korvauksen suuruus, kun tavarahan arvo on ilmoitettu*

Lähetäjä ja kuljettaja voivat sopia, että lähetäjä ilmoittaa rahtikirjassa tavarahan arvon, joka ylittää 30 artiklan 2 §:ssä mainitun enimmäismäärän. Tällöin ilmoitettu määrä korvaa enimmäismäärän.

## 35 artikla

*Korvauksen suuruus, kun hankintaetu on ilmoitettu*

Lähetäjä ja kuljettaja voivat sopia, että lähetäjä ilmoittaa erityisen hankintaedun katoamisen, vahingoittumisen tai toimitusajan ylittämisen varalta merkitsemällä määrän numeroin rahtikirjaan. Jos hankintaetu on ilmoitettu, voidaan 30, 32 ja 33 artiklassa mainittujen korvausten lisäksi vaatia korvausta todistetusta lisävahingosta ilmoitetun hankintaedun määrään saakka.

## 36 artikla

*Vastuurajoitusoikeuden menetys*

Edellä 15 artiklan 3 §:ssä, 19 artiklan 6 ja 7 §:ssä sekä 30 ja 32 - 35 artiklassa tarkoitettuja vastuurajoituksia ei sovelleta, jos osoitetaan, että vahinko johtuu kuljettajan teosta tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

## 37 artikla

*Korvausmäärän muuntaminen ja korko*

1 §. Jos korvausmäärää laskettaessa on muunnettava ulkomaisissa rahayksiköissä ilmoitettuja summia, muuntaminen tapahtuu

## Article 34

*Dédommagement en cas de déclaration de valeur*

L'expéditeur et le transporteur peuvent convenir que l'expéditeur déclare, sur la lettre de voiture, une valeur de la marchandise excédant la limite prévue à l'article 30, § 2. Dans ce cas, le montant déclaré se substitue à cette limite.

## Article 35

*Dédommagement en cas de déclaration d'intérêt à la livraison*

L'expéditeur et le transporteur peuvent convenir que l'expéditeur inscrit, sur la lettre de voiture, le montant en chiffres d'un intérêt spécial à la livraison, pour le cas de perte ou d'avarie et pour celui du dépassement du délai de livraison. En cas de déclaration d'intérêt à la livraison, il peut être demandé outre les indemnités prévues aux articles 30, 32 et 33, la réparation du dommage supplémentaire prouvé jusqu'à concurrence du montant déclaré.

## Article 36

*Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité*

Les limites de responsabilité prévues à l'article 15, § 3, à l'article 19, §§ 6 et 7 et aux articles 30, 32 à 35 ne s'appliquent pas, s'il est prouvé que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission que le transporteur a commis, soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérairement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

## Article 37

*Conversion et intérêts*

§ 1. Lorsque le calcul de l'indemnité implique la conversion des sommes exprimées en unités monétaires étrangères, celle-ci est

korvauksen maksupäivänä maksupaikalla voimassa olevan kurssin mukaan.

2 §. Oikeudenomistaja voi vaatia korvausmäärälle korkoa, joka lasketaan viiden prosentin vuotuiskoron mukaan alkaen 43 artiklassa mainitun maksuvaatimuksen esittämispäivästä tai, ellei maksuvaatimusta ole esitetty, kanteen vireillepanopäivästä.

3 §. Ellei oikeudenomistaja hänelle määrätyn kohtuullisen ajan kuluessa toimita kuljettajalle vaateen lopullista käsittelyä varten tarpeellisia asiakirjoja, ei korkoja lasketa tämän määräajan päättymisen ja asiakirjojen sisäänjättöpäivän väliseltä ajalta.

### 38 artikla

#### *Vastuu rautatie-meriliikenteessä*

1 §. Yhdistetyissä rautatie-merikuljetuksissa yleissopimuksen 24 artiklan 1 §:ssä mainituilla merilinjoilla voi kukin jäsenvaltio saattaa kokonaisuudessaan voimaan jäljempänä luetellut vapautusperusteet 23 artiklassa mainittujen lisäksi siten, että se pyytää tätä koskevan merkinnän tehtäväksi näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisen linjojen luetteloon:

a) tulipalo, jos kuljettaja osoittaa, ettei se ole aiheutunut kuljettajan, laivan päällikön, laivan miehistön, luotsin tai kuljettajan palveluksessa olevien henkilöiden laiminlyönnistä;

b) ihmishengen tai omaisuuden pelastaminen tai pelastamisyritys merellä;

c) tavaran lastaaminen laivan kannelle lähettäjän rahtikirjassa antaman suostumuksen perusteella ja jos tavara ei ole rautatievaunussa;

d) vaarat tai onnettomuudet merellä tai muilla purjehduskelpoisilla vesillä.

2 §. Kuljettaja voi vedota näihin 1 §:ssä mainittuihin vastuuvapautusperusteisiin vain siinä tapauksessa, että hän osoittaa katoamisen, vahingoittumisen tai kuljetusmääräajan ylittämisen tapahtuneen merimatalla tavaran laivaan lastaamisen ja sen laivas-  
ta purkamiseen välisenä aikana.

faite d'après le cours aux jour et lieu du paiement de l'indemnité.

§ 2. L'ayant droit peut demander des intérêts de l'indemnité, calculés à raison de cinq pour cent l'an, à partir du jour de la réclamation prévue à l'article 43 ou, s'il n'y a pas eu de réclamation, du jour de la demande en justice.

§ 3. Si l'ayant droit ne remet pas au transporteur, dans un délai convenable qui lui est fixé, les pièces justificatives nécessaires pour la liquidation définitive de la réclamation, les intérêts ne courent pas entre l'expiration du délai fixé et la remise effective de ces pièces.

### Article 38

#### *Responsabilité en trafic fer-mer*

§ 1. Dans les transports fer-mer empruntant les lignes maritimes visées à l'article 24, § 1 de la Convention, chaque Etat membre peut, en demandant que la mention utile soit portée sur la liste des lignes soumises aux présentes Règles uniformes, ajouter l'ensemble des causes d'exonération ci-après mentionnées à celles prévues à l'article 23 :

a) incendie, à condition que le transporteur fasse la preuve qu'il n'a pas été causé par son fait ou sa faute, par ceux du capitaine, des marins, du pilote ou de ses préposés;

b) sauvetage ou tentative de sauvetage de vies ou de biens en mer;

c) chargement de la marchandise sur le pont du navire, à condition qu'elle ait été chargée sur le pont avec le consentement de l'expéditeur donné sur la lettre de voiture et qu'elle ne soit pas sur wagon;

d) périls, dangers ou accidents de la mer ou d'autres eaux navigables.

§ 2. Le transporteur ne peut se prévaloir des causes d'exonération visées au § 1 que s'il fait la preuve que la perte, l'avarie ou le dépassement du délai de livraison est survenu sur le parcours maritime, depuis le chargement de la marchandise à bord du navire jusqu'à son déchargement du navire.

3 §. Kuljettaja on kuitenkin vastuussa myös vedotessaan 1 §:ssä mainittuihin vastuuvapautusperusteisiin, jos oikeudenomistaja osoittaa katoamisen, vahingoittumisen tai kuljetusmääräajan ylittämisen johtuneen kuljettajan, laivan päällikön, laivan miehistön, luotsin tai kuljettajan palveluksessa olevien henkilöiden virheestä.

4 §. Jos samalla merireitillä liikennettä hoitaa useita kuljetusyriksiä, jotka on merkitty yleissopimuksen 24 artiklan 1 §:ssä tarkoitettuun linjaluetteloon, on samoja vastuumääräyksiä noudatettava kaikkien näiden kuljetusyriksien suhteen. Jos kuljetusyriksien on merkitty luetteloon usean jäsenvaltion pyynnöstä, on näiden vastuumääräysten soveltamisesta sovittava ennakolta kyseisten valtioiden kesken.

5 §. Tämän artiklan 1 ja 4 §:n nojalla suoritettavat toimenpiteet on ilmoitettava pääsihteerille. Ne tulevat voimaan aikaisintaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jolloin pääsihteerin ilmoittaa muille valtioille näistä toimenpiteistä. Mainitut toimenpiteet eivät koske käynnissä olevia kuljetuksia.

#### 39 artikla

##### *Vastuu ydinonnettomuustapauksissa*

Kuljettaja on vapaa hänelle näiden yhtenäisten oikeussäännösten nojalla tulevasta vastuusta, kun ydinonnettomuus on aiheuttanut vahingon ja kun jossakin sopimusvaltiossa voimassa olevien lakien ja määräysten nojalla, jotka sääntelevät vastuuta ydinenergian alalla, tästä vahingosta on vastuussa asianomaisen laitoksen haltija tai joku muu häneen verrattava henkilö.

#### 40 artikla

##### *Henkilöt, joista kuljettaja on vastuussa*

Kuljettaja on vastuussa henkilökunnastaan ja muista kuljetuksen suorittamiseen käyttämistään henkilöistä heidän suorittaes-

§ 3. Lorsque le transporteur se prévaut des causes d'exonération visées au § 1, il reste néanmoins responsable si l'ayant droit fait la preuve que la perte, l'avarie ou le dépassement du délai de livraison est dû à une faute du transporteur, du capitaine, des marins, du pilote ou des préposés du transporteur.

§ 4. Lorsqu'un même parcours maritime est desservi par plusieurs entreprises inscrites sur la liste des lignes conformément à l'article 24, § 1 de la Convention, le régime de responsabilité applicable à ce parcours doit être le même pour toutes ces entreprises. En outre, lorsque ces entreprises ont été inscrites sur la liste à la demande de plusieurs Etats membres l'adoption de ce régime doit au préalable faire l'objet d'un accord entre ces Etats.

§ 5. Les mesures prises en conformité des §§ 1 et 4 sont communiquées au Secrétaire général. Elles entrent en vigueur, au plus tôt, à l'expiration d'un délai de trente jours à partir du jour auquel le Secrétaire général les notifie aux autres Etats membres. Les envois en cours de route ne sont pas affectés par lesdites mesures.

#### Article 39

##### *Responsabilité en cas d'accident nucléaire*

Le transporteur est déchargé de la responsabilité qui lui incombe en vertu des présentes Règles uniformes lorsque le dommage a été causé par un accident nucléaire et qu'en application des lois et prescriptions d'un Etat réglant la responsabilité dans le domaine de l'énergie nucléaire, l'exploitant d'une installation nucléaire ou une autre personne qui lui est substituée est responsable de ce dommage.

#### Article 40

##### *Personnes dont répond le transporteur*

Le transporteur est responsable de ses agents et des autres personnes au service desquelles il recourt pour l'exécution du

saan tehtäviään. Rautatieinfrastruktuurin, jolla kuljetus tapahtuu, hallintona pidetään niitä henkilöitä, joita kuljettaja käyttää kuljetuksen suorittamiseen.

#### 41 artikla

##### *Muut kanteet*

1 §. Kaikissa tapauksissa, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, voidaan kuljettajaa vastaan ajaa vahingonkorvauskannetta, tapahtuipa se millä perusteella tahansa, vain näissä säännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

2 §. Sama koskee kanteita henkilökuntaa ja muita henkilöitä vastaan, joista kuljettaja on vastuussa 40 artiklan nojalla.

#### IV OSA

##### **Vaateiden toteuttaminen**

#### 42 artikla

##### *Tarkastuspöytäkirja*

1 §. Jos kuljettaja huomaa tai otaksuu tai oikeudenomistaja väittää, että osa tavarasta on kadonnut tai että tavara on vahingoittunut, kuljettajan on viipymättä ja mikäli mahdollista oikeudenomistajan läsnäollessa laadittava vahingon laadun mukainen tarkastuspöytäkirja tavarannostosta, sen painosta ja mikäli mahdollista vahingon suuruudesta ja syystä sekä vahingon tapahtumahetkestä.

2 §. Jäljennös tästä tarkastuspöytäkirjasta on lunastuksetta toimitettava oikeudenomistajalle.

3 §. Ellei oikeudenomistaja hyväksy pöytäkirjassa esitettyjä seikkoja, hän voi vaatia, että tavarannosto ja paino sekä vahingon syy ja määrä todetaan kuljetussopimuksen

transport lorsque ces agents ou ces autres personnes agissent dans l'exercice de leurs fonctions. Les gestionnaires de l'infrastructure ferroviaire sur laquelle est effectué le transport sont considérés comme des personnes au service desquelles le transporteur recourt pour l'exécution du transport.

#### Article 41

##### *Autres actions*

§ 1. Dans tous les cas où les présentes Règles uniformes s'appliquent, toute action en responsabilité, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée contre le transporteur que dans les conditions et limitations de ces Règles uniformes.

§ 2. Il en est de même pour toute action exercée contre les agents et les autres personnes dont le transporteur répond en vertu de l'article 40.

#### TITRE IV

##### **Exercice des droits**

#### Article 42

##### *Procès-verbal de constatation*

§ 1. Lorsqu'une perte partielle ou une avarie est découverte ou présumée par le transporteur ou que l'ayant droit en allègue l'existence, le transporteur doit dresser sans délai et, si possible, en présence de l'ayant droit un procès-verbal constatant, suivant la nature du dommage, l'état de la marchandise, sa masse et, autant que possible, l'importance du dommage, sa cause et le moment où il s'est produit.

§ 2. Une copie du procès-verbal de constatation doit être remise gratuitement à l'ayant droit.

§ 3. Lorsque l'ayant droit n'accepte pas les constatations du procès-verbal, il peut demander que l'état et la masse de la marchandise ainsi que la cause et le montant du

osapuolten nimeämän asiantuntijan toimesta tai oikeudenkäyntiteitse. Menettelyssä noudatetaan sen valtion lakeja ja määräyksiä, jossa toteaminen tapahtuu.

#### 43 artikla

##### *Vaateiden esittäminen*

1 §. Kuljetussopimukseen perustuvat vaatteet on esitettävä kirjallisesti sille kuljettajalle, jota vastaan kannetta voidaan ajaa.

2 §. Oikeus vaateen esittämiseen on niillä henkilöillä, joilla on oikeus ajaa kannetta kuljettajaa vastaan.

3 §. Kun vaateen esittää lähettäjä, on hänen esitettävä rahtikirjan kaksoiskappale. Sen puuttuessa hänen on esitettävä vastaanottajan valtuutus tai todistettava, että vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta lähetystä.

4 §. Kun vaatimuksen esittää vastaanottaja, on hänen esitettävä rahtikirja, jos se on hänelle annettu.

5 §. Rahtikirja, sen kaksoiskappale ja muut asiakirjat, joiden liittämistä vaatimukseen oikeudenomistaja pitää tarpeellisenä, on esitettävä joko alkuperäisinä tai jäljennöksinä. Jälkimmäiset on vahvistettava asianmukaisesti, jos kuljettaja niin vaatii.

6 §. Vaatimusta lopullisesti selvittäessään kuljettaja voi vaatia rahtikirjan, sen kaksoiskappaleen tai jälkivaatimustodistuksen esitettäväksi alkuperäisenä tehdäkseen niihin merkinnän lopullisesta selvityksestä.

#### 44 artikla

##### *Henkilöt, joilla on oikeus ajaa kannetta kuljettajaa vastaan*

1 §. Ellei 3 ja 4 §:ssä toisin määrätä, oikeus ajaa kanteita kuljetussopimuksen nojalla on:

dommage soient constatés par un expert nommé par les parties au contrat de transport ou par voie judiciaire. La procédure est soumise aux lois et prescriptions de l'Etat où la constatation a lieu.

#### Article 43

##### *Réclamations*

§ 1. Les réclamations relatives au contrat de transport doivent être adressées par écrit au transporteur contre qui l'action judiciaire peut être exercée.

§ 2. Le droit de présenter une réclamation appartient aux personnes qui ont le droit d'actionner le transporteur.

§ 3. L'expéditeur, pour présenter la réclamation, doit produire le duplicata de la lettre de voiture. A défaut, il doit produire l'autorisation du destinataire ou apporter la preuve que celui-ci a refusé la marchandise.

§ 4. Le destinataire, pour présenter la réclamation, doit produire la lettre de voiture si elle lui a été remise.

§ 5. La lettre de voiture, le duplicata et les autres pièces que l'ayant droit juge utile de joindre à la réclamation doivent être présentés soit en originaux, soit en copies, le cas échéant, dûment certifiées conformes si le transporteur le demande.

§ 6. Lors du règlement de la réclamation, le transporteur peut exiger la présentation en original de la lettre de voiture, du duplicata ou du bulletin de remboursement en vue d'y porter la constatation du règlement.

#### Article 44

##### *Personnes qui peuvent actionner le transporteur*

§ 1. Sous réserve des §§ 3 et 4, les actions judiciaires fondées sur le contrat de transport appartiennent :

a) lähettäjällä siihen asti, kunnes vastaanottaja on:

1. lunastanut rahtikirjan,
2. ottanut tavarahan vastaan tai
3. toteuttanut hänelle 17 artiklan 3 §:n tai 18 artiklan 3 §:n nojalla kuuluvat oikeudet;

b) vastaanottajalla siitä hetkestä, kun hän on:

1. lunastanut rahtikirjan,
2. ottanut tavarahan vastaan,
3. toteuttanut hänelle 17 artiklan 3 §:n tai 18 artiklan 3 §:n nojalla kuuluvat oikeudet.

2 §. Vastaanottajan oikeus ajaa kannetta lakkaa, kun vastaanottajan 18 artiklan 5 §:n mukaisesti määräämä henkilö on lunastanut rahtikirjan, ottanut tavarahan vastaan tai toteuttanut hänelle 17 artiklan 3 §:n nojalla kuuluvat oikeudet.

3 §. Oikeus ajaa kannetta kuljetussopimuksen perusteella suoritettun maksun palauttamiseksi on ainoastaan sillä, joka on suorittanut maksun.

4 §. Oikeus ajaa jälkivaatimuksia koskevaa kannetta on ainoastaan lähettäjällä.

5 §. Lähettäjän on kanteita ajaakseen esitettävä rahtikirjan kaksoiskappale. Sen puuttuessa hänen on esitettävä vastaanottajan valtuutus tai todistettava, että vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta tavaraa. Tarvittaessa lähettäjän on todistettava rahtikirjan puuttuminen tai katoaminen.

6 §. Vastaanottajan on kanteita ajaakseen esitettävä rahtikirja, jos se on hänelle annettu.

#### 45 artikla

*Kuljettajat, joita vastaan kannetta voidaan ajaa*

1 §. Ellei 3 ja 4 §:ssä toisin määrätä, kuljetussopimukseen perustuvia kannetta voidaan ajaa ainoastaan ensimmäistä, viimeistä tai sitä kuljettajaa vastaan, jonka kuljetus-

a) à l'expéditeur jusqu'au moment où le destinataire a

1. retiré la lettre de voiture,
2. accepté la marchandise ou
3. fait valoir les droits qui lui appartiennent en vertu de l'article 17, § 3 ou de l'article 18, § 3;

b) au destinataire à partir du moment où il a

1. retiré la lettre de voiture,
2. accepté la marchandise ou
3. fait valoir les droits qui lui appartiennent en vertu de l'article 17, § 3 ou de l'article 18, § 3.

§ 2. Le droit du destinataire d'exercer une action judiciaire est éteint dès que la personne désignée par le destinataire conformément à l'article 18, § 5 a retiré la lettre de voiture, accepté la marchandise ou fait valoir les droits qui lui appartiennent en vertu de l'article 17, § 3.

§ 3. L'action judiciaire en restitution d'une somme payée en vertu du contrat de transport n'appartient qu'à celui qui a effectué le paiement.

§ 4. L'action judiciaire relative aux remboursements n'appartient qu'à l'expéditeur.

§ 5. L'expéditeur, pour exercer les actions judiciaires, doit produire le duplicata de la lettre de voiture. A défaut, il doit produire l'autorisation du destinataire ou apporter la preuve que celui-ci a refusé la marchandise. Au besoin, l'expéditeur doit prouver l'absence ou la perte de la lettre de voiture.

§ 6. Le destinataire, pour exercer les actions judiciaires, doit produire la lettre de voiture si elle lui a été remise.

#### Article 45

*Transporteurs qui peuvent être actionnés*

§ 1. Les actions judiciaires fondées sur le contrat de transport peuvent être exercées, sous réserve des §§ 3 et 4, uniquement contre le premier ou le dernier transporteur ou

osuudella kanteen aiheuttanut seikka tapahtui.

2 §. Jos kuljetuksen suorittajina on perättäisiä kuljettajia ja kuljettaja, joka on velvollinen toimittamaan tavarat perille, on omalla suostumuksellaan merkitty rahtikirjaan, voidaan 1 §:n mukaista kannetta ajaa häntä vastaan siinäkin tapauksessa, ettei hän ole saanut tavaraa eikä rahtikirjaa.

3 §. Kuljetussopimuksen perusteella suoritettujen maksujen palauttamista koskevaa kannetta voidaan ajaa joko sitä kuljettajaa vastaan, joka on perinyt maksun, tai sitä kuljettajaa vastaan, jonka hyväksi maksu on peritty.

4 §. Jälkivaatimusta koskevaa kannetta voidaan ajaa ainoastaan sitä kuljettajaa vastaan, joka on ottanut tavarat kuljetettavaksi lähetyspaikalla.

5 §. Kannetta voidaan ajaa muitakin kuin 1 - 4 §:ssä mainittuja kuljettajia vastaan, milloin se esitetään vastahaasteena tai väitteinä päävaatimusta koskevassa oikeudenkäynnissä, joka perustuu samaan kuljetussopimukseen.

6 §. Mikäli näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan suorittamaan kuljettajaan, voidaan kannetta ajaa myös häntä vastaan.

7 §. Jos kantajalla on oikeus valita jokin useammasta kuljettajasta, hänen valinta-oikeutensa lakkaa niin pian kuin kanne on pantu vireille jotakin niistä vastaan; tämä on voimassa myös silloin, kun kantajalla on oikeus valita yhden tai usean kuljettajan ja suorittavan kuljettajan välillä.

#### 46 artikla

##### *Laillinen tuomioistuin*

1 §. Näihin yhtenäisiin oikeussäännöksiin perustuvat kanteet voidaan panna vireille osapuolten sopimuksella määräämissä jä-

contre celui qui exécutait la partie du transport au cours de laquelle s'est produit le fait générateur de l'action.

§ 2. Lorsque, dans le cas de transports exécutés par des transporteurs subséquents, le transporteur devant livrer la marchandise est inscrit avec son consentement sur la lettre de voiture, celui-ci peut être actionné conformément au § 1, même s'il n'a reçu ni la marchandise, ni la lettre de voiture.

§ 3. L'action judiciaire en restitution d'une somme payée en vertu du contrat de transport peut être exercée contre le transporteur qui a perçu cette somme ou contre celui au profit duquel elle a été perçue.

§ 4. L'action judiciaire relative aux remboursements peut être exercée uniquement contre le transporteur qui a pris en charge la marchandise au lieu d'expédition.

§ 5. L'action judiciaire peut être exercée contre un transporteur autre que ceux visés aux §§ 1 à 4, lorsqu'elle est présentée comme demande reconventionnelle ou comme exception dans l'instance relative à une demande principale fondée sur le même contrat de transport.

§ 6. Dans la mesure où les présentes Règles uniformes s'appliquent au transporteur substitué, celui-ci peut également être actionné.

§ 7. Si le demandeur a le choix entre plusieurs transporteurs, son droit d'option s'éteint dès que l'action judiciaire est intentée contre l'un d'eux; cela vaut également si le demandeur a le choix entre un ou plusieurs transporteurs et un transporteur substitué.

#### Article 46

##### *For*

§ 1. Les actions judiciaires fondées sur les présentes Règles uniformes peuvent être intentées devant les juridictions des Etats

senvaltioiden tuomioistuimissa tai sen jäsenvaltion tuomioistuimissa, jossa:

a) vastaajalla on kotipaikkansa tai vakinaisen asuinpaikkansa, pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimisto, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu,

b) tavarankuljetukseen vastaanottopaikka tai edellytetty toimituspaikka sijaitsee.

Kanteita ei voida panna vireille muissa tuomioistuimissa.

2 §. Kun näihin yhtenäisiin oikeussääntöksiin perustuva kanne on käsiteltävänä 1 §:n mukaisessa laillisessa tuomioistuimessa tai kun tällainen tuomioistuin on antanut päätöksen tällaisessa riitajutussa, uutta kannetta ei voida panna vireille samasta syystä samojen osapuolten kesken, paitsi siinä tapauksessa, ettei tuomioistui-  
men, jossa ensimmäinen kanne pantiin vireille, päätöstä voida panna toimeen siinä maassa, jossa uusi kanne pannaan vireille.

#### 47 artikla

##### *Vaateen raukeaminen*

1 §. Oikeudenomistajan ottaessa tavarankuljetus-  
vastaan raukeavat kaikki ne kuljetussopimukseen perustuvat vaatteet kuljettajaa vastaan, jotka johtuvat tavarankuljetuksesta, vahingoittumisesta tai kuljetusmääräajan ylityksestä.

2 §. Vaade ei kuitenkaan raukea:

a) kysymyksen ollessa joko osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta,

1. jos katoaminen tai vahingoittuminen on todettu 42 artiklan mukaisesti, ennen kuin oikeudenomistaja on ottanut tavarankuljetus-

2. jos toteaminen, joka 42 artiklan mukaisesti olisi pitänyt suorittaa, on laiminlyöty yksinomaan kuljettajan omasta syystä;

b) kysymyksen ollessa sellaisesta ulko-  
naisesti näkymättömästä vahingosta, jonka olemassaolo on todettu oikeudenomistajan otettua tavarankuljetus-  
vastaan, jos oikeudenomistaja

membres désignées d'un commun accord par les parties ou devant la juridiction de l'Etat sur le territoire duquel :

a) le défendeur a son domicile ou sa résidence habituelle, son siège principal ou la succursale ou l'agence qui a conclu le contrat de transport, ou

b) le lieu de la prise en charge de la marchandise ou celui prévu pour la livraison est situé.

D'autres juridictions ne peuvent être saisies.

§ 2. Lorsqu'une action fondée sur les présentes Règles uniformes est en instance devant une juridiction compétente aux termes du § 1, ou lorsque dans un tel litige un jugement a été prononcé par une telle juridiction, il ne peut être intenté aucune nouvelle action judiciaire pour la même cause entre les mêmes parties à moins que la décision de la juridiction devant laquelle la première action a été intentée ne soit pas susceptible d'être exécutée dans l'Etat où la nouvelle action est intentée.

#### Article 47

##### *Extinction de l'action*

§ 1. L'acceptation de la marchandise par l'ayant droit éteint toute action contre le transporteur, née du contrat de transport, en cas de perte partielle, d'avarie ou de dépassement du délai de livraison.

§ 2. Toutefois, l'action n'est pas éteinte :

a) en cas de perte partielle ou d'avarie, si

1. la perte ou l'avarie a été constatée conformément à l'article 42 avant l'acceptation de la marchandise par l'ayant droit;

2. la constatation qui aurait dû être faite conformément à l'article 42 n'a été omise que par la faute du transporteur;

b) en cas de dommage non apparent dont l'existence est constatée après l'acceptation de la marchandise par l'ayant droit, si celui-ci

1. heti vahingon havaitsemisen jälkeen ja viimeistään seitsemäntenä päivänä tavarán vastaanottamisesta pyytää vahingon toteamista 42 artiklan mukaisesti ja

2. lisäksi osoittaa vahingon syntyneen kuljetettavaksi ottamisen ja luovutuksen välisenä aikana;

c) kysymyksen ollessa kuljetusmääräajan ylittämisestä, jos oikeudenomistaja on 60 päivän kuluessa esittänyt vaatimuksensa jollekin 45 artiklan 1 §:ssä mainitulle kuljettajalle;

d) jos oikeudenomistaja osoittaa, että vahinko johtuu teosta tai laiminlyönnistä, joka on suoritettu joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuisi.

3 §. Jos tavara on jätetty uudelleen kuljetettavaksi 28 artiklan mukaisesti, raukeavat johonkin aikaisempaan kuljetussopimukseen perustuvat, osittaisesta katoamisesta tai vahingoittumisesta aiheutuneet vaateet, ikään kuin kysymys olisi yhdestä ainoasta kuljetussopimuksesta.

#### 48 artikla

##### *Vaateen vanhentuminen*

1 §. Kuljetussopimukseen perustuvan vaateen vanhentumisaika on yksi vuosi. Vanhentumisaika on kuitenkin kaksi vuotta, jos kyseessä on:

a) vaade kuljettajan vastaanottajalta perimän jälkivaatimuksen maksamisesta;

b) vaade kuljettajalle tavarán myynnistä kertyneen rahamäärän maksamisesta;

c) vaade vahingon johdosta, joka on aiheutunut teosta tai laiminlyönnistä, joka on suoritettu joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuisi;

d) vaade, joka perustuu johonkin tavarán uudelleen kuljetettavaksi jättämistä edeltäneistä kuljetussopimuksista 28 artiklassa mainitussa tapauksessa.

1. demande la constatation conformément à l'article 42 immédiatement après la découverte du dommage et au plus tard dans les sept jours qui suivent l'acceptation de la marchandise, et

2. prouve, en outre, que le dommage s'est produit entre la prise en charge de la marchandise et la livraison;

c) en cas de dépassement du délai de livraison, si l'ayant droit a, dans les soixante jours, fait valoir ses droits auprès de l'un des transporteurs visés à l'article 45, § 1;

d) si l'ayant droit prouve que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission commis soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

§ 3. Si la marchandise a été réexpédiée conformément à l'article 28, les actions en cas de perte partielle ou d'avarie nées de l'un des contrats de transport antérieurs s'éteignent comme s'il s'agissait d'un contrat unique.

#### Article 48

##### *Prescription*

§ 1. L'action née du contrat de transport est prescrite par un an. Toutefois, la prescription est de deux ans s'il s'agit de l'action :

a) en versement d'un remboursement perçu du destinataire par le transporteur;

b) en versement du produit d'une vente effectuée par le transporteur;

c) en raison d'un dommage résultant d'un acte ou d'une omission commis soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement;

d) fondée sur l'un des contrats de transport antérieurs à la réexpédition, dans le cas prévu à l'article 28.

2 §. Vanhentumisaika alkaa:

a) kun kyseessä on korvausvaade täydellisestä katoamisesta; kolmannestakymmenennestä päivästä kuljetusmääräajan päättymisestä lukien;

b) kun kyseessä on korvausvaade osittaisesta katoamisesta, vahingoittumisesta tai kuljetusmääräajan ylittämisestä: siitä päivästä, jolloin tavara on luovutettu vastaanottajalle;

c) kaikissa muissa tapauksissa: siitä päivästä, jolloin vaade voidaan esittää.

Vanhentumisaajan alkamispäivää ei lueta vanhentumisaikaan.

3 §. 43 artiklan mukaisesti tehdyn kirjallisen vaatimuksen vanhentumisaika keskeytyy siihen päivään saakka, jolloin kuljettaja kirjallisesti hylkää vaatimuksen ja palauttaa mukaan liitetyt asiakirjat. Jos vaatimukseen on osittain suostuttu, jatkuu vanhentumisaika siltä vaatimuksen osalta, joka vielä on riidanalainen. Velvollisuus todistaa, että vaatimus on esitetty tai vastaus toimitettu ja asiakirjat palautettu, kuuluu sille, joka vetoaa tällaiseen seikkaan. Myöhemmät samaa asiaa koskevat vaatimukset eivät keskeytä vanhentumisaikaa.

4 §. Vanhentunutta vaadetta ei voida enää esittää edes vastahaasteen tai väitteen muodossa.

5 §. Muilta osin on vanhentumisen lakkaamisen tai keskeyttämisen suhteen voimassa kotimainen oikeus.

## V OSA

### Kuljettajien väliset suhteet

#### 49 artikla

##### *Tilitys*

1 §. Kunkin kuljettajan, joka tavaraa kuljetettavaksi jätettäessä tai vastaanottajalle luovutettaessa on perinyt maksuja tai muita kuljetussopimuksesta johtuvia saatavia, tai jonka olisi pitänyt periä näitä maksuja tai muita saatavia, on suoritettava kuljetukseen

§ 2. La prescription court pour l'action:

a) en indemnité pour perte totale: du trentième jour qui suit l'expiration du délai de livraison;

b) en indemnité pour perte partielle, avarie ou dépassement du délai de livraison: du jour où la livraison a eu lieu;

c) dans tous les autres cas: du jour où le droit peut être exercé.

Le jour indiqué comme point de départ de la prescription n'est jamais compris dans le délai.

§ 3. La prescription est suspendue par une réclamation écrite conformément à l'article 43, jusqu'au jour où le transporteur rejette la réclamation par écrit et restitue les pièces qui y sont jointes. En cas d'acceptation partielle de la réclamation, la prescription reprend son cours pour la partie de la réclamation qui reste litigieuse. La preuve de la réception de la réclamation ou de la réponse et celle de la restitution des pièces sont à la charge de la partie qui invoque ce fait. Les réclamations ultérieures ayant le même objet ne suspendent pas la prescription.

§ 4. L'action prescrite ne peut plus être exercée, même sous forme d'une demande reconventionnelle ou d'une exception.

§ 5. Par ailleurs, la suspension et l'interruption de la prescription sont réglées par le droit national.

## TITRE V

### Rapports des transporteurs entre eux

#### Article 49

##### *Décompte*

§ 1. Tout transporteur qui a encaissé soit au départ, soit à l'arrivée, les frais ou autres créances résultant du contrat de transport ou qui aurait dû encaisser ces frais ou autres créances, doit payer aux transporteurs intéressés la part qui leur revient. Les modalités

osallistuneille kuljettajille niille tuleva osuus. Maksujen suorittamisessa noudatettavasta menettelystä päätetään kuljettajien välisin sopimuksin.

2 §. 12 artiklan määräyksiä sovelletaan myös perättäisten kuljettajien välisiin suhteisiin.

#### 50 artikla

##### *Takautumisoikeus*

1 §. Kuljettajalla, joka on suorittanut näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaan korvausta, on kuljetukseen osallistuneihin kuljettajiin kohdistuva takautumisoikeus seuraavien määräysten mukaan:

a) kuljettaja, joka on aiheuttanut vahingon, on yksin siitä vastuussa;

b) jos usea kuljettaja on aiheuttanut vahingon, vastaa kukin kuljettaja siitä vahingosta, jonka se on aiheuttanut; jos tällaista erittelyä ei voida suorittaa, on korvausmäärä jaettava niiden kesken c kohdan mukaisesti;

c) ellei voida näyttää toteen, mikä kuljettaja on aiheuttanut vahingon, korvausmäärä on jaettava kaikkien kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken, lukuun ottamatta niitä, jotka osoittavat, etteivät ne ole aiheuttaneet vahinkoa; jako toimitetaan kuljettajille tulevan kuljetusmaksuosuuden mukaisessa suhteessa.

2 § Jos jokin kuljettaja on maksukyvytön, sen osalle tuleva maksamaton osuus on jaettava kaikkien muiden kuljetukseen osallistuneiden kuljettajien kesken niille tulevan kuljetusmaksuosuuden mukaisessa suhteessa.

#### 51 artikla

##### *Menettely takautumisjutuissa*

1 §. Kuljettaja, jota vastaan 50 artiklassa mainittua takautumisvaatimusta ajetaan, ei voi kiistää sen maksun oikeellisuutta, jonka takautumiskanteen nostanut kuljettaja on

de paiement sont fixées par convention entre les transporteurs.

§ 2. L'article 12 s'applique également aux relations entre transporteurs subséquents.

#### Article 50

##### *Droit de recours*

§ 1. Le transporteur qui a payé une indemnité en vertu des présentes Règles uniformes, a un droit de recours contre les transporteurs ayant participé au transport conformément aux dispositions suivantes :

a) le transporteur qui a causé le dommage en est seul responsable;

b) lorsque le dommage a été causé par plusieurs transporteurs, chacun d'eux répond du dommage qu'il a causé; si la distinction est impossible, l'indemnité est répartie entre eux conformément à la lettre c);

c) s'il ne peut être prouvé lequel des transporteurs a causé le dommage, l'indemnité est répartie entre tous les transporteurs ayant participé au transport, à l'exception de ceux qui prouvent que le dommage n'a pas été causé par eux; la répartition est faite proportionnellement à la part du prix de transport qui revient à chacun des transporteurs.

§ 2 Dans le cas d'insolvabilité de l'un de ces transporteurs, la part lui incombant et non payée par lui est répartie entre tous les autres transporteurs ayant participé au transport, proportionnellement à la part du prix de transport qui revient à chacun d'eux.

#### Article 51

##### *Procédure de recours*

§ 1. Le bien-fondé du paiement effectué par le transporteur exerçant un recours en vertu de l'article 50 ne peut être contesté par le transporteur contre lequel le recours est

suorittanut, jos korvausmäärän on vahvistanut tuomioistuimien sen jälkeen, kun ensiksi mainitulle kuljettajalle on asianmukaisesti annettu tieto haasteesta ja sillä on ollut tilaisuus esiintyä väliintulijana jutussa. Pääkannetta käsittelevä tuomioistuin määrää määrääjät haasteen tiedoksi antamista ja väliintulijana esiintymistä varten.

2 §. Kuljettajan, joka esittää takautumiskanteen, on esitettävä vaatimuksensa samassa kanteessa kaikkia kuljetukseen osallistuneita kuljettajia vastaan, joiden kanssa ei ole päästy sovintoratkaisuun, sillä uhalla, että takautumisoikeus niitä kuljettajia vastaan, joita ei ole haastettu, raukeaa.

3 §. Tuomioistuimen tulee yhdistää kaikki sen käsiteltävänä olevat takautumiskanteet.

4 §. Kuljettaja, joka haluaa toteuttaa takautumisoikeutensa, voi nostaa oikeusjutun sen valtion laillisissa tuomioistuimissa, jossa jollakin kuljetukseen osallistuneista kuljettajista on pääkonttorinsa tai sivukonttori taikka toimisto, jonka välityksellä kuljetussopimus on solmittu.

5 §. Jos kanne on nostettava useita kuljettajia vastaan, kanteen nostaneella kuljettajalla on oikeus valita jokin 4 §:n mukaan laillisista tuomioistuimista, jossa se panee kanteen vireille.

6 §. Takautumiskannetta ei saa yhdistää oikeudenomistajan kuljetussopimuksen perusteella vireille panemaan korvauskanteeseen.

## 52 artikla

### *Takautumista koskevat sopimukset*

Kuljettajat voivat keskinäisillä sopimuksilla poiketa 49 ja 50 artiklan säännöistä.

exercé, lorsque l'indemnité a été fixée judiciairement et que ce dernier transporteur, dûment assigné, a été mis à même d'intervenir au procès. Le juge, saisi de l'action principale, fixe les délais impartis pour la signification de l'assignation et pour l'intervention.

§ 2. Le transporteur qui exerce son recours doit former sa demande dans une seule et même instance contre tous les transporteurs avec lesquels il n'a pas transigé, sous peine de perdre son recours contre ceux qu'il n'aurait pas assignés.

§ 3. Le juge doit statuer par un seul et même jugement sur tous les recours dont il est saisi.

§ 4. Le transporteur qui désire faire valoir son droit de recours peut saisir les juridictions de l'Etat sur le territoire duquel un des transporteurs participant au transport a son siège principal ou la succursale ou l'agence qui a conclu le contrat de transport.

§ 5. Lorsque l'action doit être intentée contre plusieurs transporteurs, le transporteur qui exerce le droit de recours peut choisir entre les juridictions compétentes selon le § 4, celle devant laquelle il introduira son recours.

§ 6. Des recours ne peuvent pas être introduits dans l'instance relative à la demande en indemnité exercée par l'ayant droit au contrat de transport.

## Article 52

### *Conventions au sujet des recours*

Les transporteurs sont libres de convenir entre eux de dispositions dérogeant aux articles 49 et 50.

**Vaarallisten aineiden kansainvälistä  
rautatiekuljetusta koskevat oikeussään-  
nökset  
(RID – Yleissopimuksen liite C)**

**Règlement concernant le transport inter-  
national ferroviaire des marchandises  
dangereuses  
(RID, appendice C à la Convention)**

1 artikla Soveltamisala

Article premier Champ d'application

2 artikla Poikkeukset

Article 2 Exemptions

3 artikla Rajoitukset

Article 3 Restrictions

4 artikla Muut määräykset

Article 4 Autres prescriptions

5 artikla Sallittu junalaji. Kuljetus käsimat-  
katavarana, matkatavarana tai moottoriajo-  
neuvoissa

Article 5 Type de trains admis. Transport  
comme colis à main, bagages ou à bord des  
véhicules automobiles

6 artikla Liite

Article 6 Annexe

## 1 artikla

*Soveltamisala*

1 §. Näitä oikeussäännöksiä sovelletaan  
a) vaarallisten aineiden kansainväliseen rautatiekuljetukseen jäsenvaltioiden alueella,  
b) rautatiekuljetusta täydentäviin kuljetuksiin, joihin sovelletaan yhtenäisiä oikeussäännöksiä CIM, ellei muulla kuljetusvälineellä tapahtuvien kuljetusten osalta ole voimassa muita kansainvälisiä määräyksiä, sekä näiden oikeussäännösten liitteessä mainittuihin toimintoihin.

2 §. Vaarallisia aineita, joiden kuljetus ei liitteen mukaan ole sallittu, ei saa kuljettaa kansainvälisessä liikenteessä.

## 2 artikla

*Poikkeukset*

Näitä oikeussäännöksiä ei sovelleta kokonaisuudessaan eikä osaksi sellaisiin vaarallisten aineiden kuljetuksiin, joille liitteessä myönnetään poikkeus. Poikkeukset sallitaan vain, jos kuljetusten, joille poikkeus myönnetään, määrä tai laatu tai tavarän päällystakaavat kuljetuksen turvallisuuden.

## 3 artikla

*Rajoitukset*

Kullakin jäsenvaltiolla on oikeus säännellä vaarallisten aineiden kansainvälistä kuljetusta alueellaan muista kuin turvallisuus-syistä tai kieltää se.

## 4 artikla

*Muut määräykset*

Kuljetukset, joihin näitä oikeussäännöksiä sovelletaan, ovat muilta osin tavaroiden rautatie-kuljetusta koskevien, yleisten kan-

## Article premier

*Champ d'application*

§ 1. Le présent Règlement s'applique :  
a) aux transports internationaux ferroviaires des marchandises dangereuses sur le territoire des Etats membres,  
b) aux transports en complément du transport ferroviaire auxquels les Règles uniformes CIM sont applicables, sous réserve des prescriptions internationales régissant les transports par un autre mode de transport, ainsi qu'aux activités visées par l'Annexe du présent Règlement.

§ 2. Les marchandises dangereuses, dont l'Annexe exclut le transport, ne doivent pas faire l'objet d'un transport international.

## Article 2

*Exemptions*

Le présent Règlement ne s'applique pas, en tout ou en partie, aux transports de marchandises dangereuses dont l'exemption est prévue à l'Annexe. Des exemptions peuvent uniquement être prévues lorsque la quantité, la nature des transports exemptés ou l'emballage garantissent la sécurité du transport.

## Article 3

*Restrictions*

Chaque Etat membre conserve le droit de réglementer ou d'interdire le transport international des marchandises dangereuses sur son territoire pour des raisons autres que la sécurité durant le transport.

## Article 4

*Autres prescriptions*

Les transports auxquels s'applique le présent Règlement restent soumis aux prescriptions nationales ou internationales ap-

sallisten tai kansainvälisten määräysten alaisia.

plicables de façon générale au transport ferroviaire de marchandises.

#### 5 artikla

#### Article 5

*Sallittu junalaji. Kuljetus käsimatkatavarana, matkatavarana tai moottoriajoneuvoissa*

*Type de trains admis. Transport comme colis à main, bagages ou à bord des véhicules automobiles*

1 §. Vaarallisia aineita saadaan kuljettaa ainoastaan tavarajunissa, paitsi

§ 1. Les marchandises dangereuses ne peuvent être transportées que dans des trains marchandises, à l'exemption:

a) vaarallisia aineita, joita liitteen mukaan saadaan kuljettaa tietyin enimmäismäärin ja erityisehdoin muissakin kuin tavarajunissa,

a) des marchandises dangereuses admises au transport conformément à l'Annexe en respectant les quantités maximales pertinentes et les conditions particulières de transport dans des trains autres que des trains marchandises;

b) vaarallisia aineita, joita yhtenäisten oikeussäännösten CIV 12 artiklan mukaan kuljetetaan liitteen erityisehtoja noudattaen käsimatkatavarana, matkatavarana tai moottoriajoneuvoissa.

b) des marchandises dangereuses transportées aux conditions particulières de l'Annexe comme colis à main, bagages ou dans ou sur des véhicules automobiles conformément à l'article 12 des Règles uniformes CIV.

2 §. Matkustaja ei saa kuljettaa vaarallisia aineita mukanaan käsimatkatavarana eikä jättää niitä kuljetettavaksi matkatavarana tai moottoriajoneuvoissa, elleivät ne täytä liitteen erityisehtoja.

§ 2. Le voyageur ne peut pas prendre avec lui des marchandises dangereuses comme colis à main ou les expédier en tant que bagages ou à bord des véhicules automobiles si elles ne répondent pas aux conditions particulières de l'Annexe.

#### 6 artikla

#### Article 6

##### *Liite*

##### *Annexe*

Liite on näiden oikeussäännösten erottamaton osa.

L'Annexe fait partie intégrante du présent Règlement.

\* \* \*

\* \* \*

Liite sisältää säännökset, joista vaarallisten aineiden asiantuntijakomissio on 9 toukokuuta 1980 päivätyn kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) 19 artiklan 4 §:n mukaisesti päättänyt siihen ajankohtaan mennessä, jolloin 3 kesäkuuta 1999 päivätty kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskeva yleissopimus (COTIF) tulee voimaan.

L'Annexe recevra la teneur que la Commission d'experts pour le transport des marchandises dangereuses aura arrêtée, au moment de l'entrée en vigueur du Protocole du 3 juin 1999 portant modification à la Convention relative aux transports internationaux ferroviaires (COTIF) du 9 mai 1980, selon l'article 19, § 4 de cette Convention.

### Luku 1.3

Vaarallisten aineiden kuljetuksiin osallistuvien henkilöiden koulutus

#### 1.3.1 Soveltamisala

Henkilöiden, jotka työskentelevät kohdassa 1.4 mainituille osapuolille, ja joiden vastuuseen kuuluu vaarallisten aineiden kuljetukset, tulee saada kuljetuksen vaatimukset kattavaa henkilöstön vastuuseen ja tehtäviin soveltuvaa koulutusta.

#### 1.3.2 Koulutuksen luonne

Koulutuksen tulee muodostua seuraavista huomioiden henkilön vastuu ja velvollisuudet.

##### 1.3.2.1 Yleinen tiedostava koulutus

Henkilöstön on tiedettävä yleiset vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista määräyksistä.

##### 1.3.2.2 Tehtäväkohtainen koulutus

Henkilöstön on saatava yksityiskohtaista henkilöstön tehtäviin ja vastuuseen suhteutettua koulutusta vaarallisten aineiden kuljetusta koskevista määräyksistä.

Jos osa kuljetuksesta suoritetaan muuna kuin rautatiekuljetuksena, henkilöstön on oltava tietoinen myös tätä muuta kuljetusmuotoa koskevista määräyksistä.

##### 1.3.2.3 Turvallisuuskoulutus

Henkilöstön tulee saada koulutusta vaarallisten aineiden vaaroista suhteutettuna mahdolliseen vaarallisten aineiden kuljetus-, kuormaus- ja purkamisonnettomuuden aiheuttamaan tapaturmavaaraan ja altistukseen.

Koulutuksella tulee pyrkiä siihen, että henkilöstö tuntee aineen turvallisen käsittelyn ja hätätilanteen toimintatavat.

##### 1.3.2.4 Luokkaan 7 liittyvä koulutus

Luokan 7 aineiden kuljetukseen osallistuvan henkilöstön tulee saada soveltuvaa koulutusta radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvistä säteilyriskeistä ja huomioon

### Chapitre 1.3

Formation des personnes intervenant dans le transport des marchandises dangereuses

#### 1.3.1 Champ d'application

Les personnes employées par les intervenants cités au chapitre 1.4, dont le domaine d'activité comprend le transport de marchandises dangereuses, doivent recevoir une formation répondant aux exigences que leur domaine d'activité et de responsabilité impose lors du transport de marchandises dangereuses. La formation doit aussi traiter des dispositions spécifiques s'appliquant à la sûreté du transport des marchandises dangereuses telles qu'elles sont énoncées dans le chapitre 1.10.

#### 1.3.2 Nature de la formation

La formation doit revêtir la forme suivante, selon la responsabilité et les fonctions de la personne concernée.

##### 1.3.2.1 Initiation

Le personnel doit se familiariser avec les prescriptions générales des dispositions relatives au transport de marchandises dangereuses.

##### 1.3.2.2 Formation spécifique

Le personnel doit recevoir une formation détaillée, proportionnelle à ses tâches et à ses responsabilités, aux prescriptions des règlements relatifs au transport de marchandises dangereuses.

Dans les cas où le transport de marchandises dangereuses fait intervenir une opération de transport multimodal, le personnel doit être mis au courant des prescriptions relatives aux autres modes de transport.

1.3.2.3 Formation en matière de sécurité  
Proportionnelle aux risques de blessure ou d'expositions encourus en cas d'incident lors du transport de matières dangereuses, y compris de leur chargement et déchargement, cette formation doit couvrir les risques et les dangers que présentent les matières dangereuses.

La formation dispensée doit avoir pour objet de sensibiliser le personnel à la manipulation dans des conditions de sécurité et aux procédures d'urgence.

##### 1.3.2.4 Formation pour la classe 7

Aux fins de la classe 7, le personnel doit recevoir une formation appropriée portant sur les risques radiologiques encourus et les précautions à prendre pour restreindre leur

otettavista varotoimenpiteistä säteilyltä suojautumista ja muiden henkilöiden suojaamista varten.

#### 1.3.3 Asiakirjat

Työnantajalla ja työntekijällä tulee olla yksityiskohtaiset tiedot suoritetusta koulutuksesta ja ne tulee varmistaa aloitettaessa uutta työsuhdetta. Täydennyskoulutusta on annettava määräajoin ja siinä on huomioitava määräyksissä tapahtuneet muutokset.

### Luku 1.4 Osapuolten turvallisuusvelvollisuudet

#### 1.4.1 Yleiset turvallisuustoimenpiteet

1.4.1.1 Vaarallisten aineiden kuljetukseen osallistuvien osapuolten on tehtävä asianmukaiset toimenpiteet ottaen huomioon odotettavissa olevien vaarojen luonne ja laajuus vahingon sekä loukkaantumisen estämiseksi ja tarvittaessa vahingollisten seurausten vähentämiseksi. Toimenpiteiden on kaikissa tapauksissa täytettävä soveltuvien osin RID-määräysten vaatimukset.

1.4.1.2 Silloin kun on välitön vaara yleisen turvallisuuden vaarantumisesta, osapuolten on välittömästi otettava yhteyttä pelastustoimeen ja annettava heille pelastustoimenpiteissä tarvittava tieto.

1.4.1.3 RID voi määrätä tiettyjä velvollisuuksia eri osapuolille.

Jos jäsenvaltio katsoo, että heikentämättä turvallisuutta, se voi kansallisessa lainsäädännössään siirtää tiettyyn osapuoleen tai useampiin osapuoliin kohdistuvia velvoitteita edellyttäen, että kohdissa 1.4.2 ja 1.4.3 mainitut velvollisuudet täyttyvät. Jäsenvaltion on ilmoitettava nämä poikkeukset keskustoimistolle, joka toimittaa näistä tiedon jäsenvaltioille.

Kohtien 1.2.1, 1.4.2 ja 1.4.3 eri osapuolten määritelmiä ja velvollisuuksia koskevat määräykset eivät vaikuta kansallista lainsäädännöstä johtuviin juridisiin seuraamuksiin (rikosoikeudelliset, korvausvastuuseen liittyvät yms.), jotka johtuvat siitä, että kyseessä oleva osapuoli on esim. oikeudellinen yhteisö, itsenäinen yrittäjä, työnantaja tai työntekijä.

exposition et celles des autres personnes qui pourraient subir les effets de leurs actions.

#### 1.3.3 Documentation

Une description détaillée de toute la formation reçue doit être conservée par l'employeur et par l'employé et vérifiée lors du recrutement pour un nouvel emploi. Cette formation doit être complétée périodiquement par des cours de recyclage pour tenir compte des changements intervenus dans la réglementation.

### Chapitre 1.4 Obligations de sécurité des intervenants

#### 1.4.1 Mesures générales de sécurité

1.4.1.1 Les intervenants dans le transport de marchandises dangereuses doivent prendre les mesures appropriées selon la nature et l'ampleur des dangers prévisibles, afin d'éviter des dommages et, le cas échéant, d'en minimiser leurs effets. Ils doivent, en tout cas, respecter les prescriptions du RID en ce qui les concerne.

1.4.1.2 Lorsque la sécurité publique risque d'être directement mise en danger, les intervenants doivent aviser immédiatement les forces d'intervention et de sécurité et doivent mettre à leur disposition les informations nécessaires à leur action.

1.4.1.3 Le RID peut préciser certaines des obligations incombant aux différents intervenants. Si un Etat membre estime que cela n'entraîne aucune diminution de sécurité, il peut dans sa législation nationale transférer les obligations incombant à un intervenant nommé à un ou plusieurs autres intervenants, à condition que les obligations du 1.4.2 et 1.4.3 soient respectées. Ces dérogations doivent être communiquées par l'Etat membre à l'Office central qui les portera à la connaissance des Etats membres.

Les prescriptions des 1.2.1, 1.4.2 et 1.4.3 relatives aux définitions des intervenants et de leurs obligations respectives ne touchent pas les dispositions du droit national concernant les conséquences juridiques (pénalité, responsabilité, etc.) découlant du fait que l'intervenant respectif est p. ex. une personne morale, une personne physique, une personne travaillant pour son propre compte, un employeur ou un employé.

## 1.4.2 Pääosapuolten velvollisuudet

### 1.4.2.1 Lähettäjä

1.4.2.1.1 Vaarallisten aineiden lähettäjä saa jättää kuljetettavaksi vain RID-määräysten mukaisia lähetyksiä. Kohdan 1.4.1 puitteissa hänen on erityisesti:

- a) varmistettava, että vaaralliset aineet on luokiteltu RID-määräysten mukaisesti ja että niitä saa kuljettaa rautatiellä;
- b) annettava kuljetuksen suorittajalle kuljetuksen suorittamista varten tarvittavat tiedot ja vaadittu rahtikirja tai muu lähetykskirja sekä muut asiakirjat, kuten luvat, hyväksynnät, ilmoitukset ja todistukset;
- c) käytettävä vain pakkauksia, suurpäälyksisiä, IBC-pakkauksia ja säiliöitä (säiliövaunut, irrotettavat säiliöt, monisäiliövaunut, MEG-kontit, UN-säiliöt ja säiliökontit), jotka on hyväksytty ja ovat soveltuvia kyseiseen vaarallisen aineen kuljetukseen ja jotka on merkitty RID-määräysten mukaisesti;

d) täytettävä lähetystapaa ja lähetysrajoituksia koskevat vaatimukset;

e) varmistettava, että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt (säiliövaunut, irrotettavat säiliöt, monisäiliövaunut, MEG-kontit, UN-säiliöt ja säiliökontit), joita ei ole tyhjennetty kaasuista, tai tyhjät puhdistamattomat vaunut sekä irtotavarakuljetuksiin käytetyt vaunut, suur- ja pienkontit on merkitty oikein ja että niissä on oikeat lipukkeet ja että tyhjät, puhdistamattomat säiliöt on suljettu ja että ne ovat yhtä tiiviitä kuin täytettyinä.

1.4.2.1.2 Jos lähettäjä käyttää muiden osapuolten (kuten pakkaajan, kuormaan tai säiliön täyttäjän) palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että lähetys täyttää RID:n vaatimukset. Lähettäjä voi kuitenkin kohdassa 1.4.2.1.1 a), b), c) ja e) tarkoitetuissa tapauksissa luottaa toisten osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

1.4.2.1.3 Jos lähettäjä toimii kolmannen osapuolen puolesta, kolmannen osapuolen on ilmoitettava lähettäjälle kirjallisesti lähetysten sisältämistä vaarallisista aineista ja annettava hänelle kaikki tiedot ja asiakirjat, joita hän tarvitsee täyttääkseen velvollisuutensa.

## 1.4.2 Obligations des principaux intervenants

### 1.4.2.1 Expéditeur

1.4.2.1.1 L'expéditeur de marchandises dangereuses a l'obligation de remettre au transport un envoi conforme aux prescriptions du RID. Dans le cadre du 1.4.1, il doit notamment :

- a) s'assurer que les marchandises dangereuses soient classées et autorisées au transport conformément au RID;
- b) fournir au transporteur les renseignements et informations et, le cas échéant, les lettres de voiture et les documents d'accompagnement (autorisations, agréments, notifications, certificats),
- c) n'utiliser que des emballages, grands emballages, grands récipients pour vrac (GRV) et citernes (wagons-citernes, wagons-batterie, wagons avec citernes amovibles, citernes mobiles, conteneurs-citernes et CGEM) agréés et aptes au transport des marchandises concernées et portant les marques prescrites par le RID;
- d) observer les prescriptions sur le mode d'envoi et sur les restrictions d'expédition;
- e) veiller à ce que même les citernes vides non nettoyées et non dégazées (wagons-citernes, wagonsbatterie, wagons avec citernes amovibles, citernes mobiles, conteneurs-citernes et CGEM), ou les wagons, grands conteneurs et petits conteneurs pour vrac vides, non nettoyés, soient marqués et étiquetés de manière conforme et que les citernes vides, non nettoyées, soient fermées et présentent les mêmes garanties d'étanchéité que s'ils/si elles étaient pleins/pleines.

1.4.2.1.2 Au cas où l'expéditeur fait appel aux services d'autres intervenants (emballeur, chargeur, remplisseur etc.), il doit prendre des mesures appropriées pour qu'il soit garanti que l'envoi répond aux prescriptions du RID. Il peut toutefois, dans les cas du 1.4.2.1.1 a), b), c) et e), se fier aux informations et données qui lui ont été mises à disposition par d'autres intervenants.

1.4.2.1.3 Lorsque l'expéditeur agit pour un tiers, celui-ci doit signaler par écrit à l'expéditeur qu'il s'agit de marchandises dangereuses et mettre à sa disposition tous les renseignements et documents nécessaires à l'exécution de ses obligations.

#### 1.4.2.2 Kuljetuksen suorittaja

1.4.2.2.1 Soveltuvien osin kohdan 1.4.1 puitteissa kuljetuksen suorittajan on erityisesti:

- a) varmistettava, että kuljetettavaksi annettuja saa kuljettaa RID:n mukaisesti;
- b) varmistettava, että rahtikirjaan on liitetty vaaditut liitteet ja että ne toimitetaan edelleen;
- c) varmistettava silmämääräisesti, että vaunussa ja kuormassa ei ole ilmeisiä vikoja, vuotoja tai murtumia ja että niistä ei puutu varusteita;
- d) varmistettava, että säiliövaunujen, monisäiliövaunujen, irrotettavien säiliöiden, UN-säiliöiden, säiliökonttien ja MEG-konttien seuraava tarkastuspäivämäärä ei ole umpeutunut;
- e) varmistettava, että vaunuja ei ole ylikuormattu;
- f) varmistettava, että vaunulle määrätty suurilipukkeet ja merkinnät on kiinnitetty.

Edellä tarkoitetut velvollisuudet on soveltuvin osin tehtävä rahtikirjojen ja muiden asiakirjojen perusteella tarkastamalla silmämääräisesti vaunu ja kontit sekä tarvittaessa kuorma.

Velvollisuudet katsotaan täytetyiksi, jos tarkastukset suoritetaan kansainvälisen rautatiejärjestön UIC:n määrelehden 471-3 kohdan 5 mukaisesti.

1.4.2.2.2 Kuljetuksen suorittaja voi kuitenkin kohdassa 1.4.2.2.1 a), b), e) ja f) tarkoitetuissa tapauksissa luottaa muiden osapuolten hänelle antamiin tietoihin.

1.4.2.2.3 Jos kuljetuksen suorittaja havaitsee kohdassa 1.4.2.2.1 tarkoitetuissa asioissa laiminlyöntejä tai muita RID-määräysten vastaisia menettelyjä, kuljetuksen suorittaja ei saa toimittaa lähetystä eteenpäin ennen kuin määräysten vastaisuudet on korjattu.

1.4.2.2.4 Jos kuljetuksen aikana havaitaan laiminlyönti, joka voi vaarantaa kuljetuksen turvallisuuden, lähetys on pysäytettävä mahdollisimman nopeasti ottaen huomioon liikenneturvallisuuden, lähetysten turvallisen sijoittamisen ja yleisön turvallisuuden vaatimukset.

#### 1.4.2.2 Transporteur

1.4.2.2.1 Dans le cadre du 1.4.1, le transporteur qui accepte au lieu de départ les marchandises au transport, doit notamment, par sondages représentatifs :

- a) vérifier que les marchandises dangereuses à transporter sont autorisées au transport conformément au RID;
- b) s'assurer que la documentation prescrite soit jointe au document de transport et acheminée;
- c) s'assurer visuellement que le wagon et le chargement ne présentent pas de défauts manifestes, de fuites ou de fissures, de manquement de dispositifs d'équipement;
- d) s'assurer que la date de la prochaine épreuve pour les wagons-citernes, wagons-batterie, wagons avec citernes amovibles, citernes mobiles, conteneurs-citernes et CGEM n'est pas dépassée;
- e) vérifier que les wagons ne sont pas surchargés;
- f) s'assurer que les plaques-étiquettes et les signalisations prescrites pour les wagons soient apposées;

Ceci doit être fait sur la base des lettres de voiture et des documents

d'accompagnement, par un examen visuel du wagon ou des conteneurs et, le cas échéant, du chargement.

Il est réputé satisfait aux dispositions de ce paragraphe si le point de la Fiche UIC 471-3 O 5) (Vérification à effectuer pour les envois de marchandises en trafic international) est appliquée.

1.4.2.2.2 Le transporteur peut toutefois, dans les cas du 1.4.2.2.1 a), b), e) et f), se fier aux informations et données qui lui ont été mises à disposition par d'autres intervenants.

1.4.2.2.3 Si le transporteur constate selon 1.4.2.2.1 une infraction aux prescriptions du RID il ne doit pas acheminer l'envoi jusqu'à la mise en conformité.

1.4.2.2.4 Si en cours de route une infraction qui pourrait compromettre la sécurité du transport est constatée, l'envoi doit être arrêté le plus tôt possible compte tenu des impératifs de sécurité liés à la circulation et à l'immobilisation de l'envoi, ainsi qu'à la sécurité publique.

Kuljetusta saa jatkaa vasta, kun lähetys täyttää asiaankuuluvat määräykset. Jäljellä olevan matkan osalta kysymykseen tuleva (-t) toimivaltainen (-set) viranomainen (-aiset) voi (-vat) myöntää luvan jatkaa kuljetusta.

Jos määräyksiä ei voida täyttää eikä kuljetuksen jäljellä olevalle matkalle ei ole myönnetty lupaa, toimivaltaisen (-sten) viranomaisen (-sten) on annettava kuljetuksen suorittajalle tarvittava hallinnollinen apu. Tätä on myös sovellettava tapauksiin, joissa kuljetuksen suorittaja ilmoittaa tälle (näille) toimivaltaiselle (-ille) viranomaiselle (-ille), että lähettäjä ei ollut ilmoittanut hänelle kuljetettavan aineen vaarallisia ominaisuuksia ja, että hän kuljetussopimuksen ehtojen perusteella toivoo, että vaarallinen kuorma puretaan, hävitetään tai tehdään vaarattomaksi.

#### 1.4.2.3 Vastaanottaja

1.4.2.3.1 Vastaanottaja ei saa kieltäytyä ottamasta lähetystä vastaan muutoin kuin pakottavista syistä. Vastaanottajan on varmistettava kuorman purkamisen jälkeen, että RID-määräysten häntä koskevat vaatimukset on täytetty.

Kohdan 1.4.1 puitteissa hänen on erityisesti:

- a) huolehdittava RID-määräyksissä edellytetyissä tapauksissa vaunun ja konttien puhdistuksesta sekä kuljetetun aineen vaaratekijöiden poistamisesta;
- b) varmistettava, että täysin tyhjennetyissä, puhdistetuissa ja kaasuista tyhjennetyissä vaunuissa ja konteissa sekä vaunuissa ja konteissa, joista kuljetetun aineen vaaratekijät on poistettu, ei ole enää näkyvillä suurlipukkeita eikä oranssikilpiä.

Vaunun tai kontin saa palauttaa tai ottaa uudelleen käyttöön vasta sen jälkeen, kun yllä mainitut toimenpiteet on suoritettu.

1.4.2.3.2 Jos vastaanottaja käyttää muiden osapuolten, kuten kuorman purkajan, puhdistajan tai muun vaaratekijöiden poistajan, palveluja, hänen on tehtävä riittävät toimenpiteet varmistuakseen, että kohdan 1.4.2.3.1 vaatimukset on täytetty.

#### 1.4.3 Muiden osapuolten velvollisuudet

Jäljempänä on lueteltu muu osapuolet ja näiden velvollisuudet. Lista ei ole kattava. Muiden osapuolten velvollisuudet ovat seu-

Le transport ne pourra être repris qu'après mise en conformité de l'envoi. La (les) autorité(s) compétente(s) concernée(s) par le reste du parcours peuvent octroyer une autorisation pour la poursuite du transport.

Si la conformité requise ne peut être établie et si une autorisation pour le reste du parcours n'est pas octroyée, l'(les) autorité(s) compétente(s) assurera(ont) au transporteur l'assistance administrative nécessaire. Il en est de même, dans le cas où le transporteur fait connaître à cette(ces) autorité(s) que le caractère dangereux des marchandises remises au transport ne lui a pas été signalé par l'expéditeur et qu'il souhaiterait, en vertu du droit applicable notamment au contrat de transport les décharger, les détruire ou les rendre inoffensives.

#### 1.4.2.3 Destinataire

1.4.2.3.1 Le destinataire a l'obligation de ne pas différer sans motif impératif l'acceptation de la marchandise et de vérifier après le déchargement, que les prescriptions le concernant du RID sont respectées.

Dans le cadre du 1.4.1, il doit notamment :

- a) effectuer dans les cas prévus par le RID le nettoyage et la décontamination prescrits des wagons et conteneurs;
- b) veiller à ce que les wagons et conteneurs entièrement déchargés et nettoyés, dégazés et décontaminés, ne portent plus les plaques-étiquettes et la signalisation orange. Un wagon ou un conteneur ne doit être rendu ou réutilisé que si les prescriptions mentionnées ci-dessus sont respectées.

1.4.2.3.2 Au cas où le destinataire fait appel aux services d'autres intervenants (déchargeur, nettoyeur, station de décontamination, etc.) il doit prendre des mesures appropriées pour qu'il soit garanti que les prescriptions du 1.4.2.3.1 sont respectées.

#### 1.4.3 Obligations des autres intervenants

Les autres intervenants et leurs obligations respectives sont listés ci-après de manière non exhaustive. Les obligations de ces aut-

rausta edellä kohdasta 1.4.1 siinä määrin, kun osapuolet ovat tietoisia tai heidän tulisi tietää, että heidän suorittamansa toimenpiteet ovat osa RID-määräysten alaista kuljetusta.

#### 1.4.3.1 Kuormaaja

1.4.3.1.1 Kohdan 1.4.1 puitteissa kuormaa-  
jaa koskevat erityisesti seuraavat velvolli-  
suudet:

a) hän saa luovuttaa vaaralliset aineet kulje-  
tuksen suorittajalle vain, jos aineita saa  
RID-määräysten mukaan kuljettaa;

b) luovuttaessaan kuljetettavaksi pakattuja  
vaarallisia aineita tai tyhjiä, puhdistamat-  
tomia pakkauksia hänen on tarkastettava,  
että pakkaukset eivät ole vahingoittuneita.  
Hän ei saa luovuttaa kolliä, jonka pakkaus  
on vahingoittunut ja erityisesti, jos pakkaus  
ei ole enää niin tiivis, että vaarallista ainetta  
vuotaa tai on mahdollista vuotaa pakkauk-  
sesta ulos, ennen kuin vahingoittunut pak-  
kaus on korjattu; tämä koskee myös tyhjiä,  
puhdistamattomia pakkauksia;

c) kuormatessaan vaarallisia aineita vau-  
nuun taikka suurkonttiin hänen on täytettä-  
vä kuormausta ja käsittelyä koskevien eri-  
tyismääräysten vaatimukset;

d) luovuttaessaan vaarallisia aineita kulje-  
tuksen suorittajalle välittömästi kuljetetta-  
vaksi hänen on täytettävä suurlipukkeiden  
ja oranssikilpien vaunuihin tai suurkonttei-  
hin kiinnittämistä koskevissa määräyksissä  
olevat vaatimukset;

e) kuormatessaan kolleja hänen on nouda-  
tettava yhteenkuormauskieltoja ottaen  
huomioon myös vaaralliset aineet, jotka  
ovat jo vaunussa tai suurkontissa, sekä rav-  
into- ja nautintoaineita ja eläinrehuja kos-  
kevat erottelumääräykset.

#### 1.4.3.1.2 Kuormaaja voi kuitenkin 1.4.3.1.1

a), d), ja e) kohdassa tarkoitetuissa tapauk-  
sissa luottaa toisten osapuolten hänelle an-  
tamiin tietoihin.

#### 1.4.3.2 Pakkaaja

Kohdan 1.4.1 puitteissa pakkaajaa koskevat  
erityisesti seuraavat velvollisuudet:

a) hänen on noudatettava pakkaamista tai  
yhteenpakkaamista koskevia määräyksiä;

res intervenants découlent de la section  
1.4.1 ci-dessus pour autant qu'ils sachent ou  
auraient du savoir que leurs missions  
s'exercent dans le cadre d'un transport  
soumis au RID.

#### 1.4.3.1 Chargeur

1.4.3.1.1 Dans le cadre du 1.4.1, le chargeur  
a notamment les obligations suivantes : il

a) ne doit remettre des marchandises dan-  
gereuses au transporteur que si celles-ci  
sont autorisées au transport conformément  
au RID;

b) doit vérifier, lors de la remise au trans-  
port de marchandises dangereuses em-  
ballées ou d'emballages vides non nettoyés,  
si l'emballage est endommagé. Il ne peut  
remettre au transport un colis dont  
l'emballage est endommagé, notamment  
non étanche, et qu'il y a ainsi fuite ou pos-  
sibilité de fuite de la marchandise danger-  
euse, que lorsque le dommage a été réparé;  
cette même obligation est valable pour les  
emballages vides non nettoyés;

c) doit, lorsqu'il charge des marchandises  
dangereuses dans un wagon, un grand con-  
teneur ou un petit conteneur, observer les  
conditions relatives au chargement et à la  
manutention;

d) doit, lorsqu'il remet directement les mar-  
chandises dangereuses au transporteur, ob-  
server les prescriptions relatives au placard-  
age et à la signalisation orange du wagon ou  
du grand conteneur;

e) doit, lorsqu'il charge des colis, observer  
les interdictions de chargement en commun  
en tenant également compte des marchan-  
dises dangereuses déjà présentes dans le  
wagon ou le grand conteneur, ainsi que les  
prescriptions concernant la séparation des  
denrées alimentaires, autres objets de con-  
sommation ou aliments pour animaux.

1.4.3.1.2 Le chargeur peut toutefois, dans le  
cas du 1.4.3.1.1 a), d) et e), se fier aux in-  
formations et données qui lui ont été mises  
à disposition par d'autres intervenants.

#### 1.4.3.2 Emballeur

Dans le cadre du 1.4.1, l'emballeur doit no-  
tamment observer :

a) les prescriptions relatives aux conditions  
d'emballage, aux conditions d'emballage en  
commun et,

b) valmistellessaan kolia kuljetusta varten hänen on noudatettava kollin merkintää ja lipukkeita koskevia määräyksiä.

#### 1.4.3.3 Täyttäjä

Kohdan 1.4.1 puitteissa täyttäjää koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

a) ennen säiliön täyttämistä hänen on varmistettava, että säiliö ja sen varusteet ovat teknisesti moitteettomassa kunnossa;

b) hänen on varmistettava, että säiliövaunut, monisäiliövaunut, irrotettavat säiliöt, UN-säiliöt, säiliökontit ja MEG-kontit on tarkastettu ajallaan;

c) hän saa täyttää säiliötä vain sellaisilla vaarallisilla aineilla, joiden kuljetukseen säiliö on hyväksytty;

d) hänen on säiliötä täyttäessään otettava huomioon viereisiä säiliöosastoja koskevat määräykset;

e) säiliötä täyttäessään hänen on otettava huomioon täytettävän aineen suurin sallittu täyttöaste tai suurin sallittu massa tilavuuden litraa kohti;

f) säiliön täyttämisen jälkeen hänen on tarkastettava suljinlaitteiden tiiviys;

g) hänen on varmistettava, ettei täytettävästä aineesta ole jäänyt vaarallisia jäänteitä hänen täyttämänsä säiliön ulkopinnalle;

h) valmistellessaan vaarallisia aineita kuljetusta varten hänen on varmistettava, että määräysten edellyttämät suurlipukkeet ja oranssikilvet tai varoituslipukkeet on kiinnitetty säiliöön, irtotavaralla kuormattuun vaunuun sekä suur- ja pienkonttiin;

i) hänen on ennen ja jälkeen säiliövaunujen täyttöä nesteytetyllä kaasulla otettava huomioon täyttöä koskevat erityistarkastusvaatimukset.

#### 1.4.3.4 Säiliökontin/UN-säiliön haltija

Kohdan 1.4.1 puitteissa säiliökontin/UN-säiliön haltijaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

a) hänen on varmistettava, että rakennetta, varusteita, tarkastuksia ja merkintöjä kos-

b) lorsqu'il prépare les colis aux fins de transport, les prescriptions concernant les marques et étiquettes de danger sur les colis.

#### 1.4.3.3 Remplisseur

Dans le cadre de la section 1.4.1, le remplisseur a notamment les obligations suivantes : il

a) doit s'assurer avant le remplissage des citernes que celles-ci et leurs équipements se trouvent en bon état technique;

b) doit s'assurer que la date de la prochaine épreuve pour les wagons-citernes, wagons-batterie, wagons avec citernes amovibles, citernes mobiles, conteneurs-citernes et CGEM n'est pas dépassée;

c) n'a le droit de remplir les citernes qu'avec les marchandises dangereuses autorisées au transport dans ces citernes;

d) doit, lors du remplissage de la citerne, respecter les dispositions relatives aux marchandises dangereuses dans des compartiments contigus;

e) doit, lors du remplissage de la citerne, respecter le taux de remplissage maximal admissible ou la masse maximale admissible du contenu par litre de capacité pour la marchandise de remplissage;

f) doit, après le remplissage de la citerne, vérifier l'étanchéité des dispositifs de fermeture;

g) doit veiller à ce qu'aucun résidu dangereux de la marchandise de remplissage n'adhère à l'extérieur des citernes qui ont été remplies par lui;

h) doit, lorsqu'il prépare les marchandises dangereuses aux fins de transport, veiller à ce que la signalisation orange et les étiquettes ou plaques-étiquettes prescrites soient apposées conformément aux prescriptions, sur les citernes, sur les wagons et sur les grands et petits conteneurs pour vrac ;

i) doit, avant et après le remplissage des gaz liquéfiés dans des wagons-citernes, respecter les prescriptions de contrôle spécifiques y relatives.

#### 1.4.3.4 Exploitant d'un conteneur-citerne ou d'une citerne mobile

Dans le cadre du 1.4.1, l'exploitant d'un conteneur-citerne ou d'une citerne mobile doit notamment veiller :

a) à l'observation des prescriptions relatives à la construction, à l'équipement, aux

kevia määräyksiä on noudatettu;

b) hänen on varmistettava, että säiliökontin/UN-säiliön sekä niiden varusteiden huoltotoimenpiteet on suoritettu siten, että säiliökontti/UN-säiliö täyttävät tavanomaisissa käyttöolosuhteissa RID-määräysten vaatimukset seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka;

c) hänen on teetettävä ylimääräinen tarkastus säiliölle, jos se tai sen varusteiden kunto ovat korjauksen, muutoksen tai onnettomuuden vuoksi voineet heiketä.

#### 1.4.3.5 Säiliövaunun haltija

Kohdan 1.4.1 puitteissa säiliövaunun haltijaa koskevat erityisesti seuraavat velvollisuudet:

a) hänen on huolehdittava, että säiliövaunun rakennetta, varusteita, tarkastuksia ja merkintöjä koskevia vaatimuksia on noudatettu;

b) hänen on huolehdittava, että säiliövaunun säiliöiden ja niiden varusteiden huoltotoimenpiteet on suoritettu siten, että säiliövaunu tavanomaisissa käyttöolosuhteissa täyttää RID-määräysten vaatimukset seuraavaan määräaikaistarkastukseen saakka;

c) hänen on teetettävä ylimääräinen tarkastus, jos säiliövaunun säiliön tai sen varusteiden kunto on korjauksen, muutoksen tai onnettomuuden vuoksi voinut heiketä.

épreuves et au marquage;

b) à ce que l'entretien des citernes et de leurs équipements soit effectué d'une manière qui garantisse que le conteneur-citerne ou la citerne mobile soumis aux sollicitations normales d'exploitation, réponde aux prescriptions du RID, jusqu'à la prochaine épreuve;

c) à faire effectuer un contrôle exceptionnel lorsque la sécurité du réservoir ou de ses équipements peut être compromise par une réparation, une modification ou un accident.

#### 1.4.3.5 Exploitant d'un wagon-citerne

Dans le cadre du 1.4.1, l'exploitant d'un wagon-citerne doit notamment veiller:

a) à l'observation des prescriptions relatives à la construction, à l'équipement, aux épreuves et au marquage;

b) à ce que l'entretien des citernes et de leurs équipements soit effectué d'une manière qui garantisse que le wagon-citerne soumis aux sollicitations normales d'exploitation, réponde aux prescriptions du RID, jusqu'à la prochaine épreuve;

c) à faire effectuer un contrôle exceptionnel lorsque la sécurité du réservoir ou de ses équipements peut être compromise par une réparation, une modification ou un accident.

## Luku 1.8

Tarkastukset ja muut toimenpiteet, jolla varmistetaan, että turvallisuusmääräyksiä on noudatettu

### 1.8.1 Vaarallisten aineiden hallinnollinen valvonta

1.8.1.1 Jäsenvaltion toimivaltainen viranomais voi kansallisella alueellaan, milloin tahansa, suorittaa pistokoeluonteisesti tarkastuksia, joissa tarkastetaan, täyttävätkö vaarallisten aineiden kuljetukset niille asetetut määräykset.

Nämä tarkastukset on tehtävä kuitenkin siten, ettei henkilöt, omaisuus tai ympäristö vaarannu eikä rautatieliikenne huomattavasti häiriinny.

1.8.1.2 Eri osapuolten, jotka ovat tekemisessä vaarallisten aineiden kuljetusten kanssa (luku 1.4), on viipymättä, huomioiden heidän vastuunsa, toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle ja heidän asiamiehelleen tarvittava tieto valvontaa varten.

1.8.1.3 Toimivaltaisen viranomaisen voi myös suorittaa valvontaa yrityksiin, jotka ovat tekemisissä vaarallisten aineiden kuljetusten kanssa (luku 1.4), tiedustella tarvittavia asiakirjoja ja ottaa näytteitä tutkintaa varten vaarallisista aineista tai pakkauksista edellyttäen, että turvallisuus ei vaarannu. Vaarallisten aineiden kuljetusten eri osapuolten (luku 1.4) on annettava mahdollisuus valvontaa varten päästä vaunuihin tai vaunujen osiin ja varusteisiin ja asennuksiin, jos se on mahdollista ja kohtuullista. He voivat, jos he katsovat tarpeelliseksi, määrätä yrityksestä henkilön, joka seuraa toimivaltaisen viranomaisen edustajaa.

1.8.1.4 Jos toimivaltaiset viranomaiset havaitsevat, että RID-määräyksiä ei ole noudatettu, he voivat kieltää lähetyksen tai keskeyttää kuljetuksen, kunnes todetut viat on korjattu, tai he voivat määrätä muita tarvittavia toimenpiteitä. Kuljetuksen keskeytys voidaan tehdä paikan päällä tai muussa viranomaisen määräämässä turvallisessa paikassa. Nämä toimenpiteet eivät saa aiheut-

## Chapitre 1.8

Mesures de contrôle et autres mesures de soutien visant à l'observation des prescriptions de sécurité

### 1.8.1 Contrôles administratifs des marchandises dangereuses

1.8.1.1 Les autorités compétentes des Etats membres peuvent à tout moment et sur place, sur leur territoire national, contrôler si les prescriptions relatives au transport des marchandises dangereuses sont respectées.

Ces contrôles doivent cependant être effectués sans mettre en danger des personnes, des biens et l'environnement et sans perturbation considérable du service ferroviaire.

1.8.1.2 Les intervenants dans le transport de marchandises dangereuses (chapitre 1.4) doivent, dans le cadre de leurs obligations respectives, donner sans délais aux autorités compétentes et à leurs mandataires les renseignements nécessaires pour effectuer les contrôles.

1.8.1.3 Les autorités compétentes peuvent également, dans les installations des entreprises intervenant dans le transport de marchandises dangereuses (chapitre 1.4), aux fins de contrôle, procéder à des inspections, consulter les documents nécessaires et faire tout prélèvement d'échantillons de marchandises dangereuses ou d'emballages aux fins d'examen, à condition que cela ne constitue pas un danger pour la sécurité. Les intervenants dans le transport de marchandises dangereuses (chapitre 1.4) doivent rendre accessibles, aux fins de contrôle, les wagons, les éléments de wagons, ainsi que les dispositifs d'équipement et d'installation, dans la mesure où cela est possible et raisonnable. Ils peuvent, s'ils l'estiment nécessaire, désigner une personne de l'entreprise pour accompagner le représentant de l'autorité compétente.

1.8.1.4 Si les autorités compétentes constatent que les prescriptions du RID ne sont pas respectées, elles peuvent interdire l'envoi ou interrompre le transport jusqu'à ce qu'il soit remédié aux défauts constatés, ou bien prescrire d'autres mesures appropriées. L'immobilisation peut se faire sur place ou à un autre endroit choisi par l'autorité pour des raisons de sécurité. Ces mesures ne doivent

taa huomattavaa häiriötä rautatieliikenteelle.

#### 1.8.2 Keskinäinen hallinnollinen tuki

1.8.2.1 Jäsenvaltioiden on sovittava keskinäisestä hallinnollisesta tuesta RID:n noudattamiseksi.

1.8.2.2 Jos jäsenvaltio havaitsee, että sen alueella vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuutta on rikottu erittäin vakavasti tai toistuvasti yrityksen toimesta, jonka pääkonttori on toisessa jäsenvaltiossa, on sen ilmoitettava kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jossa turvallisuuden erittäin vakava tai toistuva rikkomus on havaittu, voi vaatia, että sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jonka alueella olevan kyseisen yrityksen pääkonttori sijaitsee, on ryhdyttävä toimenpiteeseen(-teisiin) rikkojaa (-jia) vastaan. Henkilöiden tietojen siirto ei ole sallittu, ellei sitä tarvita erittäin vakavien tai toistuvien rikkomusten syyttämistä varten.

1.8.2.3 Ilmoituksen saaneen viranomaisen on oltava yhteydessä toimivaltaisten viranomaisten kanssa siinä jäsenvaltiossa, jossa rikkomukset on havaittu, ja jossa yritystä koskevat toimenpiteet tarvittaessa on tehty.

#### 1.8.3 Turvallisuusneuvonantaja

1.8.3.1 Jokaisen vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia tai näihin kuljetuksiin liittyviä kuormaus-, purkamis-, täyttö- tai pakkaamistoimia suorittavan yhtiön on nimettävä yksi tai useampi vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuusneuvonantaja, jonka tehtävänä on avustaa tästä toiminnasta ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuviin vaarojen torjunnassa.

1.8.3.2 Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat säätää, että näitä määräyksiä ei sovelleta yrityksiin,

a) jos vaarallisten aineiden kuljetukset suoritetaan puolustusvoimien kalustolla tai puolustusvoimien valvonnassa tai

pas perturber de manière démesurée le service ferroviaire.

#### 1.8.2 Entraide administrative

1.8.2.1 Les Etats membres s'accordent mutuellement une entraide administrative pour la mise en application du RID.

1.8.2.2 Lorsqu'un Etat membre est amené à constater sur son territoire que la sécurité du transport de marchandises dangereuses est compromise par suite d'infractions très graves ou répétées commises par une entreprise ayant son siège sur le territoire d'un autre Etat membre, il doit signaler ces infractions aux autorités compétentes de cet autre Etat membre. Les autorités compétentes de l'Etat membre sur le territoire duquel des infractions très graves ou répétées ont été constatées, peuvent prier les autorités compétentes de l'Etat membre sur le territoire duquel l'entreprise a son siège, de prendre des mesures appropriées à l'encontre du ou des contrevenants. La transmission de données à caractère personnel n'est admise que pour autant qu'elle soit nécessaire à la poursuite des infractions très graves ou répétées.

1.8.2.3 Les autorités qui ont été saisies communiquent aux autorités compétentes de l'Etat membre sur le territoire duquel les infractions ont été constatées, les mesures prises le cas échéant à l'encontre de l'entreprise.

#### 1.8.3 Conseiller à la sécurité

1.8.3.1 Chaque entreprise dont l'activité comporte le transport de marchandises dangereuses par rail, ou les opérations de chargement ou de déchargement, de remplissage ou d'emballage liées à ces transports, désigne un ou plusieurs conseillers à la sécurité, nommés ci-après "conseillers", pour le transport de marchandises dangereuses, chargés d'aider à la prévention des risques pour les personnes, les biens ou l'environnement, inhérents à ces activités.

1.8.3.2 Les autorités compétentes des Etats membres peuvent prévoir que les prescriptions ne s'appliquent pas aux entreprises:

a) dont les activités concernées portent sur les transports de marchandises dangereuses effectués par des moyens de transport appartenant aux forces armées ou se trouvant sous la responsabilité de ces dernières; ou

b) joiden kyseiset toimet kunkin vaunun osalta koskevat pienempiä määriä kuin kohdien 1.1.3.6, 2.2.7.1.2 ja lukujen 3.3 ja 3.4 mukaisesti on määritelty, tai

c) jotka eivät harjoita pääasiallista tai sivutoimista vaarallisten aineiden kuljetustoimintaa tai tällaisiin kuljetuksiin liittyviä kuormaus- tai purkamistoimia, vaan harjoittavat satunnaisesti kansallisia vaarallisten aineiden kuljetuksia tai tällaisiin kuljetuksiin liittyvää kuormaus- tai purkamistoimintaa, jotka voisivat aiheuttaa vaaratilanteita tai saastuttaa vain vähäisessä määrin.

1.8.3.3 Neuvonantaja toimii yhtiön johdon vastuulla tärkeimpänä tehtävänä tutkia keinoja ja edistää toimintaa yhtiön kyseisen toiminnan rajoissa, tarkoituksena mahdollistaa tämän toiminnan harjoittaminen aseuksia ja parhaita mahdollisia turvallisuusolosuhteita noudattaen.

Yrityksen toiminnasta riippuen neuvonantajan tehtäviä ovat erityisesti seuraavat:

- tutkia vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevien sääntöjen noudattamista,

- antaa yritykselle vaarallisten aineiden kuljetustoimintaa koskevia neuvoja,

- huolehtia kertomuksen antamisesta vuosittain yrityksen johdolle ja tarvittaessa paikallisille julkishallinnon viranomaisille tämän yrityksen vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvästä toiminnasta. Kertomukset säilytetään viiden vuoden ajan ja ne annetaan pyydettyä kansallisten viranomaisten käyttöön.

Neuvonantajan tehtäviin kuuluu muun muassa seuraavien kyseiseen toimintaan liittyvien käytäntöjen ja menettelyjen tutkiminen:

- menettelyt kuljetettavien vaarallisten aineiden tunnistamiseen liittyvien sääntöjen noudattamiseksi,

- yhtiön käytäntö erityisten kuljetettaviin vaarallisiin aineisiin liittyvien tarpeiden huomioon ottamiseksi vaarallisten aineiden kuljetuksiin tarvittavien välineiden ostojen yhteydessä,

b) dont les activités concernées portent sur des quantités limitées, pour chaque wagon, situées en deçà des seuils mentionnés au 1.1.3.6 et 2.2.7.1.2 ainsi que dans les chapitres 3.3 et 3.4; ou

c) qui n'effectuent pas, à titre d'activité principale ou accessoire, des transports de marchandises dangereuses ou des opérations de chargement ou de déchargement liées à ces transports, mais qui effectuent occasionnellement des transports nationaux de marchandises dangereuses ou des opérations de chargement ou de déchargement liées à ces transports, présentant un degré de danger ou de pollution minimal.

1.8.3.3 Sous la responsabilité du chef d'entreprise, le conseiller a pour mission essentielle de rechercher tout moyen et de promouvoir toute action, dans les limites des activités concernées de l'entreprise, afin de faciliter l'exécution de ces activités dans le respect des dispositions applicables et dans des conditions optimales de sécurité. Ses tâches, adaptées aux activités de l'entreprise, sont en particulier les suivantes:

- examiner le respect des prescriptions relatives au transport de marchandises dangereuses;

- conseiller l'entreprise dans les opérations concernant le transport de marchandises dangereuses;

- assurer la rédaction d'un rapport annuel destiné à la direction de l'entreprise ou, le cas échéant, à une autorité publique locale, sur les activités de cette entreprise relatives au transport de marchandises dangereuses. Le rapport est conservé pendant 5 ans et mis à la disposition des autorités nationales, à leur demande.

Les tâches du conseiller comprennent en outre, notamment, l'examen des pratiques et procédures suivantes relatives aux activités concernées :

- les procédés visant au respect des prescriptions relatives à l'identification des marchandises dangereuses transportées;

- la pratique de l'entreprise concernant la prise en compte dans l'achat des moyens de transport de tout besoin particulier relatif aux marchandises dangereuses transportées;

- vaarallisten aineiden kuljetuksessa tai kuormaus- tai purkamistoimien yhteydessä käytetyn kaluston tarkastamisen mahdollistavat menettelyt,

- että yrityksen asianomainen henkilökunta on saanut tarvittavan koulutuksen ja että tästä koulutuksesta on merkintä asianomaisesta koskevassa asiakirjavihkossa,

- vaarallisten aineiden kuljetusten tai kuormaus- tai purkamistoimien aikana sattuneista, turvallisuudelle mahdollisista onnettomuuksista tai tapaturmista johtuvien kiireellisten menettelyjen toteuttaminen,

- analyysien suorittaminen ja tarvittaessa kertomusten laatiminen onnettomuuksista tai vaarallisten aineiden kuljetusten tai kuormaus- tai purkamistoimien yhteydessä havaituista vakavista rikkomuksista,

- aiheellisten toimenpiteiden toteuttaminen onnettomuuksien, tapaturmien ja vakavien rikkomusten toistumisen välttämiseksi,

- alihankkijoiden ja muiden osapuolten käyttöä ja valintaa vaarallisten aineiden kuljetuksissa koskevien sääntöjen ja erityistarpeiden huomioon ottaminen,

- sen varmistaminen, että vaarallisten aineiden kuljetuksiin tai kuormaus- tai purkamistoihin osallistuvalla henkilökunnalla on käytössään toimintasäännöt ja yksityiskohtaiset ohjeet,

- vaarallisten aineiden kuljetuksiin tai kuormaus- tai purkamistoihin liittyvien riskien tarkempaan seurantaan kuuluvien toimien toteuttaminen,

- vaadittujen asiakirjojen ja turvallisuusvarusteiden kuljetusvälineissä mukanaolon ja näiden asiakirjojen ja varusteiden asetusten mukaisuuden tarkastamiseksi tarvittavan menettelyn toteuttaminen,

- kuormaus- ja purkamistoimintaa säätelevien määräysten noudattamisen varmistamiseksi tarvittavan menettelyn toteuttaminen.

1.8.3.4 Neuvonantajan tehtäviä voi hoitaa myös yrityksen johtaja, muita tehtäviä yrityksessä hoitava henkilö tai yrityksen ulko-

- les procédés permettant de vérifier le matériel utilisé pour le transport des marchandises dangereuses ou pour les opérations de chargement ou de déchargement;

- le fait que les employés concernés de l'entreprise ont reçu une formation appropriée et que cette formation est inscrite sur leur dossier;

- la mise en oeuvre de procédures d'urgence appropriées aux accidents ou incidents éventuels pouvant porter atteinte à la sécurité pendant le transport de marchandises dangereuses ou pendant les opérations de chargement ou de déchargement;

- le recours à des analyses et, si nécessaire, la rédaction de rapports concernant les accidents, les incidents ou les infractions graves constatées au cours du transport de marchandises dangereuses, ou pendant les opérations de chargement ou de déchargement;

- la mise en place de mesures appropriées pour éviter la répétition d'accidents, d'incidents ou d'infractions graves;

- la prise en compte des prescriptions législatives et des besoins particuliers relatifs au transport de marchandises dangereuses concernant le choix et l'utilisation de sous-traitants ou autres intervenants;

- la vérification que le personnel affecté au transport des marchandises dangereuses ou au chargement ou au déchargement de ces marchandises dispose de procédures d'exécution et de consignes détaillées;

- la mise en place d'actions pour la sensibilisation aux risques liés au transport des marchandises

dangereuses ou au chargement ou au déchargement de ces marchandises;

- la mise en place de procédés de vérification afin d'assurer la présence, à bord des moyens de transport, des documents et des équipements de sécurité devant accompagner les transports, et la conformité de ces documents et de ces équipements avec la réglementation;

- la mise en place de procédés de vérification afin d'assurer le respect des prescriptions relatives aux opérations de chargement et de déchargement ;

1.8.3.4 La fonction de conseiller peut être assurée par le chef d'entreprise, par une personne qui exerce d'autres tâches dans

puolinen henkilö edellyttäen, että hänellä käytännössä on edellytykset neuvonantajan tehtävän hoitamiseen.

1.8.3.5 Yrityksen, jota asia koskee, on pyydettyäessä ilmoitettava neuvonantajansa henkilötiedot toimivaltaiselle viranomaiselle tai jäsenvaltion tätä varten nimeämälle laitokselle.

1.8.3.6 Kun asianomaisen yrityksen kuljetustoiminnassa tai sen kuormaus- tai purkamistoimien yhteydessä on tapahtunut ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle vaaraa aiheuttanut onnettomuus, neuvonantajan on huolehdittava yrityksen johdolle tai tarvittaessa paikalliselle julkishallinnon viranomaiselle annettavan onnettomuusselostuksen laatimisesta saatuaan kaikki tätä varten tarpeelliset tiedot. Nämä selostukset eivät korvaa jäsenvaltioissa muun kansainvälisen, yhteisö- tai kansallisen lainsäädännön nojalla yrityksen johdolta vaadittavia selostuksia.

1.8.3.7 Neuvonantajalla on oltava todistus rautatiekuljetusta koskevasta ammatillisesta koulutuksesta. Todistuksen antaa jäsenvaltion tätä varten nimeämä viranomainen tai laitos.

1.8.3.8 Todistuksen saamista varten asianomaisen on suoritettava koulutus ja läpäistävä tutkinto, jonka jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt.

1.8.3.9 Koulutuksen keskeisenä tarkoituksena on antaa asianomaiselle riittävä vaarallisten aineiden kuljetuksiin liittyvien vaarojen tuntemus, riittävät tiedot kyseisiä kuljetuksia koskevista laeista, asetuksista ja hallinnollisista määräyksistä sekä kohdassa 1.8.3.3 määriteltyjen tehtävien riittävä tuntemus.

1.8.3.10 Toimivaltaisen viranomaisen tai tämän valtuuttaman tutkinnon järjestäjän on järjestettävä tutkinto. Tutkinnon järjestäjän nimeäminen tapahtuu kirjallisesti. Hyväksyntä voidaan antaa määräajaksi ja sen on täytettävä seuraaviin perusteisiin:

- tutkinnon järjestäjän pätevyys;
- tutkinnon järjestäjän ehdottamien, tutkintoa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen erittely;

l'entreprise ou par une personne n'appartenant pas à cette dernière, à condition que l'intéressé soit effectivement en mesure de remplir ses tâches de conseiller.

1.8.3.5 Toute entreprise concernée communiqué, si la demande lui en est faite, l'identité de son conseiller à l'autorité compétente ou à l'instance désignée à cet effet par chaque Etat membre.

1.8.3.6 Lorsqu'un accident ayant porté atteinte aux personnes, aux biens ou à l'environnement est survenu au cours d'un transport ou d'une opération de chargement ou de déchargement effectués par

l'entreprise concernée, le conseiller assure la rédaction d'un rapport d'accident destiné à la direction de l'entreprise, ou, le cas échéant, à une autorité publique locale, après avoir recueilli tous les renseignements utiles à cette fin. Ce rapport ne saurait remplacer les rapports rédigés par la direction de l'entreprise qui seraient exigés par toute autre législation internationale ou nationale.

1.8.3.7 Le conseiller doit être titulaire d'un certificat de formation professionnelle valable pour le transport par rail.

Ce certificat est délivré par l'autorité compétente ou par l'instance désignée à cet effet par chaque Etat membre.

1.8.3.8 Pour l'obtention du certificat, le candidat doit recevoir une formation sanctionnée par la réussite d'un examen agréé par l'autorité compétente de l'Etat membre.

1.8.3.9 La formation a pour objectif essentiel de fournir au candidat une connaissance suffisante des risques inhérents aux transports de marchandises dangereuses, une connaissance suffisante des dispositions législatives, réglementaires et administratives, ainsi qu'une connaissance suffisante des tâches définies au 1.8.3.3.

1.8.3.10 L'examen est organisé par l'autorité compétente ou par un organisme examinateur désigné par elle. La désignation de l'organisme examinateur se fait sous forme écrite. Cet agrément peut avoir une durée limitée et est fondée sur les critères suivants :

- compétence de l'organisme examinateur;
- spécifications des modalités de l'examen proposées par l'organisme examinateur ;

- tutkinnon puolueettomuuden takaamiseksi tarkoitetut toimenpiteet;
- tutkinnon järjestäjän riippumattomuus neuvonantajia palkkaavista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä.

1.8.3.11 Tutkinnon tarkoituksena on varmistaa, että kokelailla on kohdassa 1.8.3.3 mainitut turvallisuusneuvonantajan tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot saadaksesen kohdassa 1.8.3.7 mainitun todistuksen. Tutkintoon on kuuluttava ainakin seuraavat aiheet:

a) vaarallisten aineiden aiheuttaman onnettomuuden seurausten tunteminen ja pääasiallisten onnettomuustekijöiden tuntemus;

b) kansallisen lainsäädännön säädökset, kansainväliset yleissopimukset ja sopimukset, jotka koskevat erityisesti

- vaarallisten aineiden luokitusta (liuosten ja sekoitusten luokitusmenetelmää, aineluettelon rakennetta, vaarallisten aineiden luokitusta ja niiden luokitusperiaatteita, kuljetettavien aineiden ja esineiden laatua, fyysisiä, kemiallisia ja myrkyllisiä ominaisuuksia);

- yleiset pakkausmääräykset, säiliöitä ja säiliökontteja koskevat määräykset (tyypit, koodit, merkinnät, rakenne, ennen käyttöönottoa tehtävät testit ja määräaikaistestit sekä testaukset);

- merkinnät ja varoituslipukkeet, suurlipukkeet ja oranssikilvet (kollien merkinnät ja varoituslipukkeet, suurlipukkeiden ja oranssikilpien kiinnittäminen ja niiden poistaminen);

- yksityiskohdat rahtikirjoissa (rahtikirjassa edellytetyt tiedot);

- lähetystapa, toimitusehdot (koko kuorma, irtotavarakuljetukset, irtotavarakuljetukset suurkonteissa, konttikuljetukset, kuljetukset kiinteissä ja irrotettavissa säiliöissä);

- matkustajien kuljetus;

- yhteenkuormauskiellot ja varotoimenpiteet;

- aineiden erottelu;

- kuljetettavien ainemäärien rajoittaminen ja vapautetut määrät;

- mesures destinées à assurer l'impartialité des examens;

- indépendance de l'organisme par rapport à toute personne physique ou morale employant des conseillers.

1.8.3.11 L'examen a pour but de vérifier si les candidats possèdent le niveau de connaissances nécessaire pour exercer les tâches de conseiller à la sécurité prévues au 1.8.3.3, afin d'obtenir le certificat prévu au 1.8.3.7 et doit porter au moins sur les matières suivantes :

a) la connaissance des types de conséquences pouvant être engendrées par un accident impliquant des marchandises dangereuses et la connaissance des principales causes d'accident;

b) les dispositions découlant de la législation nationale, de conventions et d'accords internationaux, concernant notamment:

- la classification des marchandises dangereuses (procédure de classification des solutions et mélanges, structure de la liste des matières, classes de marchandises dangereuses et principes de leur classification, nature des marchandises dangereuses transportées, propriétés physicochimiques et toxicologiques des marchandises dangereuses);

- les dispositions générales pour les emballages, pour les citernes et les conteneurs-citernes (type, codification, marquage, construction, épreuves et contrôles initiaux et périodiques);

- le marquage, l'étiquetage, le placardage, la signalisation orange (marquage et étiquetage des colis, apposition et élimination des plaques-étiquettes et de la signalisation orange);

- les inscriptions dans la lettre de voiture (renseignements exigés);

- le mode d'envoi, les restrictions d'expédition (wagon complet, chargement complet, transport en vrac, transport en grands récipients pour vrac, transport en conteneurs, transport en citernes fixes ou amovibles);

- le transport de passagers;

- les interdictions et précautions de chargement en commun;

- la séparation des marchandises;

- la limitation des quantités transportées et les quantités exemptées;

- käsittely ja ahtaus (kuormaus ja purkamisen –täyttöaste-, ahtaus ja erottelu);

- puhdistus ja/tai kaasujen poisto ennen kuormaus ja purkamisen jälkeen;  
 - miehistö, ammatillinen koulutus;  
 - mukana seuraavat asiakirjat (rahtikirja, jäljennös poikkeusluvista, muut asiakirjat);

- saastuttavien aineiden jätteet toiminnan tai onnettomuuden yhteydessä;  
 - kuljetusta koskevat varustemääräykset.

1.8.3.12 Tutkinnossa on oltava kirjallinen koe, jota voi täydentää suullisella tutkinnolla.

Kirjallinen tutkinto koostuu kahdesta osasta:

a) Kokelaalle annetaan kysymyslomake. Se käsittää vähintään 20 vapaamuotoista kysymystä, jotka kattavat ainakin kohdassa 1.8.3.11 mainitut aiheet. Monivalintakysymysten käyttö on kuitenkin mahdollista. Siinä tapauksessa kaksi monivalintakysymystä vastaa yhtä vapaamuotoista kysymystä. Mainituista aiheista on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin:

- yleiset ennalta ehkäisevät ja turvatoimenpiteet;  
 - vaarallisten aineiden luokitus;

- yleiset pakkausmääräykset, mukaan lukien säiliöt, säiliökontit ja vaunut jne;

- vaaraa osittavat merkinnät ja varoitusliipukkeet;  
 - rahtikirjassa olevat merkinnät;  
 - käsittely ja ahtaus;  
 - miehistö, ammatillinen koulutus;

- mukana pidettävät asiakirjat ja rahtikirjat;

- kuljetusta koskevat varustemääräykset.

b) Kokelaille annetaan ratkaistavaksi kohdassa 1.8.3.3 mainittu turvallisuusneuvonantajan tehtäviin liittyvä tehtävä, jonka nojalla he voivat osoittaa välttämättömät pätevyys ehdot suorittamaan neuvonantajan tehtäviä.

1.8.3.13 Jäsenvaltiot voivat päättää, että tiettyjen vaarallisten aineityyppien kuljetuk-

- la manutention et l'arrimage (chargement et déchargement - taux de remplissage, arrimage et séparation);

- le nettoyage et/ou le dégazage avant chargement et après déchargement;  
 - l'équipage et la formation professionnelle;  
 - les documents de bord, (lettres de voiture, copie de toute dérogation, autres documents);

- les rejets opérationnels ou les fuites accidentelles de matières polluantes;

- les prescriptions relatives au matériel de transport.

1.8.3.12 L'examen consiste en une épreuve écrite qui peut être complétée par un examen oral.

L'épreuve écrite consiste en deux parties :

a) Un questionnaire est soumis au candidat. Il est composé, au minimum, de 20 questions ouvertes portant au moins sur les matières visées dans la liste figurant au 1.8.3.11. Toutefois, il est possible d'utiliser des questions à choix multiples. Dans ce cas, deux questions à choix multiples comptent pour une question ouverte. Parmi ces matières, une attention particulière doit être accordée aux matières suivantes :

- mesures générales de prévention et de sécurité;

- classification des marchandises dangereuses;

- dispositions générales pour les emballages, citernes, conteneurs-citernes, wagons-citernes, etc.;

- les marques et étiquettes de danger;

- les mentions dans la lettre de voiture;

- la manutention et l'arrimage;

- la formation professionnelle de l'équipage;

- les documents de bord et lettres de voiture;

- les prescriptions relatives au matériel de transport.

b) Les candidats réalisent une étude de cas en rapport avec les tâches du conseiller visées au 1.8.3.3 afin de démontrer qu'ils disposent des qualifications requises pour remplir la tâche de conseiller.

1.8.3.13 Les Etats membres peuvent disposer que les candidats qui entendent travail-

siin erikoistuneen yrityksen palvelukseen aikoville kokeilaille esitetään kysymyksiä vain heidän toimintaansa liittyvistä aiheista. Kyseisiä vaarallisia aineityyppejä ovat:

- luokka 1;
- luokka 2;
- luokka 7;
- luokat 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8. ja 9;
- YK-numerot 1202, 1203 ja 1223.

Kohdan 1.8.3.7 todistuksessa on ilmoitettava selvästi, että todistus on pätevä ainoastaan niiden tässä alakohdassa tarkoitettujen vaarallisten aineityyppien osalta, joista neuvonantajalle on esitetty kysymyksiä kohdan 1.8.3.12 mukaisesti.

1.8.3.14 Toimivaltainen viranomainen tai tutkinnon järjestäjä pitää luetteloa kokeessa esitetyistä kysymyksistä.

1.8.3.15 Kohdassa 1.8.3.7 mainittu todistus laaditaan kohdassa 1.8.3.18 olevan mallin mukaisesti ja kaikkien jäsenvaltioiden on tunnustettava se.

1.8.3.16 Todistus on voimassa viisi vuotta. Todistuksen voimassaoloa pidennetään ilman eri toimenpiteitä viidellä vuodella, jos sen haltija on todistuksen viimeisen voimassaolovuoden aikana ottanut osaa lisäkoulutukseen tai läpäissyt kokeen, jotka molemmat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt.

1.8.3.17 Kohdissa 1.8.3.1 –1.8.3.16 mainittujen määräysten katsotaan täyttävän, kun sovelletaan neuvoston direktiiviä 96/35/EY, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1996, vaarallisten aineiden tie-, rautatie- ja sisävesikuljetusten turvallisuusneuvonantajan nimeämisestä ja ammatillisesta pätevyydestä ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2000/18/EY, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2000, vaarallisten aineiden maantie-, rautatie- ja sisävesikuljetusten turvallisuusneuvonantajan tutkintoa koskevista vähimmäisvaatimuksista.

1.8.3.18 Todistuksen malli

Todistus vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuusneuvonantajan koulutuksesta

ler pour des entreprises, spécialisées dans le transport de certains types de marchandises dangereuses ne soient questionnés que sur les matières liées à leur activité. Ces types de marchandises sont :

- classe 1;
- classe 2;
- classe 7;
- classes 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 et 9;
- numéros ONU 1202, 1203 et 1223.

Le certificat prévu au 1.8.3.7 doit clairement indiquer qu'il n'est valable que pour des types de marchandises dangereuses visés dans la présente sous-section et sur lesquels le conseiller a été questionné, dans les conditions définies au 1.8.3.12.

1.8.3.14 L'autorité compétente ou l'organisme examinateur établit au fur et à mesure un recueil des questions qui ont été incluses dans l'examen.

1.8.3.15 Le certificat prévu au 1.8.3.7 est établi conformément au modèle figurant au 1.8.3.18 et est reconnu par tous les Etats membres.

1.8.3.16.1 Le certificat a une durée de validité de cinq ans. La validité du certificat est renouvelée pour des périodes de cinq ans si son titulaire a réussi un examen durant l'année précédant l'échéance de son certificat. L'examen doit être agréé par l'autorité compétente.

1.8.3.17 Il est réputé satisfait aux prescriptions des 1.8.3.1 à 1.8.3.16 si les conditions appropriées de la directive 96/35/CE du Conseil du 3 juin 1996 concernant la désignation ainsi que la qualification professionnelle de conseillers à la sécurité pour le transport par route, par rail ou par voie navigable de marchandises dangereuses et de la directive 2000/18/CE du Conseil du 17 avril 2000 relative aux exigences minimales applicables à l'examen concernant les conseillers à la sécurité pour le transport par route, par rail ou par voie navigable de marchandises dangereuses sont appliquées.

1.8.3.18 Certificat de formation pour les conseillers à la sécurité pour le transport de marchandises dangereuses

Todistus No: .....  
 Todistuksen antaneen jäsenvaltion tunnus-  
 merkki: .....  
 Nimi: .....  
 Etunimi/etunimet: .....  
 Syntymäaika- ja paikka: .....  
 Kansallisuus: .....  
 Haltijan allekirjoitus: .....  
 Todistus on voimassa ..... asti (päivämää-  
 rä), vaarallisten aineiden kuljetuksia  
 teitse rautateitse sisävesitse  
 hoitavien yritysten sekä tähän kuljetukseen  
 liittyviä kuormaus- tai purkamistoimia suo-  
 rittavien yritysten osalta.

Todistuksen antanut: .....  
 Päiväys: ..... Allekirjoitus .....  
 Uusittu: ..... Antanut: .....  
 Päiväys: ..... Allekirjoitus: .....

1.8.4 Lista toimivaltaisista viranomaisista ja  
 niiden määräämät tahot

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava keskustoimistolle kansallisen RID:n voimaansaattamislainsäädäntönsä mukaiset toimivaltaisten viranomaisten ja määräämiensä tahojen osoitteet viitaten jokaisessa tapauksessa asiaankuuluviin RID-määräyksiin ja annettuihin osoitteisiin, joihin asiaankuuluvat hakemukset on toimitettava.

Keskustoimisto laatii listan saatujen tietojen perusteella ja pitää sen ajan tasalla. Se tiedottaa jäsenvaltioita tästä listasta ja siinä tapahtuvista muutoksista.

1.8.5 Vaarallisista aineista tehtävät ilmoitukset

1.8.5.1 Jos jäsenvaltion alueella tapahtuu vaarallisten aineiden kuljetuksissa vakava onnettomuus tai vahinko, on kuljetuksen suorittajan tehtävä raportti kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle.

1.8.5.2 Tiedottaakseen muita jäsenvaltioita jäsenvaltion on puolestaan tarvittaessa tehtävä raportti keskustoimistolle.

Certificat N°: .....

Signe distinctif de l'Etat délivrant le certificat : .....

Nom : .....

Prénom(s) : .....

Date et lieu de naissance : .....

Nationalité : .....

Signature du titulaire : .....

Valable jusqu'au ..... (date) pour les entreprises de transport de marchandises dangereuses ainsi que pour les entreprises effectuant des opérations de chargement ou de déchargement liées à ce transport :

par route par chemin de fer par  
 voie navigable

Délivré par :

Date: ..... Signature .....

Renouvelé jusqu'au: .....: Par .....

Date: ..... Signature .....

1.8.4 Liste des autorités compétentes et organismes mandatés par elles

Les Etats membres communiquent à l'Office central les adresses des autorités et des organismes mandatés par elles qui sont compétents selon le droit national pour l'application du RID, en mentionnant pour chaque cas la disposition du RID concernée, ainsi que les adresses auxquelles il y a lieu de soumettre les demandes y relatives.

L'Office central établit à partir des informations reçues une liste et la tient à jour. Il communique cette liste et ses modifications aux Etats membres.

1.8.5 Déclarations des événements impliquant des marchandises dangereuses

1.8.5.1 Si un accident ou un incident grave se produit, lors du transport de marchandises dangereuses sur le territoire d'un Etat membre, le transporteur et éventuellement, le gestionnaire de l'infrastructure ferroviaire doit s'assurer qu'un rapport établi selon le modèle prescrit sous 1.8.5.4 soit soumis à l'autorité compétente de l'Etat membre concerné.

1.8.5.2 Cet Etat membre doit de son côté, si nécessaire, transmettre un rapport à l'Office central aux fins d'information des autres Etats membres.

**Yhtenäiset oikeussäännökset vaunujen  
käyttöä kansainvälisessä rautatie-  
liikenteessä koskevista sopimuksista  
(CUV – Yleissopimuksen liite D)**

**Règles uniformes concernant les contrats  
d'utilisation de véhicules en trafic  
international ferroviaire  
(CUV, appendice D à la Convention)**

|                                                        |                                                                       |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 1 artikla Soveltamisala                                | Article premier Champ d'application                                   |
| 2 artikla Käsitteiden määrittely                       | Article 2 Définitions                                                 |
| 3 artikla Vaunujen merkit ja merkinnät                 | Article 3 Signes et inscriptions sur les véhicules                    |
| 4 artikla Vastuu vaunun kadotessa tai vahingoituessa   | Article 4 Responsabilité en cas de perte ou d'avarie d'un véhicule    |
| 5 artikla Vastuun rajoitus oikeuden menetys            | Article 5 Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité |
| 6 artikla Oletamus vaunun katoamisesta                 | Article 6 Présomption de perte d'un véhicule                          |
| 7 artikla Vastuu vaunun aiheuttamista vahingoista      | Article 7 Responsabilité des dommages causés par un véhicule          |
| 8 artikla Sijaantulo                                   | Article 8 Subrogation                                                 |
| 9 artikla Vastuu henkilökunnasta ja muista henkilöistä | Article 9 Responsabilité pour les agents et autres personnes          |
| 10 artikla Muut kanteet                                | Article 10 Autres actions                                             |
| 11 artikla Laillinen tuomioistuin                      | Article 11 For                                                        |
| 12 artikla Vaateen vanhentuminen                       | Article 12 Prescription                                               |

## 1 artikla

*Soveltamisala*

Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan kahden- tai monenkeskisiin sopimuksiin rautatievaunujen käytöstä kuljetusvälineenä yhtenäisten oikeussäännösten CIV ja yhtenäisten oikeussäännösten CIM mukaisen kuljetusten suorittamiseen.

## 2 artikla

*Käsitteiden määrittely*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

a) ”rautatieliikenneyrityksellä” jokaista yksityistä tai julkisoikeudellista yritystä, jolla on oikeus kuljettaa henkilöitä tai tavaraa ja jolla on käytettävissään vetokalusto;

b) ”vaunulla” jokaista ilman omaa käyttövoimaa omilla pyörillään raiteilla liikkuvaa kulkuneuvoa;

c) ”haltijalla” sitä, joka omistajana tai muuten määräysvoimalla omaavana käyttää vaunua kuljetusvälineenä pysyvästi taloudellisesti hyväkseen;

d) ”kotiasemalla” vaunuun merkittyä paikkakuntaa, jonne vaunu käyttö sopimuksen ehtojen mukaisesti voidaan tai tulee lähettää.

## 3 artikla

*Vaunujen merkit ja merkinnät*

1 §. Loukkaamatta säännöksiä vaunujen teknisestä hyväksymisestä kansainväliseen liikenteeseen on sen, joka luovuttaa vaunun käyttöön 1 artiklan mukaisen sopimuksen nojalla, huolehdittava siitä, että vaunussa on seuraavat merkinnät:

- a) haltijan tunnus,
- b) tarvittaessa sen rautatieliikenneyrityksen tunnus, jonka vaunustoon vaunu kuuluu,

## Article premier

*Champ d'application*

Les présentes Règles uniformes s'appliquent aux contrats bi- ou multilatéraux concernant l'utilisation de véhicules ferroviaires en tant que moyen de transport pour effectuer des transports selon les Règles uniformes CIV et selon les Règles uniformes CIM.

## Article 2

*Définitions*

Aux fins des présentes Règles uniformes le terme :

a) “entreprise de transport ferroviaire” désigne toute entreprise à statut privé ou public qui est autorisée à transporter des personnes ou des marchandises, la traction étant assurée par celle-ci;

b) “véhicule” désigne tout véhicule, apte à circuler sur ses propres roues sur des voies ferrées, non pourvu de moyen de traction;

c) “détenteur” désigne celui qui exploite économiquement, de manière durable, un véhicule en tant que moyen de transport, qu'il en soit propriétaire ou qu'il en ait le droit de disposition;

d) “gare d'attache” désigne le lieu qui est inscrit sur le véhicule et auquel ce véhicule peut ou doit être renvoyé conformément aux conditions du contrat d'utilisation.

## Article 3

*Signes et inscriptions sur les véhicules*

§ 1. Nonobstant les prescriptions relatives à l'admission technique des véhicules à la circulation en trafic international, celui qui, en vertu d'un contrat visé à l'article premier, confie un véhicule doit s'assurer que sont inscrits sur le véhicule :

- a) l'indication du détenteur;
- b) le cas échéant, l'indication de l'entreprise de transport ferroviaire au parc de véhicules de laquelle le véhicule est incorporé;

- c) tarvittaessa kotiaseman nimi,  
d) muut sopimuksessa vaunun käytöstä sovitut merkit ja merkinnät.

2 §. Tämän artiklan 1 §:n mukaisten merkkien ja merkintöjen lisäksi voidaan käyttää myös elektronisia tunnistusmerkkejä.

#### 4 artikla

##### *Vastuu vaunun kadotessa tai vahingoituessa*

1 §. Rautatieliikenneyritys, jonka käyttöön vaunu on luovutettu kuljetusvälineeksi, vastaa vahingosta, joka on aiheutunut vaunun tai sen osien katoamisesta tai vahingoittumisesta, ellei se osoita, ettei vahinko ole aiheutunut sen syystä.

2 §. Rautatieliikenneyritys ei vastaa sellaisten irt-osien katoamisesta, joita ei ole merkitty vaunun pitkittäissivuille tai vaunussa olevaan luetteloon.

3 §. Vaunun tai sen osien kadotessa vahingonkorvaus rajoittuu siihen yleiseen arvoon, joka vaunulla tai sen osilla oli katoamispaikalla katoamisajankohtana, mutta muuta korvausta ei makseta. Ellei katoamispäivää tai katoamispaikkaa voida todeta, vahingonkorvaus rajoittuu siihen yleiseen arvoon, joka vaunulla oli käyttöönluovutuspäivänä käyttöönluovutuspaikalla.

4 §. Vaunun tai sen osien vahingoituessa vahingonkorvaus rajoittuu korjauskustannuksiin, mutta muuta korvausta ei makseta. Korvaus ei saa ylittää sitä määrää, joka olisi maksettava vaunun kadotessa.

5 §. Sopimuspuolet voivat tehdä 1—4 §:stä poikkeavia sopimuksia.

- c) le cas échéant, l'indication de la gare d'attache;

- d) d'autres signes et inscriptions convenus dans le contrat d'utilisation.

§ 2. Les signes et les inscriptions prévus au § 1 peuvent être complétés par des moyens d'identification électronique.

#### Article 4

##### *Responsabilité en cas de perte ou d'avarie d'un véhicule*

§ 1. A moins qu'elle ne prouve que le dommage ne résulte pas de sa faute, l'entreprise de transport ferroviaire à qui le véhicule a été confié pour utilisation en tant que moyen de transport répond du dommage résultant de la perte ou de l'avarie du véhicule ou de ses accessoires.

§ 2. L'entreprise de transport ferroviaire ne répond pas du dommage résultant de la perte des accessoires qui ne sont pas inscrits sur les deux côtés du véhicule ou qui ne sont pas mentionnés sur l'inventaire qui l'accompagne.

§ 3. En cas de perte du véhicule ou de ses accessoires, l'indemnité est limitée, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, à la valeur usuelle du véhicule ou de ses accessoires au lieu et au moment de la perte. S'il est impossible de constater le jour ou le lieu de la perte, l'indemnité est limitée à la valeur usuelle au jour et lieu où le véhicule a été confié pour utilisation.

§ 4. En cas d'avarie du véhicule ou de ses accessoires, l'indemnité est limitée, à l'exclusion de tous autres dommages-intérêts, aux frais de mise en état. L'indemnité n'excède pas le montant dû en cas de perte.

§ 5. Les parties au contrat peuvent convenir des dispositions dérogeant aux §§ 1 à 4.

## 5 artikla

*Vastuurajoitusoikeuden menetys*

Edellä 4 artiklan 3 ja 4 §:ssä tarkoitettuja vastuurajoituksia ei sovelleta, jos osoitetaan, että vahinko johtuu rautatieliikenneyrityksen teosta tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

## 6 artikla

*Olettamus vaunun katoamisesta*

1 §. Oikeudenomistaja voi muita todisteita esittämättä katsoa vaunun kadonneeksi, jos hän on pyytänyt rautatieliikenneyritystä, jonka käyttöön hän on luovuttanut vaunun kuljetusvälineeksi, etsimään vaunua eikä vaunua kolmen kuukauden kuluessa hänen pyyntönsä saapumisesta ole luovutettu hänelle tai ellei hän ole saanut mitään tietoa vaunun olinpaikasta. Tätä määräaikaa jatketaan vaunun seisona-ajalla, jos se johtuu rautatieliikenneyrityksestä riippumattomasta syystä tai vaunun vahingoittumisesta.

2 §. Jos kadonneeksi katsottu vaunu löytyy sen jälkeen, kun vahingonkorvaus on maksettu, voi oikeudenomistaja kuuden kuukauden kuluessa löytymisilmoituksen saamisesta vaatia rautatieliikenneyritykseltä, jolle hän on luovuttanut vaunun kuljetusvälineeksi, että vaunu luovutetaan hänelle maksutta kotiasemalla tai muulla sovitulla paikalla korvauksen takaisinsuoritusta vastaan.

3 §. Ellei 2 §:ssä mainittua vaatimusta ole esitetty tai vaunu löytyy yli vuoden kuluttua vahingonkorvauksen maksamisesta, vaunu on sen rautatieliikenneyrityksen, jonka käyttöön oikeudenomistaja on luovuttanut vaunun kuljetusvälineeksi, käytettävissä

## Article 5

*Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité*

Les limites de responsabilité prévues à l'article 4, §§ 3 et 4 ne s'appliquent pas, s'il est prouvé que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission que l'entreprise de transport ferroviaire a commis, soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérairement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

## Article 6

*Présomption de perte d'un véhicule*

§ 1. L'ayant droit peut, sans avoir à fournir d'autres preuves, considérer un véhicule comme perdu lorsqu'il a demandé à l'entreprise de transport ferroviaire à laquelle il a confié le véhicule pour utilisation en tant que moyen de transport, de faire rechercher ce véhicule et si ce véhicule n'a pas été mis à sa disposition dans les trois mois qui suivent le jour de l'arrivée de sa demande ou bien lorsqu'il n'a reçu aucune indication sur le lieu où se trouve le véhicule. Ce délai est augmenté de la durée d'immobilisation du véhicule pour toute cause non imputable à l'entreprise de transport ferroviaire ou pour avarie.

§ 2. Si le véhicule considéré comme perdu est retrouvé après le paiement de l'indemnité, l'ayant droit peut, dans un délai de six mois à compter de la réception de l'avis l'en informant, exiger de l'entreprise de transport ferroviaire à laquelle il a confié le véhicule pour utilisation en tant que moyen de transport, que le véhicule lui soit remis, sans frais et contre restitution de l'indemnité, à la gare d'attache ou à un autre lieu convenu.

§ 3. Si la demande visée au § 2 n'est pas formulée ou si le véhicule est retrouvé plus d'un an après le paiement de l'indemnité, l'entreprise de transport ferroviaire à laquelle l'ayant droit a confié le véhicule pour utilisation en tant que moyen de trans-

vaunun olinpaikan lakien ja määräysten mukaisesti.

4 §. Sopimuspuolet voivat tehdä 1—3 §:stä poikkeavia sopimuksia.

#### 7 artikla

##### *Vastuu vaunun aiheuttamista vahingoista*

1 §. Se, joka on luovuttanut vaunun 1 artiklan mukaisen sopimuksen nojalla käyttöön kuljetusvälineeksi, vastaa vaunun aiheuttamista vahingoista, mikäli ne johtuvat hänen syystään.

2 §. Sopimuspuolet voivat tehdä 1 §:stä poikkeavia sopimuksia.

#### 8 artikla

##### *Sijaantulo*

Jos sopimuksessa vaunujen käytöstä määrätään, että rautatieliikenneyritys saa luovuttaa vaunun muiden rautatieliikenneyritysten käyttöön kuljetusvälineeksi, voi rautatieliikenneyritys vaunun haltijan suostumuksella sopia muiden rautatieliikenneyritysten kanssa, että

a) se vastaa, varaten itselleen takautumisoikeuden, näiden puolesta haltijalle vaunun tai sen osien katoamisesta,

b) että vain haltija vastaa muille rautatieyrityksille vaunun aiheuttamista vahingoista mutta että vain sillä rautatieliikenneyrityksellä, joka on haltijan sopimuskumppani, on oikeus saattaa voimaan muiden rautatieyritysten vaateet.

port en dispose conformément aux lois et prescriptions en vigueur au lieu où se trouve le véhicule.

§ 4. Les parties au contrat peuvent convenir des dispositions dérogeant aux §§ 1 à 3.

#### Article 7

##### *Responsabilité des dommages causés par un véhicule*

§ 1. Celui qui, en vertu d'un contrat visé à l'article premier, a confié le véhicule pour utilisation en tant que moyen de transport répond du dommage causé par le véhicule lorsqu'une faute lui est imputable.

§ 2. Les parties au contrat peuvent convenir des dispositions dérogeant au § 1.

#### Article 8

##### *Subrogation*

Lorsque le contrat d'utilisation de véhicules prévoit que l'entreprise de transport ferroviaire peut confier le véhicule à d'autres entreprises de transport ferroviaire pour utilisation en tant que moyen de transport, l'entreprise de transport ferroviaire peut, avec l'accord du détenteur, convenir avec les autres entreprises de transport ferroviaire :

a) que, sous réserve de son droit de recours, elle leur est subrogée en ce qui concerne leur responsabilité, envers le détenteur, en cas de perte ou d'avarie du véhicule ou de ses accessoires;

b) que seul le détenteur est responsable, envers les autres entreprises de transport ferroviaire, des dommages causés par le véhicule, mais que seule l'entreprise de transport ferroviaire qui est le partenaire contractuel du détenteur est autorisée à faire valoir les droits des autres entreprises de transport ferroviaire.

## 9 artikla

*Vastuu henkilökunnasta ja muista henkilöistä*

1 §. Sopimuspuolet vastaavat henkilökunnastaan ja muista sopimuksen toimeenpanoon käyttämistään henkilöistä näiden suorittaessa tehtäväänsä.

2 §. Elleivät sopimuspuolet ole toisin sopineet, katsotaan ne infrastruktuurihallinnot, joiden infrastruktuurilla rautatieliikenneyitys käyttää vaunua kuljetusvälineenä, rautatieliikenneyityksen käyttämiksi henkilöiksi.

3 §. Tämän artiklan 1 ja 2 §:ää sovelletaan myös 8 artiklan mukaisessa sijaantulossa.

## 10 artikla

*Muut kanteet*

1 §. Kaikissa tapauksissa, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, voidaan rautatieliikenneyitystä, jonka käyttöön vaunu on luovutettu kuljetusvälineeksi, vastaan ajaa kannetta vaunun tai sen osien katoamisen tai vahingoittumisen johdosta, tapahtuipa se millä perusteella tahansa, vain näissä säännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

2 §. Tämän artiklan 1 § koskee myös 8 artiklan mukaista sijaantuloa.

3 §. Sama koskee kanteita henkilökuntaa ja muita henkilöitä vastaan, joista rautatieliikenneyitys, jonka käyttöön vaunu on luovutettu kuljetusvälineeksi, on vastuussa.

## Article 9

*Responsabilité pour les agents et autres personnes*

§ 1. Les parties au contrat sont responsables de leurs agents et des autres personnes au service desquelles elles recourent pour l'exécution du contrat, lorsque ces agents ou ces autres personnes agissent dans l'exercice de leurs fonctions.

§ 2. Sauf convention contraire entre les parties au contrat, les gestionnaires de l'infrastructure, sur laquelle l'entreprise de transport ferroviaire utilise le véhicule en tant que moyen de transport, sont considérés comme des personnes au service desquelles l'entreprise de transport ferroviaire recourt.

§ 3. Les §§ 1 et 2 s'appliquent également en cas de subrogation conformément à l'article 8.

## Article 10

*Autres actions*

§ 1. Dans tous les cas où les présentes Règles uniformes s'appliquent, toute action en responsabilité pour perte ou avarie du véhicule ou de ses accessoires, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée contre l'entreprise de transport ferroviaire à laquelle le véhicule a été confié pour utilisation en tant que moyen de transport que dans les conditions et limitations de ces Règles uniformes et de celles du contrat d'utilisation.

§ 2. Le § 1 s'applique également en cas de subrogation conformément à l'article 8.

§ 3. Il en est de même pour toute action exercée contre les agents et les autres personnes dont répond l'entreprise de transport ferroviaire à laquelle le véhicule a été confié pour utilisation en tant que moyen de transport.

## 11 artikla

*Laillinen tuomioistuin*

1 §. Näiden yhtenäisten oikeussäännösten nojalla solmittuun sopimukseen perustuvat kanteet voidaan panna vireille sopimuspuolten sopimuksella määrätyissä tuomioistuimissa.

2 §. Elleivät osapuolet ole toisin sopineet, laillisia tuomioistuimia ovat sen jäsenmaan tuomioistuimet, jossa vastaajalla on kotipaikkansa. Ellei vastaajalla ole kotipaikkaa missään jäsenmaassa, laillisia tuomioistuimia ovat sen jäsenmaan tuomioistuimet, missä vahinko on tapahtunut.

## 12 artikla

*Vaateen vanhentuminen*

1 §. 4 ja 7 artiklan mukaiset vaateet vanhentuvat kolmessa vuodessa.

2 §. Vanhentumisaika alkaa

a) 4 artiklan mukaisten vaateiden osalta päivästä, jolloin vaunun katoaminen tai vahingoittuminen todettiin tai jolloin oikeudenomistaja 6 artiklan 1 tai 4 §:n mukaan voi katsoa vaunun kadonneeksi;

b) 7 artiklan mukaisten vaateiden osalta päivästä, jolloin katoaminen tai vahinko tapahtui.

## Article 11

*For*

§ 1. Les actions judiciaires nées d'un contrat conclu en vertu des présentes Règles uniformes peuvent être exercées devant la juridiction désignée d'un commun accord entre les parties au contrat.

§ 2. Sauf convention contraire entre les parties, la juridiction compétente est celle de l'Etat membre où le défendeur a son siège. Si le défendeur n'a pas de siège dans un Etat membre, la juridiction compétente est celle de l'Etat membre où le dommage s'est produit.

## Article 12

*Prescription*

§ 1. Les actions fondées sur les articles 4 et 7 sont prescrites par trois ans.

§ 2. La prescription court:

a) pour les actions fondées sur l'article 4, du jour où la perte ou l'avarie du véhicule a été constatée ou du jour où l'ayant droit pouvait considérer le véhicule comme perdu conformément à l'article 6, § 1 ou § 4;

b) pour les actions fondées sur l'article 7, du jour où le dommage s'est produit.

**Yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä (CUI – Yleissopimuksen liite E)**

**Règles uniformes concernant le contrat d'utilisation de l'infrastructure en trafic international ferroviaire (CUI, appendice E à la Convention)**

I osa Yleiset määräykset

Titre premier Généralités

1 artikla Soveltamisala

Article premier Champ d'application

2 artikla Ilmoitus vastuusta henkilövahingoista

Article 2 Déclaration relative à la responsabilité en cas de dommages corporels

3 artikla Käsitteiden määrittely

Article 3 Définitions

4 artikla Pakottava oikeus

Article 4 Droit contraignant

II osa Käyttösopimus

Titre II Contrat d'utilisation

5 artikla Sisältö ja muoto

Article 5 Contenu et forme

6 artikla Kuljettajan ja infrastruktuurihallinnon erityisvelvollisuudet

Article 6 Obligations particulières du transporteur et du gestionnaire

7 artikla Sopimuksen voimassaoloaika

Article 7 Durée du contrat

III osa Vastuu

Titre III Responsabilité

8 artikla Infrastruktuurihallinnon vastuu

Article 8 Responsabilité du gestionnaire

9 artikla Kuljettajan vastuu

Article 9 Responsabilité du transporteur

10 artikla Syiden yhteisvaikutus

Article 10 Causes concomitantes

11 artikla Vahingonkorvaus kuolemantapauksessa

Article 11 Dommages-intérêts en cas de mort

12 artikla Vahingonkorvaus loukkaantumistapauksessa

Article 12 Dommages-intérêts en cas de blessures

13 artikla Muiden henkilövahinkojen korvaaminen

Article 13 Réparation d'autres préjudices corporels

14 artikla Vahingonkorvauksen muoto ja yläraja kuoleman- ja loukkaantumistapauksessa

Article 14 Forme et montant des dommages-intérêts en cas de mort et de blessures

15 artikla Vastuurajoitusoikeuden menetys

Article 15 Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité

16 artikla Korvausmäärän muuntaminen ja korko

Article 16 Conversion et intérêts

|                                                                     |                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| 17 artikla Vastuu ydinonnettomuustapauksessa                        | Article 17 Responsabilité en cas d'accident nucléaire               |
| 18 artikla Vastuu avustajista                                       | Article 18 Responsabilité pour les auxiliaires                      |
| 19 artikla Muut kanteet                                             | Article 19 Autres actions                                           |
| 20 artikla Prosessisopimukset                                       | Article 20 Accords-litiges                                          |
| IV osa Avustajien kanteet                                           | Titre IV Actions des auxiliaires                                    |
| 21 artikla Kanteet infrastruktuurihallintoa tai kuljettajaa vastaan | Article 21 Actions contre le gestionnaire ou contre le transporteur |
| V osa Kanteiden toteuttaminen                                       | Titre V Exercice des droits                                         |
| 22 artikla Sovittelumenettely                                       | Article 22 Procédure de conciliation                                |
| 23 artikla Takautumisoikeus                                         | Article 23 Recours                                                  |
| 24 artikla Laillinen tuomioistuin                                   | Article 24 For                                                      |
| 25 artikla Vaateen vanhentuminen                                    | Article 25 Prescription                                             |

## I OSA

## Yleiset määräykset

## 1 artikla

*Soveltamisala*

1 §. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan sopimuspuolten kotipaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta kaikkiin sopimuksiin, jotka koskevat rautatieinfrastruktuurin käyttöä yhtenäisten oikeussäännösten CIV ja yhtenäisten oikeussäännösten CIM mukaisten kansainvälisten rautatiekuljetusten suorittamiseen. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan myös silloin, kun rautatieinfrastruktuuria hallinnoivat tai käyttävät valtiot taikka valtion laitokset tai organisaatiot.

2 §. Ellei 21 artiklassa toisin määrätä, näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä ei sovelleta muihin oikeussuhteisiin, kuten erityisesti

- a) kuljettajan tai infrastruktuurihallinnon vastuuseen henkilökuntaansa tai muihin tehtävien suorittamiseen käyttämiensä henkilöihin nähden;
- b) kuljettajan tai infrastruktuurihallinnon ja kolmannen henkilön väliseen vastuuseen.

## 2 artikla

*Ilmoitus vastuusta henkilövahingoista*

1 §. Jokainen valtio voi milloin tahansa ilmoittaa, ettei se sovelle kaikkia vastuuta henkilövahingoista koskevia määräyksiä, kun vahinko tapahtuu sen alueella ja uhri on tämän valtion kansalainen tai hänellä on vakinainen asuinpaikka tässä valtiossa.

2 §. Valtio, joka on toimittanut 1 §:n mukaisen ilmoituksen, voi milloin tahansa luopua siitä ilmoittamalla tallettajalle. Luopumisolmoitus tulee voimaan kuukauden ku-

## TITRE PREMIER

## Généralités

## Article premier

*Champ d'application*

§ 1. Les présentes Règles uniformes s'appliquent à tout contrat d'utilisation d'une infrastructure ferroviaire aux fins de transports internationaux au sens des Règles uniformes CIV et des Règles uniformes CIM. Il en est ainsi quels que soient le siège et la nationalité des parties au contrat. Les présentes Règles uniformes s'appliquent même lorsque l'infrastructure ferroviaire est gérée ou utilisée par des Etats ou par des institutions ou organisations gouvernementales.

§ 2. Sous réserve de l'article 21, les présentes Règles uniformes ne s'appliquent pas à d'autres relations de droit, comme notamment :

- a) la responsabilité du transporteur ou du gestionnaire envers leurs agents ou d'autres personnes au service desquelles ils recourent pour l'exécution de leurs tâches;
- b) la responsabilité entre le transporteur ou le gestionnaire d'une part et des tiers d'autre part.

## Article 2

*Déclaration relative à la responsabilité en cas de dommages corporels*

§ 1. Chaque Etat peut, à tout moment, déclarer qu'il n'appliquera pas aux victimes d'accidents survenus sur son territoire l'ensemble des dispositions relatives à la responsabilité en cas de dommages corporels, lorsque les victimes sont ses ressortissants ou des personnes ayant leur résidence habituelle dans cet Etat.

§ 2. L'Etat qui a fait une déclaration conformément au § 1 peut y renoncer à tout moment en informant le dépositaire. Cette renonciation prend effet un mois après la

luttua siitä päivästä, jolloin tallettaja on antanut asian tiedoksi jäsenvaltioille.

date à laquelle le dépositaire en donne connaissance aux Etats membres.

### 3 artikla

### Article 3

#### *Käsitteiden määrittely*

#### *Définitions*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

Aux fins des présentes Règles uniformes, le terme :

a) "rautatieinfrastruktuurilla" kaikkia ratoja ja kiinteitä laitteita, mikäli ne ovat tarpeen rautatiekaluston liikennöintiä ja liikenneturvallisuutta varten;

a) "infrastructure ferroviaire" désigne toutes les voies ferrées et installations fixes dans la mesure où elles sont nécessaires à la circulation des véhicules ferroviaires et à la sécurité du trafic;

b) "infrastruktuurihallinnolla" rautatieinfrastruktuurin käyttöönasettajaa;

b) "gestionnaire" désigne celui qui met à disposition une infrastructure ferroviaire;

c) "kuljettajalla" sitä, joka kuljettaa henkilöitä tai tavaraa yhtenäisten oikeussäännösten CIV tai yhtenäisten oikeussäännösten CIM mukaisessa kansainvälisessä rautatieliikenteessä;

c) "transporteur" désigne celui qui transporte par rail des personnes ou des marchandises en trafic international sous le régime des Règles uniformes CIV ou des Règles uniformes CIM;

d) "avustajalla" infrastruktuurihallinnon tai kuljettajan sopimuksen toimeenpanoon käyttämää henkilökuntaa tai muita henkilöitä heidän suorittaessaan tehtäviään;

d) "auxiliaire" désigne les agents ou les autres personnes au service desquelles le transporteur ou le gestionnaire recourt pour l'exécution du contrat lorsque ces agents ou ces autres personnes agissent dans l'exercice de leurs fonctions;

e) "kolmannella henkilöllä" kaikkia muita paitsi infrastruktuurihallintoa, kuljettajaa ja näiden avustajia;

e) "tiers" désigne toute autre personne que le gestionnaire, le transporteur et leurs auxiliaires;

f) "toimiluvalla" valtion, jossa kuljettajalla on päätoimipaikkansa, lakien ja määräysten mukaan annettua lupaa harjoittaa rautatieliikennettä;

f) "licence" désigne l'autorisation établie conformément aux lois et prescriptions de l'Etat dans lequel le transporteur a le siège de son activité principale d'exercer l'activité de transporteur ferroviaire;

g) "turvallisuustodistuksella" valtion, jossa käytettävä infrastruktuuri sijaitsee, lakien ja määräysten edellyttämää vahvistusta siitä, että kuljettajan

g) "certificat de sécurité" désigne le document attestant, conformément aux lois et prescriptions de l'Etat où se trouve l'infrastructure empruntée, qu'en ce qui concerne le transporteur,

- yrityksen sisäinen organisaatio sekä - henkilökunta ja kalusto, joita kyseisellä infrastruktuurilla on määrä käyttää,

- l'organisation interne de l'entreprise ainsi que

- täyttävät turvallisuusvaatimukset liikenteen harjoittamiseksi kyseisellä infrastruktuurilla vaaraa aiheuttamatta.

- le personnel à employer et les véhicules à utiliser sur l'infrastructure empruntée, répondent aux exigences imposées en matière de sécurité en vue d'assurer un service sans danger sur cette infrastructure.

## 4 artikla

*Pakottava oikeus*

Ellei näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä nimenomaan toisin määrätä, on jokainen sopimus, joka suoraan tai epäsuorasti poikkeaa näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä, mitätön ja ilman oikeusvaikutusta. Tällaisten sopimusten mitättömyys ei tee käyttösopimuksen muita määräyksiä mitättömiksi. Sopimuspuolet voivat kuitenkin ottaa itselleen enemmän vastuuta ja velvollisuuksia kuin mitä näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytetään, tai määrätä enimmäiskorvausmäärän esinevahingoista.

## II OSA

**Käyttösopimus**

## 5 artikla

*Sisältö ja muoto*

1 §. Infrastruktuurihallinnon ja kuljettajan suhteet määrätään käyttösopimuksessa.

2 §. Käyttösopimuksessa määrätään erityisesti hallinnolliset, tekniset ja taloudelliset käyttöehdot. Käyttösopimus sisältää ainakin seuraavat ilmoitukset:

- a) käytettävä infrastruktuuri,
- b) käytön laajuus,
- c) infrastruktuurihallinnon suoritukset,
- d) kuljettajan suoritukset,
- e) käytettävä henkilökunta,
- f) käytettävät kulkuneuvot,
- g) taloudelliset ehdot.

3 §. Käyttösopimus on tehtävä kirjallisesti tai vastaavassa muodossa. Vaikka sopimusta ei olisikaan tehty tässä muodossa tai muoto olisi puutteellinen taikka 2 §:ssä määrättyjä ilmoituksia puuttuisi, tämä ei vaikuta sopimuksen olemassaoloon eikä voimassaoloon, vaan sopimus pysyy näiden yhtenäisten oikeussäännösten alaisena.

## Article 4

*Droit contraignant*

Sauf clause contraire dans les présentes Règles uniformes, est nulle et de nul effet toute stipulation qui, directement ou indirectement, dérogerait à ces Règles uniformes. La nullité de telles stipulations n'entraîne pas la nullité des autres dispositions du contrat. Nonobstant cela, les parties au contrat peuvent assumer une responsabilité et des obligations plus lourdes que celles qui sont prévues par les présentes Règles uniformes ou fixer un montant maximal d'indemnité pour les dommages matériels.

## TITRE II

**Contrat d'utilisation**

## Article 5

*Contenu et forme*

§ 1. Les relations entre le gestionnaire et le transporteur sont réglées dans un contrat d'utilisation.

§ 2. Le contrat règle notamment les conditions administratives, techniques et financières de l'utilisation. Il comporte au moins les indications suivantes:

- a) l'infrastructure à utiliser,
- b) l'étendue de l'utilisation,
- c) les prestations du gestionnaire,
- d) les prestations du transporteur,
- e) le personnel à employer,
- f) les véhicules à utiliser,
- g) les conditions financières.

§ 3. Le contrat doit être constaté par écrit ou sous une forme équivalente. L'absence ou l'irrégularité d'une constatation par écrit ou sous une forme équivalente ou l'absence d'une des indications prévues au § 2 n'affectent ni l'existence ni la validité du contrat qui reste soumis aux présentes Règles uniformes.

## 6 artikla

*Kuljettajan ja infrastruktuurihallinnon erityisvelvollisuudet*

1 §. Kuljettajalla on oltava oikeus harjoittaa rautatieliikennettä. Käytettävän henkilökunnan ja kulkuneuvojen on täytettävä turvallisuusvaatimukset. Infrastruktuurihallinto voi vaatia, että kuljettaja osoittaa näiden edellytysten täyttämisen esittämällä voimassa olevan toimiluvan ja turvallisuustodistuksen tai näiden virallisesti oikeaksi todistetut jäljennökset taikka millä muulla tavoin tahansa.

2 §. Kuljettajan on ilmoitettava infrastruktuurihallinnolle jokainen tapahtuma, joka voisi vaikuttaa hänen toimilupansa, turvallisuustodistustensa tai muiden todisteiden voimassaoloon.

3 §. Infrastruktuurihallinto voi vaatia kuljettajaa osoittamaan, että tämä on ottanut riittävän vastuuvakuutuksen tai ryhtynyt vastaaviin toimenpiteisiin kaikkien niiden vaateiden kattamiseksi, jotka voivat syntyä perusteesta riippumatta 9 – 21 artiklan nojalla. Kuljettajan on osoitettava vastuuvakuutuksen tai vastaavien toimenpiteiden jatkuminen vuosittain asianmukaisesti laaditulla vahvistuksella; muutokset on ennen niiden voimaantuloa ilmoitettava infrastruktuurihallinnolle.

4 §. Sopimuspuolten on ilmoitettava toisilleen tapahtumat, jotka voisivat estää niiden välillä solmitun sopimuksen toimeenpanon.

## 7 artikla

*Sopimuksen voimassaoloaika*

1 §. Käyttösopimus voidaan solmia määräajaksi tai määräämättömäksi ajaksi.

2 §. Infrastruktuurihallinto voi irtisanoa sopimuksen välittömästi, jos

## Article 6

*Obligations particulières du transporteur et du gestionnaire*

§ 1. Le transporteur doit être autorisé à exercer l'activité de transporteur ferroviaire. Le personnel à employer et les véhicules à utiliser doivent répondre aux exigences de sécurité. Le gestionnaire peut exiger que le transporteur prouve, par la présentation d'une licence et d'un certificat de sécurité valables ou de copies certifiées conformes ou de toute autre manière, que ces conditions sont remplies.

§ 2. Le transporteur doit faire connaître au gestionnaire tout événement susceptible d'affecter la validité de sa licence, de ses certificats de sécurité, ou des autres éléments de preuve.

§ 3. Le gestionnaire peut exiger que le transporteur prouve qu'il a conclu une assurance-responsabilité suffisante ou qu'il a pris des dispositions équivalentes pour couvrir toutes les actions, à quelque titre que ce soit, visées aux articles 9 à 21. Le transporteur doit prouver annuellement par une attestation en bonne et due forme que l'assurance-responsabilité ou les dispositions équivalentes existent toujours; il doit notifier au gestionnaire toute modification y relative avant que celle-ci ne produise ses effets.

§ 4. Les parties au contrat doivent s'informer réciproquement de tout événement susceptible d'empêcher l'exécution du contrat qu'elles ont conclu.

## Article 7

*Durée du contrat*

§ 1. Le contrat d'utilisation peut être conclu pour une période déterminée ou indéterminée.

§ 2. Le gestionnaire peut dénoncer le contrat d'utilisation sans délai lorsque:

a) kuljettajalla ei ole enää oikeutta harjoittaa rautatieliikennettä,

b) käytettävä henkilökunta ja kulkuneuvot eivät enää täytä turvallisuusvaatimuksia,

c) kuljettaja ei ole suorittanut maksuja

1. kahtena perättäisenä eräpäivänä ja maksamaton summa ylittää yhden kuukauden käyttömaksun tai

2. kahta perättäistä eräpäivää pitemmältä ajalta ja maksamaton summa ylittää kahden kuukauden käyttömaksun;

d) kuljettaja on vakavasti laiminlyönyt jotakin 6 artiklan 2 ja 3 §:n mukaista erityisvelvollisuuttaan.

3 §. Kuljettaja voi irtisanoa käyttö sopimuksen välittömästi, jos infrastruktuurihallinto menettää oikeutensa hallinnoida infrastruktuuria.

4 §. Kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen välittömästi toisen osapuolen laiminlyödessä vakavasti jotakin sille kuuluvaa oleellista velvollisuutta, mikäli tämä velvollisuus koskee henkilöiden ja tavaroiden turvallisuutta; osapuolet voivat sopia tämän oikeuden käyttötavoista.

5 §. Sopimuspuoli, jonka syytä käyttö sopimuksen irtisanominen on, vastaa toiselle sopimuspuolelle tästä aiheutuvasta vahingosta paitsi, jos se osoittaa, ettei vahinko ole aiheutunut sen syystä.

6 §. Sopimuspuolet voivat tehdä 2 §:n c ja d kohdasta sekä 5 §:stä poikkeavia sopimuksia.

a) le transporteur n'est plus autorisé à exercer l'activité de transporteur ferroviaire;

b) le personnel à employer et les véhicules à utiliser ne répondent plus aux exigences de sécurité;

c) le transporteur est en retard de paiement, à savoir

1. pour deux échéances successives et avec un montant qui dépasse une contre-valeur d'usage pour un mois ou

2. pour un délai couvrant plus de deux échéances et avec un montant égal à la contre-valeur d'usage pour deux mois;

d) le transporteur a violé d'une manière caractérisée l'une des obligations particulières prévues à l'article 6, §§ 2 et 3.

§ 3. Le transporteur peut dénoncer le contrat d'utilisation sans délai lorsque le gestionnaire perd son droit de gérer l'infrastructure.

§ 4. Chaque partie au contrat d'utilisation peut le dénoncer sans délai en cas de violation caractérisée d'une des obligations essentielles par l'autre partie au contrat, lorsque cette obligation concerne la sécurité des personnes et des biens; les parties au contrat peuvent convenir des modalités de l'exercice de ce droit.

§ 5. La partie au contrat qui est à l'origine de sa dénonciation répond envers l'autre partie du dommage qui en résulte, à moins qu'elle ne prouve que le dommage ne résulte pas de sa faute.

§ 6. Les parties au contrat peuvent convenir de conditions dérogeant aux dispositions du § 2, lettres c) et d) et du § 5.

### III OSA

#### Vastuu

#### 8 artikla

#### *Infrastruktuurihallinnon vastuu*

1 §. Infrastruktuurihallinto vastaa seuraavista vahingoista, jotka aiheutuvat kuljettajalle tai hänen avustajilleen infrastruktuurin

### TITRE III

#### Responsabilité

#### Article 8

#### *Responsabilité du gestionnaire*

§ 1. Le gestionnaire est responsable :

käytön aikana infrastruktuurista johtuvasta syystä:

a) henkilövahingot (kuolema, loukkaantuminen tai muu fyysisen tai henkisen koskemattomuuden loukkaaminen),

b) esinevahingot (irtainten ja kiinteiden esineiden tuhoutuminen tai vahingoittuminen),

c) omaisuusvahingot, jotka johtuvat siitä, että kuljettajan on suoritettava yhtenäisten oikeussäännösten CIV tai yhtenäisten oikeussäännösten CIM mukaisia vahingonkorvauksia.

2 §. Infrastruktuurihallinto on tästä vastuusta vapaa

a) henkilövahinkojen osalta sekä sellaisten omaisuusvahinkojen osalta, jotka johtuvat siitä, että kuljettajan on suoritettava yhtenäisten oikeussäännösten CIV mukaisia vahingonkorvauksia,

1. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu radanpidosta riippumattomista seikoista, joita infrastruktuurihallinto ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia,

2. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma on vahingon kohteeksi joutuneen henkilön syytä,

3. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu kolmannen henkilön käyttämisestä, jota infrastruktuurihallinto ei tapauksen laadun edellyttämästä huolellisuudesta huolimatta ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia;

b) esinevahinkojen osalta sekä sellaisten omaisuusvahinkojen osalta, jotka johtuvat siitä, että kuljettajan on suoritettava yhtenäisten oikeussäännösten CIM mukaisia vahingonkorvauksia, jos vahinko on aiheutunut kuljettajan syystä tai kuljettajan ohjeesta, johon infrastruktuurihallinto ei ole syyppää, tai seikoista, joita infrastruktuurihallinto ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia.

3 §. Jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu kolmannen henkilön käyttäytymisestä eikä infrastruktuurihallinto tästä huoli-

a) des dommages corporels (mort, blessures ou toute autre atteinte à l'intégrité physique ou psychique),

b) des dommages matériels (destruction ou avarie des biens mobiliers et immobiliers),

c) des dommages pécuniaires résultant des dommages-intérêts dus par le transporteur en vertu des Règles uniformes CIV et des Règles uniformes CIM,

causés au transporteur ou à ses auxiliaires durant l'utilisation de l'infrastructure et ayant leur origine dans l'infrastructure.

§ 2. Le gestionnaire est déchargé de cette responsabilité:

a) en cas de dommages corporels et de dommages pécuniaires résultant des dommages-intérêts dus par le transporteur en vertu des Règles uniformes CIV

1. si l'événement dommageable a été causé par des circonstances extérieures à l'exploitation que le gestionnaire, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier,

2. dans la mesure où l'événement dommageable est dû à une faute de la personne ayant subi le dommage,

3. si l'événement dommageable est dû au comportement d'un tiers que le gestionnaire, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences duquel il ne pouvait pas obvier;

b) en cas de dommages matériels et de dommages pécuniaires résultant des dommages-intérêts dus par le transporteur en vertu des Règles uniformes CIM, lorsque le dommage est causé par la faute du transporteur ou par un ordre du transporteur qui n'est pas imputable au gestionnaire ou en raison de circonstances que le gestionnaire ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier.

§ 3. Si l'événement dommageable est dû au comportement d'un tiers et si, en dépit de cela, le gestionnaire n'est pas entière-

matta ole kokonaan vapaa 2 §:n a kohdan mukaisesta vastuustaan, se vastaa näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä määrättyin rajoituksin kaikesta, ottaen huomioon mahdolliset takautumisoikeutensa kolmanteen henkilöön nähden.

4 §. Sopimuspuolet voivat sopia siitä, vastaako infrastruktuurihallinto ja missä määrin vahingoista, jotka aiheutuvat kuljettajalle myöhästymisestä tai liikennehäiriöistä.

## 9 artikla

### *Kuljettajan vastuu*

1 §. Kuljettaja vastaa

a) henkilövahingoista (kuolema, loukkaantuminen tai muu fyysisen tai henkisen koskemattomuuden loukkaaminen),

b) esinevahingoista (kiinteiden ja irtainten esineiden tuhoutuminen tai vahingoittuminen),

jotka kuljettajan käyttämät kuljetusvälineet tai kuljettamat henkilöt tai tavarat ovat infrastruktuurin käytön yhteydessä aiheuttaneet infrastruktuurihallinnolle tai sen avustajille.

2 §. Kuljettaja on tästä vastuusta vapaa

a) henkilövahinkojen osalta

1. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu liikenteestä riippumattomista syistä, joita kuljettaja tapauksen laadun edellyttämstä huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia,

2. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma on vahingon kohteeksi joutuneen henkilön syytä,

3. jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu kolmannen henkilön käyttäytymisestä, jota kuljettaja tapauksen laadun edellyttämstä huolellisuudesta huolimatta ei ole voinut välttää eikä estää sen seurauksia;

b) esinevahinkojen osalta, jos vahinko on aiheutunut infrastruktuurihallinnon syystä tai infrastruktuurihallinnon ohjeesta, johon

ment déchargé de sa responsabilité conformément au § 2, lettre a), il répond pour le tout dans les limites des présentes Règles uniformes et sans préjudice de son recours éventuel contre le tiers.

§ 4. Les parties au contrat peuvent convenir si, et dans quelle mesure, le gestionnaire est responsable des dommages causés au transporteur par un retard ou par une perturbation dans l'exploitation.

## Article 9

### *Responsabilité du transporteur*

§ 1. Le transporteur est responsable:

a) des dommages corporels (mort, blessures ou toute autre atteinte à l'intégrité physique ou psychique),

b) des dommages matériels (destruction ou avarie des biens mobiliers et immobiliers),

causés au gestionnaire ou à ses auxiliaires, durant l'utilisation de l'infrastructure, par les moyens de transport utilisés ou par les personnes ou par les marchandises transportées.

§ 2. Le transporteur est déchargé de cette responsabilité :

a) en cas de dommages corporels

1. si l'événement dommageable a été causé par des circonstances extérieures à l'exploitation que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier,

2. dans la mesure où l'événement dommageable est dû à une faute de la personne ayant subi le dommage,

3. si l'événement dommageable est dû au comportement d'un tiers que le transporteur, en dépit de la diligence requise d'après les particularités de l'espèce, ne pouvait pas éviter et aux conséquences duquel il ne pouvait pas obvier;

b) en cas de dommages matériels lorsque le dommage est causé par la faute du gestionnaire ou par un ordre du gestionnaire qui

kuljettaja ei ole syypää, tai seikoista, joita kuljettaja ei ole voinut välttää eikä estää niiden seurauksia.

3 §. Jos vahingon aiheuttanut tapahtuma johtuu kolmannen henkilön syystä eikä kuljettaja tästä huolimatta ole kokonaan vapaa 2 §:n a kohdan mukaisesta vastuustaan, kuljettaja vastaa näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä määrätyn rajoituksen kaikesta, ottaen huomioon mahdolliset takautumisoi-keutensa kolmanteen nähden.

4 §. Sopimuspuolet voivat sopia siitä, vastaako kuljettaja ja missä määrin vahingoista, jotka aiheutuvat infrastruktuurihallinnolle liikennehäiriöistä.

#### 10 artikla

##### *Syiden yhteisvaikutus*

1 §. Jos infrastruktuurihallinnon vastuulla olevat syyt ja kuljettajan vastuulla olevat syyt ovat vaikuttaneet yhdessä, kumpikin sopimuspuoli vastaa vain siinä määrin kuin 8 tai 9 artiklan mukaisesti heidän vastuullaan oleva seikka on vaikuttanut vahingon syntymiseen. Ellei voida todeta, missä määrin kulloinenkin syy on vaikuttanut vahingon syntymiseen, kumpikin sopimuspuoli kantaa kärsimänsä vahingon itse.

2 §. Tämän artiklan 1 § on voimassa vastaavasti, jos infrastruktuurihallinnon vastuulla olevat syyt sekä usean, samaa infrastruktuuria käyttävän kuljettajan vastuulla olevat syyt ovat vaikuttaneet yhdessä.

3 §. 9 artiklan mukaisissa vahingoissa 1 §:n ensimmäinen lause on voimassa vastaavasti, jos usean, samaa infrastruktuuria käyttävän kuljettajan vastuulla olevat syyt ovat vaikuttaneet yhdessä. Ellei voida todeta, missä määrin kulloinenkin syy on vaikuttanut vahingon syntymiseen, kuljettajat vastaavat infrastruktuurihallinnolle yhtä surin osuuksin.

n'est pas imputable au transporteur ou en raison de circonstances que le transporteur ne pouvait pas éviter et aux conséquences desquelles il ne pouvait pas obvier.

§ 3. Si l'événement dommageable est dû au comportement d'un tiers et si, en dépit de cela, le transporteur n'est pas entièrement déchargé de sa responsabilité conformément au § 2, lettre a), il répond pour le tout dans les limites des présentes Règles uniformes et sans préjudice de son recours éventuel contre le tiers.

§ 4. Les parties au contrat peuvent convenir si, et dans quelle mesure, le transporteur est responsable des dommages causés au gestionnaire par une perturbation dans l'exploitation.

#### Article 10

##### *Causes concomitantes*

§ 1. Lorsque des causes imputables au gestionnaire et des causes imputables au transporteur ont contribué au dommage, chaque partie au contrat ne répond que dans la mesure où les causes qui lui sont imputables en vertu des articles 8 et 9 ont contribué au dommage. S'il est impossible de constater dans quelle mesure les causes respectives ont contribué au dommage, chaque partie supporte le dommage qu'elle a subi.

§ 2. Le § 1 est applicable par analogie lorsque des causes imputables au gestionnaire et des causes imputables à plusieurs transporteurs empruntant la même infrastructure ferroviaire ont contribué au dommage.

§ 3. En cas de dommages visés à l'article 9, le § 1, première phrase, est applicable par analogie lorsque des causes imputables à plusieurs transporteurs utilisant la même infrastructure ont contribué au dommage. S'il est impossible de constater dans quelle mesure les causes respectives ont contribué au dommage, les transporteurs sont responsables à parts égales envers le gestionnaire.

## 11 artikla

*Vahingonkorvaus kuolemantapauksessa*

1 §. Kuolemantapauksessa vahingonkorvaus käsittää:

- a) kuolemasta aiheutuvat välttämättömät kustannukset, erityisesti ruumiin kuljetuksesta ja hautauksesta johtuvat;
- b) ellei kuolema ole seurannut välittömästi, 12 artiklassa määrätyn korvauksen.

2 §. Jos kuoleman johdosta henkilöt, joita surmansa saanut lain nojalla oli tai olisi ollut tulevaisuudessa velvollinen elättämään, menettävät toimeentulonsa, on myös tämän menetys korvattava. Sellaisten henkilöiden vahingonkorvausvaateet, joita surmansa saanut on elättänyt lain häntä siihen velvoittamatta, ratkaistaan kotimaan oikeuden mukaan.

## 12 artikla

*Vahingonkorvaus loukkaantumistapauksessa*

Jos henkilö on saanut ruumiinvamman tai hänen fyysistä tai henkistä koskemattomuuttaan on muuten loukattu, vahingonkorvaus käsittää:

- a) korvauksen välttämättömistä kuluista, erityisesti hoidosta ja kuljetuksesta;
- b) korvauksen joko täydellisestä tai osittaisesta työkyvyttömyydestä tai tarpeiden lisääntymisestä aiheutuneesta haitasta.

## 13 artikla

*Muiden henkilövahinkojen korvaaminen*

Kotimaan oikeuden mukaan ratkaistaan, onko ja missä määrin infrastruktuurihallinnon tai kuljettajan suoritettava korvausta muusta kuin 11 ja 12 artiklassa tarkoitettuja vahingoista.

## Article 11

*Dommages-intérêts en cas de mort*

§ 1. En cas de mort, les dommages-intérêts comprennent :

- a) les frais nécessaires consécutifs au décès, notamment ceux du transport du corps et des obsèques;
- b) si la mort n'est pas survenue immédiatement, les dommages-intérêts prévus à l'article 12.

§ 2. Si, par la mort, des personnes envers lesquelles la personne décédée avait ou aurait eu à l'avenir une obligation alimentaire, en vertu de la loi, sont privées de leur soutien, il y a également lieu de les indemniser de cette perte. L'action en dommages-intérêts des personnes dont la personne décédée assumait l'entretien sans y être tenue par la loi reste soumise au droit national.

## Article 12

*Dommages-intérêts en cas de blessures*

En cas de blessures ou de toute autre atteinte à l'intégrité physique ou psychique, les dommages-intérêts comprennent:

- a) les frais nécessaires, notamment ceux de traitement et de transport;
- b) la réparation du préjudice causé, soit par l'incapacité de travail totale ou partielle, soit par l'accroissement des besoins.

## Article 13

*Réparation d'autres préjudices corporels*

Le droit national détermine, si et dans quelle mesure le gestionnaire ou le transporteur doivent verser des dommages-intérêts pour des préjudices corporels autres que ceux prévus aux articles 11 et 12.

## 14 artikla

*Vahingonkorvauksen muoto ja yläraja kuoleman- ja loukkaantumistapauksessa*

1 §. Edellä 11 artiklan 2 §:ssä ja 12 artiklan b kohdassa tarkoitettu vahingonkorvaus on suoritettava kertakaikkisen pääoman muodossa. Jos kuitenkin kotimaan oikeuden mukaan elinkoron maksaminen on sallittu, korvaus suoritetaan tässä muodossa, jos loukkaantunut tai 11 artiklan 2 §:ssä tarkoitettut oikeudenomistajat sitä pyytävät.

2 §. Tämän artiklan 1 §:n nojalla maksettavan vahingonkorvauksen suuruus määrätään kotimaan oikeuden mukaan. Näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovellettaessa ylärajana on kuitenkin 175 000 laskentayksikköä pääomana tai tätä pääomaa vastaava elinkorkona jokaista henkilöä kohti siinä tapauksessa, että tämä raja kotimaan oikeuden mukaan on alhaisempi.

## 15 artikla

*Vastuurajoitusoikeuden menetys*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitettuja vastuurajoituksia sekä kotimaan oikeuden säännöksiä, jotka rajoittavat vahingonkorvauksen tiettyyn määrään, ei sovelleta, jos osoitetaan, että vahinko johtuu sen aiheuttajan teosta tai laiminlyönnistä, joka on tehty joko tarkoituksella aiheuttaa tällainen vahinko tai huolimattomuudesta ja tietäen, että tällainen vahinko todennäköisesti aiheutuu.

## 16 artikla

*Korvausmäärän muuntaminen ja korko*

1 §. Jos korvausmäärää laskettaessa on muunnettava ulkomaan valuutassa ilmoitettuja määriä, muuntaminen suoritetaan korvauksen maksupäivänä maksupaikalla voimassa olevan kurssin mukaan.

## Article 14

*Forme et montant des dommages-intérêts en cas de mort et de blessures*

§ 1. Les dommages-intérêts prévus à l'article 11, § 2 et à l'article 12, lettre b) doivent être alloués sous forme de capital. Toutefois, si le droit national permet l'allocation d'une rente, ils sont alloués sous cette forme lorsque la personne lésée ou les ayants droit visés à l'article 11, § 2, le demandent.

§ 2. Le montant des dommages-intérêts à allouer en vertu du § 1 est déterminé selon le droit national. Toutefois, pour l'application des présentes Règles uniformes, il est fixé une limite maximale de 175 000 unités de compte en capital ou en rente annuelle correspondant à ce capital, pour chaque personne, dans le cas où le droit national prévoit une limite maximale d'un montant inférieur.

## Article 15

*Déchéance du droit d'invoquer les limites de responsabilité*

Les limites de responsabilité prévues dans les présentes Règles uniformes ainsi que les dispositions du droit national, qui limitent les indemnités à un montant déterminé, ne s'appliquent pas s'il est prouvé que le dommage résulte d'un acte ou d'une omission que l'auteur du dommage a commis, soit avec l'intention de provoquer un tel dommage, soit témérairement et avec conscience qu'un tel dommage en résultera probablement.

## Article 16

*Conversion et intérêts*

§ 1. Lorsque le calcul de l'indemnité implique la conversion des sommes exprimées en unités monétaires étrangères, celle-ci est faite d'après le cours au jour et lieu du paiement de l'indemnité.

2 §. Oikeudenomistaja voi vaatia korvausmäärälle korkoa, joka lasketaan viiden prosentin mukaan vuodessa siitä päivästä, jolloin aloitetaan sovittelumenettely, vedotaan yleissopimuksen V osassa tarkoitettuun välimiesoikeuteen tai pannaan vireille kanne.

#### 17 artikla

##### *Vastuu ydinonnettomuustapauksessa*

Infrastruktuurihallinto ja kuljettaja ovat vapaat näiden yhtenäisten oikeussäännösten nojalla tulevasta vastuustaan, kun ydinonnettomuus on aiheuttanut vahingon ja kun jossakin sopimusvaltiossa voimassa olevien lakien ja määräysten nojalla, jotka koskevat vastuuta ydinenergian alalla, tästä vahingosta on vastuussa asianomainen haltija tai joku muu häneen verrattava henkilö.

#### 18 artikla

##### *Vastuu avustajista*

Infrastruktuurihallinto ja kuljettaja vastaavat avustajistaan.

#### 19 artikla

##### *Muut kanteet*

1 §. Kaikissa tapauksissa, joihin näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä sovelletaan, voidaan infrastruktuurihallintoa tai kuljettajaa vastaan ajaa vahingonkorvauskannetta perusteesta riippumatta vain näissä säännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

2 §. Sama koskee kanteita avustajia vastaan, joista infrastruktuurihallinto tai kuljettaja vastaa 18 artiklan mukaisesti.

§ 2. L'ayant droit peut demander des intérêts de l'indemnité, calculés à raison de cinq pour cent l'an, à partir du jour de l'ouverture d'une procédure de conciliation, du recours au tribunal arbitral prévu au Titre V de la Convention ou de la demande en justice.

#### Article 17

##### *Responsabilité en cas d'accident nucléaire*

Le gestionnaire et le transporteur sont déchargés de la responsabilité qui leur incombe en vertu des présentes Règles uniformes lorsque le dommage a été causé par un accident nucléaire et qu'en application des lois et prescriptions d'un Etat réglant la responsabilité dans le domaine de l'énergie nucléaire, l'exploitant d'une installation nucléaire ou une autre personne qui lui est substituée est responsable de ce dommage.

#### Article 18

##### *Responsabilité pour les auxiliaries*

Le gestionnaire et le transporteur répondent de leurs auxiliaires.

#### Article 19

##### *Autres actions*

§ 1. Dans tous les cas où les présentes Règles uniformes s'appliquent, toute action en responsabilité, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée contre le gestionnaire ou contre le transporteur que dans les conditions et limitations de ces Règles uniformes.

§ 2. Il en est de même pour toute action exercée contre les auxiliaires dont le gestionnaire ou le transporteur répondent en vertu de l'article 18.

## 20 artikla

*Prosessisopimukset*

Sopimuspuolet voivat sopia ehdoista, joilla ne saattavat voimaan vahingonkorvausvaateensa toista sopimuspuolta vastaan tai luopuvat saattamasta niitä voimaan.

## Article 20

*Accords-litiges*

Les parties au contrat peuvent convenir des conditions dans lesquelles elles font valoir ou renoncent à faire valoir leurs droits aux dommages-intérêts à l'égard de l'autre partie au contrat.

## IV OSA

**Avustajien kanteet**

## 21 artikla

*Kanteet infrastruktuurihallintoa tai kuljettajaa vastaan*

1 §. Kuljettajan avustajat voivat ajaa perusteesta riippumatta vahingonkorvauskanteita infrastruktuurihallintoa vastaan tämän aiheuttamista vahingoista vain näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

2 §. Infrastruktuurihallinnon avustajat voivat ajaa perusteesta riippumatta vahingonkorvauskanteita kuljettajaa vastaan tämän aiheuttamista vahingoista vain näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä edellytetyin ehdoin ja rajoituksin.

## TITRE IV

**Actions des auxiliaires**

## Article 21

*Actions contre le gestionnaire ou contre le transporteur*

§ 1. Toute action en responsabilité des auxiliaires du transporteur contre le gestionnaire pour des dommages causés par celui-ci, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée que dans les conditions et limitations des présentes Règles uniformes.

§ 2. Toute action en responsabilité des auxiliaires du gestionnaire contre le transporteur pour des dommages causés par celui-ci, à quelque titre que ce soit, ne peut être exercée que dans les conditions et limitations des présentes Règles uniformes.

## V OSA

**Kanteiden toteuttaminen**

## 22 artikla

*Sovittelumenettely*

Sopimuspuolet voivat sopia riita-asioissa sovittelumenettelystä tai kääntyä yleissopimuksen V osassa mainitun välimiesoikeuden puoleen.

## 23 artikla

*Takautumisoikeus*

Kuljettajan yhtenäisten oikeussäännösten CIM tai yhtenäisten oikeussäännösten CIV nojalla suorittaman maksun laillisuutta ei

## TITRE V

**Exercice des droits**

## Article 22

*Procédure de conciliation*

Les parties au contrat peuvent convenir de procédures de conciliation ou faire appel au tribunal arbitral prévu au Titre V de la Convention.

## Article 23

*Recours*

Le bien-fondé du paiement effectué par le transporteur sur la base des Règles uniformes CIV ou des Règles uniformes CIM ne

voida kiistää, jos vahingonkorvauksen on vahvistanut tuomioistuin sen jälkeen, kun infrastruktuurihallinnolle on asianmukaisesti annettu haasteessa tieto ja sillä on ollut mahdollisuus esiintyä väliintulijana jutussa.

#### 24 artikla

##### *Laillinen tuomioistuin*

1 §. Näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaiset kanteet voidaan panna vireille jonkin jäsenvaltion tuomioistuimessa, jonka osapuolet määräävät sopimuksella.

2 §. Elleivät osapuolet ole toisin sopineet, laillisia tuomioistuinta ovat sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa infrastruktuurihallinnolla on kotipaikkansa.

#### 25 artikla

##### *Vaateen vanhentuminen*

1 §. Näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaiset vaatteet vanhentuvat kolmessa vuodessa.

2 §. Vanhentumisaika alkaa siitä päivästä, jolloin vahinko on tapahtunut.

3 §. Kuolemantapauksissa vahingonkorvausvaatteet vanhentuvat kolmessa vuodessa ensimmäisestä kuolemaa seuraavasta päivästä lukien, kuitenkin viimeistään viidessä vuodessa ensimmäisestä vahingon aiheuttanutta tapahtumaa seuraavasta päivästä lukien.

4 §. Vastuussa olevaksi katsottu henkilö voi nostaa takautumiskanteen myös 1 §:n mukaisen vanhentumisaajan jälkeen, mikäli kanne nostetaan sen määräajan kuluessa, joka on voimassa sen valtion lain mukaan, jossa menettely aloitetaan. Kanne saadaan kuitenkin nostaa vähintään 90 päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin takautumiskanteen nostanut on tyydyttänyt vaateen tai jolloin hänelle on toimitettu haaste menettelyssä häntä itseään vastaan.

peut être contesté, lorsque l'indemnité a été fixée judiciairement et que le gestionnaire, dûment assigné, a été mis à même d'intervenir au procès.

#### Article 24

##### *For*

§ 1. Les actions judiciaires fondées sur les présentes Règles uniformes peuvent être intentées devant les juridictions des Etats membres désignées d'un commun accord par les parties au contrat.

§ 2. Sauf convention contraire entre les parties, la juridiction compétente est celle de l'Etat membre où le gestionnaire a son siège.

#### Article 25

##### *Prescription*

§ 1. Les actions fondées sur les présentes Règles uniformes sont prescrites par trois ans.

§ 2. La prescription court à compter du jour où le dommage s'est produit.

§ 3. En cas de mort de personnes, les actions sont prescrites par trois ans à compter du lendemain du décès, sans que ce délai puisse toutefois dépasser cinq ans à compter du lendemain de l'événement dommageable.

§ 4. Une action récursoire d'une personne tenue responsable pourra être exercée même après l'expiration du délai de prescription prévu au § 1, si elle l'est dans le délai déterminé par la loi de l'Etat où les poursuites sont engagées. Toutefois, ce délai ne pourra être inférieur à quatre-vingt-dix jours à compter de la date à laquelle la personne qui exerce l'action récursoire a réglé la réclamation ou a elle-même reçu signification de l'assignation.

5 §. Vanhentuminen keskeytyy, kun osapuolet sopivat sovittelumenettelystä tai jättävät asian yleissopimuksen V osassa tarkoitetun välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

6 §. Muilta osin vanhentumisen pysähtymiseen ja keskeytymiseen sovelletaan kotimaan oikeutta.

§ 5. La prescription est suspendue lorsque les parties au litige conviennent d'une procédure de conciliation ou lorsqu'elles saisissent le tribunal arbitral prévu au Titre V de la Convention.

§ 6. Par ailleurs, la suspension et l'interruption de la prescription sont réglées par le droit national.

**Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisten normien vahvistamisesta ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisestä (APTU – Yleissopimuksen liite F)**

**Règles uniformes concernant la validation de normes techniques et l'adoption de prescriptions techniques uniformes applicables au matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international (APTU, appendice F à la Convention)**

|            |                                                |                 |                                                   |
|------------|------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------------------------|
| 1 artikla  | Soveltamisala                                  | Article premier | Champ d'application                               |
| 2 artikla  | Käsitteiden määrittely                         | Article 2       | Définitions                                       |
| 3 artikla  | Tarkoitus                                      | Article 3       | But                                               |
| 4 artikla  | Teknisten normien ja määräysten laadinta       | Article 4       | Elaboration de normes et prescriptions techniques |
| 5 artikla  | Teknisten normien vahvistaminen                | Article 5       | Validation de normes techniques                   |
| 6 artikla  | Yhtenäisten teknisten määräysten hyväksyminen  | Article 6       | Adoption de prescriptions techniques uniformes    |
| 7 artikla  | Hakemusten muoto                               | Article 7       | Forme des demandes                                |
| 8 artikla  | Tekniset liitteet                              | Article 8       | Annexes techniques                                |
| 9 artikla  | Ilmoitukset                                    | Article 9       | Déclarations                                      |
| 10 artikla | ”Teknisen yhtenäisyyden” voimaolon lakkaaminen | Article 10      | Abrogation de l'Unité Technique                   |
| 11 artikla | Liitteiden etusija                             | Article 11      | Primauté des Annexes                              |

## 1 artikla

*Soveltamisala*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä määrätään menettely kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisten normien vahvistamiseksi ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymiseksi.

## 2 artikla

*Käsitteiden määrittely*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä ja niiden liitteissä tarkoitetaan

a) ”sopimusvaltiolla” jokaista järjestön jäsenvaltiota, joka ei ole tehnyt näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä yleissopimuksen 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen lauseen mukaista ilmoitusta;

b) ”kansainvälisellä liikenteellä” rautatiekulkuneuvojen liikennöintiä radoilla vähintään kahden sopimusvaltion alueella;

c) ”rautatieliikenneyrityksellä” jokaista yksityistä tai julkisoikeudellista yritystä, jolla on oikeus kuljettaa henkilöitä tai tavaraa ja jolla on käytettävissään vetokalusto;

d) ”infrastruktuurihallinnolla” jokaista yritystä tai viranomaista, joka hallinnoi rautatieinfrastruktuuria;

e) ”rautatiekalustolla” kaikkea rautatiekalustoa, joka on tarkoitettu käytettäväksi kansainvälisessä liikenteessä, erityisesti rautatiekulkuneuvoja ja rautatieinfrastruktuuria;

f) ”rautatiekulkuneuvolla” jokaista omalla käyttövoimallaan tai ilman omaa käyttövoimaa omilla pyörillään raiteilla liikkuvaa kulkuneuvoa;

g) ”vetokalustolla” omalla käyttövoimallaan liikkuvia rautatiekulkuneuvoja;

h) ”tavaravaunulla” tavaroiden kuljetukseen tarkoitettua rautatiekulkuneuvoa, jolla ei ole omaa käyttövoimaa;

i) ”matkustajavaunulla” matkustajien kuljetukseen tarkoitettua rautatiekulkuneuvoa, jolla ei ole omaa käyttövoimaa;

## Article premier

*Champ d'application*

Les présentes Règles uniformes fixent la procédure de validation de normes techniques et d'adoption de prescriptions techniques uniformes pour le matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international.

## Article 2

*Définitions*

Aux fins des présentes Règles uniformes et de leurs Annexes, le terme :

a) “Etat partie” désigne tout Etat membre de l'Organisation n'ayant pas fait, conformément à l'article 42, § 1, première phrase, de la Convention, de déclaration relative à ces Règles uniformes;

b) “trafic international” désigne la circulation des véhicules ferroviaires sur des lignes ferroviaires empruntant le territoire d'au moins deux Etats parties;

c) “entreprise de transport ferroviaire” désigne toute entreprise à statut privé ou public qui est autorisée à transporter des personnes ou des marchandises, la traction étant assurée par celle-ci;

d) “gestionnaire d'infrastructure” désigne toute entreprise ou toute autorité qui gère une infrastructure ferroviaire;

e) “matériel ferroviaire” désigne tout matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international, notamment les véhicules et l'infrastructure ferroviaires;

f) “véhicule ferroviaire” désigne tout véhicule apte à circuler sur ses propres roues sur des voies ferrées avec ou sans traction;

g) “véhicule de traction” désigne un véhicule ferroviaire pourvu de moyen de traction;

h) “wagon” désigne un véhicule ferroviaire, non pourvu de moyen de traction, qui est destiné à transporter des marchandises;

i) “voiture” désigne un véhicule ferroviaire, non pourvu de moyen de traction, qui est destiné à transporter des voyageurs;

j) ”rautatieinfrastruktuurilla” kaikkia ratoja ja kiinteitä laitteita, mikäli niitä tarvitaan rautatiekulkuneuvojen liikennöintiä ja liikenneturvallisuutta varten;

k) ”teknisellä normilla” jokaista teknistä määrittelyä, jonka hyväksytty kansallinen tai kansainvälinen standardisoimislaitos on hyväksynyt soveltamiensa menettelyjen mukaisesti; Euroopan yhteisön laatimat tekniset määrittelyt rinnastetaan tekniseen normiin;

l) ”teknisellä määräyksellä” jokaista rautatiekaluston rakennetta, käyttöä tai kunnossapitoa taikka rautatiekalustoon liittyviä menettelyjä koskevaa sääntöä, joka ei ole tekninen normi;

m) ”tekniisten kysymysten asiantuntijakomissiolla” yleissopimuksen 13 artiklan 1 §:n f kohdan mukaista komissiota.

### 3 artikla

#### *Tarkoitus*

1 §. Rautatiekaluston tekniisten normien vahvistamisella ja yhtenäisten tekniisten määräysten hyväksymisellä pyritään

a) helpottamaan rautatiekulkuneuvojen vapaata liikkumista ja muiden rautatielaitteiden esteetöntä käyttöä kansainvälisessä liikenteessä;

b) parantamaan turvallisuutta, luotettavuutta ja käytettävyyttä kansainvälisessä liikenteessä;

c) ottamaan huomioon ympäristön ja yleisen terveyden vaatimukset.

2 §. Teknisiä normeja vahvistettaessa tai yhtenäisiä teknisiä määräyksiä hyväksyttäessä otetaan huomioon vain sellaiset normit ja määräykset, jotka on laadittu kansainvälisellä tasolla.

3 §. Mahdollisuuksien mukaan

a) kansainvälisessä liikenteessä tarvittavien tekniisten järjestelmien ja komponenttien keskinäinen yhteensopivuus on varmistettava;

j) ”infrastructure ferroviaire” désigne toutes les voies ferrées et installations fixes, dans la mesure où celles-ci sont nécessaires à la circulation des véhicules ferroviaires et à la sécurité du trafic;

k) ”norme technique” désigne toute spécification technique adoptée par un organisme de normalisation national ou international reconnu selon les procédures qui lui sont propres; toute spécification technique élaborée dans le cadre des Communautés européennes est assimilée à une norme technique;

l) ”prescription technique” désigne toute règle, autre qu’une norme technique, relative à la construction, à l’exploitation, à la maintenance ou à une procédure concernant le matériel ferroviaire;

m) ”Commission d’experts techniques” désigne la Commission prévue à l’article 13, § 1, lettre f) de la Convention.

### Article 3

#### *But*

§ 1. La validation de normes techniques relatives au matériel ferroviaire et l’adoption de prescriptions techniques uniformes applicables au matériel ferroviaire ont pour but de:

a) faciliter la libre circulation de véhicules et la libre utilisation d’autres matériels ferroviaires en trafic international;

b) contribuer à assurer la sécurité, la fiabilité et la disponibilité en trafic international;

c) tenir compte de la protection de l’environnement et de la santé publique.

§ 2. Lors de la validation de normes techniques ou de l’adoption de prescriptions techniques uniformes, seules sont prises en compte celles qui ont été élaborées au niveau international.

§ 3. Dans la mesure du possible:

a) il convient d’assurer une interopérabilité des systèmes et composants techniques nécessaires en trafic international;

b) teknisten standardien ja yhtenäisten teknisten määräysten on koskettava kaluston suoritusta; tarvittaessa niiden on sisällettävä vaihtoehtoja.

#### 4 artikla

##### *Teknisten normien ja määräysten laadinta*

1 §. Rautatiekalustoa koskevien teknisten normien ja yhtenäisten teknisten määräysten laadinnasta vastaavat tehtävään toimivaltaiseksi hyväksytyt elimet.

2 §. Teollisten tuotteiden ja menetelmien standardisoinnista vastaavat hyväksytyt kansalliset ja kansainväliset standardisointilaitokset.

#### 5 artikla

##### *Teknisten normien vahvistaminen*

1 §. Teknisen normin vahvistamista voi hakea:

- a) jokainen sopimusvaltio;
- b) jokainen alueellinen talousyhteisö, jolla on oikeus säätää jäseniään velvoittavia lakeja rautatiekaluston teknisten normien alalla;
- c) jokainen kansallinen tai kansainvälinen standardisointilaitos, jonka tehtävänä on rautatiealan standardisointi;
- d) jokainen edustava kansainvälinen liitto, jonka jäsenille voimassa olevat rautatiekaluston tekniset normit ovat niiden toiminnan turvallisuuden ja taloudellisuuden vuoksi välttämättömät.

2 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio päättää teknisen normin vahvistamisesta yleissopimuksen 16 ja 20 artiklassa sekä 33 artiklan 6 §:ssä määrätyn menetelyn mukaisesti. Päätökset tulevat voimaan yleissopimuksen 35 artiklan 3 ja 4 §:n mukaisesti.

b) les normes techniques et les prescriptions techniques uniformes sont axées sur les performances; le cas échéant, elles comportent des variantes.

#### Article 4

##### *Elaboration de normes et prescriptions techniques*

§ 1. L'élaboration de normes techniques et de prescriptions techniques uniformes relatives au matériel ferroviaire est du ressort des organismes reconnus compétents en la matière.

§ 2. La normalisation des produits et des procédures industriels est du ressort des organismes de normalisation nationaux et internationaux reconnus.

#### Article 5

##### *Validation de normes techniques*

§ 1. Peut déposer une demande de validation d'une norme technique:

- a) tout Etat partie;
- b) toute organisation d'intégration économique régionale à laquelle ses Etats membres ont transféré des compétences pour légiférer dans le domaine des normes techniques relatives au matériel ferroviaire;
- c) tout organisme de normalisation national ou international chargé de la normalisation dans le domaine ferroviaire;
- d) toute association internationale représentative, pour les membres de laquelle l'existence des normes techniques relatives au matériel ferroviaire est indispensable pour des raisons de sécurité et d'économie dans l'exercice de leur activité.

§ 2. La Commission d'experts techniques décide de la validation d'une norme technique selon la procédure prévue aux articles 16, 20 et 33, § 6 de la Convention. Les décisions entrent en vigueur selon l'article 35, § 3 et 4 de la Convention.

## 6 artikla

*Yhtenäisten teknisten määräysten  
hyväksyminen*

1 §. Yhtenäisen teknisen määräyksen hyväksymistä voi hakea:

a) jokainen sopimusvaltio;  
b) jokainen alueellinen talousyhteisö, jolla on oikeus säätää jäseniään velvoittavia lakeja rautatiekalustoa koskevien teknisten määräysten alalla,

c) jokainen edustava kansainvälinen liitto, jonka jäsenille voimassa olevat yhtenäiset tekniset määräykset ovat niiden toiminnan turvallisuuden ja taloudellisuuden vuoksi välttämättömät.

2 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio päättää yhtenäisen teknisen määräyksen hyväksymisestä yleissopimuksen 16 ja 20 artiklassa sekä 33 artiklan 6 §:ssä määrätyn menettelyn mukaisesti. Päätökset tulevat voimaan 35 artiklan 3 ja 4 §:n mukaisesti.

## 7 artikla

*Hakemusten muoto*

Edellä 5 ja 6 artiklassa mainittujen hakemusten on oltava täydelliset, sellaisinaan ymmärrettävät sekä perustellut. Anomukset on laadittava jollakin järjestön työkielellä ja toimitettava pääsihteerille.

## 8 artikla

*Tekniset liitteet*

1 §. Vahvistetut tekniset normit ja hyväksytyt yhtenäiset tekniset määräykset sisältyvät seuraaviin näiden yhtenäisten oikeussäännösten liitteisiin:

a) Kaikkia rautatiekulkuneuvoja koskevat tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 1);

## Article 6

*Adoption de prescriptions techniques  
uniformes*

§ 1. Peut déposer une demande d'adoption d'une prescription technique uniforme:

a) tout Etat partie;  
b) toute organisation d'intégration économique régionale à laquelle ses Etats membres ont transféré des compétences pour légiférer dans le domaine des prescriptions techniques relatives au matériel ferroviaire;

c) toute association internationale représentative, pour les membres de laquelle l'existence des prescriptions techniques uniformes relatives au matériel ferroviaire est indispensable pour des raisons de sécurité et d'économie dans l'exercice de leur activité.

§ 2. La Commission d'experts techniques décide de l'adoption d'une prescription technique uniforme selon la procédure prévue aux articles 16, 20 et 33, § 6 de la Convention. Les décisions entrent en vigueur selon l'article 35, §§ 3 et 4 de la Convention.

## Article 7

*Forme des demandes*

Les demandes visées aux articles 5 et 6 doivent être complètes, cohérentes et motivées. Elles doivent être adressées au Secrétaire général de l'Organisation dans une des langues de travail de celle-ci.

## Article 8

*Annexes techniques*

§ 1. Les normes techniques validées et les prescriptions techniques uniformes adoptées figurent dans les Annexes des présentes Règles uniformes énumérées ci-après:

a) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives à l'ensemble des véhicules ferroviaires (Annexe 1);

b) Vetokaluston tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 2);

c) Tavaravaunujen tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 3);

d) Matkustajavaunujen tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 4);

e) Muiden kuin f kohdan ratalaitteiden tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 5);

f) Turvallisuus- ja liikenteenohjausjärjestelmien tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 6);

g) Tietojärjestelmien tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 7);

h) Muuta rautatiekalustoa koskevat tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset (liite 8).

2 §. Liitteet ovat näiden yhtenäisten oikeussäännösten erottamaton osa. Ne jäsenvaltioissa sopimusvaltioiden raideleveyden, aukkean tilan ulottuman, sähköistysjärjestelmien sekä turvallisuus- ja liikenteenohjausjärjestelmien ominaispiirteiden mukaan.

3 §. Liitteet julkaistaan siinä muodossa, jossa teknisten kysymysten asiantuntijakomissio ne hyväksyy sen jälkeen, kun 3 päivänä kesäkuuta 1999 päivätyn yleissopimuksen muutospöytäkirja on tullut voimaan, saman menettelyn mukaisesti kuin mitä yleissopimuksen 16 ja 20 artiklassa sekä 33 artiklan 6 §:ssä yleissopimuksen liitteiden osalta on määrätty.

#### 9 artikla

##### *Ilmoitukset*

1 §. Kukin jäsenvaltio voi neljän kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin pääsihteeri ilmoittaa teknisten kysymysten asiantuntijakomitean päätöksestä, toimittaa pääsihteerille perustellun ilmoituksen siitä,

b) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux véhicules de traction (Annexe 2);

c) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux wagons (Annexe 3);

d) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux voitures (Annexe 4);

e) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux installations d'infrastructure autres que celles visées à la lettre f) (Annexe 5);

f) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux systèmes de sécurité des circulations et de régulation (Annexe 6);

g) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes en matière de systèmes de technologie de l'information (Annexe 7);

h) Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives à tout autre matériel ferroviaire (Annexe 8).

§ 2. Les Annexes font partie intégrante des présentes Règles uniformes. Leur structure doit tenir compte des particularités de l'écartement, du gabarit, des systèmes d'alimentation en énergie et des systèmes de sécurité des circulations et de régulation dans les Etats parties.

§ 3. Les Annexes contiendront la version telle qu'elle sera adoptée, après l'entrée en vigueur du Protocole du 3 juin 1999 portant modification de la Convention, par la Commission d'experts techniques selon la même procédure que celle prévue aux articles 16, 20 et 33, § 6 de la Convention pour les modifications des Annexes.

#### Article 9

##### *Déclarations*

§ 1. Tout Etat partie peut, dans un délai de quatre mois à dater du jour de la notification par le Secrétaire général de la décision de la Commission d'experts techniques, faire une déclaration motivée auprès de celui-

ettei se sovelleta vahvistettua teknistä normia tai hyväksyttyä yhtenäistä määräystä alueellaan sijaitsevilla rautatieinfrastruktuurilla eikä tällä infrastruktuurilla tapahtuvaan liikenteeseen tai soveltaa sitä vain osittain.

2 §. Sopimusvaltioita, jotka ovat toimittaneet 1 §:n mukaisen ilmoituksen, ei oteta huomioon laskettaessa niiden valtioiden lukumäärää, joiden on esitettävä yleissopimuksen 35 artiklan 4 §:n mukainen muistutus, jotta teknisten kysymysten asiantuntijakomission päätös ei tulisi voimaan.

3 §. Valtio, joka on tehnyt 1 §:n mukaisen ilmoituksen, voi milloin tahansa luopua siitä ilmoittamalla pääsihteerille. Luopumiselmoitus tulee voimaan ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

#### 10 artikla

##### *"Teknisen yhtenäisyyden" voimassaolon lakkaaminen*

Bernissä 21 päivänä lokakuuta 1882 allekirjoitettu, rautateiden teknistä yhtenäisyyttä koskeva kansainvälinen yleissopimus lakkaa olemasta voimassa, kun teknisten kysymysten asiantuntijakomission 8 artiklan 3 §:n mukaisesti hyväksymät liitteet ovat tulleet voimaan kaikissa mainitun yleissopimuksen vuoden 1938 laitoksen sopimusvaltioissa.

#### 11 artikla

##### *Liitteiden etusija*

1 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomission 8 artiklan 3 §:n mukaisesti hyväksymien liitteiden tultua voimaan niiden sisältämällä teknisillä normeilla ja yhtenäisillä teknisillä määräyksillä on sopimusvaltioiden välisissä suhteissa etusija Bernissä 21 päivänä lokakuuta 1882 allekirjoitetun, rautateiden teknistä yhtenäisyyttä koskevan kansainvälisen yleissopimuksen vuoden

ci, selon laquelle il n'appliquera pas ou que partiellement la norme technique validée ou la prescription technique uniforme adoptée en ce qui concerne l'infrastructure ferroviaire située sur son territoire et le trafic sur cette infrastructure.

§ 2. Les Etats parties ayant fait une déclaration conformément au § 1 ne sont pas pris en compte dans la fixation du nombre des Etats qui doivent formuler une objection conformément à l'article 35, § 4 de la Convention, afin qu'une décision de la Commission d'experts techniques n'entre pas en vigueur.

§ 3. L'Etat qui a fait une déclaration conformément au § 1 peut y renoncer à tout moment en informant le Secrétaire général. Cette renonciation prend effet le premier jour du deuxième mois suivant l'information.

#### Article 10

##### *Abrogation de l'Unité Technique*

L'entrée en vigueur, dans tous les Etats parties à la Convention internationale sur l'Unité Technique des chemins de fer, signée à Berne le 21 octobre 1882, dans sa teneur de 1938, des Annexes adoptées par la Commission d'experts techniques conformément à l'article 8, § 3 entraîne l'abrogation de ladite convention.

#### Article 11

##### *Primauté des Annexes*

§ 1. Après l'entrée en vigueur des Annexes, adoptées par la Commission d'experts techniques conformément à l'article 8, § 3, les normes techniques et les prescriptions techniques uniformes, contenues dans ces Annexes, priment, dans les relations entre les Etats parties, sur les dispositions de la Convention internationale sur l'Unité Technique des chemins de fer,

1938 laitoksen määräyksiin nähden.

2 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomission 8 artiklan 3 §:n mukaisesti hyväksymien liitteiden tultua voimaan näillä yhtenäisillä oikeussäännöksillä sekä niiden liitteiden sisältämällä tekniset normeilla ja yhtenäisillä teknisillä määräyksillä on sopimusvaltioissa etusija

a) sopimuksen matkustaja- ja matkatavaravaunujen keskinäisestä käytöstä kansainvälisessä liikenteessä (RIC) sekä

b) sopimuksen tavaravaunujen keskinäisestä käytöstä kansainvälisessä liikenteessä (RIV) teknisiin määräyksiin nähden.

signée à Berne le 21 octobre 1882, dans sa teneur de 1938.

§ 2. Après l'entrée en vigueur des Annexes, adoptées par la Commission d'experts techniques conformément à l'article 8, § 3, les présentes Règles uniformes ainsi que les normes techniques et les prescriptions techniques uniformes, contenues dans leurs Annexes, priment, dans les Etats parties, sur les dispositions techniques :

a) du Règlement pour l'emploi réciproque des voitures et des fourgons en trafic international (RIC),

b) du Règlement pour l'emploi réciproque des wagons en trafic international (RIV).

#### Liite 1

*Kaikkia rautatiekulkuneuvoja koskevat tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

##### A. Raideleveys

##### B.

1. Normaaliraiteiset rautatiet (raideleveys 1435 mm)

2. Leveäraiteiset rautatiet (venäläinen raideleveys, 1520 mm)

3. Leveäraiteiset rautatiet (suomalainen raideleveys, 1524 mm)

4. Leveäraiteiset rautatiet (irlantilainen raideleveys, 1600 mm)

5. Leveäraiteiset rautatiet (Iberian niemimaan raideleveys, 1688 mm)

6. Muut rautatiet

##### B. Aukean tilan ulottuma

1. Manner-Euroopan normaaliraiteiset rautatiet

2. Ison-Britannian normaaliraiteiset rautatiet

3. ....

C. ....

#### Annexe 1

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives à l'ensemble des véhicules ferroviaires*

##### A. Ecartement

##### B.

1. Chemins de fer à écartement normal (1435 mm)

2. Chemins de fer à écartement large (russe) (1520 mm)

3. Chemins de fer à écartement large (finlandais) (1524 mm)

4. Chemins de fer à écartement large (irlonais) (1600 mm)

5. Chemins de fer à écartement large (ibérique) (1688 mm)

6. Autres chemins de fer

##### B. Gabarit

1. Chemins de fer à écartement normal sur le continent européen

2. Chemins de fer à écartement normal en Grande-Bretagne

3. ...

C. ...

## Liite 2

*Vetokaluston tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## A. Sähköistysjärjestelmät

1. Tasavirta 3000 V
2. Tasavirta 1500 V tai vähemmän
3. Vaihtovirta 25 kV / 50 Hz
4. Vaihtovirta 15 kV / 16 b Hz

## B. Turvallisuus- ja liikenteenohjausjärjestelmät

## Annexe 2

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux véhicules de traction*

## A. Systèmes d'alimentation en énergie

1. Courant continu 3000 V
2. Courant continu 1500 V et moins
3. Courant alternatif 25 kV / 50 Hz
4. Courant alternatif 15 kV / 16 b Hz

## B. Systèmes de sécurité des circulations et de régulation

## Liite 3

*Tavaravaunujen tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## Annexe 3

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux wagons*

## Liite 4

*Matkustajavaunujen tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## Annexe 4

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux voitures*

## Liite 5

*Ratalaitteiden tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## Annexe 5

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux installations infrastructure*

## Liite 6

*Turvallisuus- ja liikenteenohjausjärjestelmien tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## Annexe 6

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives aux systèmes de sécurité des circulations et de regulation*

## Liite 7

*Tietojärjestelmien tekniset normit ja yhtenäiset tekniset määräykset*

## Annexe 7

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes en matière de système de technologie de l'information*

## Liite 8

*Muun rautatiekaluston tekniset normit ja  
yhtenäiset tekniset määräykset*

\* \* \*

Ensi vaiheessa edellä mainitut liitteet tulevat sisältämään voimassa olevat, kansainvälisesti hyväksytyt normit ja yhtenäiset tekniset määräykset, sellaisina kuin ne tällä hetkellä ovat ”teknisessä yhtenäisyydessä”, RIV- ja RIC-sopimuksissa sekä UIC:n teknisissä määrelehdissä.

## Annexe 8

*Normes techniques et prescriptions techniques uniformes relatives à tout autre matériel ferroviaire*

\* \* \*

Dans une première étape, les normes techniques et les prescriptions techniques uniformes relatives au matériel ferroviaire déjà existantes et reconnues au niveau international telles qu’elles figurent dans l’Unité Technique, dans le RIV et le RIC ainsi que dans les fiches techniques de l’UIC, seront intégrées dans les Annexes précitées.

**Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisestä hyväksymisestä  
(ATMF – Yleissopimuksen liite G)**

**Règles uniformes concernant l'admission technique de matériel ferroviaire utilisé en trafic international  
(ATMF, appendice G à la Convention)**

|            |                                              |                 |                                                                |
|------------|----------------------------------------------|-----------------|----------------------------------------------------------------|
| 1 artikla  | Soveltamisala                                | Article premier | Champ d'application                                            |
| 2 artikla  | Käsitteiden määrittely                       | Article 2       | Définitions                                                    |
| 3 artikla  | Hyväksyminen kansainväliseen liikenteeseen   | Article 3       | Admission au trafic international                              |
| 4 artikla  | Menettely                                    | Article 4       | Procédure                                                      |
| 5 artikla  | Toimivaltainen viranomainen                  | Article 5       | Autorité compétente                                            |
| 6 artikla  | Teknisen hyväksymisen tunnustaminen          | Article 6       | Reconnaissance de l'admission technique                        |
| 7 artikla  | Kulkuneuvojen rakennemääräykset              | Article 7       | Prescriptions de construction applicables aux véhicules        |
| 8 artikla  | Muun kaluston rakennemääräykset              | Article 8       | Prescriptions de construction applicables à d'autres matériels |
| 9 artikla  | Käyttömääräykset                             | Article 9       | Prescriptions d'exploitation                                   |
| 10 artikla | Tekninen hyväksyminen                        | Article 10      | Admission technique                                            |
| 11 artikla | Todistukset                                  | Article 11      | Certificats                                                    |
| 12 artikla | Yhtenäiset mallit                            | Article 12      | Modèles uniformes                                              |
| 13 artikla | Tietopankki                                  | Article 13      | Banque de données                                              |
| 14 artikla | Merkit ja merkinnät                          | Article 14      | Inscriptions et signes                                         |
| 15 artikla | Kunnossapito                                 | Article 15      | Maintenance                                                    |
| 16 artikla | Onnettomuudet ja vakavat vauriot             | Article 16      | Accidents et avaries graves                                    |
| 17 artikla | Kulkuneuvojen pysäyttäminen ja palauttaminen | Article 17      | Immobilisation et refus des véhicules                          |
| 18 artikla | Määräysten noudattamatta jättäminen          | Article 18      | Non-respect des prescriptions                                  |
| 19 artikla | Erimielisyydet                               | Article 19      | Différends                                                     |

## 1 artikla

*Soveltamisala*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä määrätään menettely, jolla rautatiekulkuneuvot ja muu rautatiekalusto hyväksytään käyttöön kansainvälisessä liikenteessä.

## 2 artikla

*Käsitteiden määrittely*

Näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä tarkoitetaan

a) ”sopimusvaltiolla” jokaista järjestön jäsenvaltiota, joka ei ole tehnyt näistä yhtenäisistä oikeussäännöksistä yleissopimuksen 42 artiklan 1 §:n ensimmäisen lauseen mukaista ilmoitusta;

b) ”kansainvälisellä liikenteellä” rautatiekulkuneuvojen liikennöintiä radoilla vähintään kahden sopimusvaltion alueella;

c) ”rautatieliikenneyrityksellä” jokaista yksityistä tai julkisoikeudellista yritystä, jolla on oikeus kuljettaa henkilöitä tai tavaraa ja jolla on käytettävissään vetokalusto;

d) ”infrastruktuurihallinnolla” jokaista yritystä tai viranomasta, joka hallinnoi rautatieinfrastruktuuria;

e) ”haltijalla” sitä, joka omistajana tai muuten määräysoikeuden omaavana käyttää rautatiekulkuneuvoa kuljetusvälineenä pysyvästi taloudellisesti hyväkseen;

f) ”teknisellä hyväksymisellä” toimivaltaisen viranomaisen suorittamaa menettelyä rautatiekulkuneuvon tai muun rautatiekaluston hyväksymiseksi käyttöön kansainvälisessä liikenteessä;

g) ”rakennetyyppihyväksynnällä” toimivaltaisen viranomaisen suorittamaa, jotakin rautatiekulkuneuvon rakennetyyppiä koskevaa menettelyä, jolla myönnetään oikeus käyttöluvan myöntämiseen kyseisen rakennetyypin mukaisille rautatiekulkuneuvoille yksinkertaistellulla menettelyllä;

## Article premier

*Champ d'application*

Les présentes Règles uniformes fixent la procédure selon laquelle les véhicules ferroviaires sont admis à circuler et d'autres matériels ferroviaires à être utilisés en trafic international.

## Article 2

*Définitions*

Aux fins des présentes Règles uniformes et de leur Annexe, le terme:

a) “Etat partie” désigne tout Etat membre de l'Organisation n'ayant pas fait, conformément à l'article 42, § 1, première phrase, de la Convention, de déclaration relative à ces Règles uniformes;

b) “trafic international” désigne la circulation des véhicules ferroviaires sur des lignes ferroviaires empruntant le territoire d'au moins deux Etats parties;

c) “entreprise de transport ferroviaire” désigne toute entreprise à statut privé ou public qui est autorisée à transporter des personnes ou des marchandises, la traction étant assurée par celle-ci;

d) “gestionnaire d'infrastructure” désigne toute entreprise ou toute autorité qui gère une infrastructure ferroviaire;

e) “détenteur” désigne celui qui exploite économiquement, de manière durable, un véhicule ferroviaire en tant que moyen de transport, qu'il en soit propriétaire ou qu'il en ait le droit de disposition;

f) “admission technique” désigne la procédure menée par l'autorité compétente pour admettre un véhicule ferroviaire à circuler et d'autres matériels ferroviaires à être utilisés en trafic international;

g) “admission de type de construction” désigne la procédure relative à un type de construction d'un véhicule ferroviaire, menée par l'autorité compétente, à l'issue de laquelle celle-ci accorde le droit de délivrer, par une procédure simplifiée, l'admission à l'exploitation pour des véhicules qui répondent à ce type de construction;

h) ”käyttöluvalla” toimivaltaisen viranomaisen jokaiselle yksittäiselle rautatiekulkuneuvolle myöntämää oikeutta liikennöidä kansainvälisessä liikenteessä;

i) ”rautatiekulkuneuvolla” jokaista omalla käyttövoimallaan tai ilman omaa käyttövoimaa omilla pyörillään raiteilla liikkuvaa kulkuneuvoa;

j) ”muulla rautatiekalustolla” kaikkea muuta kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitettua rautatiekalustoa kuin rautatiekulkuneuvoja;

k) ”teknisten kysymysten asiantuntijakomissiolla” yleissopimuksen 13 artiklan 1 §:n f kohdassa mainittua komissiota.

### 3 artikla

#### *Hyväksyminen kansainväliseen liikenteeseen*

1 §. Jokaisen rautatiekulkuneuvon on oltava hyväksytty näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti, jotta sitä voitaisiin käyttää kansainvälisessä liikenteessä.

2 §. Teknisen hyväksymisen tarkoituksena on todeta, täyttävätkö rautatiekulkuneuvot seuraavat määräykset:

a) yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden rakennemääräykset;

b) RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräykset;

c) 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityisehdot.

3 §. Muun rautatiekaluston sekä rautatiekulkuneuvojen ja muun rautatiekaluston yksittäisten rakenneosien teknisen hyväksymisen osalta 1 ja 2 §:ää sekä seuraavia artikloita sovelletaan vastaavasti.

### 4 artikla

#### *Menettely*

1 §. Tekninen hyväksyminen tapahtuu

a) joko yhdessä vaiheessa myöntämällä käyttöluva tietylle yksittäiselle rautatiekulkuneuvolle

h) “admission à l’exploitation” désigne le droit octroyé par l’autorité compétente pour chaque véhicule ferroviaire de circuler en trafic international;

i) “véhicule ferroviaire” désigne tout véhicule apte à circuler sur ses propres roues sur des voies ferrées avec ou sans traction;

j) “autre matériel ferroviaire” désigne tout matériel ferroviaire destiné à être utilisé en trafic international qui n’est pas un véhicule ferroviaire;

k) “Commission d’experts techniques” désigne la Commission prévue à l’article 13, § 1, lettre f) de la Convention.

### Article 3

#### *Admission au trafic international*

§ 1. Pour circuler en trafic international, chaque véhicule ferroviaire doit être admis conformément aux présentes Règles uniformes.

§ 2. L’admission technique a pour but de vérifier que les véhicules ferroviaires répondent aux:

a) prescriptions de construction contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU,

b) prescriptions de construction et d’équipement contenues dans l’Annexe du RID,

c) conditions particulières d’une admission en application de l’article 7, § 2 ou § 3.

§ 3. Les §§ 1 et 2 ainsi que les articles suivants s’appliquent par analogie à l’admission technique d’autres matériels ferroviaires et aux éléments de construction soit de véhicules soit d’autres matériels ferroviaires.

### Article 4

#### *Procédure*

§ 1. L’admission technique s’effectue:

a) soit, en une seule étape, en octroyant l’admission à l’exploitation à un véhicule ferroviaire individuel donné,

b) tai kahdessa vaiheessa myöntämällä

1. rakennetyyppihyväksyntä tietyille rautatiekulkuneuvotyypille

2. ja käyttöluva tämän rakennetyypin mukaisille yksittäisille kulkuneuvoille yksinkertaistetulla menettelyllä, jolla vahvistetaan niiden yhdenmukaisuus kyseisen rakennetyypin kanssa.

2 §. Tämä säännös ei vaikuta 10 artiklan soveltamiseen.

#### 5 artikla

##### *Toimivaltainen viranomainen*

1 §. Rautatiekulkuneuvojen ja muun rautatiekaluston hyväksymisestä käyttöön kansainvälisessä liikenteessä vastaavat ne kansalliset tai kansainväliset viranomaiset, jotka kunkin sopimusvaltion lakien ja määräysten mukaan ovat toimivaltaisia tässä asiassa.

2 §. Edellä 1 §:ssä mainitut viranomaiset voivat siirtää teknisen hyväksymisen sopiviksi tunnustettujen laitosten tehtäväksi edellyttäen, että ne valvovat näitä laitoksia. Teknistä hyväksymistä ei saa siirtää muut rautatieliikenneyritykset poissulkien vain yhden rautatieliikenneyrityksen tehtäväksi. Sitä ei myöskään saa siirtää sellaiselle infrastruktuurihallinnolle, joka suoraan tai epäsuorasti osallistuu rautatiekaluston valmistukseen.

#### 6 artikla

##### *Teknisen hyväksymisen tunnustaminen*

Kun jonkin sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen myöntää rakennetyyppihyväksynnän tai käyttöluvan näiden yhteisten oikeussäännösten mukaisesti, muiden sopimusvaltioiden viranomaiset, rautatieliikenneyritykset ja infrastruktuurihallinnot hyväksyvät ne sekä niistä laaditut todistukset ilman uutta tarkastusta ja teknistä hy-

b) soit, en deux étapes successives, en octroyant

1. l'admission de type de construction à un type donné de véhicules ferroviaires,

2. puis l'admission à l'exploitation aux véhicules individuels répondant à ce type de construction par une procédure simplifiée de confirmation de l'appartenance à ce type.

§ 2. Cette disposition ne fait pas obstacle à l'application de l'article 10.

#### Article 5

##### *Autorité compétente*

§ 1. L'admission technique de véhicules ferroviaires à la circulation en trafic international relève de l'autorité nationale ou internationale compétente en la matière conformément aux lois et prescriptions en vigueur dans chaque Etat partie.

§ 2. Les autorités visées au § 1 peuvent transférer à des organismes reconnus aptes la compétence d'octroyer l'admission technique à condition qu'elles en assurent la surveillance. Le transfert de la compétence d'octroyer l'admission technique à une entreprise de transport ferroviaire excluant d'autres de cette compétence n'est pas permis. En outre, est exclu le transfert à un gestionnaire d'infrastructure qui participe directement ou indirectement à la construction de matériel ferroviaire.

#### Article 6

##### *Reconnaissance de l'admission technique*

L'admission d'un type de construction et l'admission à l'exploitation, accordées conformément aux présentes Règles uniformes par l'autorité compétente d'un Etat partie, ainsi que les certificats correspondants sont reconnus par les autorités, les entreprises de transport ferroviaire et les gestionnaires d'infrastructure dans les autres Etats parties,

väksymistä liikennettä ja käyttöä varten valtionsa alueella.

## 7 artikla

### *Kulkuneuvojen rakennemääräykset*

1 §. Voidakseen tulla hyväksytyksi käyttöön kansainvälisessä liikenteessä rautatiekulkuneuvojen on täytettävä seuraavat määräykset:

a) yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden rakennemääräykset,

b) RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräykset.

2 §. Ellei yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteissä toisin määrätä, tekninen hyväksyminen perustuu yleisesti hyväksyttyihin tekniikan sääntöihin. Vaikka teknisiä normeja ei olisikaan vahvistettu yhtenäisissä oikeussäännöksissä APTU määrätyn menettelyn mukaisesti, ne katsotaan todisteeksi siitä, että normiin sisältyvä ammattitietous edustaa yleisesti hyväksyttyä tekniikan sääntöä.

3 §. Teknisen kehityksen mahdollistamiseksi voidaan yleisesti hyväksytyistä tekniikan säännöistä ja yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden rakennemääräyksistä poiketa, jos osoitetaan, että voidaan edelleen taata

a) vähintään sama turvallisuustaso kuin kyseisiä sääntöjä ja määräyksiä noudatettaessa sekä

c) keskinäinen yhteensopivuus.

4 §. Jos jokin sopimusvaltio aikoo hyväksyä rautatiekulkuneuvon 2 tai 3 §:n mukaisesti, sen on viipymättä ilmoitettava tästä järjestön pääsihteerille. Pääsihteeri ilmoittaa asiasta muille sopimusvaltioille. Kuukauden kuluessa pääsihteerin ilmoituksen saamisesta mikä tahansa sopimusvaltio voi vaatia

sans qu'il y ait besoin d'un nouvel examen et d'une nouvelle admission technique en vue de la circulation et de l'utilisation sur le territoire de ces autres Etats.

## Article 7

### *Prescriptions de construction applicables aux véhicules*

§ 1. Pour être admis à la circulation en trafic international, les véhicules ferroviaires doivent répondre:

a) aux prescriptions de construction contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU;

b) aux prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'Annexe du RID.

§ 2. A défaut de dispositions dans les Annexes des Règles uniformes APTU, les règles techniques généralement reconnues s'appliquent à l'admission technique. Une norme technique, même si elle n'est pas validée conformément à la procédure prévue aux Règles uniformes APTU, constitue la preuve que le savoir-faire contenu dans cette norme représente une règle technique généralement reconnue.

§ 3. Afin de permettre des développements techniques, il peut être dérogé aux règles techniques généralement reconnues et aux prescriptions de construction contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU, à condition qu'il soit prouvé:

a) qu'une sécurité au moins égale à celle qui résulte du respect de ces règles et de ces prescriptions

b) ainsi que l'interopérabilité restent garanties.

§ 4. Lorsqu'un Etat partie a l'intention d'admettre, conformément au § 2 ou au § 3, un véhicule ferroviaire, il en informe sans délai le Secrétaire général de l'Organisation. Celui-ci communique cette information aux autres Etats parties. Dans un délai d'un mois après réception de la

teknisten kysymysten asiantuntijakomission koolle kutsumista tarkistamaan, ovatko edellytykset 2 tai 3 §:n soveltamiselle olemassa. Komissio tekee päätöksensä kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin pääsihteeri on vastaanottanut vaatimuksen komission koolle kutumisesta.

communication du Secrétaire général, un Etat partie peut demander la convocation de la Commission d'experts techniques pour que celle-ci vérifie si les conditions pour l'application du § 2 ou du § 3 sont remplies. La Commission en décide dans un délai de trois mois à compter de la réception par le Secrétaire général de la demande de convocation.

#### 8 artikla

#### Article 8

##### *Muun kaluston rakennemääräykset*

##### *Prescriptions de construction applicables à d'autres matériels*

1 § Voidakseen tulla hyväksytyksi käyttöön kansainvälisessä liikenteessä muun rautatiekaluston on täytettävä yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden rakennemääräykset.

§ 1 Pour être admis à l'utilisation en trafic international les autres matériels ferroviaires doivent répondre aux prescriptions de construction contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU.

2 §. 7 artiklan 2—4 § on voimassa vastaavasti.

§ 2. L'article 7, §§ 2 à 4 s'applique par analogie.

3 §. Sopimusvaltioiden velvollisuudet, jotka johtuvat 31 päivänä toukokuuta 1985 tehdystä Eurooppalaisesta sopimuksesta tärkeistä kansainvälisistä rautatieliikenneyhteyksistä (AGC) sekä 1 päivänä helmikuuta 1991 tehdystä Eurooppalaisesta sopimuksesta tärkeistä kansainvälisten yhdistettyjen kuljetusten reiteistä ja laitteistoista (AGTC), jos sopimusvaltiot ovat myös näiden sopimusten osapuolia, pysyvät muuttumattomina.

§ 3. Les obligations des Etats parties résultant pour eux de l'Accord européen sur les grandes lignes ferroviaires internationales (AGC) du 31 mai 1985 et de l'Accord européen sur les grandes lignes de transport international combiné et les installations connexes (AGTC) du 1er février 1991 auxquels ils sont également parties, restent applicables.

#### 9 artikla

#### Article 9

##### *Käyttömääräykset*

##### *Prescriptions d'exploitation*

1 §. Rautatieliikenneryitykset, jotka käyttävät kansainväliseen liikenteeseen hyväksytyjä rautatiekulkuneuvoja, ovat velvolliset noudattamaan yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden määräyksiä kulkuneuvon käytöstä kansainvälisessä liikenteessä.

§ 1. Les entreprises de transport ferroviaire qui exploitent un véhicule ferroviaire admis à la circulation en trafic international sont tenues de respecter les prescriptions relatives à l'exploitation d'un véhicule en trafic international, figurant dans les Annexes des Règles uniformes APTU.

2 §. Sopimusvaltioiden yritykset tai hallinnot, jotka hallinnoivat kansainväliseen liikenteeseen tarkoitettua ja siihen soveltuvaa infrastruktuuria, mukaan lukien turva-

§ 2. Les entreprises ou les administrations, qui gèrent dans les Etats parties une infrastructure, y inclus les systèmes de sécurité des circulations et de régulation, des-

ja liikenteenohjausjärjestelmiä, ovat velvolliset noudattamaan yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden teknisiä määräyksiä sekä jatkuvasti täyttämään ne rakentaessaan ja hallinnoidessaan tällaista infrastruktuuria.

## 10 artikla

### *Tekninen hyväksyminen*

1 §. Tekninen hyväksyminen (rakennetyyppihyväksyntä, käyttö lupa) myönnetään rautatiekulkuneuvon rakennetyypille tai yksittäiselle rautatiekulkuneuvolle.

2 §. Teknistä hyväksymistä voivat hakea:

- a) valmistaja,
- b) rautatieliikenneyritys,
- c) kulkuneuvon haltija,
- d) kulkuneuvon omistaja.

Hakemus voidaan esittää jollekin 5 artiklassa mainituista toimivaltaisista viranomaisista jossakin sopimusvaltiossa.

3 §. Haettaessa käyttö lupaa yksittäisille rautatiekulkuneuvoille yksinkertaistetulla teknisen hyväksymisen menettelyllä (4 artiklan 1 §:n b kohta) hakemukseen on liitettävä 11 artiklan 2 §:n mukaisesti laadittu todistus rakennetyyppihyväksynnästä sekä sopivalla tavalla todistettava, että kulkuneuvot, joille käyttö lupaa haetaan, ovat hyväksytyn rakennetyypin mukaiset.

4 §. Tekninen hyväksyminen on myönnettävä hakijan henkilöön katsomatta.

5 §. Tekninen hyväksyminen myönnetään periaatteessa määräämättömäksi ajaksi; se voi olla yleinen tai rajoitettu.

6 §. Rakennetyyppihyväksyntä voidaan peruuttaa, jos rautatiekulkuneuvot, jotka on rakennettu tai on määrä rakentaa kyseisen rakennetyypin mukaan, eivät liikenteessä

tinée et apte à être exploitée en trafic international, sont tenues de respecter les prescriptions techniques figurant dans les Annexes des Règles uniformes APTU et d'y satisfaire en permanence lors de la construction ou de la gestion de cette infrastructure.

## Article 10

### *Admission technique*

§ 1. L'admission technique (admission de type de construction, admission à l'exploitation) est attachée au type de construction d'un véhicule ferroviaire ou au véhicule ferroviaire.

§ 2. L'admission technique peut être demandée par :

- a) le constructeur,
- b) une entreprise de transport ferroviaire,
- c) le détenteur du véhicule,
- d) le propriétaire du véhicule.

La demande peut être faite auprès de toute autorité compétente, visée à l'article 5, de l'un des Etats parties.

§ 3. Celui qui demande une admission à l'exploitation pour des véhicules ferroviaires selon la procédure simplifiée d'admission technique (article 4, § 1, lettre b)), doit joindre à sa demande le certificat d'admission de type de construction, établi conformément à l'article 11, § 2, et prouver, d'une manière appropriée, que les véhicules pour lesquels il demande l'admission à l'exploitation, correspondent à ce type de construction.

§ 4. L'admission technique doit être accordée sans égard à la qualité du demandeur.

§ 5. L'admission technique est accordée pour une durée en principe illimitée; elle peut être générale ou restreinte.

§ 6. Une admission de type de construction peut être retirée lorsque la sécurité, la santé publique ou le respect de l'environnement ne sont plus garantis du

enää täytä turvallisuutta, yleistä terveyttä tai ympäristöä koskevia vaatimuksia.

7 §. Käyttölupa voidaan peruuttaa, jos

a) rautatiekulkuneuvo ei enää täytä yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden rakennemääräyksiä, 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityisehtoja tai RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräyksiä eikä kulkuneuvon haltija määräajan kuluessa noudata toimivaltaisen viranomaisen kehotusta korjata puutteet;

b) 5 §:n mukaisesta rajoitetusta hyväksymisestä johtuvia määräyksiä ja ehtoja ei ole noudatettu.

8 §. Rakennetyyppihyväksynnän ja käyttöluvan voi peruuttaa vain sen myöntänyt viranomainen.

9 §. Käyttöluvan voimassaolo keskeytyy,

a) jos yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteissä, 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityisehdoissa tai RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräyksissä määrättyjä rautatiekulkuneuvon tarkastuksia ja kunnossapitotöitä ei ole suoritettu;

b) jos rautatiekulkuneuvo on vakavasti vaurioitunut eikä toimivaltaisen viranomaisen kehotusta esittää kulkuneuvo tarkastettavaksi ole noudatettu;

c) jos näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä ja yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden määräyksiä ei ole noudatettu,

d) jos toimivaltainen viranomainen niin määrää.

10 §. Käyttöluvan voimassaolo päättyy, kun rautatiekulkuneuvo poistetaan käytöstä. Käytöstä poistaminen on ilmoitettava käyttöluvan myöntäneelle viranomaiselle.

fait de la circulation de véhicules ferroviaires qui ont été ou doivent être construits d'après le type de construction concerné.

§ 7. L'admission à l'exploitation peut être retirée :

a) lorsque le véhicule ferroviaire ne répond plus aux prescriptions de construction contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU, aux conditions particulières de son admission en application de l'article 7, § 2 ou § 3 ou aux prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'Annexe du RID et lorsque le détenteur ne donne pas suite à la demande de l'autorité compétente de remédier aux défauts dans le délai prescrit;

b) lorsque des charges ou des conditions, résultant d'une admission restreinte selon le § 5, ne sont pas remplies ou respectées.

§ 8. Seule l'autorité qui a accordé l'admission de type de construction ou l'admission à l'exploitation peut les retirer.

§ 9. L'admission à l'exploitation est suspendue:

a) lorsque ne sont pas effectués le suivi technique, les visites, la maintenance et les révisions du véhicule ferroviaire prescrits dans les Annexes des Règles uniformes APTU, dans les conditions particulières d'une admission en application de l'article 7, § 2 ou § 3 ou dans les prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'Annexe du RID;

b) lorsque en cas d'avarie grave d'un véhicule ferroviaire, l'injonction de l'autorité compétente à présenter le véhicule n'est pas respectée;

c) en cas de non-respect des présentes Règles uniformes et des prescriptions des Annexes des Règles uniformes APTU;

d) lorsque l'autorité compétente en décide ainsi.

§ 10. L'admission à l'exploitation devient caduque en cas de mise hors service du véhicule ferroviaire. La mise hors service doit être communiquée à l'autorité compétente qui a accordé l'admission à l'exploitation.

11 §. Muilta osin teknisessä hyväksymisessä käytettävä menettely määräytyy sen sopimusvaltion kotimaan oikeuden mukaan, jossa teknistä hyväksymistä on haettu.

## 11 artikla

### *Todistukset*

1 §. Rakennetyyppihyväksynnästä ja käyttöluvasta annetaan eri asiakirjat: ”Rakennetyyppihyväksyntätodistus” ja ”Käyttölupatodistus”.

2 §. Rakennetyyppihyväksyntätodistus sisältää seuraavat ilmoitukset:

- a) kulkuneuvotyypin valmistaja;
- b) kaikki kulkuneuvotyypin tunnistamiseen tarvittavat tekniset tuntomerkit;
- c) tarvittaessa erityiset liikennöintiehdot, joiden nojalla kulkuneuvotyyppi ja sen mukaiset rautatiekulkuneuvot saavat liikennöidä.

3 §. Todistus käyttöluvasta sisältää seuraavat ilmoitukset:

- a) rautatiekulkuneuvon haltija;
- b) kaikki rautatiekulkuneuvon tunnistamiseen tarvittavat tekniset tuntomerkit; tähän riittää myös viittaus rakennetyyppihyväksyntätodistukseen;
- c) tarvittaessa erityiset liikennöintiehdot, joiden nojalla rautatiekulkuneuvo saa liikennöidä;
- d) tarvittaessa käyttöluvan voimassaoloaika;
- e) yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteissä, 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityisehtoissa tai RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräyksissä määrätty rautatiekulkuneuvon tarkastukset sekä muut sen yksittäisille rakennosille ja tietyille teknisille laitteille määrätty tarkastukset.

§ 11. A défaut de dispositions dans les présentes Règles uniformes, la procédure de l'admission technique est régie par le droit national de l'Etat partie dans lequel une demande d'admission technique est faite.

## Article 11

### *Certificats*

§ 1. L'admission de type de construction et l'admission à l'exploitation sont constatées par des documents distincts dénommés: “Certificat d'admission de type de construction” et “Certificat d'admission à l'exploitation”.

§ 2. Le certificat d'admission de type de construction doit préciser:

- a) le constructeur du type de construction d'un véhicule ferroviaire;
- b) toutes les caractéristiques techniques nécessaires pour identifier le type de construction d'un véhicule ferroviaire;
- c) le cas échéant, les conditions particulières de circulation pour le type de construction d'un véhicule ferroviaire et les véhicules ferroviaires répondant à ce type de construction.

§ 3. Le certificat d'admission à l'exploitation doit préciser:

- a) le détenteur du véhicule ferroviaire;
- b) toutes les caractéristiques techniques nécessaires pour identifier le véhicule ferroviaire, ce qui peut être également fait par un renvoi au certificat d'admission de type de construction;
- c) le cas échéant, les conditions particulières de circulation du véhicule ferroviaire;
- d) le cas échéant, sa durée de validité;

e) les révisions du véhicule ferroviaire prescrites dans les Annexes des Règles uniformes APTU, dans les conditions particulières d'une admission en application de l'article 7, § 2 ou § 3 ou dans les prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'Annexe du RID ainsi que les autres examens techniques relatifs à des éléments de construction et à des agrès déterminés du véhicule.

4 §. Todistukset on painettava vähintään kahdella kielellä, joista ainakin toisen on oltava jokin järjestön työkielistä.

§ 4. Les certificats doivent être imprimés au minimum en deux langues dont l'une au moins doit être choisie parmi les langues de travail de l'Organisation.

## 12 artikla

## Article 12

### *Yhtenäiset mallit*

### *Modèles uniformes*

1 §. Järjestö määrää yhtenäiset mallit ”rakennetyyppihyväksyntätodistukselle” ja ”käyttölupatodistukselle”. Mallit laatii ja hyväksyy teknisten kysymysten asiantuntijakomissio.

§ 1. L'Organisation prescrit des modèles uniformes de “Certificat d'admission de type de construction” et de “Certificat d'admission à l'exploitation”. Ils sont élaborés et adoptés par la Commission d'experts techniques.

2 §. Yleissopimuksen 35 artiklan 1 sekä 3—5 §:ää sovelletaan vastaavasti.

§ 2. L'article 35, §§ 1 et 3 à 5 de la Convention s'applique par analogie.

## 13 artikla

## Article 13

### *Tietopankki*

### *Banque de données*

1 §. Kansainväliseen liikenteeseen hyväksytyistä rautatiekulkuneuvoista perustetaan tietopankki, jonka ylläpidosta vastaa järjestö.

§ 1. Une banque de données concernant les véhicules ferroviaires admis à la circulation en trafic international est établie et mise à jour sous la responsabilité de l'Organisation.

2 §. Toimivaltaiset viranomaiset tai tarvittaessa laitokset, joille ne ovat siirtäneet käyttölupien myöntämisen, toimittavat järjestölle viipymättä näissä yhtenäisissä oikeussäännöksissä mainittua tarkoitusta varten tarpeelliset tiedot kansainväliseen liikenteeseen hyväksytyistä rautatiekulkuneuvoista. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio määrää, mitkä tiedot ovat tarpeellisia. Vain nämä tiedot tallennetaan tietopankkiin. Käytöstä poistamiset, viranomaisten määräämät pysäyttämiset, käyttölupien peruuttamiset ja kulkuneuvolle suoritettut muutokset, jotka poikkeavat hyväksytystä rakennetyypistä, on kaikissa tapauksissa ilmoitettava järjestölle.

§ 2. Les autorités compétentes, ou le cas échéant les organismes autorisés par celles-ci à admettre un véhicule ferroviaire à l'exploitation, transmettent à l'Organisation, sans délai, les données nécessaires aux fins des présentes Règles uniformes relatives aux véhicules admis à la circulation en trafic international. La Commission d'experts techniques établit quelles sont les données nécessaires. Seules ces données sont enregistrées dans la banque de données. Dans tous les cas, les mises hors service, les immobilisations officielles, les retraits d'admission à l'exploitation et les modifications d'un véhicule dérogeant au type de construction admis sont communiqués à l'Organisation.

3 §. Tietopankkiin tallennetut tiedot ovat vain ensinäkemätodiste rautatiekulkuneuvon teknisestä hyväksymisestä.

§ 3. Les données enregistrées dans la banque de données ne sont considérées que comme preuve réfutable de l'admission technique d'un véhicule ferroviaire.

4 §. Tallennettuja tietoja saavat käyttää seuraavat:

- a) sopimusvaltiot,
- b) kansainvälistä liikennettä harjoittavat rautatieliikenneryitykset, joiden kotipaikka on jossakin sopimusvaltiossa,
- c) infrastruktuurihallinnot, joiden kotipaikka on jossakin sopimusvaltiossa, jonka infrastruktuurilla harjoitetaan kansainvälistä liikennettä.
- d) rautatiekulkuneuvojen valmistajat kulkuneuvojensa osalta,
- e) rautatiekulkuneuvojen haltijat kulkuneuvojensa osalta.

5 §. Se, mitkä tiedot 4 §:ssä mainitut saavat käyttöönsä ja millä ehdoin, määrätään näiden yhtenäisten oikeussäännösten liitteessä. Tämä liite on näiden yhtenäisten oikeussäännösten erottamaton osa. Se sisältää säännökset, joista tarkistuskomissio päättää yleissopimuksen 16 ja 17 artiklassa sekä 33 artiklan 4 §:ssä liitteiden muutoksista määrätyn menettelyn mukaisesti.

#### 14 artikla

##### *Merkit ja merkinnät*

1 §. Kansainväliseen liikenteeseen hyväksytyissä rautatiekulkuneuvoissa on oltava seuraavat merkit ja merkinnät:

- a) merkki, joka osoittaa, että kulkuneuvo on hyväksytty kansainväliseen liikenteeseen näiden yhtenäisten oikeussäännösten mukaisesti, sekä
- b) muut merkit ja merkinnät, jotka on määrätty yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteissä.

2 §. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio määrää 1 §:n a kohdassa mainitun merkin sekä siirtymäajat, joiden kuluessa kansainväliseen liikenteeseen hyväksytyissä kulkuneuvoissa saa vielä olla poikkeavat merkit ja merkinnät.

3 §. Yleissopimuksen 35 artiklan 1 sekä 3—5 §:ää sovelletaan vastaavasti.

§ 4. Les données enregistrées peuvent être consultées par :

- a) les États parties;
- b) les entreprises de transport ferroviaire participant au trafic international ayant leur siège dans un État partie;
- c) les gestionnaires d'infrastructure ayant leur siège dans un État partie sur l'infrastructure desquels un trafic international est effectué;
- d) les constructeurs de véhicules ferroviaires, en ce qui concerne leurs véhicules;
- e) les détenteurs de véhicules ferroviaires, en ce qui concerne leurs véhicules.

§ 5. Les données auxquelles les ayants droit visés au § 4 ont accès ainsi que les conditions de cet accès sont définies dans une Annexe aux présentes Règles uniformes. Cette Annexe fait partie intégrante de ces Règles uniformes. Elle reçoit la teneur que la Commission de révision décide selon la procédure prévue aux articles 16, 17 et 33, § 4 de la Convention.

#### Article 14

##### *Inscriptions et signes*

§ 1. Les véhicules ferroviaires admis à la circulation doivent porter:

- a) un signe, qui établit clairement qu'ils ont été admis à la circulation en trafic international conformément aux présentes Règles uniformes, et
- b) les autres inscriptions et signes prescrits dans les Annexes des Règles uniformes APTU.

§ 2. La Commission d'experts techniques fixe le signe prévu au § 1, lettre a) ainsi que les délais de transition pendant lesquels les véhicules ferroviaires admis à la circulation en trafic international peuvent porter des inscriptions et signes dérogeant à ceux prescrits selon le § 1.

§ 3. L'article 35, §§ 1 et 3 à 5 de la Convention s'applique par analogie.

## 15 artikla

*Kunnossapito*

Rautatiekulkuneuvot ja muu rautatiekalusto on pidettävä sellaisessa kunnossa, ettivät ne millään tavoin vaaranna liikenneturvallisuutta eivätkä vahingoita ympäristöä eivätkä yleistä terveyttä käytettäessä niitä kansainvälisessä liikenteessä. Tätä varten rautatiekulkuneuvoille on suoritettava yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteissä, 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityishdoissa tai RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräyksissä määrätty tarkastukset ja kunnossapitotyöt.

## 16 artikla

*Onnettomuudet ja vakavat vauriot*

1 §. Jos rautatiekulkuneuvolle sattuu onnettomuus tai vakava vaurio, ovat infrastruktuurihallinnot, tarvittaessa yhdessä kulkuneuvon haltijan sekä asianomaisten rautatieliikenneyritysten kanssa, velvolliset

a) viipymättä ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin rautatieliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi sekä ympäristölle ja yleiselle terveydelle aiheutuvien haittojen estämiseksi sekä

b) selvittämään onnettomuuden tai vakavan vaurion syyt.

2 §. Kulkuneuvo katsotaan vakavasti vaurioituneeksi, ellei sitä voida yksinkertaisin toimenpitein korjata siten, että se pystyy kulkemaan junaan liitettynä omilla pyörillään vaarantamatta liikennettä.

3 §. Onnettomuudet ja vakavat vauriot on viipymättä ilmoitettava viranomaiselle, joka on myöntänyt vaurioituneelle kulkuneuvolle käyttöluvan. Tämä viranomainen voi vaatia vaurioituneen, mahdollisesti jo korjatun kulkuneuvon esittämistä tarkastettavaksi

## Article 15

*Maintenance*

Les véhicules ferroviaires et les autres matériels ferroviaires doivent être en bon état d'entretien de façon à ce que leur état ne compromette en aucune manière la sécurité d'exploitation et ne nuise pas à l'environnement et à la santé publique lors de leur circulation ou de leur utilisation en trafic international. A cet effet, les véhicules ferroviaires doivent être soumis aux révisions et aux opérations de maintenance prescrites dans les Annexes des Règles uniformes APTU, dans les conditions particulières d'une admission en application de l'article 7, § 2 ou § 3 ou dans les prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'Annexe du RID.

## Article 16

*Accidents et avaries graves*

§ 1. En cas d'accident ou d'avarie grave de véhicules ferroviaires, les gestionnaires d'infrastructure, le cas échéant en commun avec les détenteurs et les entreprises de transport ferroviaire concernées, sont tenus:

a) de prendre, sans délai, toutes les mesures nécessaires pour assurer la sécurité du trafic ferroviaire, le respect de l'environnement et la santé publique, et

b) d'établir les causes de l'accident ou de l'avarie grave.

§ 2. Est considéré comme gravement avarié un véhicule qui ne peut plus être réparé par une opération de peu d'importance qui lui permettrait d'être intégré dans un train et de circuler sur ses propres roues sans danger pour l'exploitation.

§ 3. Les accidents et les avaries graves sont communiqués, sans délai, à l'autorité qui a admis le véhicule à la circulation. Cette autorité peut demander une présentation du véhicule avarié, éventuellement déjà réparé, pour examen de la validité de

myönnetyn käyttöluvan voimassaolon tarkistamiseksi. Tarvittaessa käyttöluvan myöntämismenettely on suoritettava uudelleen.

4 §. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat järjestölle kansainvälisessä liikenteessä sattuneiden onnettomuuksien ja vakavien vaurioiden syyt. Teknisten kysymysten asiantuntijakomissio voi jonkin sopimusvaltion pyynnöstä tutkia kansainvälisessä liikenteessä sattuneiden vakavien onnettomuuksien syitä yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteisiin sisältyvien rautatiekulkuneuvojen ja muun rautatiekaluston rakenne- ja käyttö määräysten mahdollista edelleen kehittämistä silmällä pitäen.

#### 17 artikla

##### *Kulkuneuvojen pysäyttäminen ja palauttaminen*

Edellä 5 artiklassa mainittu toimivaltainen viranomainen, toinen rautatieliikenneyritys tai infrastruktuurihallinto ei saa palauttaa eikä pysäyttää rautatiekulkuneuvoja, jos näitä yhtenäisiä oikeussäännöksiä, yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden määräyksiä, 7 artiklan 2 tai 3 §:n mukaisen hyväksymisen erityisehtoja sekä RIDin liitteen rakenne- ja varustemääräyksiä on noudatettu.

#### 18 artikla

##### *Määräysten noudattamatta jättäminen*

1 §. Tämän artiklan 2 §:n sekä 10 artiklan 9 §:n c kohdan tapauksia lukuun ottamatta näiden oikeussäännösten sekä yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden määräysten noudattamatta jättämisestä aiheutuvat seuraamukset ratkaistaan sen sopimusvaltion kansallisen oikeuden mukaan, jonka toimivaltainen viranomainen on käyttöluvan myöntänyt, konfliktisäännökset mukaan luettuna.

l'admission à l'exploitation octroyée. Le cas échéant, la procédure concernant l'octroi de l'admission à l'exploitation doit être renouvelée.

§ 4. Les autorités compétentes des Etats parties informent l'Organisation des causes d'accidents et d'avaries graves en trafic international. La Commission d'experts techniques peut, sur demande d'un Etat partie, examiner les causes d'accidents graves en trafic international en vue de faire évoluer éventuellement les prescriptions de construction et d'exploitation pour les véhicules et les autres matériels ferroviaires contenues dans les Annexes des Règles uniformes APTU.

#### Article 17

##### *Immobilisation et refus des véhicules*

L'autorité compétente visée à l'article 5, une autre entreprise de transport ferroviaire ou un gestionnaire d'infrastructure ne peuvent pas refuser ou immobiliser des véhicules ferroviaires lorsque sont respectées les présentes Règles uniformes, les prescriptions des Annexes des Règles uniformes APTU, les conditions particulières d'une admission en application de l'article 7, § 2 ou § 3 ainsi que les prescriptions de construction et d'équipement contenues dans l'annexe au RID.

#### Article 18

##### *Non-respect des prescriptions*

§ 1. Sous réserve du § 2 et de l'article 10, § 9, lettre c), les conséquences juridiques résultant du non-respect des présentes Règles uniformes et des prescriptions des Annexes des Règles uniformes APTU sont réglées par le droit national de l'Etat partie dont l'autorité compétente a accordé l'admission à l'exploitation, y compris les règles relatives aux conflits de lois.

2 §. Näiden yhtenäisten oikeussäännösten sekä yhtenäisten oikeussäännösten APTU liitteiden määräysten noudattamatta jättämisestä aiheutuvat siviili- ja rikosoikeudelliset seuraamukset ratkaistaan infrastruktuurin osalta sen sopimusvaltion kansallisen oikeuden mukaan, jossa infrastruktuurihallinnolla on kotipaikkansa, konfliktisäännökset mukaan luettuna.

#### 19 artikla

##### *Erimielisyydet*

Kaksi tai useampi jäsenvaltio voi esittää kansainväliseen liikenteeseen tarkoitettujen rautatiekulkuneuvojen ja muun rautatiekaluston teknistä hyväksymistä koskevat erimielisyydet teknisten kysymysten asiantuntijakomission ratkaistaviksi, ellei niitä ole voitu ratkaista neuvotteluteitse. Tällaiset erimielisyydet voidaan yleissopimuksen V osassa määrätyn menettelyn mukaisesti alistaa myös välimiesoikeuden ratkaistaviksi.

§ 2. Les conséquences en droit civil et pénal résultant du non-respect des présentes Règles uniformes et des prescriptions des Annexes des Règles uniformes APTU sont réglées, en ce qui concerne l'infrastructure, par le droit national de l'Etat partie dans lequel le gestionnaire de l'infrastructure à son siège, y compris les règles relatives aux conflits de lois.

#### Article 19

##### *Différends*

Deux ou plusieurs Etats parties, qui connaissent un différend relatif à l'admission technique de véhicules et d'autres matériels ferroviaires destinés à être utilisés en trafic international, peuvent le porter devant la Commission d'experts techniques s'ils n'ont pas réussi à le régler par voie de négociation directe. De tels différends peuvent également être soumis, conformément à la procédure visée au Titre V de la Convention, au tribunal arbitral.

N:o 53

**Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus****kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muutoksista  
Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyyn pöytäkirjaan tehdystä varaumasta**

Annettu Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2006

Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittaa, että Suomi on tehnyt varauman kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) muuttamisesta Vilnassa 3 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn pöytäkirjan (jäljempänä COTIF 1999-yleissopimus) liitteeseen E (Yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä), liitteeseen F (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekalus-

ton teknisten normien vahvistamisesta ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisestä) ja liitteeseen G (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisestä hyväksymisestä). Tasavallan presidentti on päättänyt varauman tekemisestä 8 päivänä kesäkuuta 2006 ja se on talletettu hallitusten välisen kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) huostaan 16 päivänä kesäkuuta 2006.

Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2006

Ministeri *Leena Luhtanen*

Hallitusneuvos Hannu Pennanen

**Varauma kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevaan COTIF 1999-yleissopimukseen**

Suomi ei sovelle kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan COTIF 1999-yleissopimuksen liitettä E (Yhtenäiset oikeussäännökset sopimuksesta infrastruktuurin käytöstä kansainvälisessä rautatieliikenteessä), liitettä F (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisten normien vahvistamisesta ja yhtenäisten teknisten määräysten hyväksymisestä) eikä liitettä G (Yhtenäiset oikeussäännökset kansainvälisessä liikenteessä käytettäväksi tarkoitetun rautatiekaluston teknisestä hyväksymisestä).

The Republic of Finland will not apply the following appendices of the COTIF 1999 Convention concerning International Carriage by Rail:

Appendix E to the Convention (The Uniform Rules concerning the Contract of Use of Infrastructure in International Rail Traffic), Appendix F to the Convention (The Uniform Rules concerning the Validation of Technical Standards and the Adoption of Uniform Technical Prescriptions applicable to Railway Material intended to be used in International Traffic) and Appendix G to the Convention (The Uniform Rules concerning the Technical Admission of Railway Material used in International Traffic).